

แนวทางการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็ก ระดับท้องถิ่น

กองคุ้มครองเด็กและเยาวชน
กรมกิจการเด็กและเยาวชน
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำนำ

การจัดทำแนวทางการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้กับคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดในการขยายผลการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่นให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้เด็กได้รับการคุ้มครองเพิ่มขึ้น โดยขยายพื้นที่ระดับท้องถิ่น เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบคุ้มครองเด็กจังหวัด ซึ่งองค์ปกครองระดับต่างๆ ภายในจังหวัดให้การสนับสนุน เกิดการบูรณาการการทำงานเชื่อมโยงกันตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จนไปสู่จังหวัด ให้สามารถมีกลไกการคุ้มครองเด็กแบบองค์รวมที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถวางแผนช่วยเหลือรายกรณี และส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การจัดทำแนวทางการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานสำหรับคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

กรมกิจการเด็กและเยาวชน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
แนวทางการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น	
ภาคผนวก	
- แนวทางการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น	๑
- สรุปตัวชี้วัดยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ (เอกสารแนบ ๑)	๖
- พื้นที่ดำเนินงานระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น (เอกสารแนบ ๒)	๑๓
- มติคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ คราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ (เอกสารแนบ ๓)	๒๑
- ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับตำบล/เทศบาล (เอกสารแนบ ๔.๑)	๔๐
- หลักสูตรการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กในระดับตำบล (เอกสารแนบ ๔.๒)	๔๒
- แบบคัดกรองตามมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กขั้นต่ำ (เอกสารแนบ ๔.๓)	๘๙
- การบันทึกเพื่อจัดฐานข้อมูลเด็กระดับท้องถิ่น (เอกสารแนบ ๔.๔)	๑๐๑
- รายงานผลการดำเนินงาน (เอกสารแนบ ๔.๕)	๑๐๓
- ทำเนียบวิทยากรแกนนำขยายผลการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล (เอกสารแนบ ๕)	๑๐๔
- บทบาทหน้าที่ของบุคคลแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก (เอกสารแนบ ๖)	๑๓๗

แนวทางการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น

๑. ความเดิม

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๐ กำหนดบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะที่เป็นกลไกการบริหารราชการท้องถิ่นไว้อย่างชัดเจน โดยระบุให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามหลักการพัฒนายั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น การกีดกัน การคุ้มครองเด็กจึงเป็นภารกิจพื้นฐานที่สำคัญอีกประการหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยร่วมกับ หน่วยงานภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ดำเนินงานการคุ้มครองเด็กภายใต้ระบบและมาตรฐาน โดยมีแนวคิดพื้นฐาน ร่วมกันที่ว่า “การคุ้มครองเด็กเป็นเรื่องของทุกคน”

๑.๒ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ แทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๔ กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเด็ก และกำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก ระดับจังหวัดขึ้น (มาตรา ๑๓) โดยให้คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดมีอำนาจ และต้องปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ อันเป็นหลักประกันให้เด็กได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๒๐ ผ่านมาตรการและการบริการทางสังคมอันมีประสิทธิภาพ เพื่อปกป้องและรับมือกับปัญหาเด็กถูกละเมิด ละเลยทอดทิ้ง ใช้ความรุนแรง และแสวงประโยชน์ ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับจังหวัด จึงดูแลทั้งด้านการประสานงานและเป็นกลไกหลักในการติดตาม ตรวจสอบการทำงาน โดยต้องดูแลรับผิดชอบให้

๑. มีการกำหนดนโยบาย มาตรการ และแนวทางการปฏิบัติงานด้านเด็ก และด้านการพัฒนางาน วางแผนยุทธศาสตร์คุ้มครองเด็กจังหวัด

๒. มีงบประมาณและบุคลากรอย่างพอเพียงสำหรับงานคุ้มครองเด็ก

๓. ดำเนินการให้มีการจัดบริการทางสังคมสำหรับครอบครัว และเด็กในภาวะเสี่ยงต่อการถูกละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ และใช้ความรุนแรงซึ่งไม่สามารถเข้าถึงได้

๔. มีการพัฒนาทักษะแก่ผู้ที่ต้องรับผิดชอบในงานคุ้มครองเด็ก

๕. มีการกำหนดมาตรฐานการให้บริการสำหรับเด็กและครอบครัว และมีการกำกับดูแลให้การบริการ เหล่านั้นเป็นไปตามมาตรฐาน

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตามมาตรา ๒๔ คือ ปลัดกระทรวง ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ไม่ว่าเด็กจะมีผู้ปกครองหรือไม่ก็ตาม มีอำนาจ ตรวจสอบควบคุมให้พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ปกครองสวัสดิภาพ ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะการแทรกแซงครอบครัว มีอำนาจและหน้าที่ดูแลและตรวจสอบสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนาและฟื้นฟูและสถานพินิจที่ตั้งอยู่ในเขตอำนาจ ให้อุปการะเลี้ยงดู เด็กเป็นไปตามที่มาตรา ๒๓ ที่กำหนดหลักปฏิบัติสำหรับผู้ปกครอง

๑.๓ ยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยมีวิสัยทัศน์ คือ เด็กทุกคนอยู่ดี มีสุขปลอดภัย ในครอบครัว ชุมชนและสังคมแวดล้อม ที่คุ้มครองและดูแล และมีหลักการ ดังนี้

๑) การปกป้องคุ้มครองและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก จะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก โดยไม่เลือกปฏิบัติ คำนึงถึงความละเอียดอ่อนต่อความเป็นเด็กและมิติหญิงชาย

๒) การใช้แนวคิดในการยึดเด็กเป็นศูนย์กลางของการดำเนินงานอย่างบูรณาการ

๓) เน้นการป้องกันระดับปฐมภูมิโดยผ่านระบบดูแลสุขภาพ การศึกษา การบริการสังคม และให้ความสำคัญกับการสร้างความผูกพันในครอบครัวเป็นลำดับแรกในฐานะผู้ดูแลเด็กที่ให้ความคุ้มครองและป้องกันมิให้เกิดการกระทำความรุนแรง

๔) เด็กทุกคนมีสิทธิและจะต้องเข้าถึงสิทธิในการปกป้องคุ้มครองและได้รับการอุปการะดูแล ส่งเสริมและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ อย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์

๕) เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการรับฟังและแสดงความคิดเห็นในทุกกระบวนการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ โดยการเสริมพลังและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็ก

ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ สามารถสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมพลังบุคคลในสังคมแวดล้อมเด็กให้มีความสามารถในการปกป้องคุ้มครองเด็ก	มีบุคคล/กลุ่มบุคคลในระดับพื้นที่ที่ทำหน้าที่ในการปกป้องคุ้มครองเด็กและส่งเสริมสวัสดิภาพความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก	เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมของครอบครัวและชุมชนที่มีความปลอดภัยและเป็นมิตรต่อเด็ก สามารถให้ความช่วยเหลือและปกป้องคุ้มครองเด็ก
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มพูนขีดความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพและบูรณาการการทำงานร่วมกันของทีมสหวิชาชีพเพื่อปกป้องคุ้มครองเด็ก	มีระบบการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานและการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบวิชาชีพ	ผู้ประกอบวิชาชีพสามารถปฏิบัติงานตามกฎหมายและมาตรฐานวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีการทำงานในลักษณะสหวิชาชีพ
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การระดมสรรพกำลังและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายจิตอาสาภาคสังคมในการปกป้องคุ้มครองเด็ก	มีเครือข่ายจิตอาสาที่สนับสนุนผู้ประกอบวิชาชีพพนักงานเจ้าหน้าที่และบุคคลแวดล้อมเด็กในการปกป้องคุ้มครองเด็ก	เครือข่ายจิตอาสาทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองเด็ก
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การยกระดับมาตรฐานและขีดความสามารถในการจัดบริการที่สอดคล้องต่อสภาพปัญหาและความต้องการต่อเนื่องเป็นระบบและครบวงจร	มีระบบการจัดบริการสำหรับเด็กและครอบครัวอย่างต่อเนื่องเป็นระบบและครบวงจรตามมาตรฐาน	เด็กและครอบครัวได้รับบริการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบและครบวงจรตามมาตรฐาน
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการสนับสนุนการดำเนินงานการกำกับติดตามและประเมินผล การถ่ายทอดและจัดการองค์ความรู้	มีระบบและกลไกรับผิดชอบหลักในการบริหารจัดการด้านการประสานงาน กำกับ ติดตาม ประเมินผลและสนับสนุนการดำเนินงานคุ้มครองเด็กในทุกระดับ	มีขีดความสามารถในการสนับสนุนและส่งเสริมการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็กการสร้างความร่วมมือและกลไกการประสานงานระหว่างประเทศในการปกป้องคุ้มครองเด็ก
ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การสร้างความร่วมมือและกลไกการประสานงานระหว่างประเทศในการปกป้องคุ้มครองเด็ก	มีความร่วมมืออย่างเป็นระบบในการดำเนินงานการปกป้องคุ้มครองเด็กในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และระหว่างประเทศ	ประเทศในอนุภูมิภาค และภูมิภาคมีการดำเนินงานตามแผนความร่วมมือในการปกป้องคุ้มครองเด็กตามมาตรฐานสากล

รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๑

๒. การดำเนินงาน

๒.๑ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชน ร่วมกับมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก และองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ ประเทศไทย โดยดำเนินการจัดตั้งศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็กระดับตำบลขึ้นใน ๗๖ จังหวัด ๔๐๐ อปท. ซึ่งเป็น อปท. นำร่อง ดังนี้

ปี	พื้นที่	ผลการดำเนินงาน
๒๕๕๗-๒๕๕๙	๑๐ จังหวัด ๆ ละ ๔ อปท. รวม ๔๐ อปท. ได้แก่ กาญจนบุรี ชลบุรี ชุมพร เชียงใหม่ ตรัง พะเยา ระนอง อุดรธานี และ อุบลราชธานี	เด็กเสี่ยงได้รับการช่วยเหลือ จำนวน ๑,๔๑๕ ราย
๒๕๖๐	๒๑ จังหวัด รวม ๒๐๔ อปท. แบ่งเป็น ๑๐ จังหวัดเดิม ๆ ละ ๑๖ อปท. และ ๑๑ จังหวัด ๆ ละ ๔ อปท. (กำแพงเพชร กาฬสินธุ์ จันทบุรี สงขลา ราชบุรี นครปฐม พิษณุโลก ร้อยเอ็ด สิงห์บุรี สระแก้ว และนครศรีธรรมราช	เด็กเสี่ยงได้รับการคัดกรอง จำนวน ๑๒,๐๐๐ ราย
๒๕๖๑	๗๖ จังหวัด รวม ๓๘๕ อปท. แบ่งเป็น ๑๐ จังหวัด (๑๖๗ อปท.) ๑๑ จังหวัด (๕๓ อปท.) และ ๕๕ จังหวัด (๑๖๕ อปท.)	เด็กเสี่ยงได้รับการคัดกรอง จำนวน ๓๓,๔๘๔ ราย
๒๕๖๒	๗๖ จังหวัด ๔๐๐ อปท. รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๒	การช่วยเหลือเด็กเสี่ยง และเด็กที่ต้องช่วยเร่งด่วน จำนวน ๒,๖๓๗ ราย

๒.๒ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับทราบผลดำเนินการนำร่องระบบการคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น และเห็นชอบในหลักการข้อเสนอแนวทางการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น โดยให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอความร่วมมือกระทรวงมหาดไทย ประสานผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด พิจารณาดำเนินการจัดให้มีระบบการคุ้มครองเด็กในระดับท้องถิ่นให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๓

๓. แนวทางการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น

เพื่อให้งานด้านการคุ้มครองเด็กในจังหวัดเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ภายใต้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับมาตรา ๒๕๐ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ จึงขอความร่วมมือกระทรวงมหาดไทยประสานกับจังหวัด เพื่อดำเนินการขยายผลการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น โดยมีแนวทางการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๔.๑ – ๔.๕ ดังนี้

๓.๑ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด สนับสนุนการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๑.๑ สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ที่มีการนำร่องการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่นแล้ว มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๒ ขยายแนวทางการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่นไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการดังนี้

๓.๑.๒.๑ การคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นพื้นที่เป้าหมาย

๓.๑.๒.๒ การแต่งตั้งคณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น (เอกสารแนบ ๔.๑)

(ตามยุทธศาสตร์ที่ 1 ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๓ ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีคณะกรรมการในการขับเคลื่อนให้เกิดกลไกด้านการคุ้มครองเด็กที่เข้าถึงเด็กและครอบครัว เพื่อให้เด็กเข้าถึงบริการของรัฐอย่างเท่าเทียม)

๓.๑.๒.๓ การพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น (เอกสารแนบ ๔.๒)

(ตามยุทธศาสตร์ที่ 1 ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๔ ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ทำหน้าที่เป็นกลไกในการปกป้องคุ้มครองเด็กในระดับชุมชน (บุคคลหรือกลุ่มบุคคล อาจหมายรวมถึงองค์กร คณะกรรมการชุมชน))

๓.๑.๒.๔ จัดเก็บข้อมูลเด็ก โดยใช้แบบคัดกรองตามมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กขั้นต่ำ และกำหนดแผนให้การช่วยเหลือเด็กรายกรณี ประสานส่งต่อ ติดตาม และทบทวนแผนการให้ความช่วยเหลือ (เอกสารแนบ ๔.๓)

(ตามยุทธศาสตร์ที่ 1 ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๕ ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำเครื่องมือคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำไปใช้ในการปฏิบัติงาน)

๓.๑.๒.๕ จัดทำฐานข้อมูลเด็กระดับท้องถิ่น (เอกสารแนบ ๔.๔)

(ตามยุทธศาสตร์ที่ 1 ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๖ ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีระบบข้อมูลการคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ)

๓.๑.๒.๖ จัดทำแผนการให้ความช่วยเหลือรายบุคคล/จัดกิจกรรมในเชิงป้องกัน ส่งเสริม หรือพัฒนาตามสภาพปัญหาที่พบในพื้นที่

๓.๑.๒.๗ การติดตามผลการดำเนินงานและรายงานต่อคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด และคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ (เอกสารแนบ ๔.๕)

(ตามยุทธศาสตร์ที่ 4 ตัวชี้วัดที่ ๔.๑.๓ ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี กลไกการคุ้มครองเด็กและการจัดสวัสดิการสำหรับเด็กและครอบครัว และตัวชี้วัดที่ ๔.๑.๔ สัดส่วนของเด็กที่ต้องการ การคุ้มครองได้รับบริการที่ครบวงจรอย่างต่อเนื่อง)

๓.๑.๒.๘ การจัดทำแผนการพัฒนาและคุ้มครองเด็กบรรจุในเทศบัญญัติ

(ตามยุทธศาสตร์ที่ 4 ตัวชี้วัดที่ ๔.๑.๑ มีการพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและการจัดสวัสดิการสำหรับเด็กที่เชื่อมโยงระดับชาติ จังหวัด และท้องถิ่น (รวมถึงแผนงานบรรจุลงในเทศบัญญัติ))

๓.๒ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สนับสนุนการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๒.๑ บุคลากรและองค์ความรู้ และให้คำปรึกษาแก่จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชนดำเนินการจัดให้มีวิทยากรแกนนำหลักสูตร “การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล” เพื่อทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและวิทยากรขยายผลการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กระดับจังหวัด รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๕

๓.๒.๒ บริการสวัสดิการสังคมสำหรับเด็กและครอบครัวที่พึงได้รับการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้แก่ การให้คำปรึกษาในการเลี้ยงดูเด็ก การจัดหาครอบครัวอุปถัมภ์หรือครอบครัวบุญธรรม สถานรองรับเด็ก การช่วยเหลือทางกฎหมาย การบำบัดฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพเด็กเพื่อคืนสู่ครอบครัวและสังคม รวมถึงการสนับสนุนด้านการเงินและเครื่องอุปโภคบริโภค เช่น กองทุนคุ้มครองเด็ก เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน และค่าตอบแทนให้แก่ผู้เลี้ยงดูเด็ก (การจัดหาครอบครัวอุปถัมภ์สำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์) เป็นต้น

โดยสรุป การคุ้มครองเด็ก มุ่งหวังที่จะช่วยเหลือและสนับสนุนให้ครอบครัว ชุมชน โรงเรียน/สถานศึกษา ผู้ดูแลเด็กให้สามารถปฏิบัติงานและให้บริการแก่เด็กและครอบครัวเพื่อให้ครอบครัวเด็กสามารถเลี้ยงดูเด็กได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำ และได้รับการคุ้มครองให้ปลอดภัย จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการวิชาชีพและบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันทำงานดังนี้

๑. หน่วยงานทั้งที่เป็นระดับกระทรวง กรม จังหวัด และท้องถิ่น ที่มีหน้าที่ในการช่วยเหลือดูแลและคุ้มครองเด็กตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้

๒. เครือข่ายวิชาชีพ เช่น แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ นักกฎหมาย ตำรวจ อัยการ ที่จะเข้าไปช่วยเหลือให้หน่วยงานตามข้อ ๑. สามารถทำงานได้ โดยมีกฎหมายต่าง ๆ กำหนดบทบาทหน้าที่ไว้

๓. องค์กรเอกชน และเครือข่ายอาสาสมัครในการทำงาน ที่มีบทบาทในการสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานตามข้อ ๑. และ ข้อ ๒. ทั้งนี้เครือข่ายอาจอยู่ในรูปแบบของอาสาสมัครทำหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพครอบครัวเลี้ยงดูเด็กทดแทน อาสาสมัครติดตามสภาพความเป็นอยู่และความเป็นไปของเด็กในครอบครัว ชุมชน และโรงเรียน เป็นต้น รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๖

สรุปตัวชี้วัดยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔

วิสัยทัศน์

“เด็กทุกคนอยู่ดี มีสุข ปลอดภัย ในครอบครัว ชุมชนและสังคมแวดล้อมที่คุ้มครองและดูแล”

หลักการ

- ๑) การปกป้องคุ้มครองและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก จะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก โดยไม่เลือกปฏิบัติ คำนึงถึงความละเอียดอ่อนต่อความเป็นเด็กและมีสิทธิมนุษยชน
- ๒) การใช้แนวคิดในการยึดเด็กเป็นศูนย์กลางของการดำเนินงานอย่างบูรณาการ
- ๓) เน้นการป้องกันระดับปฐมภูมิโดยผ่านระบบดูแลสุขภาพ การศึกษา การบริการสังคม และให้ความสำคัญกับการสร้างความผูกพันในครอบครัวเป็นลำดับแรกในฐานะผู้ดูแลเด็กที่ให้ความคุ้มครองและป้องกัน มิให้เกิดการกระทำความรุนแรง
- ๔) เด็กทุกคนมีสิทธิและจะต้องเข้าถึงสิทธิในการปกป้องคุ้มครองและได้รับการอุปการะดูแล ส่งเสริมและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ อย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์
- ๕) เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการรับฟังและแสดงความคิดเห็นในทุกกระบวนการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ โดยการเสริมพลังและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็ก

พันธกิจ

- ๑) เสริมสร้างความตระหนักและความเข้มแข็งของบุคคลในครอบครัว สังคมแวดล้อมของเด็กในการแก้ไขปัญหาและคุ้มครองเด็ก โดยเฉพาะการป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความรุนแรงต่อเด็ก ให้ครอบครัวเด็กทุกคนทุกกลุ่ม
- ๒) พัฒนาระบบ มาตรการและกลไกการส่งเสริมและสนับสนุนวิชาชีพที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในการคุ้มครองเด็กและการจัดสวัสดิการสำหรับเด็ก ให้ครอบคลุมสอดคล้องกับประโยชน์สูงสุดของเด็กทุกคน
- ๓) ยกระดับมาตรฐานในการจัดบริการทั้งด้านการส่งเสริม ป้องกัน แก้ไขฟื้นฟูและพัฒนาให้มุ่งสู่มาตรฐานสากล สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และสอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรมของสังคมไทย
- ๔) ส่งเสริมนวัตกรรมและแนวทางปฏิบัติที่ดีที่มีการใช้ทุนทางสังคมสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยในการปกป้องคุ้มครองและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก และพัฒนาตนให้มีความสามารถในการปกป้องคุ้มครองตนเอง รวมทั้งพึ่งตนเอง

ตัวชี้วัดสำคัญจำแนกตามระดับการขับเคลื่อน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมพลังบุคคลในสังคมแวดล้อมเด็กให้สามารถทำหน้าที่ในการปกป้องคุ้มครองเด็ก				
มาตรการ	ตัวชี้วัด	ระดับการขับเคลื่อน		
		ชาติ	จังหวัด	ท้องถิ่น
๑.๑ ส่งเสริมให้มีกลไกเข้าถึงเด็กและครอบครัวในการรับบริการจากรัฐและสนับสนุนบิดามารดาหรือผู้ปกครองให้มีความสามารถในการปกป้องคุ้มครองเด็กและอุปการะเลี้ยงดูเด็กไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำ	๑.๑.๑ มีแนวปฏิบัติ/คู่มือการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็กสำหรับบุคคล/กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นกลไกในการปกป้องคุ้มครองเด็กในระดับชุมชน	✓		
	๑.๑.๒ มีระบบสนับสนุนการทำงานสำหรับบุคคล/กลุ่มบุคคล ที่ทำหน้าที่เป็นกลไกในการปกป้องคุ้มครองเด็กในระดับชุมชน		✓	✓
	๑.๑.๓ ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีคณะกรรมการในการขับเคลื่อนให้เกิดกลไกด้านการคุ้มครองเด็กที่เข้าถึงเด็กและครอบครัวเพื่อให้เด็กเข้าถึงบริการของรัฐอย่างเท่าเทียม		✓	✓
	๑.๑.๔ ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทำหน้าที่เป็นกลไกในการปกป้องคุ้มครองเด็กในระดับชุมชน (บุคคลหรือกลุ่มบุคคล อาจหมายถึงความรวมถึงองค์กร คณะกรรมการชุมชน)			✓
	๑.๑.๕ ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำเครื่องมือคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำไปใช้ในการปฏิบัติงาน **		✓	✓
	๑.๑.๖ ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบข้อมูลการคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ **		✓	✓
๑.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีมาตรการและกลไกในการรับฟังและการแสดงความคิดเห็นของเด็กตามสมควรแก่อายุและวุฒิภาวะของเด็ก	๑.๒.๑ มีแนวปฏิบัติของเจ้าหน้าที่และผู้ทำงานกับเด็กในการรับฟังความคิดเห็นของเด็กและใช้ประโยชน์สูงสุดของเด็กในการวินิจฉัยและตัดสินใจด้านการคุ้มครองเด็ก **	✓		
	๑.๒.๒ มีช่องทางการรับฟังความคิดเห็นของเด็กและครอบครัว เพื่อให้สามารถจัดบริการได้ตามความต้องการและความจำเป็นของเด็กและครอบครัว	✓	✓	✓
	๑.๒.๓ มีการพัฒนากฎหมายและระเบียบคำสั่งเพื่อให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นทางการ	✓	✓	✓
	๑.๒.๔ มีช่องทางการให้คำปรึกษาแนะนำและร้องเรียนที่เป็นมิตรกับเด็ก	✓	✓	✓
๑.๓ เสริมพลังให้ครอบครัวและชุมชนเข้าใจบทบาทและทำหน้าที่ในการเลี้ยงดูเด็กให้มีคุณภาพและไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำ	๑.๓.๑ จำนวนเครือข่ายครอบครัวในชุมชน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในการเข้าถึงสวัสดิการสำหรับเด็กและครอบครัว			✓
	๑.๓.๒ ร้อยละของพ่อแม่ผู้ปกครอง ที่เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชน สามารถทำหน้าที่ในการเลี้ยงดูเด็กให้มีคุณภาพและอุปการะเลี้ยงดูเด็กไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำ			✓
๑.๔ ส่งเสริมให้บุคลากรในระดับชุมชนและท้องถิ่นมีศักยภาพในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กและเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการปกป้องคุ้มครองเด็ก	๑.๔.๑ จำนวนบุคลากรในระดับท้องถิ่นมีความรู้และเข้าใจในการเฝ้าระวัง วิเคราะห์ปัญหา รายงานแจ้งเหตุและส่งต่อการเข้ารับบริการด้านการคุ้มครองเด็กได้อย่างเหมาะสมและทันการณ์ **			✓
จำนวนตัวชี้วัดสำคัญ		๒	๓	๕
จำนวนตัวชี้วัดตามระดับการขับเคลื่อน		๕	๗	๑๑

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพและบูรณาการการทำงานร่วมกันของทีมสหวิชาชีพเพื่อปกป้องคุ้มครองเด็ก				
มาตรการ	ตัวชี้วัด	ระดับการขับเคลื่อน		
		ชาติ	จังหวัด	ท้องถิ่น
๒.๑ พัฒนาระบบการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก	๒.๑.๑ ร้อยละของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สามารถปฏิบัติงานแบบเต็มรูปแบบ (การปฏิบัติงานเต็มรูปแบบ (Full Function) หมายถึง การปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ และแนวทางการปฏิบัติงาน รวมถึงการเพิ่มขีดความสามารถ)	✓	✓	
	๒.๑.๒ มีระบบการสนับสนุนการปฏิบัติงานสำหรับเด็กเฉพาะกลุ่มของพนักงานเจ้าหน้าที่ และทีมสหวิชาชีพ (ระบบสนับสนุน หมายความว่ารวมถึง เครื่องมือการประเมิน แนวทางการปฏิบัติงาน และคู่มือการปฏิบัติงาน)	✓	✓	
	๒.๑.๓ มีการพัฒนาเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ (Career Path) ของพนักงานเจ้าหน้าที่ และนำไปสู่การปฏิบัติ	✓		
๒.๒ พัฒนาระบบการทำงานทีมสหวิชาชีพในระดับโดยการบูรณาการกฎหมายและจัดบริการให้ครอบครัวและเด็กที่ประสบความรุนแรงในรูปแบบ	๒.๒.๑ ระดับความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสหวิชาชีพในการ สงเคราะห์และคุ้มครองเด็กระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับตำบล	✓	✓	✓
	๒.๒.๒ มีคู่มือการปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็กในแต่ละวิชาชีพ (วิชาชีพ หมายความว่ารวมถึง นักกฎหมาย แพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ครู)	✓		
	๒.๒.๓ มีหน่วยระดับจังหวัดให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานสหวิชาชีพด้านคุ้มครองเด็ก เพื่อให้คำปรึกษากับทีมสหวิชาชีพในระดับจังหวัด		✓	
๒.๓ ส่งเสริมให้มีการประเมินและรับรองมาตรฐานกลางทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของวิชาชีพ ผู้ดูแลเด็ก รวมถึงเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในการปกป้องคุ้มครองเด็ก	๒.๓.๑ มีกลไกอิสระในการประเมินและสะท้อนผลการปฏิบัติงานในการคุ้มครองเด็ก	✓		
	๒.๓.๒ มีมาตรฐานกลางทางวิชาชีพที่เฉพาะเจาะจงด้านเด็กและครอบครัวของสภาแต่ละวิชาชีพ (มาตรฐานกลางทางวิชาชีพ หมายความว่า มาตรฐานที่เฉพาะเจาะจงด้านเด็กและครอบครัวของแต่ละวิชาชีพ)	✓		
	๒.๓.๓ ร้อยละของนักวิชาชีพ ผู้ดูแลเด็ก รวมถึงเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในการปกป้องคุ้มครองเด็กที่ผ่านการประเมินและรับรองตามมาตรฐานกลางทางวิชาชีพในการปฏิบัติงาน	✓		
๒.๔ จัดทำข้อมูลความจำเป็นและความต้องการจำนวนบุคลากรในแต่ละวิชาชีพที่มีความรู้ความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญในการปกป้องคุ้มครองเด็กของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๒.๔.๑ มีฐานข้อมูลพนักงานเจ้าหน้าที่ ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก และผู้เชี่ยวชาญด้านการคุ้มครองเด็กแต่ละวิชาชีพในระดับจังหวัดและระดับชาติ	✓	✓	
	๒.๔.๒ มีข้อมูลความจำเป็นและความต้องการจำนวนบุคลากรในแต่ละวิชาชีพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	✓	✓	
๒.๕ กำหนดให้มีหน่วยงานระดับชาติและระดับภูมิภาค เพื่อการพัฒนาศักยภาพพนักงานเจ้าหน้าที่ และทีมสหวิชาชีพในการปฏิบัติงานด้านการปกป้องคุ้มครองเด็ก	๒.๕.๑ มีแผนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านคุ้มครองเด็กที่หลากหลาย เช่น ฝึกอบรม ฝึกภาคปฏิบัติ ดูงาน แลกเปลี่ยนความรู้ การกำกับดูแล (Supervisions)	✓		
	๒.๕.๒ มีองค์กรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านการปกป้องคุ้มครองเด็กในแต่ละวิชาชีพ หรือมีองค์กรกลางร่วมกัน	✓		
	๒.๕.๓ มีการประเมินผล ทบทวน วิจัยและพัฒนาหลักสูตรในการอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก และทีม สหวิชาชีพภายในองค์กรอย่างสม่ำเสมอ	✓		
	๒.๕.๔ มีการจัดทำโครงสร้างผู้กำกับดูแล โดยผู้เชี่ยวชาญ (Supervisor) ในแต่ละกระบวนการพัฒนาที่ชัดเจน	✓		
จำนวนตัวชี้วัดสำคัญ		๕	๒	-
จำนวนตัวชี้วัดตามระดับการขับเคลื่อน		๑๔	๖	๑

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การระดมสรรพกำลังและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายจิตอาสาภาคสังคมในการปกป้องคุ้มครองเด็ก				
มาตรการ	ตัวชี้วัด	ระดับการขับเคลื่อน		
		ชาติ	จังหวัด	ท้องถิ่น
๓.๑ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาและขยายเครือข่ายจิตอาสาของอาสาสมัครระดับบุคคล ระดับครอบครัว และระดับชุมชน เพื่อให้มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองเด็กโดยใช้ประโยชน์ทางสังคมที่มีอยู่	๓.๑.๑ มีแนวปฏิบัติในการเป็นจิตอาสาในการปกป้องคุ้มครองเด็ก	✓	✓	
	๓.๑.๒ มีระบบสนับสนุนการทำงานของเครือข่ายจิตอาสาด้านการคุ้มครองเด็กในระดับชุมชนโดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมดำเนินการ			✓
	๓.๑.๓ มีหน่วยงานประสานงานกลางเครือข่ายอาสาสมัครด้านการคุ้มครองเด็กระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน		✓	✓
	๓.๑.๔ มีกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องจิตอาสาในการปกป้องคุ้มครองเด็ก ให้แก่อาสาสมัครด้านการคุ้มครองเด็กระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน		✓	✓
	๓.๑.๕ ร้อยละของอาสาสมัครระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชนในการดูแลปกป้องคุ้มครองเด็ก		✓	✓
	๓.๑.๖ ร้อยละของเครือข่ายอาสาสมัครชุมชนในการปกป้องคุ้มครองเด็ก		✓	✓
	๓.๑.๗ ร้อยละของอาสาสมัครด้านการคุ้มครองเด็กระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการเป็นจิตอาสาในการปกป้องคุ้มครองเด็ก		✓	✓
๓.๒ แสวงหา ส่งเสริมและสนับสนุนพลังจิตอาสาของภาคีเครือข่ายองค์กรธุรกิจและหน่วยงานสนับสนุนทุนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองเด็ก	๓.๒.๑ ร้อยละของจังหวัดที่มีแผนการจัดหาทุนในการปกป้องคุ้มครองเด็กโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรธุรกิจ	✓	✓	
	๓.๒.๒ มีการสร้างระบบแรงจูงใจให้ภาคธุรกิจเป็นเครือข่ายปกป้องคุ้มครองเด็ก เช่น มาตรการทางภาษี การประกาศเกียรติคุณ	✓	✓	✓
๓.๓ ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้เกิดนวัตกรรม รูปแบบหรือแนวทางปฏิบัติที่ดีในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในการคุ้มครองเด็กในทุกรูปแบบของจิตอาสา และขยายผลของแนวทางปฏิบัติที่ดีไปยังพื้นที่อื่น	๓.๓.๑ จำนวนนวัตกรรม รูปแบบหรือแนวปฏิบัติที่ดีในการปกป้องคุ้มครองเด็ก	✓	✓	✓
	๓.๓.๒ มีการพัฒนาระบบแรงจูงใจให้แก่เครือข่ายจิตอาสาที่มีต่อการพัฒนานวัตกรรม รูปแบบหรือแนวปฏิบัติที่ดีในการปกป้องคุ้มครองเด็ก	✓	✓	✓
๓.๔ กำหนดมาตรการและแนวทางในการปกป้องคุ้มครองเด็กจากความรุนแรงทางเทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสารสมัยใหม่ด้วยการส่งเสริมบทบาทของวิชาชีพสื่อมวลชน	๓.๔.๑ มีมาตรการและแนวทางปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนในการปกป้องคุ้มครองเด็ก	✓		
จำนวนตัวชี้วัดสำคัญ		๔	๔	๓
จำนวนตัวชี้วัดตามระดับการขับเคลื่อน		๖	๑๐	๔

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การยกระดับมาตรฐานและขีดความสามารถการจัดบริการที่สอดคล้องต่อสภาพปัญหาและความต้องการอย่างต่อเนื่องเป็นระบบและครบวงจร				
มาตรการ	ตัวชี้วัด	ระดับการขับเคลื่อน		
		ชาติ	จังหวัด	ท้องถิ่น
๔.๑ ส่งเสริมให้มีกลไกการคุ้มครองเด็กและการจัดสวัสดิการสำหรับเด็กและครอบครัวในระดับท้องถิ่น โดยบูรณาการกับแผนงานด้านการคุ้มครองเด็กของหน่วยงานต่างๆ ให้ครอบคลุมเด็กทุกกลุ่ม และเชื่อมโยงในทุกระดับ	๔.๑.๑ มีการพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและการจัดสวัสดิการสำหรับเด็กที่เชื่อมโยงระดับชาติ จังหวัดและท้องถิ่น (รวมถึงแผนงานบรรจุลงในเทศบัญญัติ)	✓	✓	✓
	๔.๑.๒ ร้อยละของจังหวัดที่มีแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กและมีการจัดสรรทรัพยากรและผู้ประกอบวิชาชีพในการสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปกป้องคุ้มครองเด็ก	✓	✓	
	๔.๑.๓ ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกลไกการคุ้มครองเด็กและการจัดสวัสดิการสำหรับเด็กและครอบครัว		✓	✓
	๔.๑.๔ สัดส่วนของเด็กที่ต้องการการคุ้มครองได้รับการบริการที่ครบวงจรอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓
๔.๒ จัดทำแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานสอดคล้องตามความจำเป็นและความต้องการรับบริการของเด็กแต่ละกลุ่ม	๔.๒.๑ มีแนวทางการปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็กที่เป็นมาตรฐานสอดคล้องตามความต้องการรับบริการของเด็กแต่ละกลุ่ม (กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็กที่พ่อแม่ขาดทักษะการอุปการะเลี้ยงดู เด็กถูกทารุณกรรม เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด และเด็กที่ต้องการปกป้องพิเศษ ฯลฯ)	✓		
	๔.๒.๒ มีการจัดทำข้อตกลงด้านการคุ้มครองเด็กร่วมกัน หรือ แนวทางปฏิบัติร่วมกันในการทำงานระหว่างหน่วยงานเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องในแต่ละหน่วยงาน	✓	✓	
๔.๓ พัฒนาเกณฑ์ชี้วัด ในการติดตามและประเมินผลการจัดบริการสวัสดิการสำหรับเด็กและครอบครัวของสถาบันต่าง ๆ ที่มีเด็กอยู่ในความดูแล	๔.๓.๑ มีเกณฑ์การชี้วัดในการติดตามและประเมินผลการให้บริการด้านการคุ้มครองเด็กแก่เด็กและครอบครัว (เกณฑ์ชี้วัด หมายถึง - เด็กได้อยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคม ชุมชน โรงเรียนที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและคุ้มครองเด็ก - เด็กมีการพัฒนาตามมาตรฐานขั้นต่ำ)	✓		
๔.๔ จัดให้มีกลไกกำกับติดตามการดำเนินการประเมินผลและการจัดการรายการณียะโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและการรักษาความลับ	๔.๔.๑ มีกลไกการกำกับติดตามการให้บริการครบวงจรต่อเนื่อง	✓	✓	✓
	๔.๔.๒ จำนวนปัญหา/ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับเด็กที่ได้รับการแก้ไข	✓	✓	✓
จำนวนตัวชี้วัดสำคัญ		๕	๕	๔
จำนวนตัวชี้วัดตามระดับการขับเคลื่อน		๘	๗	๕

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน การกำกับ ติดตามและประเมินผล การถ่ายทอดและจัดการองค์ความรู้				
มาตรการ	ตัวชี้วัด	ระดับการขับเคลื่อน		
		ชาติ	จังหวัด	ท้องถิ่น
๕.๑ พัฒนาระบบสารสนเทศเด็กเพื่อการจัดการ (Management Information System) เพื่อการบูรณาการข้อมูลให้มีความถูกต้อง เป็นเอกภาพ นำเชื่อถือและเป็นระบบ	๕.๑.๑ มีระบบสารสนเทศเพื่อการบูรณาการข้อมูลด้านการคุ้มครองเด็ก สำหรับใช้ในการดำเนินการช่วยเหลือและแสดงผลได้อย่างเป็นปัจจุบัน	✓	✓	✓
๕.๒ พัฒนาและสนับสนุนให้มีการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM)	๕.๒.๑ จำนวนการศึกษาวิจัยในการปกป้องคุ้มครองเด็ก	✓	✓	✓
	๕.๒.๒ จำนวนองค์ความรู้ด้านการคุ้มครองเด็กที่มีการจัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อต่าง ๆ	✓	✓	✓
	๕.๒.๓ จัดให้มีเวทีสมัชชาสหวิชาชีพด้านการคุ้มครองเด็กระดับชาติปีละ ๑ ครั้ง	✓		
	๕.๒.๔ มีการสนับสนุนให้มีเวทีแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านการคุ้มครองเด็กระดับจังหวัด		✓	
๕.๓ พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผล รายงานสถานการณ์ด้านเด็กและผลการดำเนินงานประจำปีของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น	๕.๓.๑ มีระบบการติดตามและประเมินผล รายงานสถานการณ์ด้านเด็ก	✓	✓	✓
	๕.๓.๒ มีคู่มือและเครื่องมือการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลที่เชื่อมโยงกับนโยบายและแผนงานระดับชาติ กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องด้านการคุ้มครองเด็ก	✓		
	๕.๓.๓ มีรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น	✓	✓	✓
๕.๔ เสริมสร้างขีดความสามารถให้กับฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กทุกระดับเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามกรอบนโยบายและกฎหมายอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน	๕.๔.๑ มีการพัฒนาศักยภาพฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กทุกระดับอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓
	๕.๔.๒ มีการวิเคราะห์โครงสร้าง อัตรากำลัง งบประมาณ และระบบสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการคุ้มครองเด็กทุกระดับ ให้สอดคล้องกับการกิจตามกฎหมาย	✓	✓	
	๕.๔.๓ มีข้อเสนอโครงสร้างและอัตรากำลังให้สอดคล้องกับภาระงานและสมรรถก้าบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานทุกระดับ	✓		
๕.๕ ปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งกองทุนคุ้มครองเด็กเชิงกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ด้านเด็ก	๕.๕.๑ มีระบบการบริหารจัดการด้านงบประมาณ การกำกับดูแล และการรายงานทางด้านงบประมาณ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ด้านเด็ก	✓	✓	✓
	๕.๕.๒ มีการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนคุ้มครองเด็กเพื่อให้กลไกการคุ้มครองเด็กสามารถปฏิบัติงานได้ตามกฎหมายโดยการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ต้องได้รับการช่วยเหลือ	✓	✓	
๕.๖ พัฒนา ปรับปรุงกฎหมายเพื่อกำหนดกรอบการดำเนินงาน ระบบ กลไก และบทบาทความรับผิดชอบของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	๕.๖.๑ มีการทบทวนและแก้ไขเพิ่มเติม กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก	✓		
	๕.๖.๒ จำนวนกฎหมายด้านการคุ้มครองเด็กที่ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติม	✓		
	๕.๖.๓ มีกลไกการติดตามและประเมินผลประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายด้านการคุ้มครองเด็ก	✓	✓	✓
จำนวนตัวชี้วัดสำคัญ		๔	๔	๓
จำนวนตัวชี้วัดตามระดับการขับเคลื่อน		๑๔	๑๑	๘

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การสร้างความร่วมมือและกลไกการประสานงานระหว่างประเทศในการปกป้องคุ้มครองเด็ก				
มาตรการ	ตัวชี้วัด	ระดับการขับเคลื่อน		
		ชาติ	จังหวัด	ท้องถิ่น
๖.๑ ส่งเสริมความร่วมมือและแสวงหาความช่วยเหลือทางวิชาการจากหน่วยงานในองค์กรสหประชาชาติและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในระบบองค์การสหประชาชาติ โดยการสนับสนุนการบูรณาการนโยบาย การแลกเปลี่ยนความรู้ และระดมทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในการปกป้องคุ้มครองเด็ก (ระดับภูมิภาค /ระดับชาติ)	๖.๑.๑ มีแผนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานในองค์การสหประชาชาติเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลการดำเนินงาน หรือสถานการณ์ด้านเด็กของแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลด้านเด็กทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ	✓	✓	
	๖.๑.๒ มีรายงานการศึกษาศถานการณ์ สภาพปัญหาและความต้องการในการรับบริการของกลุ่มเด็กที่ยังไม่มีกรอบกฎหมายนโยบายและแผนงานรองรับในการให้ความคุ้มครอง	✓	✓	
๖.๒ เสริมสร้างและขยายกรอบความร่วมมือข้ามชาติ วิธีการประสานความร่วมมือเพื่อให้เด็กเข้าถึงบริการ และการคุ้มครองภายในประเทศและระหว่างประเทศ ในรูปแบบทวิภาคีและพหุภาคีอย่างเป็นรูปธรรมตามมาตรฐานสากล	๖.๒.๑ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ แนวปฏิบัติ และการดำเนินงานในการปกป้องคุ้มครองเด็กภายในและระหว่างประเทศ	✓	✓	
	๖.๒.๒ มีกรอบความร่วมมือหรือบันทึกข้อตกลงระหว่างหน่วยงานภายในประเทศ และระหว่างประเทศในรูปแบบทวิภาคี พหุภาคีว่าด้วยการปกป้องคุ้มครองเด็ก	✓		
	๖.๒.๓ มียุทธศาสตร์ แผนงาน และมาตรฐานการดำเนินงานคุ้มครองและขยายการบริการให้เป็นไปตามหลักสากล ที่ครอบคลุมโดยผ่านกลไกในพื้นที่	✓	✓	✓
๖.๓ ส่งเสริม สนับสนุนแผนงาน โครงการ กิจกรรม ตามแผนงานพัฒนาและสนับสนุนความร่วมมือทางด้านวิชาการ ตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น กรอบอาเซียน อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงและระดับภูมิภาคต่างๆ เพื่อให้เกิดมาตรฐานระบบคุ้มครองเด็กระหว่างประเทศ	๖.๓.๑ มีแผนงานพัฒนาและสนับสนุนความร่วมมือทางด้านวิชาการตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ	✓	✓	
จำนวนตัวชี้วัดสำคัญ		๒	๒	๑
จำนวนตัวชี้วัดตามระดับการขับเคลื่อน		๖	๕	๑

พื้นที่ดำเนินงานระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น

เอกสารแนบ 2

ที่	จังหวัด	ข้อมูลจังหวัด		จำนวนพื้นที่ ที่ดำเนินงาน	ที่	พื้นที่ที่ดำเนินการ	
		จำนวน อปท.	จำนวนเด็ก			หน่วยงาน	อำเภอ
1	นนทบุรี	45	236,003	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา	บางบัวทอง
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลลำไผ่	บางบัวทอง
					3	เทศบาลเมืองพิมลราช	บางบัวทอง
2	พระนครศรีอยุธยา	157	164,364	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลชานนา	เสนา
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง	ท่าเรือ
					3	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว	มหาราช
3	อ่างทอง	64	52,403	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลศรีพราน	แสวงหา
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลสายทอง	ป่าโมก
					3	เทศบาลตำบลรั้วเหล็ก	โพธิ์ทอง
4	ลพบุรี	125	143,980	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลบางคู	ท่าม่วง
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงคอม	ชัยบาดาล
					3	องค์การบริหารส่วนตำบลยางราก	โคกเจริญ
5	ชัยนาท	59	59,764	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลอุตะเถา	มโนรมย์
					2	เทศบาลตำบลดงคอน	สรรคบุรี
					3	เทศบาลตำบลโพธิ์งามดัก	สรรพยา
6	สระบุรี	108	136,902	3	1	เทศบาลตำบลลาดน้อย	บ้านหมอ
					2	เทศบาลเมืองทับกวาง	แก่งคอย
					3	เทศบาลเมืองพระพุทธบาท	พระพุทธบาท
7	ระยอง	67	172,601	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งควายกิน	แกลง
					2	เทศบาลตำบลทับมา	เมืองระยอง
					3	เทศบาลตำบลปลา	บ้านฉาง
8	ตราด	43	49,650	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลด่านชุมพล	บ่อไร่
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ	เขาสมิง
					3	องค์การบริหารส่วนตำบลเทพนิมิต	เขาสมิง
9	ฉะเชิงเทรา	108	154,521	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนา	เมืองฉะเชิงเทรา
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองยาว	พนมสารคาม
					3	เทศบาลตำบลบางปะกงพรหมเทพรังสรรค์	บางปะกง
10	ปราจีนบุรี	69	104,681	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลคำโหนด	ประจันตคาม
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลวังตะเคียน	กบินทร์บุรี
					3	เทศบาลตำบลบ้านนาปรือ	เมืองปราจีนบุรี
11	นครนายก	45	51,973	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านพร้าว	บ้านนา
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหวาย	ปากพลี
					3	องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกรวด	ปากพลี
12	นครราชสีมา	333	545,383	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลดอน	ปักธงชัย
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม	เมืองนครราชสีมา
					3	เทศบาลตำบลหนองบัวสะอาด	บัวใหญ่
13	บุรีรัมย์	208	353,583	3	1	เทศบาลตำบลถาวร	เฉลิมพระเกียรติ
					2	เทศบาลตำบลหนองกี่	หนองกี่
					3	เทศบาลตำบลหนองเต็ง	กระสัง
14	สุรินทร์	172	303,667	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลโคโค	เมืองสุรินทร์
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลจอมพระ	จอมพระ
					3	องค์การบริหารส่วนตำบลด่าน	กาบเชิง
15	ศรีสะเกษ	216	312,032	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลตวันใหญ่	วังหิน
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลตำแย	พยุห์
					3	องค์การบริหารส่วนตำบลเสด็จขาว	ศรีรัตนะ
16	ยโสธร	87	105,140	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลปากเรือ	มหาชนะชัย
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลแคนน้อย	คำเขื่อนแก้ว
					3	เทศบาลตำบลปทุมคำ	เลิงนกทา
17	ชัยภูมิ	142	229,445	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนาเลา	คอนสาร
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสูง	แก้งคร้อ
					3	องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสำราญ	เมืองชัยภูมิ

ที่	จังหวัด	ข้อมูลจังหวัด จำนวน อบท.	จำนวนเด็ก	จำนวนพื้นที่ ที่ดำเนินงาน	พื้นที่ที่ดำเนินการ	
					หน่วยงาน	อำเภอ
18	บึงกาฬ	59	100,101	3	1 เทศบาลตำบลดอนหญ้านาง	พรเจริญ
					2 เทศบาลตำบลท่าสะอาด	เซกา
					3 เทศบาลตำบลหนองเลิง	เมืองบึงกาฬ
19	หนองบัวลำภู	67	109,326	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบล นามะเพือง	เมืองหนองบัวลำภู
					2 เทศบาลตำบลฝั่งแดง	นากลาง
					3 เทศบาลตำบลสุวรรณคูหา	สุวรรณคูหา
20	เลย	100	133,192	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลนาด้วง	นาด้วง
					2 เทศบาลตำบลภูเรือ	ภูเรือ
					3 เทศบาลตำบลศรีสองรัก	ด่านซ้าย
21	หนองคาย	67	110,132	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวุ่น	ท่าบ่อ
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท	ศรีเชียงใหม่
					3 องค์การบริหารส่วนตำบลเซิม	โพนพิสัย
22	มหาสารคาม	142	181,995	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง	โกสุมพิสัย
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง	แกดำ
					3 องค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ	วาปีปทุม
23	สกลนคร	140	254,118	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลเต่างอย	เต่างอย
					2 เทศบาลตำบลตองโขบ	โคกศรีสุพรรณ
					3 เทศบาลตำบลเชียงเครือ	เมืองสกลนคร
24	นครพนม	103	159,538	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลนาถ่อน	ธาตุพนม
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลนาเดื่อ	ศรีสงคราม
					3 องค์การบริหารส่วนตำบลรามราช	ท่าอุเทน
25	มุกดาหาร	54	76,634	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม	นิคมคำสร้อย
					2 เทศบาลตำบลมุก	เมืองมุกดาหาร
					3 เทศบาลตำบลห้วยน้ำใหญ่	ห้วยน้ำใหญ่
26	ลำพูน	57	67,019	3	1 เทศบาลตำบลริมปิง	เมืองลำพูน
					2 เทศบาลตำบลวังดิน	ลี้
					3 เทศบาลตำบลอุโมงค์	เมืองลำพูน
27	แพร่	83	69,526	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม้า	เมืองแพร่
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย	เด่นชัย
					3 เทศบาลตำบลบ้านดิน	เมืองแพร่
28	น่าน	99	87,995	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งพงษ์	สันติสุข
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งช้าง	ทุ่งช้าง
					3 องค์การบริหารส่วนตำบลไชยสถาน	เมืองน่าน
29	เชียงราย	143	256,388	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสัก	เชียงแสน
					2 เทศบาลตำบลสันมะค่า	ป่าแดด
					3 เทศบาลตำบลเวียง	เชียงแสน
30	แม่ฮ่องสอน	49	78,241	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู	เมืองแม่ฮ่องสอน
					2 เทศบาลตำบลขุนยวม	ขุนยวม
					3 เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน	เมืองแม่ฮ่องสอน
31	นครสวรรค์	142	203,342	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลพุนกยูง	ตากฟ้า
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลมหาโพธิ์	เก้าเลี้ยว
					3 เทศบาลตำบลหนองบัว	หนองบัว
32	อุทัยธานี	63	66,745	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม	ทัพทัน
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แบน	เมืองอุทัยธานี
					3 องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเทโพ	เมืองอุทัยธานี
33	ตาก	68	211,875	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลนาโบสถ์	วังเจ้า
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลยกกระบัตร	สามเงา
					3 องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งแดง	เมืองตาก
34	สุโขทัย	90	110,465	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแฝก	กงไกรลาศ
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลศรีนคร	ศรีนคร
					3 องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สำ	ศรีสำราญ

ที่	จังหวัด	ข้อมูลจังหวัด จำนวน อบท.	จำนวนเด็ก	จำนวนพื้นที่ ที่ดำเนินงาน	ที่	พื้นที่ที่ดำเนินการ	
						หน่วยงาน	อำเภอ
35	พิจิตร	101	103,742	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโสน	สามง่าม
					2	เทศบาลตำบลวังกรด	เมืองพิจิตร
					3	เทศบาลเมืองตะพานหิน	ตะพานหิน
36	สมุทรสงคราม	35	35,349	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา	อัมพวา
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลบางนางลี่	อัมพวา
					3	องค์การบริหารส่วนตำบลบางแค	อัมพวา
37	เพชรบุรี	84	97,015	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลบางขุนไทร	บ้านแหลม
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยลึก	บ้านลาด
					3	เทศบาลตำบลท่าไม้รวก	ท่ายาว
38	กระบี่	61	129,928	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขนาน	เหนือคลอง
					2	เทศบาลตำบลลำทับ	ลำทับ
					3	เทศบาลเมืองกระบี่	เมืองกระบี่
39	พังงา	51	64,276	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลทับปุด	ทับปุด
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลบึงริง	เมืองพังงา
					3	องค์การบริหารส่วนตำบลท่านา	กะปง
40	ภูเก็ต	18	112,914	3	1	เทศบาลตำบลป่าคลอก	ถลาง
					2	เทศบาลนครภูเก็ต	เมืองภูเก็ต
					3	เทศบาลเมืองกะทู้	กะทู้
41	สุราษฎร์ธานี	137	254,753	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว	คีรีรัฐนิคม
					2	เทศบาลตำบลขุนทะเล	เมืองสุราษฎร์ธานี
					3	เทศบาลเมืองท่าข้าม	พุนพิน
42	สตูล	41	89,730	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลสาคร	ท่าแพ
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลเกตุรี	เมืองสตูล
					3	องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมสน	ละงู
43	พัทลุง	73	111,928	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลโคกลัก	บางแก้ว
					2	เทศบาลตำบลเขาเจ็ยก	เมืองพัทลุง
					3	เทศบาลตำบลโคกม่วง	เขาชัยสน
44	ปัตตานี	113	224,626	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง	ไม้แก่น
					2	เทศบาลเมืองตะลัน	สายบุรี
					3	เทศบาลเมืองปัตตานี	เมืองปัตตานี
45	ยะลา	63	165,173	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลละ	กาบัง
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลยะหา	ยะหา
					3	องค์การบริหารส่วนตำบลกะรอ	รามัน
46	นราธิวาส	88	242,586	3	1	องค์การบริหารส่วนตำบลซากอ	ศรีสาคร
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลบางตง	รือเสาะ
					3	องค์การบริหารส่วนตำบลซากอ	สุไหงปาดี
47	อุดรธานี	180	335,183	16	1	องค์การบริหารส่วนตำบลกุมภวาปี	กุมภวาปี
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลตาดทอง	ศรีธาตุ
					3	องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์	เพ็ญ
					4	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า	เพ็ญ
					5	องค์การบริหารส่วนตำบลผาสุก	กุมภวาปี
					6	องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างแป้น	เพ็ญ
					7	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองนกเขียน	ศรีธาตุ
					8	องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงหวาง	เพ็ญ
					9	เทศบาลตำบลภูผาแดง	หนองวัวซอ
					10	เทศบาลตำบลหนองบัวบาน	หนองวัวซอ
					11	เทศบาลตำบลกวนพันดอน	กุมภวาปี
					12	เทศบาลตำบลจำปี	ศรีธาตุ
					13	เทศบาลตำบลบ้านธาตุ	เพ็ญ
					14	เทศบาลตำบลบ้านโป่ง	ศรีธาตุ
					15	เทศบาลตำบลปะโค	กุมภวาปี
					16	เทศบาลตำบลพันดอน	กุมภวาปี

ที่	จังหวัด	ข้อมูลจังหวัด จำนวน อบท.	จำนวนเด็ก	จำนวนพื้นที่ ที่ดำเนินงาน	ที่	พื้นที่ที่ดำเนินการ	
						หน่วยงาน	อำเภอ
48	ร้อยเอ็ด	202	251,306	5	1	องค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย	ทุ่งเขาหลวง
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลธวัชบุรี	ธวัชบุรี
					3	องค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์	เมืองร้อยเอ็ด
					4	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวงควง	ศรีสมเด็จ
					5	องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงขวัญ	เชียงขวัญ
49	ชลบุรี	98	359,337	17	1	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเมืองพัทยา	บางละมุง
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองตำหรุ	เมืองชลบุรี
					3	องค์การบริหารส่วนตำบลพลวงทอง	บ่อทอง
					4	องค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง	สัตหีบ
					5	องค์การบริหารส่วนตำบลพานทองหนองกะขะ	พานทอง
					6	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหงษ์	พานทอง
					7	องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อวิน	ศรีราชา
					8	องค์การบริหารส่วนตำบลลัดสุวรรณ	บ่อทอง
					9	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม	ศรีราชา
					10	องค์การบริหารส่วนตำบลเกษตรสุวรรณ	บ่อทอง
					11	เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ	เมืองชลบุรี
					12	เทศบาลตำบลนาจอมเทียน	สัตหีบ
					13	เทศบาลตำบลธาตุทอง	บ่อทอง
					14	เทศบาลตำบลบางพระ	ศรีราชา
					15	เทศบาลนครเจ้าพระยาสุรศักดิ์	ศรีราชา
					16	เทศบาลเมืองบ้านสวน	เมืองชลบุรี
					17	เทศบาลเมืองหนองปรือ	บางละมุง
50	อุบลราชธานี	238	414,537	17	1	องค์การบริหารส่วนตำบล เกษม	ตระการพืชผล
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลกระเดียน	ตระการพืชผล
					3	องค์การบริหารส่วนตำบลกลาง	เดชอุดม
					4	องค์การบริหารส่วนตำบลกุดยาลวน	ตระการพืชผล
					5	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ศรี	เดชอุดม
					6	องค์การบริหารส่วนตำบลบึงใหม่	วารินชำราบ
					7	องค์การบริหารส่วนตำบลป่าโมง	เดชอุดม
					8	องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยฝ้ายพัฒนา	ตระการพืชผล
					9	องค์การบริหารส่วนตำบลเตย	ม่วงสามสิบ
					10	องค์การบริหารส่วนตำบลเป้า	ตระการพืชผล
					11	องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเดช	เดชอุดม
					12	องค์การบริหารส่วนตำบลโพนแพง	ม่วงสามสิบ
					13	เทศบาลตำบลช่องเม็ก	สิรินธร
					14	เทศบาลตำบลแสนสุข	วารินชำราบ
					15	เทศบาลตำบลค้ำน้ำแซบ	วารินชำราบ
					16	เทศบาลตำบลม่วงสามสิบ	ม่วงสามสิบ
					17	เทศบาลเมืองวารินชำราบ	วารินชำราบ
51	เชียงใหม่	210	347,289	19	1	องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย	แม่ริม
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุน	ฝาง
					3	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว	แม่ริม
					4	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่คะ	ฝาง
					5	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สา	แม่ริม
					6	องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งน้ำร้อน	ฝาง
					7	เทศบาลตำบลป่าป้อ	ดอยสะเก็ด
					8	เทศบาลตำบลป่าแดด	เมืองเชียงใหม่
					9	เทศบาลตำบลริมเหนือ	แม่ริม
					10	เทศบาลตำบลลวงเหนือ	ดอยสะเก็ด
					11	เทศบาลตำบลสันทราย	ฝาง
					12	เทศบาลตำบลสันทรายหลวง	สันทราย
					13	เทศบาลตำบลหนองหอย	สันทราย

ที่	จังหวัด	ข้อมูลจังหวัด จำนวน อบท.	จำนวนเด็ก	จำนวนพื้นที่ ที่ดำเนินงาน	พื้นที่ที่ดำเนินการ		
					หน่วยงาน	อำเภอ	
					14	เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว	สันทราย
					15	เทศบาลตำบลป่าป้อง	ดอยสะเก็ด
					16	เทศบาลตำบลสุเทพ	เมืองเชียงใหม่
					17	เทศบาลตำบลหนองหอย	เมืองเชียงใหม่
					18	เทศบาลตำบลแม่คือ	ดอยสะเก็ด
					19	เทศบาลเมืองแม่เหิยะ	เมืองเชียงใหม่
52	พะเยา	71	77,568	23	1	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก	แม่ใจ
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลขุนควร	ปง
					3	องค์การบริหารส่วนตำบลควร	ปง
					4	องค์การบริหารส่วนตำบลคือเวียง	ดอกคำใต้
					5	องค์การบริหารส่วนตำบลคอนศรีชุม	ดอกคำใต้
					6	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน	ดอกคำใต้
					7	องค์การบริหารส่วนตำบลป่าซาง	ดอกคำใต้
					8	องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว	ภูพานยาว
					9	องค์การบริหารส่วนตำบลลอย	ปง
					10	องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงบาน	เชียงคำ
					11	เทศบาลตำบลบ้านถ้ำ	ดอกคำใต้
					12	เทศบาลตำบลศรีถ้อย	แม่ใจ
					13	เทศบาลตำบลจิม	ปง
					14	เทศบาลตำบลบ้านด้าย	เมืองพะเยา
					15	เทศบาลตำบลบ้านต๋อม	เมืองพะเยา
					16	เทศบาลตำบลบ้านเหล่า	แม่ใจ
					17	เทศบาลตำบลแม่ปืม	เมืองพะเยา
					18	เทศบาลตำบลแม่ใจ	แม่ใจ
					19	เทศบาลตำบลแม่กา	เมือง
					20	เทศบาลตำบลเวียง	เชียงคำ
					21	เทศบาลห้วยลาน	ดอกคำใต้
					22	เทศบาลบ้านสา	เมือง
					23	อบต.พระธาตุช้างค้ำ	จุน
53	กาญจนบุรี	121	202,076	16	1	องค์การบริหารส่วนตำบลจรเข้มะเขือ	ด่านมะขามเตี้ย
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนชะเอม	ท่ามะกา
					3	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแสลบ	ห้วยกระเจา
					4	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ	พนมทวน
					5	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเก่า	เมืองกาญจนบุรี
					6	องค์การบริหารส่วนตำบลปรางค์	สังขละบุรี
					7	องค์การบริหารส่วนตำบลหูลุมวัง	บ่อพลอย
					8	องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งเสี้ยน	เมืองกาญจนบุรี
					9	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ	ท่ามะกา
					10	องค์การบริหารส่วนตำบลไล่โว่	สังขละบุรี
					11	เทศบาลตำบลท่าขนุน	ทองผาภูมิ
					12	เทศบาลตำบลลิ้นถิ่น	ทองผาภูมิ
					13	เทศบาลตำบลไทรโยค	ไทรโยค
					14	เทศบาลตำบลบ่อพลอย	บ่อพลอย
					15	เทศบาลตำบลหนองลาน	ท่ามะกา
					16	เทศบาลตำบลแก่งเสี้ยน	เมืองกาญจนบุรี
54	สงขลา	140	351,765	4	1	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม	หาดใหญ่
					2	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ	รัตภูมิ
					3	เทศบาลตำบลปาดัง	สะเดา
					4	เทศบาลตำบลลำไพล	เทพา

ที่	จังหวัด	ข้อมูลจังหวัด จำนวน อปท.	จำนวนเด็ก	จำนวนพื้นที่ ที่ดำเนินงาน	พื้นที่ดำเนินการ	
					หน่วยงาน	อำเภอ
55	สุพรรณบุรี	126	166,065	16	1 องค์การบริหารส่วนตำบลกฤษณา	บางปลาม้า
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลดอนมะนาว	สองพี่น้อง
					3 องค์การบริหารส่วนตำบลทัพหลวง	หนองหญ้าไซ
					4 องค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลาไชย	อุททอง
					5 องค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน	ด่านช้าง
					6 องค์การบริหารส่วนตำบลสนมชัย	เมืองสุพรรณบุรี
					7 องค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง	เมืองสุพรรณบุรี
					8 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม	หนองหญ้าไซ
					9 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสะเดา	สามชุก
					10 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์	หนองหญ้าไซ
					11 องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง	เมืองสุพรรณบุรี
					12 องค์การบริหารส่วนตำบลไร่รถ	ดอนเจดีย์
					13 เทศบาลตำบลทุ่งคอก	สองพี่น้อง
					14 เทศบาลตำบลวังห้ว	ศรีประจันต์
					15 เทศบาลตำบลสวนแตง	เมืองสุพรรณบุรี
					16 เทศบาลตำบลเขาพระ	เดิมบางนางบวช
56	ตรัง	99	149,516	26	1 องค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา	รัฐา
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย	ย่านตาขาว
					3 องค์การบริหารส่วนตำบลนาข้าวเสีย	นาโยง
					4 องค์การบริหารส่วนตำบลบางกุ้ง	ห้วยยอด
					5 องค์การบริหารส่วนตำบลบางดี	ห้วยยอด
					6 องค์การบริหารส่วนตำบลบางรัก	เมืองตรัง
					7 องค์การบริหารส่วนตำบลบางสัก	กันตัง
					8 องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อหิน	สิเกา
					9 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนา	ปะเหลียน
					10 องค์การบริหารส่วนตำบลปากแจ่ม	ห้วยยอด
					11 องค์การบริหารส่วนตำบลละมอ	นาโยง
					12 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ	รัฐา
					13 องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปียงะ	ย่านตาขาว
					14 องค์การบริหารส่วนตำบลโคกยาง	กันตัง
					15 องค์การบริหารส่วนตำบลโนควน	ย่านตาขาว
					16 องค์การบริหารส่วนตำบลโนเตา	ห้วยยอด
					17 องค์การบริหารส่วนตำบลตะเสะ	หาดสำราญ
					18 องค์การบริหารส่วนตำบลบางเป้า	กันตัง
					19 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน	เมืองตรัง
					20 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ	รัฐา
					21 เทศบาลตำบลท่าจีว	ห้วยยอด
					22 เทศบาลตำบลนาเมืองเพชร	สิเกา
					23 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้าหวี	หาดสำราญ
					24 องค์การบริหารส่วนตำบลมะปรางเหนือ	วังวิเศษ
					25 องค์การบริหารส่วนตำบลนาโต๊ะหมิง	เมืองตรัง
					26 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว	รัฐา
57	พิษณุโลก	102	164,697	4	1 องค์การบริหารส่วนตำบลท้อแท้	วัดโบสถ์
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อโพธิ์	นครไทย
					3 เทศบาลตำบลท่าทอง	เมืองพิษณุโลก
					4 เทศบาลตำบลปลักแรด	บางระกำ
58	กำแพงเพชร	89	151,280	6	1 องค์การบริหารส่วนตำบลจันทิมา	ลานกระบือ
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลบึงทับแรด	ลานกระบือ
					3 องค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้ำไหล	คลองลาน
					4 เทศบาลตำบลเขาคีรีส	พรานกระต่าย
					5 เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา	คลองลาน
					6 เทศบาลตำบลเทพนคร	เมืองกำแพงเพชร

ที่	จังหวัด	ข้อมูลจังหวัด จำนวน อบท.	จำนวนเด็ก	จำนวนพื้นที่ ที่ดำเนินงาน	พื้นที่ที่ดำเนินการ	
					หน่วยงาน	อำเภอ
59	นครปฐม	116	188,826	4	1 องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว	นครชัยศรี
					2 เทศบาลตำบลกำแพงแสน	กำแพงแสน
					3 เทศบาลตำบลดอนยายหอม	เมืองนครปฐม
					4 เทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ	เมืองนครปฐม
60	สระแก้ว	65	127,925	4	1 องค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้ำใส	อรัญประเทศ
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา	ตาพระยา
					3 องค์การบริหารส่วนตำบลผักขะ	วัฒนานคร
					4 องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสិບ	เขาคันทรง
61	สิงห์บุรี	41	37,373	4	1 องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระบือ	เมืองสิงห์บุรี
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงหมื่น	เมืองสิงห์บุรี
					3 องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ดัด	บางระจัน
					4 องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำตาล	อินทร์บุรี
62	จันทบุรี	81	111,619	7	1 องค์การบริหารส่วนตำบลตะปอน	ขลุง
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลบางสระเก้า	แหลมสิงห์
					3 เทศบาลตำบลค่ายเนินวง	เมืองจันทบุรี
					4 เทศบาลตำบลปัดวี	มะขาม
					5 เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์	แหลมสิงห์
					6 เทศบาลตำบลเกาะขวาง	เมืองจันทบุรี
					7 เทศบาลตำบลเขาบายศรี	ท่าใหม่
63	ระนอง	30	48,972	16	1 องค์การบริหารส่วนตำบลกะเปอร์	กะเปอร์
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลนาคา	สุขสำราญ
					3 องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจืด	กระบุรี
					4 องค์การบริหารส่วนตำบลบางหิน	กะเปอร์
					5 องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว	ละอุ่น
					6 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนา	กะเปอร์
					7 องค์การบริหารส่วนตำบลมะมู	กระบุรี
					8 องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงกลวง	กะเปอร์
					9 เทศบาลตำบลกะเปอร์	กะเปอร์
					10 เทศบาลตำบลกำพวน	สุขสำราญ
					11 เทศบาลตำบลบางนอน	เมืองระนอง
					12 เทศบาลตำบลปากน้ำ	เมืองระนอง
					13 เทศบาลตำบลน้ำจืด	กระบุรี
					14 เทศบาลเมืองบางริ้น	เมืองระนอง
					15 องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระเหนือ	ละอุ่น
					16 องค์การบริหารส่วนตำบลหาดส้มแป้น	เมืองระนอง
64	ชุมพร	78	110,691	16	1 องค์การบริหารส่วนตำบลนาขา	หลังสวน
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลละแม	ละแม
					3 องค์การบริหารส่วนตำบลช่องไม้แก้ว	ทุ่งตะโก
					4 องค์การบริหารส่วนตำบลด่านสวี	สวี
					5 องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งระยะ	สวี
					6 องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแซะ	ท่าแซะ
					7 องค์การบริหารส่วนตำบลนากระตาม	ท่าแซะ
					8 องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำจืด	หลังสวน
					9 องค์การบริหารส่วนตำบลปังหวาน	พะโต๊ะ
					10 องค์การบริหารส่วนตำบลสะพลี	ปะทิว
					11 องค์การบริหารส่วนตำบลเขาไชยราช	ปะทิว
					12 เทศบาลตำบลวังไผ่	เมืองชุมพร
					13 องค์การบริหารส่วนตำบลสองพี่น้อง	ท่าแซะ
					14 องค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง	ละแม
					15 เทศบาลตำบลท่ายาง	เมือง
					16 เทศบาลตำบลท่าแซะ	ท่าแซะ

ที่	จังหวัด	ข้อมูลจังหวัด จำนวน อบท.	จำนวนเด็ก	จำนวนพื้นที่ ที่ดำเนินงาน	พื้นที่ที่ดำเนินการ	
					หน่วยงาน	อำเภอ
65	ราชบุรี	111	181,132	5	1 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโป่ง	บ้านคา
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลวัดแก้ว	บางแพ
					3 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพ	โพธาราม
					4 เทศบาลตำบลสวนผึ้ง	สวนผึ้ง
					5 เทศบาลเมืองท่ามา	บ้านโป่ง
66	กาฬสินธุ์	150	197,061	4	1 องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าอ้อย	ร่องคำ
					2 เทศบาลตำบลจุมจัง	กุฉินารายณ์
					3 เทศบาลตำบลท่าคันโท	ท่าคันโท
					4 เทศบาลตำบลสมเด็จ	สมเด็จ
67	นครศรีธรรมราช	184	345,427	6	1 องค์การบริหารส่วนตำบลกลาย	ท่าศาลา
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลท่าซัก	เมืองนครศรีธรรมราช
					3 เทศบาลตำบลขุนทะเล	ลานสกา
					4 องค์การบริหารส่วนตำบลเสาธง	ร่อนพิบูลย์
					5 องค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้น	เมือง
					6 เทศบาลตำบลทุ่งไเส	ลิขิล
68	อำนาจเจริญ	63	78,261	3	1 เทศบาลตำบลนาหมอม้า	เมืองอำนาจเจริญ
					2 เทศบาลตำบลเค็งใหญ่	หัวตะพาน
					3 องค์การบริหารส่วนตำบลจานลาน	พนา
69	เพชรบูรณ์	127	200,988	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่งาม	ศรีเทพ
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลปากดุก	หล่มสัก
					3 องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ	เขาค้อ
70	ประจวบคีรีขันธ์	60	120,442	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลเขาล้าน	ทับสะแก
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ใหม่	สามร้อยยอด
					3 องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวน้อย	เมือง
71	สมุทรสาคร	37	146,837	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเสา	กระทุ่มแบน
					2 เทศบาลตำบลนาดี	เมืองสมุทรสาคร
					3 เทศบาลตำบลเกษรพัฒนา	บ้านแพ้ว
72	ลำปาง	103	112,103	3	1 เทศบาลตำบลบ้านสา	แจ้ห่ม
					2 เทศบาลตำบลเสริมงาม	เสริมงาม
					3 เทศบาลตำบลหลวงใต้	งาว
73	ปทุมธานี	64	244,353	3	1 เทศบาลเมืองท่าโขลง	คลองหลวง
					2 เทศบาลตำบลบึงยี่โถ	ธัญบุรี
					3 เทศบาลนครรังสิต	ธัญบุรี
74	ขอนแก่น	224	354,475	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลโสกนกเต็น	พล
					2 เทศบาลตำบลบ้านฝาง	บ้านฝาง
					3 เทศบาลตำบลในเมืองเวียงเก่า	ภูเวียง
75	สมุทรปราการ	48	285,308	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด	พระสมุทรเจดีย์
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลบางกอบัว	พระประแดง
					3 เทศบาลเมืองลัดหลวง	พระประแดง
76	อุดรดิตถ์	79	82,221	3	1 องค์การบริหารส่วนตำบลชัยภูมิพล	ลับแล
					2 องค์การบริหารส่วนตำบลด่านแม่คำมัน	ลับแล
					3 องค์การบริหารส่วนตำบลคอรุม	พิชัย
		7,776	13,029,377	400		

รายงานการประชุมคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑

วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุม สป. ๑ ชั้น ๘ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ผู้มาประชุม

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
(พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์)	ประธานกรรมการ
๒. ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
(นายอภิชาติ อภิชาติบุตร
รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แทน)	รองประธานกรรมการ
๓. ปลัดกระทรวงมหาดไทย
(ว่าที่ร้อยตรี พิเชียน ลิมป์หวังอยู่
ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย แทน)	กรรมการ
๔. ปลัดกระทรวงยุติธรรม
(นายสหกรณ์ เพ็ชรนรินทร์
อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน แทน)	กรรมการ
๕. อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน
(นายสมคิด สมศรี)	กรรมการ
๖. อัยการสูงสุด
(นายบัญชา พันธุ์บุรณะ
รองอธิบดีอัยการ สำนักงานคดีอาญาเสพติด รักษาการในตำแหน่ง
อธิบดีอัยการสำนักงานคดีเยาวชนและครอบครัว แทน)	กรรมการ
๗. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
(พ.ต.อ.อุกฤษฏ์ ศรีเสือขาม
รองผู้บังคับการกองแผนงานอาชญากรรม
สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ แทน)	กรรมการ
๘. อธิบดีกรมการปกครอง
(นายสุดิษฐ์ วิชัยดิษฐ์
หัวหน้าฝ่ายพัฒนาการบริหารงานท้องถิ่น
กองสนับสนุนการบริหารราชการอำเภอและขับเคลื่อนนโยบายพิเศษ แทน)	กรรมการ
๙. อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
(นางสุจิตรา พิทยานรเศรษฐ์
รองอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ แทน)	กรรมการ

/๑๐. อธิบดี...

๑๐. อธิบดีกรมสุขภาพจิต (นางวิมลรัตน์ วันเพ็ญ นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ แทน)	กรรมการ
๑๑. อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง (นายสิทธิศักดิ์ วนะชกิจ)	กรรมการ
๑๒. ศาสตราจารย์ระพีพรรณ คำหอม	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
๑๓. รองศาสตราจารย์อภิญญา เวชยชัย	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
๑๔. นายนคร ตั้งกะพิภพ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวิชาชีพครู
๑๕. ศาสตราจารย์สมพงษ์ จิตระดับ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวิชาชีพครู
๑๖. นายสาโรช นักเบศรี	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวิชาชีพกฎหมาย
๑๗. นางสาววาสนา แก้วพรรัตน์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวิชาชีพกฎหมาย
๑๘. ศาสตราจารย์เกียรติคุณชนิกา ตู้จินดา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวิชาชีพแพทย์
๑๙. ศาสตราจารย์อลิสา วัชรสินธุ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวิชาชีพแพทย์
๒๐. นายชินชัย ชีเจริญ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านสวัสดิการเด็ก
๒๑. นายพรเพชร ปัญจปิยะกุล	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านสวัสดิการเด็ก
๒๒. รองอธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน (นายอนุกุล ปัดแก้ว)	กรรมการและเลขานุการ
๒๓. ผู้อำนวยการกองคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมกิจการเด็กและเยาวชน (นางสาวอรพินท์ ศักดิ์เอี่ยม)	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๔. ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมกิจการเด็กและเยาวชน (นางสาวสุภาวิตา กฤติเดช นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ แทน)	ผู้ช่วยเลขานุการ

/ผู้ไม่มาประชุม...

ผู้ไม่มาประชุม

๑. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	ติดตามการ
๒. นางสาวปรีชวัน จันทศิริ	ติดตามการ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพจิตวิทยา	
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมบัติ ตาปัญญา	ติดตามการกิจ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพจิตวิทยา	

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. พลเอก ธนา วิทย์วิโรจน์	เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๒. พลตรี เชาวเลช ชัยนทร์สุภาพ	คณะทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๓. พันเอกหญิง นัยนา ปุณอภีรักษ์	คณะทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๔. นายสรรพสิทธิ์ คุมพ์ประพันธ์	ประธานอนุกรรมการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็ก
๕. นายขจร ศรีชวโนทัย	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
๖. รศ.นพ. อติศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์	ผู้อำนวยการสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว และผู้อำนวยการศูนย์วิจัยเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในเด็ก โรงพยาบาลรามาธิบดี
๗. นางกนกรัตน์ เกื้อกิจ	ผู้ช่วยเลขาธิการ ศอ.บต. (พม.)
๘. นายขลิท เอื้อราษฎร์	อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด
๙. พันตำรวจโท เกรียงศักดิ์ ธีรศรีธยานนท์	รองผู้กำกับการ กลุ่มงานป้องกันอาชญากรรมพิเศษ กองแผนงานอาชญากรรม สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ
๑๐. นายอินศร อุ่นใจ	ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการศึกษาครอบครัว ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
๑๑. นายพีระพัฒน์ มหาโพธิกุล	เลขานุการศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง
๑๒. เจ้าหน้าที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และเจ้าหน้าที่กรมกิจการเด็กและเยาวชน จำนวน ๒๖ คน	

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์ ประธานกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ เปิดการประชุม
และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ ดังนี้

/ระเบียบวาระที่ ๑...

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานหรือเลขานุการแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

กรรมการและเลขานุการฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า กรรมการลาประชุม จำนวน ๒ คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมบัติ ตาปัญญา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพจิตวิทยา และนางสาวปวิชน จันทรศิริ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพจิตวิทยา

มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

กรรมการและเลขานุการฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำ รายงานการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ และแจ้งเวียนคณะกรรมการ เพื่อรับรองรายงานการประชุมเรียบร้อยแล้ว มีผู้ขอแก้ไขรายงานการประชุม จำนวน ๓ ราย ได้แก่

๑. รองศาสตราจารย์ อภิญา เวชยชัย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพสังคม สงเคราะห์ ขอเพิ่มเติมข้อความในหน้า ๑๐ ข้อ ๑๓ ย่อหน้าที่สอง บรรทัดที่ ๔ จาก “ควรมีการแต่งตั้ง คณะทำงานเฉพาะเพื่อทำงานในเชิงวิชาการ” เป็น “ควรมีการแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะเพื่อทำงาน ในเชิงวิชาการและวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ รวมทั้งเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัด กระทรวง พม. ที่เกี่ยวข้องกับผู้ประเดิมเด็กและครอบครัว เช่น กรมกิจการสตรีและสถาบัน ครอบครัว (สค.)”

๒. นายชาติชาย โฆษิตวัฒน์ฤกษ์ อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ขอแก้ไขรายงานประชุม หน้า ๙ บรรทัดที่ ๑๐ และ ๑๑ โดยเปลี่ยนคำว่า “เข้มข้น” เป็น “กระทำซ้ำเรา”

๓. พันตำรวจเอก อุกฤษฏ์ ศรีเสื้อขาม รองผู้บังคับการกองแผนงานอาชญากรรม สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ แทน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ขอแก้ไขและเพิ่มเติมรายงานการประชุม หน้า ๒๓ ข้อ ๕ เป็น “การคุ้มครองสิทธิเด็กเคลื่อนย้าย และการแก้ไขปัญหาเด็กในท้องกัก ที่ดำเนินการอยู่อาจได้รับผลกระทบจากพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่าง ด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ สิ้นสุดระยะเวลาผ่อนผันการดำเนินการเพื่อให้แรงงานต่างด้าวพิสูจน์ สัญชาติ จัดทำทะเบียนประวัติและขออนุญาตทำงานไปแล้ว ซึ่งกระทรวงแรงงานจะได้ร่วมกับ สำนักงานตำรวจแห่งชาติในการผลักดันแรงงานผิดกฎหมายกลับประเทศ และโดยที่พระราช กำหนดฯ มุ่งเน้นการใช้ระบบอนุญาตเพียงเท่าที่จำเป็น และกำหนดกระบวนการในการควบคุม และตรวจสอบการนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงาน รวมถึงการเปลี่ยนสถานที่ทำงานและการยกเลิก ประกาศเขตที่พักอาศัยของแรงงานต่างด้าวซึ่งกระทำได้ง่ายขึ้น ทำให้แรงงานสามารถเปลี่ยนที่ ทำงานและเปลี่ยนที่พักได้ง่าย ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการคุ้มครองเด็ก รวมถึงเรื่องเด็กในสถานกักตัว ต่างด้าวฯ และเด็กเคลื่อนย้าย ดังนั้น ขั้นตอนการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานฯ (SOPs) ที่กรมกิจการเด็ก และเยาวชนอยู่ระหว่างการจัดทำจึงควรพิจารณาผลกระทบและหาทางป้องกันปัญหาดังกล่าวไว้ด้วย”

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ดำเนินการแก้ไขรายงานการประชุมเรียบร้อยแล้ว

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ ตามที่ได้ปรับแก้ไขแล้ว

/ระเบียบวาระที่ ๓...

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

๓.๑ การเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิการอยู่รอดของเด็ก โดยกระบวนการพิเคราะห์เหตุการณ์การตายในเด็ก

กรรมการและเลขานุการฯ แจ้งที่ประชุมว่าคณะอนุกรรมการประเมินและติดตามผลการคุ้มครองเด็ก มีมติในคราวการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เห็นชอบให้เสนอแนวทางการดำเนินงานในการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิการอยู่รอดของเด็ก โดยกระบวนการพิเคราะห์เหตุการณ์การตายในเด็กต่อคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ตามที่รองศาสตราจารย์นายแพทย์ อติศักดิ์ ผลิตตผลการพิมพ์ ผู้อำนวยการสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว และผู้อำนวยการศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก โรงพยาบาลรามาธิบดี อนุกรรมการในคณะอนุกรรมการฯ เสนอ และขออนุญาตให้รองศาสตราจารย์นายแพทย์ อติศักดิ์ ผลิตตผลการพิมพ์ เป็นผู้นำเสนอรายละเอียดของประเด็นวาระ

รองศาสตราจารย์นายแพทย์ อติศักดิ์ ผลิตตผลการพิมพ์ นำเสนอข้อมูลต่อที่ประชุมว่าการพิเคราะห์เหตุการณ์การตายในเด็กเป็นการนำข้อมูลการตายของเด็กจากเหตุผิดธรรมชาติมาวิเคราะห์สาเหตุในเชิงลึก โดยการทำงานร่วมกันของสหวิชาชีพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเสียชีวิตของเด็กทั้งในระดับท้องถิ่นและส่วนกลาง เช่น เจ้าหน้าที่ด้านกฎหมาย ตำรวจ อัยการ เจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็ก แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ชันสูตรศพ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา โดยเป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำให้เข้าใจสาเหตุและปัจจัยการเสียชีวิตของเด็กจากอุบัติเหตุและความรุนแรงอย่างเป็นระบบ และสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน โดยข้อมูลจากการพิเคราะห์การตายเป็นการดำเนินการกับข้อมูล ๒ ระบบ คือ ๑) ข้อมูลการตายเชิงระบบที่ดำเนินการโดยหน่วยงานสาธารณสุข งานทะเบียนราษฎร และ ๒) ข้อมูลการตายเชิงลึกที่ต้องมีการพิเคราะห์สาเหตุ ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือในการขับเคลื่อนนโยบายและการปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดเหตุซ้ำ อาทิเช่น กรณีการเสียชีวิตของนักมวยเด็ก ซึ่งหากเมื่อพิเคราะห์เหตุการณ์การตายจะทำให้พบสาเหตุที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาย่อยอย่างเป็นระบบต่อไป

ที่ประชุมมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. นางสาววาสนา เก้านพรัตน์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพกฎหมาย แจ้งที่ประชุมว่าคณะอนุกรรมการประเมินและติดตามผลการคุ้มครองเด็กได้พิจารณาถ้อยแถลงระดับจังหวัดที่จะดำเนินการ และมีความเห็นว่าควรกำหนดเป็นวาระในการประชุมประจำของคณะอนุกรรมการสหวิชาชีพจังหวัด โดยขอให้ส่วนกลางส่งเรื่องให้จังหวัดดำเนินการซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กเพื่อนำไปกำหนดแนวทางเชิงป้องกันต่อไป

๒. ศาสตราจารย์สมพงษ์ จิตระดับ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพครู เสนอความเห็นใน ๒ ประเด็น ดังนี้

๒.๑ ควรมีมติคณะกรรมการให้ดำเนินการในเรื่องการเฝ้าระวังความปลอดภัยในเด็กเพิ่มเติม อาทิ เรื่องมวยเด็ก เด็กจมน้ำ และควรมีการปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมายให้สามารถปฏิบัติได้จริง

/๒.๒ กรณีมวยเด็ก...

๒.๒ กรณีมัยเด็ก เห็นด้วยกับการกำหนดอายุขั้นต่ำในการชกมวย รวมถึงควรทำให้ถูกต้องตามกฎหมายและต้องระบุให้ชัดเจนว่าไม่ให้มีมัยเด็ก

๓. นายพรเพชร ปัญญปิยะกุล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสวัสดิการเด็ก มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการวิเคราะห์เหตุการณ์ตายว่าข้อมูลการตายมี ๒ ระดับ คือ ข้อมูลการตายในภาพกว้าง ได้แก่ ข้อมูลการตายจากรายงานระบาศาวิชา และข้อมูลการตายรายกรณีซึ่งมีอยู่ในหลายฐานข้อมูล เช่น ข้อมูลจากใบมรณบัตรของกระทรวงมหาดไทย ดังนั้น ควรกำหนดนิยามวิธีการ มาตรฐาน/แนวปฏิบัติเดียวกัน เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ได้ โดยมีข้อเสนอในการดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ ควรเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชุมหารือเพื่อกำหนดวิธีการดำเนินงานร่วมกัน

๓.๒ การวิเคราะห์สาเหตุเชิงลึก (Root cause analysis) ควรกำหนดแนวทางและวิธีการวิเคราะห์ให้ชัดเจน โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชนควรประสานกับสำนักงานระบาศาวิชา เพื่อกำหนดวิธีการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน ฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงกำหนดช่วงเวลาดำเนินการ

๔. รองศาสตราจารย์อภิญญา เวชยชัย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เสนอความเห็นเพิ่มเติมดังนี้

๔.๑ ในเชิงหลักการจะพบว่า การตายของเด็กจะมีความเชื่อมโยงในเชิงสาเหตุ รวมถึงภารกิจหน้าที่ของหลายหน่วยงาน เช่น เมื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุเชิงลึกจะพบประเด็นสาเหตุที่เป็นภารกิจของหลายหน่วยงาน

๔.๒ การกำหนดกลไกที่เป็นรูปธรรม โดยหลังจากการสร้างความเข้าใจและความตระหนัก ควรเน้นกลไกที่เกี่ยวข้อง เช่น ครอบครัว ชุมชน

๔.๓ คณะอนุกรรมการสหวิชาชีพระดับจังหวัดโดยปกติจะเน้นการช่วยเหลือเคสที่ถูกละเมิด จึงควรเน้นการบูรณาการในระดับกลไกของจังหวัด

๔.๔ ควรเร่งพัฒนาเรื่องฐานข้อมูลซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินการ

๕. นายนคร ดังคพิภพ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพครู เห็นด้วยกับการดำเนินงานวิเคราะห์เหตุการณ์ตาย แต่มีข้อห่วงกังวลเกี่ยวกับมาตรฐานในการดำเนินการวิเคราะห์สาเหตุการตาย ที่ควรกำหนดให้มีมาตรฐานตรงกัน รวมถึงควรมีการเชื่อมโยงสาเหตุการตายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การป้องกัน

๖. ศาสตราจารย์เกียรติคุณชนิกา ตู้จินดา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพแพทย์ มีข้อสังเกตว่าการดำเนินการในหลายกรณีมีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับค่านิยม เช่น การหาเลี้ยงครอบครัว อิทธิพล ดังนั้น ครอบครัวและสังคมต้องร่วมกันคิดเพื่อหาแนวทางการดำเนินการ

๗. ศาสตราจารย์อลิสรา วัชรสินธุ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพแพทย์ เห็นด้วยในเรื่องการดำเนินการเพื่อป้องกันเหตุการณ์ตาย โดยมีข้อสังเกตว่าควรพิจารณาข้อกำหนดตามมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กขั้นต่ำ รวมถึงควรกำหนดนโยบายหรือแนวทางคุ้มครองเด็กที่เกี่ยวข้องกับกีฬา

๘. นายสาโรช นักเบศรี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพกฎหมาย เสนอความเห็นเพิ่มเติมว่าเมื่อดำเนินการวิเคราะห์เหตุการณ์ตายแล้ว ควรสร้างระบบป้องกัน รวมถึงควรเพิ่มบทบาทของพนักงานเจ้าหน้าที่ฯ ตามมาตรา ๓๐ ที่กำหนดอำนาจหน้าที่ในการสืบเสาะพินิจ

/๙. นายสทการณ...

๙. นายสหการณ์ เพ็ชรนรินทร์ อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน แทน ปลัดกระทรวงยุติธรรม กรรมการ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับอำนาจตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่มุ่งคุ้มครองเด็กที่มีชีวิตว่าจะครอบคลุมถึงการดำเนินการพิเคราะห์เหตุการณ์ตายหรือไม่ หรือควรมีการเพิ่มเติมเรื่องการพิเคราะห์เหตุการณ์ตายในบทบัญญัติของกฎหมายหรือไม่อย่างไร เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินงานมากขึ้น

นายสรรพสิทธิ์ คุ้มประพันธ์ ประธานอนุกรรมการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็ก ชี้แจง ข้อมูลเพิ่มเติมตามข้อสังเกตของนายสหการณ์ เพ็ชรนรินทร์ อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ในการดำเนินการพิเคราะห์ เหตุการณ์ตายว่า การคุ้มครองเด็กจะรวมถึงการคุ้มครองและการป้องกัน โดยการหาสาเหตุการตาย เป็นการดำเนินการเชิงป้องกัน ดังนั้น อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กจึงครอบคลุม ถึงเด็กตั้งแต่ยังไม่เกิดไปจนถึงเสียชีวิตแล้ว

๑๐. นายสิทธิศักดิ์ วนะชกิจ อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง กรรมการ เสนอความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการพิเคราะห์เหตุการณ์ตาย ดังนี้

๑๐.๑ ควรระบุให้ชัดเจนว่ากลุ่มเด็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการเป็น “เด็ก” ตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก คือ อายุไม่เกินสิบแปดปีบริบูรณ์

๑๐.๒ ควรพิจารณาวิธีการเข้าถึงข้อมูลการตายของเด็กที่เป็นเหตุผิดธรรมชาติ กรณีที่ไม่เป็นข่าวซึ่งไม่ค่อยได้รับความสนใจนำมาพิจารณา

๑๐.๓ ผู้ที่จะรับผิดชอบในการพิเคราะห์สาเหตุการตาย ควรมีการกำหนด บทบาทสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง และสร้างกลไกการเชื่อมโยงเพื่อหาเจ้าภาพดำเนินการที่แท้จริง นอกจากนี้ ยังเห็นว่าคณะกรรมการควรมีมติหรือทำที่ชัดเจนในกรณีมัยเด็ก

๑๑. ศาสตราจารย์พีพรรณ คำหอม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เสนอความเห็นว่าจะทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่ฯ ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ สามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ รวมถึงมีการรายงานเหตุ ตลอดจนมีการอบรมทีมสหวิชาชีพ ในประเด็นดังกล่าว

๑๒. รองศาสตราจารย์นายแพทย์ อติศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ ผู้อำนวยการสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว ตอบข้อซักถามของศาสตราจารย์ สมพงษ์ จิตระดับ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาชีพครูที่สอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการทำงานกับจังหวัด นาร่องที่ผ่านมาว่า ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการเป็นข้อมูลในลักษณะเคสไม่ใช่ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ รวมถึงชี้แจงข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินการพิเคราะห์เหตุการณ์ตายของกรุงเทพมหานคร โดยคณะอนุกรรมการพิเคราะห์เหตุการณ์ตายกรุงเทพมหานครจะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ทะเบียนเขต เป็นผู้บันทึกข้อมูลการตายโดยสังเขป และจะพิจารณาว่าจะนำเคสใดมาวิเคราะห์สาเหตุการตายเชิงลึก

กรรมการและเลขานุการ สรุปความเห็นจากข้อสังเกตและข้อคิดเห็นของที่ประชุม เกี่ยวกับการดำเนินการพิเคราะห์เหตุการณ์ตายในเด็ก ดังนี้

๑. ให้ใช้กลไกสหวิชาชีพระดับจังหวัดในการดำเนินงานพิเคราะห์เหตุการณ์ตาย

๒. ให้มีการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองเด็กอย่างเคร่งครัด

/๓. ให้มี...

๓. ให้มีการจัดทำฐานข้อมูลการตายของเด็กให้เป็นมาตรฐาน
๔. ให้ใช้กลไกในพื้นที่ ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน เพื่อป้องกันเหตุการณ์ตายผิดปกติในเด็ก
๕. ให้ใช้บทบาทของพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเรื่องการพิเคราะห์เหตุการณ์ตาย
๖. ให้กำหนดบทบาทเรื่องการพิเคราะห์เหตุการณ์ตายในเด็กสำหรับหน่วยปฏิบัติในพื้นที่

มติที่ประชุม

ที่ประชุมเห็นชอบในหลักการแนวทางการดำเนินงานการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิการอยู่รอดของเด็ก โดยกระบวนการพิเคราะห์เหตุการณ์ตายในเด็ก ดังนี้

๑. ให้คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดและคณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานครดำเนินการเรื่องการพิเคราะห์เหตุการณ์ตายในเด็กระดับพื้นที่
๒. ให้กรมกิจการเด็กและเยาวชนและศูนย์วิจัยเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในเด็ก ดำเนินงานพิเคราะห์เหตุการณ์ตายในภาพรวมเชิงระบบ ด้วยการพัฒนากระบวนการพิเคราะห์เหตุการณ์ตายในพื้นที่ กำหนดวิธีการทำงาน หลักสูตรและการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ระบบการรายงาน รวมทั้งจัดให้มีทีมเพื่อให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการดำเนินงาน
๓. กรณีมวเด็ก เห็นชอบให้ดำเนินการดังนี้
 - ๓.๑ เสนอความเห็นต่อกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในการปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. ๒๕๔๒ ขอให้ดำเนินการโดยไม่ขัดต่อ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖
 - ๓.๒ จัดเวทีแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิการอยู่รอดของเด็ก กรณีมวเด็ก โดยให้มีประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมด้วย อาทิ การพิเคราะห์ เหตุการณ์ตายในเด็ก ความปลอดภัยในเด็ก

๓.๒ การจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น

กรรมการและเลขานุการฯ นำเสนอข้อมูลการดำเนินงานระบบคุ้มครองเด็ก ระดับท้องถิ่น ที่กรมกิจการเด็กและเยาวชนร่วมกับองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ ประเทศไทย (UNICEF) และมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ ดังนี้

ระยะเวลา	พื้นที่	ผลการดำเนินงาน
ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙	๑๐ จังหวัด ๑ ละ ๔ พื้นที่ รวม ๔๐ พื้นที่ (เชียงใหม่ พะเยา กาญจนบุรี อุตรดิตถ์ อุบลราชธานี ชลบุรี ระนอง ชุมพร และตรัง)	กลไก: จังหวัด - พมจ. และ บพด. ท้องถิ่น - อบต. และคณะทำงาน อบต. วิธีการ : พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานในการคุ้มครองเด็กระดับตำบล ผลลัพธ์ : เด็กกลุ่มเสี่ยงและเด็กกลุ่มที่ต้องการความช่วยเหลือ ได้รับการดูแลและช่วยเหลือเชิงรุก ๑,๔๑๕ ราย (เพิ่มจากเดิม ๕ เท่า)
ปี ๒๕๖๐	๒๑ จังหวัด ๘๔ พื้นที่ - ๑๐ จังหวัด ๔๐ พื้นที่ - ขยาย ๑๑ จังหวัด ๑ ละ ๔ พื้นที่ (กำแพงเพชร พิษณุโลก ภาพสินธุ์ ร้อยเอ็ด สิงห์บุรี นครปฐม ราชบุรี	กลไก: จังหวัด - พมจ. และ บพด. ท้องถิ่น - อบต. และคณะทำงาน อบต. การปรับปรุงวิธีการ : ๑. พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานในการคุ้มครองเด็กระดับตำบล

ระยะเวลา	พื้นที่	ผลการดำเนินงาน
	จันทบุรี นครศรีธรรมราช สระแก้ว และ สงขลา)	๒. พัฒนาแบบคัดกรองเด็กตามมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กขั้นต่ำเพื่อเป็นเครื่องมือให้คณะทำงาน อปท. คัดกรองเด็ก แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้ ๑) กลุ่มเฝ้าระวัง (สีเขียว) ๒) กลุ่มเสี่ยง (สีเหลือง) ๓) กลุ่มที่ต้องช่วยทันที (สีแดง) ๓. อบรบเจ้าหน้าที่จังหวัดและท้องถิ่นด้านกระบวนการคุ้มครองเด็กตามกฎหมาย ผลลัพธ์ : เด็กได้รับการคัดกรองและช่วยเหลือ ๑๒,๐๐๐ ราย
ปี ๒๕๖๑	๗๖ จังหวัด ๓๘๕ พื้นที่ - ๑๐ จังหวัด (๑๖๗ พื้นที่) - ๑๑ จังหวัด (๕๓ พื้นที่) - ๕๕ จังหวัด (๑๖๕ พื้นที่)	กลไก: จังหวัด - พมจ. และ บพด. ท้องถิ่น - อปท. และคณะทำงาน อปท. การปรับปรุงวิธีการ : ๑. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการคัดกรองเด็กตามมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กขั้นต่ำ ๒. จัดทำชุดคู่มือการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็กในระดับท้องถิ่น (หลักสูตรวิทยากรแกนนำแนวปฏิบัติการคุ้มครองเด็ก) ๓. อบรบเจ้าหน้าที่จังหวัดเป็นวิทยากรแกนนำ ๔. อบรบคณะทำงาน อปท. ให้คัดกรองเด็ก ช่วยเหลือเบื้องต้น ประสานส่งต่อการบริการได้ ๕. ติดตามการช่วยเหลือเด็กที่ได้รับการคัดกรอง ผลลัพธ์ : เด็กได้รับการคัดกรอง ๓๓,๔๘๔ ราย แบ่งเป็น ๕.๑ กลุ่มเฝ้าระวัง (สีเขียว) ๓๐,๘๔๗ ราย ๕.๒ กลุ่มเสี่ยง (สีเหลือง) ๑,๓๙๗ ราย ๕.๓ กลุ่มที่ต้องช่วยทันที (สีแดง) ๑,๒๔๐ ราย

กรมกิจการเด็กและเยาวชนมีข้อวิเคราะห์ในการดำเนินงาน ดังนี้

๑. ปัจจัยความสำเร็จ จากการถอดบทเรียนการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น ตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๖๑ ซึ่งดำเนินการโดยกรมกิจการเด็กและเยาวชน มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก และองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ ประเทศไทย พบปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ดังนี้

๑.๑ ผู้บริหารระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น มีความเข้าใจและให้ความสำคัญกับงานเด็กและเยาวชน และมีวิสัยทัศน์การทำงานเชิงป้องกันมากกว่าการแก้ไขปัญหา

๑.๒ มีการทำงานร่วมกันเป็นทีมระดับจังหวัด ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด และเครือข่ายสหวิชาชีพ เพื่อสนับสนุนและให้คำปรึกษาแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการทำงานคุ้มครองเด็กเชิงรุก

๑.๓ มีการสร้างระบบกลไกคณะทำงานของ อปท. ประกอบด้วย เครือข่ายจากงานสาธารณสุข การศึกษา ยุติธรรม อาสาสมัคร ภาคประชาสังคม รวมทั้งฝ่ายปกครอง (นายอำเภอ ปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน)

๒. บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการคุ้มครองเด็ก พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๒๔ กำหนดบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ แต่ในทางปฏิบัติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมากยังคงขาดความรู้ความเข้าใจรวมถึงการตระหนักในบทบาทหน้าที่

/ของตนเอง...

ของตนเองในการคุ้มครองเด็ก การดำเนินงานที่ผ่านมาจึงมีเพียงบางแห่งที่ตอบสนองต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจของผู้นำ คณะทำงาน และเครือข่ายระดับพื้นที่

๓. ข้อเสนอแนะทางการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น เพื่อให้เด็กในทุกพื้นที่ได้รับการคุ้มครองจากการถูกละเมิด ความรุนแรง การแสวงประโยชน์ และการละเลยทอดทิ้ง โดยมีขั้นตอน ๗ ขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ คัดเลือกเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลพื้นที่เป้าหมาย และประชุมชี้แจงพื้นที่เป้าหมายเพื่อกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน

๓.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับตำบล/เทศบาล

๓.๓ พัฒนาศักยภาพคณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับตำบล/เทศบาล เพื่อพัฒนาศักยภาพในการคัดกรอง การเฝ้าระวัง การช่วยเหลือ และการติดตามและรายงานผล

๓.๔ คัดกรองเด็กโดยแบบคัดกรองตามมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กขั้นต่ำ และกำหนดแผนให้การช่วยเหลือเด็กกรณี ประสานส่งต่อ ติดตาม และทบทวนแผนการให้ความช่วยเหลือ

๓.๕ บันทึกข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการคัดกรองเด็กตามมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กขั้นต่ำ

๓.๖ จัดทำมาตรการ/กิจกรรมการป้องกันเชิงรุกโดยนำข้อมูลจากการคัดกรองและข้อมูลสถานการณ์ของหน่วยงานเป็นฐานในการพัฒนา

๓.๗ ติดตามผลการดำเนินงานและรายงานต่อคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด และคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ เห็นสมควรเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาในหลักการข้อเสนอแนะทางการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น โดยขอความร่วมมือ

๑. ให้กระทรวงมหาดไทยประสานผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะประธานกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด นำแนะทางการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่นไปขยายผลให้ครอบคลุมเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

๒. ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด กรมกิจการเด็กและเยาวชน และหน่วยงานรัฐ เอกชนที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนบุคลากรและองค์ความรู้ และให้คำปรึกษาแก่จังหวัด เทศบาล และ องค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น

ที่ประชุมมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. นายสรพลสิทธิ์ คุมพ์ประพันธ์ ประธานอนุกรรมการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็ก เสนอข้อมูลเพิ่มเติมว่างานคุ้มครองเด็กประกอบด้วย ๒ ส่วนหลัก คือ ส่วนนโยบาย/ยุทธศาสตร์ และส่วนปฏิบัติ ซึ่งพบข้อจำกัดที่สำคัญหลายประการ คือ

๑.๑ การเชื่อมโยงงานคณะกรรมการแต่ละระดับ โดยอำนาจของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดมีปนกันอยู่ทั้งในส่วนของงานนโยบายและงานปฏิบัติ

๑.๒ บทบาทหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ฯ ในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก

/๑.๓ องค์กร...

๑.๓ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการพัฒนาระบบงาน

๑.๔ ในส่วนข้อสังเกตของประธานกรรมการฯ เกี่ยวกับบทบาทของกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีข้อเสนอ ดังนี้

๑) ควรปรับโครงสร้างกรมกิจการเด็กและเยาวชนเพื่อเตรียมรองรับกฎหมายใหม่ โดยให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติมีบทบาทในการทำงานเชิงนโยบายมากขึ้น

๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดควรวางระบบการบูรณาการงานคุ้มครองเด็กระหว่างงานในเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ โดยให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีบทบาทหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานในพื้นที่

๒. นางสาววาสนา แก้วพรัตน์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพกฎหมาย เสนอข้อมูลเพิ่มเติมว่า จากการที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิได้ร่วมงานกับกรมกิจการเด็กและเยาวชนและองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ ประเทศไทย (UNICEF) พบว่า คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดในหลายจังหวัดได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับอำเภอและระดับตำบล แต่ในทางปฏิบัติไม่มีการดำเนินการ ดังนั้น สิ่งที่ควรต้องเร่งดำเนินการคือการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่แต่งตั้งขึ้นให้สามารถดำเนินงานคุ้มครองเด็กได้

๓. นายชินชัย ชีเจริญ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสวัสดิการเด็ก เสนอความเห็นเพิ่มเติมว่าในการขยายพื้นที่ในการดำเนินงานพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล ควรมีข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับต้นทุนและขั้นตอนที่จะปฏิบัติงานสำหรับแต่ละพื้นที่

๔. ว่าที่ร้อยตรี พิเชียน ลิมป์หวังอยู่ ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย แทน ปลัดกระทรวงมหาดไทย กรรมการ เสนอความเห็นว่าการกระทรวงมหาดไทยพร้อมให้การสนับสนุนการดำเนินงาน อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกต ดังนี้

๔.๑ กลไกคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดในทางปฏิบัติไม่ค่อยมีการประชุม

๔.๒ มีข้อกังวลเกี่ยวกับความเป็นอิสระของผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๓ ควรใช้กลไกท้องที่ (อำเภอ) ซึ่งยังคงมีบทบาทในการบริหารราชการส่วนภูมิภาค อยู่ค่อนข้างมากในการขับเคลื่อนงานระดับพื้นที่

๔.๔ มีข้อกังวลเกี่ยวกับบทบาทของกระทรวงมหาดไทยในงานคุ้มครองเด็ก ภายหลังจากการปรับองค์ประกอบของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติตามกฎหมายฉบับใหม่ที่เพิ่มองค์ประกอบของอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและตปดกระทรวงมหาดไทยออก

๕. นายขจร ศรีชวโนทัย รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีข้อสังเกต และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น ดังนี้

๕.๑ ความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการระดับตำบล

๕.๒ ความแตกต่างขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละระดับ (ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของงบประมาณและบุคลากร

๕.๓ ความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๔ ขอให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินงานให้กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

/๕.๕ ควรมี...

๕.๕ ควรมีการคัดกรองพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดลำดับความสำคัญและตั้งเป้าหมายในการขยายพื้นที่

๖. นายพรเพชร ปัญญปิยะกุล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสวัสดิการเด็ก เสนอความเห็นว่าการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กในระดับท้องถิ่นเป็นการดำเนินการเชิงรุก อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๖.๑ กรมกิจการเด็กและเยาวชนควรหารือกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้ชัดเจนในเรื่องระเบียบการเงินในการดำเนินงานและอำนาจหน้าที่ในการจัดทำโครงการเพื่อไม่ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทักท้วงหรือเรียกเงินคืนย้อนหลัง

๖.๒ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะและความรู้ของบุคลากรในการจัดการเนื่องจากเมื่อคัดกรองเด็กออกเป็นกลุ่มสีเขียว สีเหลือง และสีแดงแล้ว จะมีความยากในการจัดการเด็กกลุ่มสีเหลืองกับกลุ่มสีแดงซึ่งต้องอาศัยทักษะและความชำนาญ

๖.๓ ควรแบ่งระยะในการขยายพื้นที่ให้ชัดเจน อาทิ ขยาย ๑,๐๐๐ แห่งแรกก่อนไปจนถึง ๒,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ แห่ง แล้วจึงมีนโยบายขยายพื้นที่แบบปูพรม เนื่องจากจะมีผลต่อการให้คำปรึกษาและเป็นพี่เลี้ยงให้กับพื้นที่

๖.๔ กรมกิจการเด็กและเยาวชนควรร่วมกับหน่วยงานในส่วนกลางจัดให้มีสถาบันหรือหน่วยที่จะทำหน้าที่พัฒนากำลังคน สนับสนุนการปฏิบัติงาน และมีระบบผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้คำปรึกษาในกรณีที่ท้องถิ่นต้องการความช่วยเหลือ

๗. นายสาโรช นักเบศรี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพกฎหมาย เสนอความเห็นจากประสบการณ์การทำงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบปัญหาสำคัญคือการขาดกลไกปฏิบัติงานโดยพบว่าไม่มีพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะสามารถช่วยเหลือเด็กได้ทันเวลา ดังนั้น ควรเร่งพัฒนาให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อทำหน้าที่แทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแม้ว่าตามกฎหมายคุ้มครองเด็กฉบับใหม่จะกำหนดให้มีพนักงานคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น แต่ควรมีข้อตกลงระหว่างกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ให้ส่งเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาเข้ารับการอบรมเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ฯ ตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก

๘. ศาสตราจารย์สมพงษ์ จิตระดับ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพครู เห็นด้วยการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กในระดับท้องถิ่น โดยมีข้อสังเกต คือ

๘.๑ ควรมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เป็นห่วงโซ่สำคัญในการทำงานคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของ พม. ในพื้นที่

๘.๒ มีความเห็นสอดคล้องเกี่ยวกับบทบาทของนายอำเภอที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนงาน แต่มีข้อจำกัดคือนายอำเภอส่วนใหญ่ไม่รับบทบาทของตนเอง จึงควรเน้นการส่งเสริมความรู้เรื่องบทบาทหน้าที่ให้กับนายอำเภอในงานคุ้มครองเด็ก รวมถึงควรมีการเชื่อมโยงงานด้านการคุ้มครองกับงานด้านการพัฒนา

๙. รองศาสตราจารย์อภิญญา เวชยชัย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เสนอข้อสังเกตและความเห็นเพิ่มเติมดังนี้

/๙.๑ ควรมี...

๙.๑ ควรมีการประชุมร่วมกันระหว่างกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสำนักงบประมาณ เรื่องบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับงานด้านสังคมในเรื่องการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นที่มีผลต่อการดำเนินงานคุ้มครองเด็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๙.๒ ควรมีการกำหนดบทบาทของแต่ละหน่วยงานในระดับท้องถิ่น โดยมีการมอบหมายหน้าที่เพื่อให้ทราบผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ทุกหน่วยงานทราบและตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบ โดยไม่เห็นว่างานคุ้มครองเด็กเป็นภารกิจในความรับผิดชอบของ พม. เพียงหน่วยงานเดียว

๙.๓ ควรมีการกระตุ้นพื้นที่เดิมให้ยังคงมีการทำงานต่อเนื่องและมีการยกระดับการทำงาน รวมทั้งมีการถอดบทเรียนให้เห็นแนวทางการทำงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละกลุ่ม โดยกำหนดให้มีแผนพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่นให้ชัดเจนซึ่งจะช่วยทำให้เห็นเป้าหมายในการยกระดับ การขยายพื้นที่ ซึ่งจะเชื่อมโยงกับหลักสูตรที่ต้องพัฒนาเพื่อรองรับการทำงาน

๙.๔ ควรให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนงานใน ๒ ส่วน ที่เป็นแกนหลักของงานคุ้มครองเด็ก คือ ส่วนนโยบายและส่วนปฏิบัติการ โดยควรมีข้อกำหนดว่าเมื่อมีการขับเคลื่อนงานในระดับท้องถิ่นจะต้องมีการจัดทำฐานข้อมูลและส่งต่อไปสู่การทำงานระดับจังหวัด เพื่อเชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนงานนโยบายในระดับชาติ

๑๐. นายสทการณ เพ็ชรนรินทร์ อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน แทน ปลัดกระทรวงยุติธรรม กรรมการ มีข้อสังเกตและความเห็นเพิ่มเติมว่า

๑๐.๑ ควรระบุหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนว่าประกอบด้วยหน่วยงานใดบ้าง อาทิกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย เพื่อให้เห็นบทบาทที่ชัดเจนของแต่ละหน่วยงาน

๑๐.๒ ควรเชื่อมโยงกับกลไกศูนย์ยุติธรรมชุมชนซึ่งมีหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและการดูแลป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ ซึ่งสามารถเป็นกลไกสนับสนุนท้องถิ่นในการทำงานคุ้มครองเด็กได้อีกส่วนหนึ่ง

๑๐.๓ ควรเพิ่มเติมกลุ่มเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิดและเด็กที่อยู่ในภาวะยากลำบากเป็นกลุ่มเด็กที่ต้องได้รับการดูแล

๑๐.๔ ควรมีการกำหนดแผนในการทำงานและการเตรียมการเรื่องบุคลากรให้ชัดเจนเพื่อเตรียมความพร้อมในการขยายพื้นที่ให้ครอบคลุม

๑๑. นายสรรพสิทธิ์ คุ้มประพันธ์ ประธานอนุกรรมการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็ก เสนอความเห็นเพิ่มเติมว่า กระบวนการทำงานรวมถึงบทบาทหน้าที่และขอบเขตงานคุ้มครองเด็กของหน่วยงานในระดับท้องถิ่นตามข้อสังเกตของกรรมการถูกกำหนดไว้ชัดเจนในร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กฉบับใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามมาตรา ๒๕ ซึ่งระบุอำนาจหน้าที่และภารกิจของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับเขต ซึ่งได้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และภารกิจไว้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม รวมถึงระบุเรื่องของการส่งเสริมให้มีพนักงานคุ้มครองเด็ก สำหรับขอบเขตความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของพนักงานคุ้มครองเด็กแต่ละระดับจะกำหนดอยู่ในรายละเอียดของแผนการจัดตั้งสถาบันคุ้มครองเด็กซึ่งเป็นไปตามยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑

/กรรมการ...

กรรมการและเลขานุการฯ สรุปข้อเสนอแนะของคณะกรรมการในการจัดให้มีระบบ
คุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น ประกอบด้วย ๕ ประการ ดังนี้

๑. ควรคำนึงถึงความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในมิติของงบประมาณ
(รายได้) และความพร้อมเรื่องบุคลากรในการขยายพื้นที่

๒. ควรเพิ่มบทบาทของกลไกท้องถิ่น (อำเภอ) ให้มีความรู้และความตระหนัก
ในบทบาทตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก เนื่องจากเป็นกลไกสำคัญในการบริหารราชการระดับพื้นที่

๓. ควรพัฒนากลไกระดับจังหวัดให้มีความสามารถและความพร้อมที่จะสนับสนุน
การพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น รวมถึงมีศักยภาพในการเชื่อมโยงงานคุ้มครองเด็กระดับ
ปฏิบัติและระดับนโยบาย (ท้องถิ่น - จังหวัด - ชาติ)

๔. กรมกิจการเด็กและเยาวชนควรร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด
บทบาทของหน่วยงานระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่นในการพัฒนางานคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น
ให้ชัดเจน

๕. ควรเตรียมความพร้อมโดยมีการวางแผนและแบ่งระยะในการขยายพื้นที่ มีการเตรียม
ความพร้อมบุคลากร รวมทั้งให้กรมกิจการเด็กและเยาวชน พัฒนาหน่วยงาน/สถาบันที่จะทำหน้าที่
พัฒนาและให้คำปรึกษากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

**พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและ
ความมั่นคงของมนุษย์ ประธานกรรมการ** ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ ไปจัดทำรายละเอียดการดำเนินงาน
เพิ่มเติมเพื่อให้เห็นขั้นตอนและกระบวนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โดยปรับข้อความและรายละเอียดต่าง ๆ
ให้สอดคล้องตามกฎหมายฉบับใหม่ และเร่งรัดกระบวนการเสนอร่างกฎหมายฉบับใหม่ให้ทัน
ระยะเวลาในการเสนอกฎหมาย

มติที่ประชุม

เห็นชอบในหลักการแนวทางการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น โดยให้

๑. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ขอความร่วมมือ
กระทรวงมหาดไทยประสานผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานกรรมการ
คุ้มครองเด็กจังหวัดนำแนวทางการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น
ไปขยายผลในพื้นที่ให้ครอบคลุม โดยมีขั้นตอนการทำงาน ดังนี้

๑.๑ คัดเลือกเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลพื้นที่เป้าหมาย และประชุม
ชี้แจงพื้นที่เป้าหมายเพื่อกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน

๑.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับตำบล/เทศบาล

๑.๓ พัฒนาศักยภาพคณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับตำบล/เทศบาล
เพื่อพัฒนาศักยภาพในการคัดกรอง การเฝ้าระวัง การช่วยเหลือ
และการติดตามและรายงานผล

๑.๔ คัดกรองเด็กโดยแบบคัดกรองตามมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กขั้นต่ำ
และกำหนดแผนให้การช่วยเหลือเด็กรายกรณี ประสานส่งต่อ
ติดตาม และทบทวนแผนการให้ความช่วยเหลือ

/๑.๕ บันทึกข้อมูล...

- ๑.๕ บันทึกข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการคัดกรองเด็กตามมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กขั้นต่ำ
- ๑.๖ จัดทำมาตรการ/กิจกรรมการป้องกันเชิงรุกโดยนำข้อมูลจากการคัดกรองและข้อมูลสถานการณ์ของหน่วยงานเป็นฐานในการพัฒนา
- ๑.๗ ติดตามผลการดำเนินงานและรายงานต่อคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด และคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ
๒. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดและกรมกิจการเด็กและเยาวชน รวมทั้งหน่วยงานรัฐ เอกชนที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนบุคลากรและองค์ความรู้ และให้คำปรึกษาแก่จังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล
๓. ให้รับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการทั้ง ๕ ประการ เป็นแนวทางประกอบการจัดให้มีระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องสืบเนื่องเพื่อทราบ

ความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามข้อเสนอเชิงนโยบายในการดำเนินงานคุ้มครองเด็กในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

กรรมการและเลขานุการฯ แจ้งต่อที่ประชุมว่า ตามที่คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติมีมติในคราวการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบในหลักการร่างแนวทางการดำเนินงานคุ้มครองเด็กในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ฝ่ายเลขานุการฯ ขอสรุปความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามข้อเสนอเชิงนโยบายในการดำเนินงานคุ้มครองเด็กในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยแบ่งออกเป็น ๓ ประเด็น คือ

๑. ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) นำข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นไปประกอบในการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็ก สตรี เยาวชน และครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔

๒. กรมกิจการเด็กและเยาวชน ร่วมกับ ศอ.บต. จัดอบรมหลักสูตรพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานคุ้มครองเด็กและสตรีในพื้นที่จังหวัดสงขลา ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชน หลักปฏิบัติทางศาสนา และกฎหมาย โดยในปี ๒๕๖๑ ดำเนินการอบรมจำนวน ๔ รุ่น รวม ๑๖๔ คน และมีแผนอบรมในปี ๒๕๖๒ จำนวน ๓ รุ่น ๆ ละ ๔๐ คน รวม ๑๒๐ คน

๓. กรมกิจการเด็กและเยาวชน โดยคณะอนุกรรมการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับเด็กให้เป็นไปตามมาตรฐานของรัฐธรรมนูญและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเสนอเรื่องต่อกระทรวงยุติธรรม เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ขอปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๔๙๘ โดยกำหนดเงื่อนไขอายุในการสมรสของเด็กหญิงอิสลามให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

/นางกนกรัตน์...

นางกนกรัตน์ เกื้อกิจ ผู้ช่วยเลขาธิการ ศอ.บต. (พม.) เสนอข้อมูลยุทธศาสตร์ด้านเด็ก สตรี เยาวชน และครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ ซึ่งมีกรอบแนวคิดสำคัญ ๒ ส่วน คือ ๑) แนวคิด ในการจัดทำยุทธศาสตร์ฯ ซึ่งมีที่มาจากผลกระทบของสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดน ภาคใต้ที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มเปราะบางที่ต้องได้รับการฟื้นฟูและพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกลุ่มเด็กสตรี และผู้พิการ และ ๒) แนวคิดในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ ได้แก่ ความร่วมมือ ในการทำงานของหน่วยงานและองค์กรในพื้นที่ซึ่งทำงานประสานกัน โดยแบ่งเป็น ๔ ส่วนหลัก คือ ๑) กระทรวง/กรม ๒) หน่วยงานระดับจังหวัด ๓) องค์กรภาคประชาสังคมและกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ ในพื้นที่ และ ๔) กองอำนวยการรักษาความมั่นคง ภาค ๔ ส่วนหน้า และ ศอ.บต. โดยยุทธศาสตร์ด้าน เด็ก สตรี เยาวชน และครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ ประกอบด้วย ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เด็ก เยาวชน สตรี และครอบครัว ได้รับการปกป้องคุ้มครองและ เข้าถึงสิทธิ สวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มีมาตรการสำคัญ คือ ๑) จัดระบบปกป้อง คุ้มครอง เด็ก เยาวชน สตรี และครอบครัว โดยมีประเด็นสำคัญที่จะดำเนินการ คือ การพัฒนา และปรับปรุงกฎหมายพิเศษในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งกำหนดเสนอปรับปรุงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเด็ก ในกฎอัยการศึกและพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน และ ๒) ส่งเสริมบทบาทเด็ก เยาวชน สตรี ให้เป็นที่ยอมรับในชุมชนสังคม โดยส่งเสริมความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนและการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการต่าง ๆ อาทิ สิทธิเด็ก

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาศักยภาพเด็ก เยาวชน สตรี และครอบครัว สามารถ ดำรงชีวิตในชุมชนบนพื้นฐานสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างเป็นปกติ โดยให้ความสำคัญกับการสร้าง ความมั่นคงด้านสุขภาพ เนื่องจากมีสถานการณ์การเสียชีวิตของเด็กจากการไม่ได้รับวัคซีนอย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นผลจากความเชื่อของคนในพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนากลไก สร้างเครือข่าย และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา เด็ก เยาวชน สตรี และครอบครัว

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เสริมสร้างเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อบทบาทหญิงชาย และให้สมาชิก ครอบครัวใช้ชีวิตร่วมกันอย่างเสมอภาค

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบการบริหารจัดการข้อมูลด้านเด็ก เยาวชน สตรีและ ครอบครัว อย่างมีประสิทธิภาพ

นางสาวอรพินท์ ศักดิ์เอี่ยม ผู้อำนวยการกองคุ้มครองเด็กและเยาวชน ผู้ช่วยเลขานุการฯ เสนอข้อมูลเพิ่มเติมต่อที่ประชุมเกี่ยวกับความก้าวหน้าตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการฯ ว่าได้มีการนำไปบรรจุในยุทธศาสตร์ฯ ดังนี้

๑. ข้อสังเกตเรื่องของการเพิ่มการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็น ศอ.บต. จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นและนำความคิดเห็นมาประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์ฯ เรียบร้อยแล้ว

๒. ข้อสังเกตเรื่องการจัดทำฐานข้อมูล บรรจุอยู่ในยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบ การบริหารจัดการข้อมูลด้านเด็ก เยาวชน สตรีและครอบครัว อย่างมีประสิทธิภาพ

/๓. ข้อคิดเห็น...

๓. ข้อคิดเห็นเรื่องการกำหนดอายุขั้นต่ำในการสมรส อยู่ในยุทธศาสตร์ที่ ๑ เด็ก เยาวชน สตรี และครอบครัว ได้รับการปกป้องคุ้มครองและเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มีมาตรการปกป้องคุ้มครองเด็กภายใต้หลักศาสนา โดยการเสนอให้มีการกำหนดอายุขั้นต่ำในการสมรส

๔. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสุขภาพอนามัยของเด็ก อยู่ในยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการในการสร้างความเข้าใจให้บุคลากรสาธารณสุขเกี่ยวกับมุมมองตามหลักศาสนา

๕. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้ให้แก่พ่อแม่ผู้ปกครอง และการสร้างเครือข่ายการทำงานผู้นำศาสนา อยู่ในยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนากลไก สร้างเครือข่าย และนวัตกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก เยาวชน สตรี และครอบครัว

๖. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุน ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก อยู่ในยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาศักยภาพเด็ก เยาวชน สตรี และครอบครัว สามารถดำรงชีวิตในชุมชนบนพื้นฐานสังคม พหุวัฒนธรรมอย่างเป็นปกติ

๗. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการในการปกป้องคุ้มครองเด็ก อยู่ในยุทธศาสตร์ที่ ๑ เด็ก เยาวชน สตรี และครอบครัว ได้รับการปกป้องคุ้มครองและเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

ที่ประชุมมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ศาสตราจารย์สมพงษ์ จิตระดับ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพครู เสนอความเห็น ว่าในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นพื้นที่ที่มีนักเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ออกจากระบบ การศึกษากลางคันสูงถึงร้อยละ ๘๐ - ๙๐ เมื่อเด็กออกจากระบบแล้วจะอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงที่จะทำ กิจกรรมไม่เหมาะสม ดังนั้น ควรใช้กลไกสภาเด็กและเยาวชนเพื่อช่วยในเรื่องการสร้างกิจกรรม สร้างสรรค์ รวมทั้งควรกำหนดแนวทางในการดำเนินงานเพื่อป้องกันไม่让孩子ออกจากระบบการศึกษา

๒. นายสรรพสิทธิ์ คุ้มประพันธ์ ประธานอนุกรรมการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็ก เสนอข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดอายุขั้นต่ำในการสมรส ว่าในพื้นที่ ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้จะใช้หลักกฎหมายชารีอะห์โดยยกเว้นการใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่อง ครอบครัว มรดก และการสมรส ซึ่งจะยึดตามการบรรลุนิติภาวะ อย่างไรก็ตามมีบางประเทศในกลุ่มประเทศมุสลิมที่มีการปรับแก้อายุขั้นต่ำในการสมรสเป็นอายุ ๑๘ ปี แทนการยึดตามหลักการบรรลุนิติภาวะ ซึ่งเป็นเหตุผลให้ประเทศมาเลเซียปรับการกำหนดอายุ ในการสมรสของผู้หญิงจากอายุ ๑๖ ปี เป็นอายุ ๑๘ ปี เท่ากับผู้ชาย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดเงื่อนไข ในการสมรสให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ สิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติกำหนดอายุการสมรสเป็น ๑๘ ปีขึ้นไป เนื่องจากการให้เด็กสมรส เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่เด็ก และเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ในข้อ ๑ ที่ให้นิยามว่า เด็ก หมายถึงทุกคนที่อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี เว้นแต่การสมรส

มติที่ประชุม

รับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามข้อเสนอเชิงนโยบายในการ ดำเนินงานคุ้มครองเด็กในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และขอให้นำเสนอ ความก้าวหน้าในประเด็นการคุ้มครองเด็กตามยุทธศาสตร์ด้านเด็ก สตรี เยาวชน และครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ ในการประชุมครั้งต่อไป

/ระเบียบวาระที่ ๕...

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องเพื่อทราบ

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.

กรรมการและเลขานุการฯ แจ้งที่ประชุมว่า กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ เพื่อเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีหน่วยงานเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑๔ หน่วยงาน โดยเห็นชอบในหลักการฯ และมีความเห็นและข้อสังเกตในหลายประเด็น และคณะอนุกรรมการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับเด็กให้เป็นไปตามมาตรฐานของรัฐธรรมนูญและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กในการประชุม ครั้งที่ ๓๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบให้จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่มีข้อสังเกตและความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ในวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เพื่อชี้แจงข้อมูลตามข้อสังเกตและข้อคิดเห็น รวมทั้งหาข้อยุติเกี่ยวกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. โดยหากไม่มีการแก้ไขในบทบัญญัติของกฎหมาย จะเสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ต่อสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีอีกครั้ง ภายในวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้ทันต่อกำหนดระยะเวลาการเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีซึ่งกำหนดเวลาสิ้นสุดการรับเรื่องภายในวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑

ที่ประชุมมีข้อสังเกตและข้อคิดเห็น สรุปได้ดังนี้

๑. นายสมคิด สมศรี อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน กรรมการ แจ้งที่ประชุมว่า กรมกิจการเด็กและเยาวชนรับผิดชอบการปรับปรุงกฎหมาย จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ซึ่งจะเร่งรัดให้ทันระยะเวลาการเสนอกฎหมาย และพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งดำเนินการแล้วเสร็จและอยู่ระหว่างเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

๒. นายสรรพสิทธิ์ คุ้มพ่ประพันธ์ ประธานอนุกรรมการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็ก ชี้แจงข้อมูลตามที่ประธานกรรมการฯ สอบถามเกี่ยวกับผู้รักษาการและคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติตามกฎหมายคุ้มครองเด็กฉบับใหม่ว่า ประธานกรรมการฯ จะปรับจากรัฐมนตรีเป็น ปลัดกระทรวง ส่วนผู้รักษาการตามกฎหมายจะเป็นผู้ที่ออกระเบียบ กฎกระทรวง และองค์ประกอบของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติซึ่งมีทั้งส่วนที่เป็นผู้แทนจากส่วนราชการและผู้ทรงคุณวุฒิ

พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอให้เร่งรัดการดำเนินการเพื่อให้ทันกับขั้นตอนการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. และเวียนให้ทราบโดยเร็ว สำหรับกรณีมวเด็ก พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ เด็ก หมายถึง บุคคล ซึ่งมีอายุต่ำกว่า สิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส ดังนั้น เด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี จึงไม่ควรชกมวยในทุกกรณี เพราะขัดต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๒๖ (๗) คือ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใด บังคับ ชูเชิญ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กเล่นกีฬาหรือให้กระทำการใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้าอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางต่อการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็กหรือมีลักษณะเป็นการทารุณกรรมต่อเด็ก

/มติที่ประชุม...

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ และเร่งรัดให้มีการจัดประชุมชี้แจงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และหาข้อสรุปโดยเร่งด่วน เพื่อให้สามารถเสนอร่างพระราชบัญญัติ คຸ້ມครองเด็ก พ.ศ. ทັນตามระยะเวลาการรับเรื่องของคณะรัฐมนตรี

เลิกประชุม

เวลา ๑๖.๔๕ น.

(นายอนุกุล ปัดแก้ว)

รองอธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน
กรรมการและเลขานุการ

- ตัวอย่าง -

คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด.....

ที่ /

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานคุ้มครองเด็ก (ศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก)

องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล.....

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดให้การระดมทรัพยากรทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมดูแลปกป้องคุ้มครองเด็กโดยอาศัยการทำงานแบบสหวิชาชีพ โดยการส่งเสริมหน้าที่ความรับผิดชอบของครอบครัว ชุมชน ภาครัฐและภาคเอกชน ในการร่วมมือกันคุ้มครองเด็ก

เพื่อให้การดำเนินงานคุ้มครองเด็กตำบล/เทศบาล.....ประสบผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์สามารถดำเนินงานร่วมกันของเครือข่ายในพื้นที่ ผ่านกลไกและช่วยเหลือเด็กอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานคุ้มครองเด็ก (ศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก) องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล..... โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	อนุกรรมการ/คณะทำงานที่ปรึกษา
2. หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด	อนุกรรมการ/คณะทำงานที่ปรึกษา
3. นายกเทศมนตรี/นายก อบต.	ประธานอนุกรรมการ/คณะทำงาน
4. ปลัดเทศบาล/ปลัด อบต.	รองประธานอนุกรรมการ/คณะทำงาน
5. ผู้อำนวยการโรงเรียน	อนุกรรมการ/คณะทำงาน
6. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	อนุกรรมการ/คณะทำงาน
7. ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรตำบล	อนุกรรมการ/คณะทำงาน
8. ประธานสภาตำบล	อนุกรรมการ/คณะทำงาน
9. กำนันตำบล	อนุกรรมการ/คณะทำงาน
10. ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่	อนุกรรมการ/คณะทำงาน
11. ผู้นำชุมชน	อนุกรรมการ/คณะทำงาน
12. อสม.	อนุกรรมการ/คณะทำงาน
13. อพม.	อนุกรรมการ/คณะทำงาน
14. ประธานสภาเด็กและเยาวชนตำบล	อนุกรรมการ/คณะทำงาน
15. เจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการคุ้มครองเด็ก
และที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการ/คณะทำงาน
เลขานุการ
16. เจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการคุ้มครองเด็ก
ที่ได้รับมอบหมาย จำนวน ๒ คน	อนุกรรมการ/คณะทำงาน
และเลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. จัดทำระบบฐานข้อมูลเด็กที่อยู่ในสภาวะเปราะบางในพื้นที่อย่างครอบคลุมและทั่วถึง เพื่อใช้ในการเข้าถึงและช่วยเหลือเด็กได้รวดเร็วทันเหตุการณ์
๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการดำเนินกิจกรรมพัฒนาและปกป้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
๓. จัดทำแผนปฏิบัติการและมาตรการส่งเสริมการพัฒนาและปกป้องคุ้มครองสวัสดิการเด็กอย่างเป็นองค์รวม เพื่อเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
๔. ประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน รวมทั้งระบบบริการต่างๆ เพื่อการส่งต่อและรับความช่วยเหลือเมื่อได้มีการพิจารณาปัญหาเด็กรายกรณี
๕. ติดตามสรุปผลการประเมินผลการดำเนินการช่วยเหลือเด็กและจัดทำผลการดำเนินงานเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการคุ้มครองเด็กอำเภอ(ถ้ามี) และคณะอนุกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด เป็นรายปี
๖. ดำเนินการอื่นใดตามที่รับมอบหมายจากคณะกรรมการอำเภอ และ คณะอนุกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด

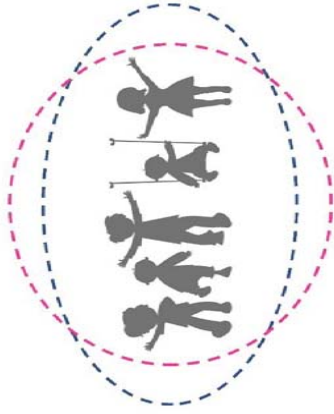
สั่ง ณ วันที่ พ.ศ.

(ลงชื่อ).....

(.....)

ประธานกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด

****** หมายเหตุ การพิจารณาองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการ/คณะกรรมการ ขอให้ดูจากความรู้ความสามารถของบุคลากรในพื้นที่และเครือข่ายภาคประชาสังคมด้านเด็กและเยาวชน

คู่มือวิทยากรแกนนำหลักสูตร
“การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงาน
ในระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล”

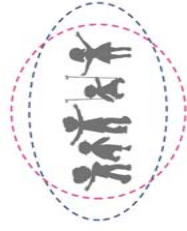

คำนำ

โครงการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานในการคุ้มครองเด็กระดับตำบล ได้พัฒนา “แนวปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กในระดับตำบล” ขึ้น ซึ่งวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กในระดับตำบล โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก และองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย ผนวกกับข้อมูลที่ได้รับจากโครงการอื่นๆ ที่มีเป้าหมายร่วมในการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กของประเทศไทยอันได้แก่ คู่มือการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็กในชุมชน รูปแบบการคุ้มครองเด็กในชุมชน และรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนคุ้มครองเด็ก เพื่อพัฒนาระบบการคุ้มครองเด็กในระดับท้องถิ่น ต้องเริ่มที่การพัฒนากระบวนการและกลไกในระดับชุมชนที่มีความใกล้ชิดกับสภาพปัญหาหรือสถานการณ์ของชุมชนให้สามารถทำงานร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็ก นักวิชาชีพ หรือทีมสหวิชาชีพที่เป็นกลไกคุ้มครองเด็กในระดับจังหวัด

กลไกการคุ้มครองเด็กในปัจจุบันจะมีการกำหนดบทบาทให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญในระดับท้องถิ่นในเรื่องการคุ้มครองเด็กในเขตพื้นที่รับผิดชอบ แต่ในทางปฏิบัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมากยังคงขาดความรู้ความเข้าใจรวมถึงการตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการคุ้มครองเด็ก ดังนั้น กรมกิจการเด็กและเยาวชน ได้จัดให้มีการพัฒนาศักยภาพและฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในระดับท้องถิ่น เพื่อให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และเพื่อให้มีความชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการคุ้มครองเด็ก และเพื่อการปรับตัวทัศนคติต่อเด็กและครอบครัวที่ครอบคลุมต่อทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งเด็กในชุมชน เด็กต่างชาติและเด็กชายขอบที่อยู่ในพื้นที่ โดยให้เจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัว ในสังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน และเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่มีบทบาทสำคัญเป็นแกนหลักในการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กในระดับตำบล รวมถึงปฏิบัติหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง และผู้อำนวยการความเสถภาพให้กับเครือข่ายในระดับตำบล ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกอบรมสำหรับวิทยากร

3
คู่มือวิทยากรแผนงานหลักสูตร “การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล”

คู่มือวิทยากรแผนงานหลักสูตร
“การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงาน
ในระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล”

ข้อควรคำนึงถึงในการใช้คู่มือ

คู่มือวิทยากรเล่มนี้ ถูกออกแบบมาให้สำหรับผู้ใช้วิทยากรฝึกอบรมการเป็นวิทยากรแกนนำหลักสูตร “การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กกระต๊อบ” ภายใต้วัตถุประสงค์และรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนในระบบคุ้มครองเด็กกระต๊อบ ในการเป็นวิทยากรหลักสูตรนี้จะมีลักษณะสำคัญ ประกอบด้วย

1. กิจกรรมหลากหลายและเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม ตัวอย่างเช่น กรณีศึกษา การชมสื่อวิดีโอ เกม กิจกรรมการเรียนรู้ การฝึกทักษะ เป็นต้น
2. การใช้คำถามเพื่อการเรียนรู้และมีส่วนร่วม การตั้งคำถามแต่ละช่วงมีวัตถุประสงค์หลากหลาย อาทิ เพื่อทบทวนการเรียนรู้ มุมมอง ความรู้จากกิจกรรม เพื่อวิเคราะห์ สะท้อนมุมมองเพื่อเกิดการอภิปราย เพื่อนำเข้าสู่การเรียนรู้ เป็นต้น
3. การสรุป เชื่อมโยง เนื่องจากหลักสูตรนี้ต้องนำไปใช้กับบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หลายแห่ง ซึ่งมีหลากหลายทั้งวัย อาชีพ ความเข้าใจ ในงานคุ้มครองเด็ก และอื่น ๆ การสรุปการเรียนรู้จึงมีไว้เพื่อให้วิทยากรแกนนำมีแนวทางในการสรุปเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์

นอกจากนี้ ผู้จัดทำหลักสูตรได้ออกแบบคู่มือที่ประกอบไปด้วย ขั้นตอนของการดำเนินงานกิจกรรม เนื้อหาเพิ่มเติม เทคนิควิธีการในการดำเนินกิจกรรม และตัวชี้วัดเพื่อกำกับกระบวนการ และเนื้อหาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการเป็นวิทยากร และเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

นอกจากนี้หากผู้ใช้คู่มือมีความรู้ ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับระบบคุ้มครองเด็ก อาทิ สภาพปัญหา/สถานการณ์ปัญหาของเด็กในปัจจุบัน จิตวิทยากับการเลี้ยงดูเด็ก ความรุนแรงและผลกระทบ หลักการดำเนินการตามกระบวนการคุ้มครองเด็ก การสื่อสารกับเด็กและครอบครัว มาตรการ/กลไกในการคุ้มครองเด็ก หรือ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 จะทำให้สามารถดำเนินการเป็นวิทยากรได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยผู้ใช้สามารถเรียนรู้หัวข้อต่าง ๆ ดังกล่าวได้ในหลักสูตรคุ้มครองเด็กออนไลน์ www.thaichildprotection.com

แกนนำหลักสูตร “การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กกระต๊อบ” เพื่อไปพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับตำบลและเทศบาล ที่รับผิดชอบดูแลงานด้านเด็กและเยาวชน อาจเป็นเจ้าหน้าที่นักสังคมสงเคราะห์ นักพัฒนาชุมชน นักวิชาการการศึกษา นักวิชาการสาธารณสุข ฯลฯ หมายเหตุไปถึง เครือข่ายผู้ปฏิบัติงานในระดับตำบลถึงรวมถึง เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ครู ตำรวจ ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อาสาสมัครสาธารณสุข อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สมาชิกศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน แกนนำเยาวชน แกนนำกลุ่มแม่บ้าน ฯลฯ ในระยะเวลาสองวัน ตามแผนโครงการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานในการคุ้มครองเด็กกระต๊อบที่ได้กำหนดไว้

ทางโครงการจึงเริ่มให้มีการพัฒนาหลักสูตรและคู่มือ “การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กกระต๊อบ” ให้แก่วิทยากรแกนนำ คือ เจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัว ในสังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน และเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ขึ้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการในการจัดตั้งระบบคุ้มครองเด็ก และเพื่อให้หลักสูตรและคู่มือมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการนำไปใช้ การพัฒนาหลักสูตรและคู่มือจึงมีการทดลองใช้หลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตร หลังจากการศึกษาค้นคว้าและทบทวนที่เกี่ยวกับหลักสูตร และพัฒนาหลักสูตรและคู่มือ โดยมุ่งให้วิทยากรแกนนำมีความรู้และทักษะที่เรียนรู้ไปสู่การจัดอบรมและการปฏิบัติการได้จริง

กองคุ้มครองเด็กและเยาวชน

กรมกิจการเด็กและเยาวชน

ตารางตัวชี้วัด	หน้า
เนื้อหาอ่านเพิ่มเติม	29
หัวข้อ B การคัดกรองและจรรยาบรรณ	31
หัวใจสำคัญ	39
B1 ความสำคัญของการคัดกรอง	39
ภาพขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหลัก	41
วัตถุประสงค์	41
วิธีการเรียนรู้/รูปแบบการฝึกอบรม	41
อุปกรณ์	42
การเตรียมตัวของวิทยากร	42
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	42
ประเด็นสำคัญที่ไม่ควรมลืม	47
ตารางตัวชี้วัด	48
B2 การใช้แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐาน	50
ขั้นต่ำ และจรรยาบรรณ	50
ภาพขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหลัก	50
วัตถุประสงค์	50
วิธีการเรียนรู้/รูปแบบการฝึกอบรม	51
อุปกรณ์	51
การเตรียมตัวของวิทยากร	51
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	51
ประเด็นสำคัญที่ไม่ควรมลืม	54
ตารางตัวชี้วัด	55
เนื้อหาอ่านเพิ่มเติม	58

สารบัญ	หน้า
คำนำ	3
ข้อควรคำนึงถึงในการใช้คู่มือ	5
เทคนิคการเป็นวิทยากร	10
กำหนดการฝึกอบรมและหัวข้อการฝึกอบรม	13
การดำเนินการฝึกอบรม	15
หัวข้อ A บทนำ และเจตคติในการทำงานคุ้มครองเด็ก	16
หัวใจสำคัญ	16
A1 บทนำ	17
ภาพขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหลัก	17
วัตถุประสงค์	17
วิธีการเรียนรู้/รูปแบบการฝึกอบรม	17
อุปกรณ์	18
การเตรียมตัวของวิทยากร	18
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	19
ประเด็นสำคัญที่ไม่ควรมลืม	21
ตารางตัวชี้วัด	22
A2 เจตคติในการทำงานคุ้มครองเด็ก	23
ภาพขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหลัก	23
วัตถุประสงค์	23
วิธีการเรียนรู้/รูปแบบการฝึกอบรม	23
อุปกรณ์	24
การเตรียมตัวของวิทยากร	24
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	24
ประเด็นสำคัญที่ไม่ควรมลืม	29

หัวข้อ D การส่งต่อในระบบคุ้มครองเด็ก	หน้า
หัวใจสำคัญ	88
D1 การส่งต่อ และแนวปฏิบัติในระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น	88
ภาพขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหลัก	89
วัตถุประสงค์	89
วิธีการเรียนรู้/รูปแบบการฝึกอบรม	89
อุปกรณ์	90
การเตรียมตัวของวิทยากร	90
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	90
ประเด็นสำคัญที่ไม่ควรลืม	94
ตารางตัวชี้วัด	94
เนื้อหาอ่านเพิ่มเติม	96
D2 กิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กระดับท้องถิ่น	99
ภาพขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหลัก	99
วัตถุประสงค์	99
วิธีการเรียนรู้/รูปแบบการฝึกอบรม	99
อุปกรณ์	100
การเตรียมตัวของวิทยากร	100
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	100
ประเด็นสำคัญที่ไม่ควรลืม	103
ตารางตัวชี้วัด	103
เนื้อหาอ่านเพิ่มเติม	105

หัวข้อ C ทักษะการช่วยเหลือและสนับสนุนทางจิตใจ	หน้า
หัวใจสำคัญ	71
C1 ความสำคัญของสัมพันธภาพที่ดีในการทำงานระบบคุ้มครองเด็ก	71
ภาพขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหลัก	72
วัตถุประสงค์	72
วิธีการเรียนรู้/รูปแบบการฝึกอบรม	72
อุปกรณ์	73
การเตรียมตัวของวิทยากร	73
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	73
ประเด็นสำคัญที่ไม่ควรลืม	75
ตารางตัวชี้วัด	75
เนื้อหาอ่านเพิ่มเติม	76
C2 ทักษะการช่วยเหลือและสนับสนุนทางจิตใจ	78
ภาพขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหลัก	78
วัตถุประสงค์	78
วิธีการเรียนรู้/รูปแบบการฝึกอบรม	78
อุปกรณ์	79
การเตรียมตัวของวิทยากร	79
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	79
ประเด็นสำคัญที่ไม่ควรลืม	85
ตารางตัวชี้วัด	85
เนื้อหาอ่านเพิ่มเติม	87

ชวนคิด	เนื่องจากหลักสูตรนี้เป็นการนำเสนอกรอบอภิปรายกลุ่ม เมื่อมีความคิดเห็นที่แตกต่าง การชวนให้คิดจึงสำคัญ ดังนั้นการให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้แสดงความคิดเห็นที่แตกต่างอย่างอิสระ ไม่มีถูกผิด จึงเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ โดยหากมีผู้ที่คิดเห็นต่าง วิทยากรอาจจะเชื่อมโยงไปถึงผลกระทบของความคิดเห็นนั้นด้วยคำถาม หรือการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น อาจจะเป็นอย่างนี้ การพูด หรือการระดมความคิดก็ได้ เช่น “มีใครมีความคิดเห็นที่แตกต่างจากนี้บ้าง” “หากเลือกทีมของคุณเอง คุณจะเป็นอย่างไร” เป็นต้น
เติมประเด็น	การฝึกอบรมแต่ละช่วงจะมีวัตถุประสงค์ และมีตัวชี้วัดเพื่อไล่เลียงความรู้ ประสบการณ์จากการฝึกทักษะ และทัศนคติในแต่ละช่วง โดยกิจกรรมจะทำให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้สะท้อนมุมมองต่าง ๆ ของตนเอง และบางครั้งความรู้และมุมมองต่าง ๆ อาจจะไม่ครบถ้วน ดังนั้นการที่วิทยากรจะเดิมความรู้ ความเข้าใจจึงจะมีส่วนสำคัญ อย่างมากในการเรียนรู้ อีกทั้งการเติมประเด็นเหล่านี้ยังเป็นการย้ำและสรุปหัวใจสำคัญ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้เรียนรู้อย่างเต็มที่และครบถ้วนตามตามประเด็นวัตถุประสงค์ และตัวชี้วัดการเรียนรู้ โดยอาจจะเป็นผู้ช่วยทำของการเรียนรู้แต่ละช่วง

เทคนิคการเป็นวิทยากร

การเป็นวิทยากรหลักสูตร “การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล” จะให้ความสำคัญกับผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมมีส่วนร่วมด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยเน้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์เพื่อให้เกิดมุมมองที่หลากหลาย ดังนั้น การดำเนินกระบวนการของความเป็นวิทยากรจึงเน้น การสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้มากกว่าการบรรยาย ผู้จัดทำหลักสูตรจึงสรุปเทคนิคการเป็นวิทยากรไว้ดังนี้

ถาม	วิทยากรเน้นการตั้งคำถามเพื่อให้เกิดการอภิปราย ขวนคิด โดยใช้คำถามปลายเปิด เช่น เพราะอะไร อย่างไร เหตุใด หรือใช้คำถามเพื่อให้เกิดการคิดในมุมมองที่หลากหลาย เช่น ถ้า ... จะเป็นอย่างไร, จะเกิดอะไรขึ้นถ้า .. , ถ้าไม่สามารถ ทำแบบนี้ได้ จะทำอย่างอื่นได้อีกหรือไม่ เป็นต้น โดยคำถามจะใช้ทั้งการตั้งคำถาม เพื่ออภิปรายกลุ่ม หรือใช้คำถามขณะที่ผู้เข้าร่วมนำเสนอคำตอบ
ทวน	การทวนทวนมีส่วนสำคัญอย่างมากที่ในการเรียนรู้เนื่องจากการทวนทวนจะเป็นทั้งการสะท้อนถึงสิ่งที่ยังเป็นการดึงความสนใจสำหรับการดำเนินการฝึกอบรมกลุ่มใหญ่ อีกทั้งยังเป็นการเชื่อมโยงประเด็นต่าง ๆ ที่ทางวิทยากรจะนำเสนอได้อีกด้วย โดยการทวนทวนจะเป็นทั้งการทวนทวนในสิ่งที่ผู้พูดนำเสนอ หรือเป็นการสรุปใจความสำคัญในสิ่งที่ผู้พูดนำเสนอก็ได้

กำหนดการฝึกอบรมและหัวข้อ การฝึกอบรม

หลักสูตร “การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล” สำหรับการดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตรนี้ จะใช้เวลา 2 วัน ประกอบด้วย

หัวข้อ A บทนำ และเจตคติในการทำงานคุ้มครองเด็ก แบ่งการฝึกอบรมออกเป็น

- A1 บทนำ
- A2 เจตคติในการทำงานคุ้มครองเด็ก
- หัวข้อ B** การคัดกรอง และจรรยาบรรณ แบ่งการฝึกอบรมออกเป็น
- B1 ความสำคัญของการคัดกรอง
- B2 การใช้แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำและจรรยาบรรณ

หัวข้อ C ทักษะการช่วยเหลือและสนับสนุนทางจิตใจ แบ่งการฝึกอบรมออกเป็น

- C1 ความสำคัญของสัมพันธภาพที่ดีในการทำงานระบบคุ้มครองเด็ก
- C2 ทักษะการฟังและการเสริมกำลังใจ
- หัวข้อ D** การส่งต่อในระบบคุ้มครองเด็ก แบ่งการฝึกอบรมออกเป็น
- D1 การส่งต่อ และแนวปฏิบัติในระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น
- D2 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กระดับท้องถิ่น

เน้น ส่วนดี

การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเป็นส่วนสำคัญอย่างมากในรูปแบบการเรียนรู้ในหลักสูตรนี้ ดังนั้นนอกจากจะให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้เรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การอภิปรายกลุ่ม การจับคู่แลกเปลี่ยนความคิด หรือการแสดงความคิดเห็นในกระดาน การระดมความคิดเห็น การที่วิทยากรชื่นชม สะท้อนสิ่งที่ดีที่ตนเองสังเกตเห็น จะเป็นการเสริมแรงทางบวกให้เกิดการร่วมมือเพิ่มมากขึ้น เช่น การให้ความร่วมมือความตั้งใจ การตรงต่อเวลา การเอาใจใส่จริงจัง เป็นต้น ซึ่งการชื่นชมเหล่านี้จะดังมาจากความจริงใจ และมองเห็นส่วนที่ดีที่วิทยากรเห็นจากกระบวนการเรียนรู้ ในการฝึกอบรม โดยวิทยากรจะต้องสังเกต และมองพฤติกรรมที่ดีที่เหมาะสม

การดำเนินการฝึกอบรม

รายละเอียดของการดำเนินกิจกรรม หลักสูตร “การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล” ในคู่มือเล่มนี้ ประกอบได้ด้วย

1. หัวใจสำคัญ
2. ภาพขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหลัก
3. วัตถุประสงค์
4. วิธีการเรียนรู้/รูปแบบการฝึกอบรม
5. อุปกรณ์
6. การเตรียมตัวของวิทยากร
7. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม
8. ประเด็นสำคัญที่ไม่ควรลืม
9. ตารางตัวชี้วัด

ซึ่งสามารถกำหนดเป็นตารางการฝึกอบรม “การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล” ดังนี้

	ช่วงที่ 1	ช่วงที่ 2	ช่วงที่ 3	ช่วงที่ 4
วันที่ 1	A บทนำ และเจตคติในการทำงานกับคุ้มครองเด็ก			
	A1 บทนำ	A2 เจตคติ ในการทำงาน กับคุ้มครองเด็ก	B1 ความสำคัญ ของ การคุ้มครอง	B2 การใช้แบบคัดกรอง เพื่อสนับสนุน การเลี้ยงดูตาม มาตรฐานขั้นต่ำและ จรรยาบรรณ
	D การส่งต่อ ในระบบคุ้มครองเด็ก			
วันที่ 2	C ทักษะ การช่วยเหลือและสนับสนุนทางจิตใจ			
	C1 ความสำคัญ ของ สัมพันธภาพที่ดี ในการทำงาน ระบบคุ้มครอง เด็ก	C2 ทักษะการฟัง และ การเสริมกำลังใจ	D1 การส่งต่อ และ แนวปฏิบัติใน ระบบคุ้มครอง เด็กระดับ ท้องถิ่น	D2 กิจกรรมเพื่อ ส่งเสริมและ พัฒนาเด็กระดับ ท้องถิ่น ปิดการฝึกอบรม

A1 บทนำ

ภาพขั้นตอนในการดำเนินการหลัก

ขั้นตอนหลัก

ช่วง A1: เจตคติในการทำงานคุ้มครองเด็ก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ กำหนดการ และกระบวนการเรียนรู้ของการฝึกอบรม
2. เพื่อแนะนำให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม และทีมวิทยากรให้รู้จักกัน
3. เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม และทีมวิทยากร

วิธีการเรียนรู้/รูปแบบการฝึกอบรม

1. การระดมความคิด
2. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
3. การบรรยาย

17

คู่มือวิทยากรแกนนำหลักสูตร “การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล”

หัวข้อ A

บทนำ และเจตคติในการทำงานคุ้มครองเด็ก

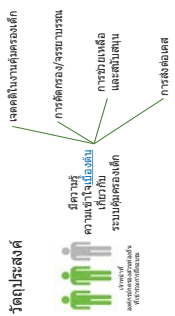
หัวใจสำคัญ

เจตคติในการทำงานคุ้มครองเด็ก หัวใจสำคัญคือ การที่ต้องทำในทุกคนที่เข้าร่วมการฝึกอบรมตระหนักว่า การปกป้องคุ้มครองเด็กเป็นหน้าที่ของทุกคน ดังนั้นการปกป้องเด็ก เมื่อเด็กอยู่ในอันตราย หรือถูกกระทำด้วยความรุนแรง ทุกคนจะต้องไม่นิ่งเฉย หรือไม่เพียง แต่ดูเฉย แต่ต้องเข้าไปช่วยเหลือ แจ้งเหตุและดำเนินการทำวิธีทางเพื่อให้เด็กปลอดภัย โดยต้องสังเกต หาข้อมูล และช่วยเหลือ

16

คู่มือวิทยากรแกนนำหลักสูตร “การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล”

ขั้นตอนการดำเนินการกิจกรรม

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
1. กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม และแนะนำทีมวิทยากร* * ถ้าผู้เข้าร่วมมีจำนวนน้อยกว่า 20 คน ให้แต่ละคน แนะนำตัว หน่วยงาน และ ข้อมูลที่น่าสนใจของตนเอง 1 อย่าง เช่น นายสุข งามใส เป็นผู้ใหญ่บ้าน แต่งงานแล้ว เป็นต้น	 ศูนย์วิทยากรแกนนำหลักสูตร "การพัฒนาคุณภาพผู้ปฏิบัติงาน ในระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล"
2. วิทยากรกล่าววัตถุประสงค์และ กำหนดการของการฝึกอบรม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม มีความรู้ ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับระบบคุ้มครอง เด็ก ประกอบด้วย เจตคติ โน้มน้าวมุ่งครอง เด็กในการทำงานคุ้มครองเด็ก การคัดกรอง แจ้งต้นและจรรยาบรรณในการทำงาน คุ้มครองเด็ก ทักษะในการช่วยเหลือและ สนับสนุน และการส่งต่อ	วัตถุประสงค์ เจตคติในงานคุ้มครองเด็ก การคัดกรอง/รายงาน การสนับสนุน การส่งต่อ
3. วิทยากรดำเนินการนิเทศกลุ่มสัมพันธ์* เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมและวิทยากร ทำความรู้จักกัน ให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมจับคู่เพื่อทำความ รู้จักกัน สอบถามข้อมูลส่วนตัว และ ประสิทธิภาพในการทำงาน** และให้	กิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ - จับคู่เพื่อทำความรู้จักกัน ด้วยการพูดคุย สอบถาม * ข้อมูลส่วนตัวที่จะทำไปรู้จักกันมากขึ้น * ความเข้าใจในวัยเด็ก * - เปลี่ยนคู่ประมาณ 2-3 ครั้ง

19

คู่มือวิทยากรแกนนำหลักสูตร "การพัฒนาคุณภาพผู้ปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล"

อุปกรณ์

- PowerPoint และเครื่องฉาย LCD (ถ้าไม่มี เขียนกระดานฟลิปชาร์ตตามข้อความใน PowerPoint)
 - กระดานฟลิปชาร์ต
 - ปากกาเมจิกสีด้าหรือสีน้ำเงิน
 - กระดาษ A4
 - ปากกา หรือดินสอ
- ### การเตรียมตัวของวิทยากร
- เตรียม PowerPoint และเครื่องฉาย LCD ให้พร้อม (ถ้าไม่มีเครื่องฉาย LCD หรือ PowerPoint ให้เขียนข้อความลงในกระดานฟลิปชาร์ตตามรายละเอียดใน PowerPoint)
 - เขียนหัวข้อต่อไปนี้เป็นกระดานฟลิปชาร์ต 1 หัวข้อ 1 แผ่น
 - 2.1 ความคาดหวังในการฝึกอบรม
 - 2.2 สิ่งที่จะทำให้ฉันสนุก/มีความสุขในการฝึกอบรมมากขึ้น
 - 2.3 สิ่งที่เราควรทำให้เรารู้เบื้องต้น
 - 2.4 สิ่งที่เราไม่ควรทำ/สิ่งที่รับกวนการเรียนรู้
 - เตรียมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้พูดคุยทำความรู้จักกันและกันมากขึ้น

18

คู่มือวิทยากรแกนนำหลักสูตร "การพัฒนาคุณภาพผู้ปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล"

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
4. สิ่งที่ทุกคนไม่ควรทำ/สิ่งที่รับกวนการเรียนรู้	
* สามารถปรับลดคำถามข้อที่ 2-4 หากเวลาน้อย รวมทั้ง ให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมทุกคนมีส่วนร่วม ไม่การแสดงความคิดเห็นด้วยการแบ่งกลุ่ม และย้ายกลุ่มเพื่อตอบคำถาม โดยเขียนคำถาม แต่ละข้อหรือเขียนคำตอบลงในกระดาษ หรือขีดเส้นความถี่ เมื่อมีความคิดเห็นที่ตรงกัน	
6. สรุปความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม	

ประเด็นสำคัญที่ไม่ควรลืม

การสร้างสัมพันธภาพในช่วงแรกสำคัญมาก โดยเฉพาะการทักทาย พูดคุย อย่างไม่เป็นทางการในช่วงแรก วิทยากรสามารถสร้างความเป็นกันเอง และยืมที่พักอาศัยผู้เข้าร่วมระหว่างการเดินทางได้ ส่วนการชี้แจงวัตถุประสงค์ ในการฝึกอบรมเป็นช่วงสำคัญ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมทราบว่า ตนเองมาทำอะไร เพื่ออะไร ส่วนท้ายคือ การสำรวจความคาดหวังต้องให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น เพื่อให้วิทยากรทราบว่า ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมต้องการอะไรจากการฝึกอบรมทั้ง 2 วัน

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
เปลี่ยนคู่ ประมาณ 2-3 ครั้ง และสุ่มผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมประมาณ 2-3 คน นำเสนอว่า รู้จักใครบ้าง ได้ข้อมูลอะไรบ้าง	
* กิจกรรมที่ทำให้แต่ละคนมีโอกาสได้พูดคุยกันมากขึ้น	
** อาจจะเปลี่ยนหัวข้อ เป็นความฝันในวัยเด็ก อาหารที่ทำอร่อยที่สุด สถานที่ท่องเที่ยวที่ชอบไป หรือกีฬาที่ชอบได้	
4. วิทยากรอธิบายเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ในหลักสูตร นี้ว่า	
รูปแบบการเรียนรู้ครั้งนี้อาศัยการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมอย่างมากมีกิจกรรมที่ต้องพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ดังนั้น ไม่ต้องกลัวถูกหรือผิด เพราะถูกก็เรียนรู้ ผิดก็เรียนรู้ หากให้ร่วมมืออย่างเต็มที่ และสนุกกับการเรียนรู้ ก็จะเป็นประโยชน์	
5. สอบบทเกี่ยวกับความคาดหวัง	คำถามก่อนการเรียนรู้ 1. ความคาดหวังในการอบรม 2. สิ่งที่จะได้เรียนรู้/ความสนใจในการอบรมมาก 3. สิ่งที่เราจะคาดหวังเพิ่มเติมในระหว่างการเรียนรู้ 4. สิ่งที่เราจะคาดหวัง/สิ่งที่เรากำลังเรียนรู้
1. ความคาดหวังในการฝึกอบรม	
2. สิ่งที่จะทำให้ฉันสนุก/มีความสุขในการฝึกอบรมเพิ่มเติมขึ้น	
3. สิ่งที่คุณคิดว่าทำให้การเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่	

A2 เจตคติในการทำงานกับครอบครัวเด็ก

ภาพขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหลัก

ขั้นตอนหลัก

ช่วง A2: เจตคติในการทำงานกับครอบครัวเด็ก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมตระหนักถึงผลกระทบของความรุนแรงที่มีต่อเด็ก
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมตระหนักถึงความสำคัญของความช่วยเหลือ และคุ้มครองเด็ก
3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองเด็กในชุมชน

วิธีการเรียนรู้/รูปแบบการฝึกอบรม

1. การระดมความคิด
2. การอภิปราย
3. กรณีศึกษา

ตารางตัวชี้วัด

ใส่เครื่องหมาย ✓ หากในการฝึกอบรมมีการดำเนินการตามตัวชี้วัดตามรายการนี้

รหัส	รายละเอียดตัวชี้วัด	หมายเหตุ
A1	วิทยากรทุกคนทักทายผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมอย่างเป็นกันเอง	* ทั้งแบบทางการและไม่ทางการ
A1	วิทยากรชี้แจงวัตถุประสงค์ และกำหนดการของการฝึกอบรม	
A1	วิทยากรทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อให้ทุกคนได้พูดคุยกัน	
A1	วิทยากรอธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของกรเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมครั้งนี้	
A1	วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมทุกคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังในการฝึกอบรม	* อาจจะเป็นการเขียน หรือการพูดคุยได้
A1	วิทยากรสรุปความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม	

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
อาหาร จิ๊งหันไปดู และเห็นเด็กชายประมาณ 4-5 ขวบ วิ่งออกมาจากร้าน และมีผู้หญิงคนหนึ่ง วิ่งตามมา ตบตี เหยี่ยว เตะ และกระแทบเด็ก คนในร้านออกมายืนมองหลายคน ผู้หญิงพูดขึ้นอีกว่า "อย่ามายุ่ง... นี่ลูกกู"	
* อ่านด้วยน้ำเสียงที่ดึงดูดความสนใจ โดยอ่านอย่างมีความรู้สึกรัก/อารมณ์ร่วม	
* สามารถเปลี่ยนเป็นกรณีศึกษาที่ท่านเคยมีประสบการณ์โดยเน้น ผลกระทบที่เด็กได้รับจากความรุนแรง และการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเด็ก	
3. วิทยากรแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม กลุ่มละ 3-5 คน โดยให้ตอบคำถามที่ละข้อตามสไลด์* คือ	กรณีศึกษาที่ 1 : จะทำอย่างไรดี แบ่งกลุ่ม 3-5 คน อ่านประวัติการศึกษาต่อไปนี้ 1) ท่านคิดว่าคดีเห็นอย่างไหนผิดการณ์นี้ 2) ถ้าท่านอยู่ในเหตุการณ์นี้ ท่านจะทำอย่างไร 3) ถ้าเด็กคนนั้นกลับมา จะทำอะไรขึ้นได้บ้างกับเด็กคนนี้ 4) ผลกระทบจากความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กคนนี้จะอะไร
1) ท่านความคิดเห็นอย่างไรกับเหตุการณ์นี้	
2) ถ้าท่านอยู่ในเหตุการณ์นี้ ท่านจะทำอย่างไร	
3) ถ้าเด็กคนนั้นกลับมาบ้าน จะเกิดอะไรขึ้นได้บ้างกับเด็กคนนั้น	
4) ผลกระทบจากความรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้นกับเด็กคนนั้นคืออะไร	

อุปกรณ์

1. PowerPoint และเครื่องฉาย LCD (ถ้าไม่มี เขียนกระดานฟลิปชาร์ต ตามข้อความใน PowerPoint)
2. กระดานฟลิปชาร์ต
3. ปากกาเมจิกสีดําหรือสีน้ำเงิน
4. กระดาษ A4
5. ปากกา หรือดินสอ

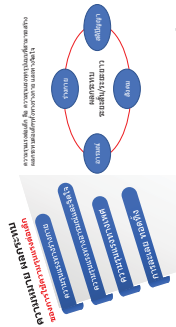
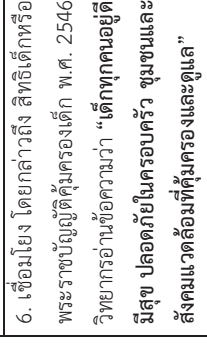
การเตรียมตัวของวิทยากร

1. เตรียม PowerPoint และเครื่องฉาย LCD ให้พร้อม เพื่อระบบเสียงของคอมพิวเตอร์ (ถ้าไม่มีเครื่องฉาย LCD หรือ PowerPoint ให้เขียนข้อความลงในกระดานฟลิปชาร์ตตามรายละเอียดใน PowerPoint)
2. ทำความเข้าใจกรณีศึกษา และเนื้อหาเกี่ยวกับ ความรุนแรง และผลกระทบ และหัวใจสำคัญของการทำงานในระบบคุ้มครองเด็กคือ ทุกคนมีหน้าที่ปกป้องคุ้มครองเด็ก

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
1. วิทยากรเกริ่นนำโดยสรุป เชื่อมโยงคำตอบของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเกี่ยวกับ สิ่งที่จะทำให้ฉันสนุก/มีความสุขในการฝึกอบรมมากขึ้น และสิ่งที่พวกเราควรทำเพื่อให้เรารู้ย่อย่างเต็มที่ โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	
2. วิทยากรอ่านกรณีศึกษาที่ 1 จากสไลด์*	กรณีศึกษาที่ 1 : จะทำอย่างไรดี คุณและเพื่อน ไปทานอาหารที่ร้านแห่งหนึ่ง เมื่อทานเสร็จจะขึ้นรถกลับ คุณ ได้เห็นเด็กผู้ชายคนหนึ่ง วิ่งออกมาจากร้าน และผู้หญิงคนหนึ่ง วิ่งตามมา ตบตี เหยี่ยว เตะ และกระแทบเด็ก คนในร้านออกมายืนมองหลายคน ผู้หญิงพูดขึ้นอีกว่า "อย่ามายุ่ง... นี่ลูกกู"

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
*หลังจากวิทยากรอ่านแล้ว ขอให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมทุกคนอ่านข้อความพร้อมกันอีกครั้ง	
7. วิทยากรเปิด Clip ให้ผู้เข้าร่วมได้ชม * Clip มีความยาวประมาณ 9 นาที	
8. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมจับคู่* เพื่อตอบคำถาม ดังนี้ 1. ท่านได้ชมแล้วรู้สึกอย่างไร/มีความคิดเห็นอย่างไร 2. ท่านคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องจริงหรือไม่ เพราะอะไร 3. ถ้าเป็นเรื่องจริง ท่านสนใจพฤติกรรมของใคร เพราะอะไร 4. ท่านคิดว่า ตัวละครใดที่จะมีส่วนในการช่วยเหลือเด็กได้มากที่สุด เพราะอะไร 5. ใครบ้างที่มีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือเด็ก 6. ท่านอยากให้เรื่องนี้ จบอย่างไร เพราะอะไร * อาจจะรวมกลุ่ม 3-5 คน ได้ตามความเหมาะสม แต่ควรให้รวมกลุ่มกันเพื่อสร้างบรรยากาศในการอภิปราย	

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
* หากไม่มี PowerPoint ให้เขียนคำถามลงบนกระดานฟลิปชาร์ท หรือถ่ายเอกสารคำถามทั้ง 4 ข้อแจกแต่ละกลุ่มก็ได้	
4. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอ* * ให้กลุ่มแรกนำเสนอ และ กลุ่มถัดมาให้นำเสนอประเด็นที่แตกต่างจากกลุ่มที่นำเสนอไปแล้ว เพื่อให้ได้ความคิดเห็น/มุมมองที่หลากหลาย * ชวนนำเสนอ วิทยากรตั้งคำถามชวนคิด เช่น “เพราะอะไรถึงตัดสินใจทำแบบนี้” “มีข้อมูลส่วนไหนที่คิดว่าเด็กอาจจะได้รับผลกระทบด้านจิตใจ” “มีโอกาสเป็นอย่างอื่นได้อีกหรือไม่” เป็นต้น	
5. วิทยากรสรุปเกี่ยวกับผลกระทบจากความรุนแรงต่อเด็ก	
6. เชื่อมโยง โดยกล่าวถึง สิทธิเด็กหรือพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 วิทยากรอ่านข้อความว่า “เด็กทุกคนอยู่ดีมีสุข ปอดภัยในครอบครัว ชุมชนและสังคมแวดล้อมที่คุ้มครองและดูแล”	

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
ต้องทำอะไร “อ.อ้อ หมายถึงอะไร” และ “ออดไม่ได้ คือ ออดอะไรไม่ได้”	
13. สรุปเกี่ยวกับ 3อ. คือ “เอ๊ะ อ้อ ออดไม่ได้”	
14. ให้ตัวแทนผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม 2-3 คนได้แลกเปลี่ยนว่า ตนเองได้เรียนรู้อะไรจากการฝึกอบรมครั้งนี้	

ประเด็นสำคัญที่ไม่ควรลืม

ช่วงเจตคติมีความสำคัญมากที่จะต้องทำให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมรู้สึกถึงความสำคัญว่า “ทุกคนสามารถปกป้องคุ้มครองเด็กได้” หรือ “ทุกคนเป็นผู้พิทักษ์เด็กได้” โดยสร้างนิสัย “3อ. เอ๊ะ อ้อ ออดไม่ได้”

ตารางตัวชี้วัด

ใส่เครื่องหมาย ✓ หากในการฝึกอบรมมีการดำเนินการตามตัวชี้วัดตามรายการนี้

รหัส	รายละเอียดตัวชี้วัด	หมายเหตุ
A2	01 วิทยากรทำกิจกรรมที่สะท้อนถึงผลกระทบของความรุนแรงต่อเด็ก	
A2	02 วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมมีส่วนร่วมในการอภิปรายเกี่ยวกับผลกระทบของความรุนแรงต่อเด็ก	
A2	03 วิทยากรให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบจากความรุนแรงที่มีต่อเด็กอย่างรอบด้าน	

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
* หากไม่มี PowerPoint ให้เขียนคำถามลงบนกระดาษฟลิปชาร์ต หรือถ่ายเอกสารคำถามทั้ง 6 ข้อแจกแต่ละกลุ่มก็ได้ * สามารถแบ่งคำถามออกเป็น 2 ช่วงได้ เช่น ช่วงที่ 1 ข้อที่ 1-3 ช่วงที่ 2 ข้อที่ 4-6	
9. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอ* * ให้กลุ่มแรกนำเสนอ และกลุ่มถัดมาให้นำเสนอประเด็นที่แตกต่างจากกลุ่มที่นำเสนอไปแล้ว เพื่อให้ได้ความคิดเห็น/มุมมองที่หลากหลาย * ชมนะนำเสนอ วิทยากรตั้งคำถามชวนคิด เพื่อนำไปสู่ข้อสรุป เช่น “ใครอีกบ้างที่จะมีส่วนช่วยในการปกป้องคุ้มครองเด็ก” “เพราะอะไรจึงต้องเป็นทุกคน”	
10. วิทยากรสรุปว่า ทุกคนสามารถปกป้องคุ้มครองเด็กได้ และสามารถเป็นผู้พิทักษ์เด็กได้	
11. วิทยากรอธิบายว่า ทุกคนจะช่วยเหลือกันทำให้ความรุนแรงได้ “ทุกคนต้องมี 3อ.” * วิทยากรตั้งคำถามว่า “อ. แต่ละตัวน่าจะมีอะไรบ้าง และต้องทำอะไร” เช่น “อ.เอ๊ะ	

เนื้อหาอ่านเพิ่มเติม

ความหมาย ผลกระทบของการใช้ความรุนแรงต่อเด็ก¹

ความหมายของความรุนแรงต่อเด็ก หมายถึง

ความหมายของสหประชาชาติที่ปรากฏในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 19 และข้อยกเว้นในคำแนะนำทั่วไป (General Comment) ฉบับที่ 13 ว่า หมายความว่า “การกระทำที่รุนแรงต่อร่างกาย (physical) ต่อจิตใจ (mental) การได้รับอันตรายหรือบาดเจ็บ (injury) การละเมิด (abuse) การละเลย การไม่ใส่ใจต่อเด็ก (neglect, negligent treatment) การปฏิบัติต่อเด็ก ที่มิชอบและการทารุณกรรม (maltreatment or exploitation) รวมทั้งการละเมิดทางเพศ (sexual abuse) นอกจากนี้ ให้หมายรวมถึง การบังคับหรือการใช้อำนาจกับเด็กหรือการข่มขู่โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคล (physical force or power, threatened or actual against a child, by an individual or group) ที่มิได้ไปถึงหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของเด็ก ความอยู่รอด (ชีวิต) ของเด็ก พัฒนาการของเด็ก หรือศักดิ์ศรีของเด็ก (results in or has a high likelihood of resulting in actual or potential harm to the child’s health, survival, development or dignity)”

การกระทำรุนแรงต่อเด็กอาจมิได้เป็นรูปแบบเดียวหรืออาจเป็นหลาย ๆ รูปแบบพร้อมกันได้ (multi forms of violence)

ความรุนแรงต่อเด็ก คือ ความรุนแรงทุกรูปแบบที่สามารถสร้างผลกระทบต่อเด็ก ๆ ทั้งทางร่างกาย และทางจิตใจ ถ้าเราจะแบ่งให้ชัด ๆ ก็แบ่งได้เป็น 4 รูปแบบ

ความรุนแรงทางร่างกาย หมายถึง การทำให้เกิดอันตราย หรือทำให้เสียที่จะเกิดอันตรายต่อร่างกายของเด็กจากการกระทำหรือละเลยที่จะกระทำ ทั้งที่อยู่ในวิสัยที่สามารถทำได้หรือบิดามารดา หรือผู้ดูแลที่อยู่ในฐานรับผิดชอบเด็ก หรือผู้เฒ่าอาม่า หรือเป็นผู้อื่นก็ได้ อาจเกิดขึ้นครั้งเดียวหรือเกิดขึ้นซ้ำ ๆ โดยการกระทำดังกล่าว อาจเกิดจากการใช้ความรุนแรง หรือการพยายามให้เกิดความเจ็บปวด

¹ http://endviolence.thailand.org/violence_against_children_why

รหัส	รายละเอียดตัวชี้วัด	หมายเหตุ
A2	วิทยากรให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบจากความรุนแรงที่มีต่อเด็กทั้งระยะสั้น และระยะยาว	
A2	วิทยากรกล่าวถึงสิทธิเด็ก โดยอธิบายว่า “เด็กทุกคนอยู่ดี มีสุขปลอดภัยในครอบครัว ชุมชนและสังคมแวดล้อมที่คุ้มครองและดูแล”	
A2	วิทยากรทำกิจกรรมที่ทำให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมตระหนักถึง การปกป้องคุ้มครองเด็กเป็นหน้าที่ของทุกคน	
A2	วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมการอบรมทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น/อภิปรายเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองเด็กเป็นหน้าที่ของทุกคน	
A2	วิทยากรตั้งคำถามเพื่อชวนคิดเพื่อนำไปสู่ประเด็นการเรียนรู้	
A2	วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมทุกคนพูดถึงเกี่ยวกับหน้าที่ในการคุ้มครองเด็กว่า “ฉันและทุกคนเป็นผู้พิทักษ์เด็กได้”	

ปฏิบัติ แบ่งแยกคิดกัน การถ้อยแถลง หรือการจ้องจับผิดเด็กบางคน การตั้งความหวังซึ่งเกินความเป็นไปได้ และไม่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก อันเป็นเหตุให้เกิดการกระทำที่เลวร้าย หรือกดดันต่อตัวเด็ก การข่มขู่จนทำให้เด็กหวาดกลัว

ตัวอย่างข้อสังเกตว่าเด็กอาจถูกกระทำด้วยความรุนแรงทางอารมณ์จิตใจ
อาทิ เต็มใจการแยกตัว หรือเก็บตัว หวาดกลัว ไม่ไว้วางใจผู้อื่น และขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กได้รับการปฏิบัติต่างกับเด็กคนอื่นในครอบครัว เด็กเรียกร้องความสนใจมากและพร้อมที่จะก้าวร้าวรุนแรง เด็กพยายามทำตัวให้สมบูรณ์แบบ จนเกินเหตุผลหรือเกินความพอดี หรือเครียดมากเมื่อทำอะไรไม่ได้โดยไม่มีที่ติ

ความรุนแรงทางเพศ หมายถึง การเกี่ยวข้องกันกับเด็กในกิจกรรมทางเพศ ซึ่งเด็กไม่สามารถเข้าใจได้เต็มที่ หรือไม่สามารถให้ความยินยอม หรือได้อยู่ในฐานะที่ยังไม่พร้อม ทางด้านพัฒนาการที่จะให้คำยินยอมได้ หรือเป็นกิจกรรมที่ขัดต่อกฎหมาย หรือความเชื่อในสังคม การทารุณกรรมทางเพศ เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ หรือระหว่างเด็กด้วยกัน ซึ่งเด็กผู้กระทำมีอายุมากกว่าหรืออยู่ในสถานะ มีความรับผิดชอบ มีอำนาจเหนือเด็กหรือได้รับความไว้วางใจจากเด็ก กิจกรรมดังกล่าว ทำเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลผู้กระทำ

ตัวอย่างของความรุนแรงทางเพศต่อเด็ก การข่มขืน ซึ่งรวมถึงการล่วงล้ำทางอวัยวะเพศหรือทวารหนัก หรือการร่วมเพศโดยทางปาก การสำเร็วจนความใคร่ และการกอดจูบลูบไล้ร่างกาย การให้เด็กได้รับรู้ในสิ่งไม่บังควรทางเพศ และชักนำให้เด็กประพฤตินอนในเตียงร่วมทางกามารมณ์ ซึ่งรวมถึงการให้เด็กดูหรือมีส่วนร่วมในทางผลิตสื่อลามก

ตัวอย่างข้อสังเกตว่าเด็กอาจถูกกระทำด้วยความรุนแรงทางเพศ อาทิ เด็กเป็นโรคติดต่อทางเพศ หรือตั้งครรภ์ เด็กพูดหรือแสดงออกถึงความรู้เรื่องพฤติกรรมทางเพศอย่างเกินวัย รวมถึงการยุ่งใจให้เด็กคนอื่น ๆ กระทำกิจกรรมทางเพศ อากาหวาดกลัวต่อคนโดยทั่วไป หรือต่อบางคนเป็นพิเศษ (เช่น พ่อ พี่ชาย)

การละเลยทอดทิ้ง หมายถึง ความบกพร่องในการจัดหาสิ่งจำเป็นสำหรับพัฒนาการของเด็กในทุก ๆ ด้านตั้งแต่สุขภาพ การศึกษา พัฒนาการทางอารมณ์ โภชนาการ ที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ในบริบทที่ครอบครัว หรือผู้ดูแล

บาดเจ็บ หรือเป็นอันตราย โดยบุคคลที่กระทำอยู่ในสถานะที่มีกำลังเหนือกว่า หรือมีอำนาจในการต่อรอง ซึ่งครอบคลุมถึงการลงโทษด้วยความรุนแรงด้วย)

ตัวอย่างของความรุนแรงทางร่างกายต่อเด็ก ขกต่อหรือเตะ ขกตัวเขย่งหรือโยน ตีด้วยวัตถุหรือสิ่งของ เช่น ไม้เรียว หรือเข็มขัด ใช้ไฟแช็กหรือใช้น้ำร้อนลวก จับคนน้ำบีบรัดคอหรืออุดปากจนทำให้หายใจไม่ออก หรือบังคับให้กินหรือดื่मสิ่งที่เป็นพิษหรือเป็นอันตราย

ตัวอย่างข้อสังเกตว่าเด็กอาจถูกกระทำด้วยความรุนแรงทางกาย อาทิ รอยแผลไหม้จากการถูกไฟแช็กหรือถูกน้ำร้อนลวก โดยปราศจากสาเหตุที่น่าเชื่อถือ แผลเป็นหรือรอยขีดข่วนที่เก่าและใหม่ ซึ่งดู “ไม่ปกติ” หรือ ไม่เหมือนกับรอยแผลจากการเล่นของเด็ก รอยถูกบุหรี่ยี ถูกของร้อนน้ำ หรือถูกกัด กระดูกหักซึ่งไม่สามารถอธิบายได้ หรืออธิบายแล้วไม่น่าเชื่อถือ หรือมีร่องรอย/ประวัติการถูกหักบ่อยครั้ง อากาที่แสดงออกทางพฤติกรรม เช่น เด็กมีอาการก้าวร้าว ขอบรังเกะเกียน หรือแยกตัวระแวงระแวงเกินปกติ ตีมาแล้ว อากาเลือดออกหรือบวม ทั้งจากภายในหรือภายนอก ร่างกาย และศีรษะบวม หวาดกลัวบุคคลในครอบครัว หรือมีอาการซึมเศร้า หวาดกลัวเมื่อถึงเวลาเลิกเรียนและต้องกลับบ้าน

ความรุนแรงทางอารมณ์และจิตใจ หมายถึง การตอบสนองต่ออารมณ์ของเด็กอย่างไม่เหมาะสม เป็นการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมต่อพัฒนาการของเด็ก ซึ่งผลลัพธ์ให้เกิดผลเสียร้ายแรงและต่อเนื่องต่อการพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็ก อันอาจรวมถึง การตอกย้ำ ว่าเด็กไม่มีคุณค่า ไม่มีคนรัก ไม่เหมาะสมหรือมีคุณค่าพอที่จะเป็นที่ต้องการของผู้อื่น นอกจากนี้นังมีการกระทำบางอย่างที่ก่อให้เกิดอันตรายหรือมีโอกาอย่างสูงที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ หรือพัฒนาการของเด็กทางด้านร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณ ศีลธรรม และสังคม โดยการกระทำนั้นอยู่ในวัยที่สามารถควบคุมได้โดยบิดามารดา หรือบุคคลที่อยู่ในฐานะผู้ดูแลรับผิดชอบผู้ที่ได้รับความไว้วางใจ หรือผู้มีอำนาจเหนือเด็ก

ตัวอย่างของความรุนแรงทางอารมณ์จิตใจต่อเด็ก ทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองไม่มีใครรัก ไร้ค่า ไม่คู่ควร ต่ำต้อย หรือรู้สึกตกใจกลัว การถูกเหยียดหยาม เหยาะเย้ย เปรียบเทียบในลักษณะดูถูก การทำให้เด็กอับอาย และการโยนความผิดให้เด็ก การเลือก

ผลกระทบของการใช้ความรุนแรงต่อเด็ก

ผลกระทบระยะสั้น

ด้านสุขภาพร่างกาย มีอาการบาดเจ็บ หรือเป็นโรคผิดปกติต่าง ๆ เช่น ความผิดปกติ เรื่องการทานอาหาร ปวดท้อง และยังขัดขวางพัฒนาการของเด็ก เด็กจะมีพัฒนาการและสมองช้ากว่าเด็กทั่วไป ทำให้เกิดปัญหาการปรับตัวทั้งในด้านการเรียน ด้านสังคม มนุษย์สัมพันธ์ และทางจิตใจในอนาคตต่อไป

ด้านสุขภาพจิตใจ เด็กอาจรู้สึกเศร้าเสียใจ เสียความภูมิใจในคุณค่าของตนเอง สิ้นหวัง จนอาจมีอาการเศร้าซึมรุนแรง วิตกกังวล มีปัญหาการเข้าสังคม จนมีแนวโน้มฆ่าตัวตาย หรือ อาจกลายเป็น เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่เคารพกฎระเบียบ เนื่องจากความโกรธหรือความเครียดสะสม

ผลกระทบระยะยาว

เด็กมีแนวโน้มที่จะโตเป็นผู้ใหญ่ที่ใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น เพราะคิดว่าความรุนแรงเป็นเรื่องปกติ อาจมีอาการก้าวร้าว ขอบรังแกเพื่อน มีพฤติกรรมทางรุนแรงเพศทางรุนแรงเด็ก ทำร้ายคู่ครอง และอาจจะสืบทอดพฤติกรรมการลงโทษเด็กด้วยความรุนแรง เมื่อได้เป็นพ่อแม่คนแม่คนบ้าง ทำให้เกิดการถ่ายทอดพฤติกรรมรุนแรงจากรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นต่อไป

เด็กมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น นิยมชมชอบการกระทำที่ผิดกฎหมาย เสพติดการใช้สารเสพติดต่าง ๆ ไปจนถึงการเข้าร่วม หรือกลายเป็นผู้ก่ออาชญากรรม³

นอกจากนี้ การทารุณกรรมเด็กในแต่ละประเภทอาจเกิดขึ้นแยกกันหรือเกิดร่วมกันในขณะเดียวกันได้ โดยก่อให้เกิดลักษณะอาการทางคลินิกที่แตกต่างกันในแต่ละประเภท ดังนี้

การปล่อยปละละเลยเด็ก (neglect) เป็นการที่ผู้เลี้ยงดูไม่ดูแลให้เด็กได้รับสิ่งที่จำเป็นพื้นฐานต่อพัฒนาการจนทำให้เกิดอันตรายหรือมีโอกาสเกิดอันตรายต่อเด็ก

³ รายงานขององค์การยูนิเซฟเรื่อง “การเลี้ยงดูโดยมิชอบต่อเด็ก” (Child Maltreatment: Prevalence, Incidence and Consequences in East Asia and Pacif), 2012

มีความสามารถที่จะจัดทำได้ตามสมควร และทำให้ไม่มีโอกาสที่จะเกิดอันตรายต่อสุขภาพของเด็ก หรือเกิดอันตรายต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตวิญญาณ ศีลธรรมหรือทางสังคม ในการนี้รวมถึงความบกพร่อง ในการดูแลและปกป้องจากอันตรายต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

หมายเหตุ : “การทอดทิ้ง” อาจนับได้ว่าเป็นรูปแบบของการละเลยอย่างรุนแรง โดยเฉพาะในกรณีนี้ที่เด็กหรือทารกนั้นถูกทิ้งในสภาพที่อาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ตัวอย่างเช่น กรณีที่ทารกถูกทิ้งไว้กลางแจ้ง แม้จะมีเจตนาให้ถูกค้นพบโดยบุคคลอื่นก็ตาม โดยมากแล้วการทอดทิ้ง เป็นผลจากการที่พ่อแม่ไม่มีความสามารถในการรับมือหรือดูแลทารกที่เกิดขึ้นใหม่

ตัวอย่างของการละเลยทอดทิ้งเด็ก เช่น เด็กไม่ได้รับอาหารเพียงพอ ขาดเสื้อผ้า และ/หรือไม่มีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย เด็กต้องดูแลตนเอง หรือต้องรับหน้าที่ดูแลน้อง ๆ ทั้งที่ตนเองยังมีอายุน้อยเกินสมควร เด็กขาดผู้ดูแลส่งผลให้ประสบอันตรายต่อร่างกาย พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กหลบหนีไป และทิ้งให้เด็กต้องอยู่กับคนที่ไม่อาจดูแลเด็กได้ ขาดคนเอาใจใส่เมื่อไม่สบายหรือต้องไปหาหมอ เมื่อต้องเข้าโรงเรียน หรือเมื่อเด็กมีความต้องการสิ่งอื่น ๆ หรือมีการสนใจไม่ให้ได้มีส่วนร่วมในการร่วมสังคมของครอบครัว หรือชุมชน

ตัวอย่างข้อสังเกตว่าเด็กอาจถูกละเลยทอดทิ้ง อาทิ เด็กขาดอาหาร ขาดเสื้อผ้า นุ่งห่ม มีร่างกายสกปรก และเจ็บป่วยบ่อยๆ เด็กขาดผู้เลี้ยงดูหลัก และไม่มีผู้คอยดูแลเด็ก เหล่านี้มักจะเป็นเด็กที่ไม่ได้ไปโรงเรียน เด็กที่ทำงานหารายได้เล็ก ๆ น้อย ๆ (ขายของ หรือขอทาน) และเด็กที่ใช้ยาเสพติด เด็กต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ของวันในการดูแลน้อง ๆ หรือ พ่อแม่และผู้เลี้ยงดูไม่สนใจต่อความต้องการทางอารมณ์จิตใจของเด็กไม่ให้ความรัก ความเมตตา หรือความสนใจใด ๆ แก่เด็ก

หมายเหตุ : เด็ก ๆ ที่ถูกละเลยทอดทิ้งนั้นจะเป็นกลุ่มที่เสี่ยงที่จะเห็นได้ยาก เพราะเด็กเหล่านี้ อาจไม่ปรากฏตัวเลย (เช่น เด็กที่การที่ถูกซ่อนไว้ในบ้าน) หรือเด็กที่ปรากฏตัวให้เห็นตลอดเวลา (เช่น เด็กข้างถนน)²

² คู่มือการปฏิบัติและข้อตกลงร่วมกัน: การคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กในภาวะเสี่ยงและเป็นเหยื่อจากการละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงหาผลประโยชน์และความรุนแรง, พ.ศ. 2553

ลักษณะบ่งชี้จากตัวเด็ก โดยสามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมและการแสดงออกของเด็ก เด็กก็มีลักษณะ ชี้อาย แยกตัว ไม่มั่นใจ กลัวหรือกังวลว่าทำสิ่งที่ผิดหรือไม่ถูกต้องบ่อยๆ มีปัญหาทางด้านอารมณ์ เช่น กลัว กังวล หงุดหงิดง่าย ซึมเศร้า ในวัยรุ่นอาจมีความคิดทำร้ายตนเองหรือฆ่าตัวตาย มีปัญหาทางด้านพฤติกรรม เช่น ดื้อต่อต้าน ก้าวร้าว โทกๆ ลักษณะ หนีออกจากบ้าน ใช้สารเสพติด รวมถึงมีปัญหาในการคบเพื่อนและการสร้างสัมพันธภาพที่เหมาะสมกับผู้อื่น รวมถึงการไม่ผูกพันกับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง

ลักษณะบ่งชี้จากผู้เลี้ยงดู สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมที่ผู้เลี้ยงดูแสดงออกต่อเด็ก เช่น การใช้คำพูดที่ตึงเครียด ดุด่า เหยียดหยาม ข่มขู่ ดุด่า หรือกล่าวโทษเด็ก หรือมีการเปรียบเทียบว่าเด็กไม่ได้เท่ากับเด็กคนอื่น ๆ แสดงท่าทีห่างเหิน รังเกียจ ไม่ใส่ใจเด็กหรือไม่แสดงความเป็นห่วงเด็ก

การทารุณกรรมทางร่างกาย (physical abuse) ส่วนใหญ่การทารุณกรรมทางร่างกายมักเกิดจากการลงโทษของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูจนทำให้เด็กได้รับบาดเจ็บทางร่างกายและไม่ได้เกิดจากอุบัติเหตุแต่เป็นจากการตั้งใจทำ ลักษณะที่บ่งชี้ว่าเด็กถูกทารุณกรรมทางร่างกาย เด็กมักถูกนำมาพบแพทย์ด้วยอาการบาดเจ็บหรือมีประวัติได้รับอุบัติเหตุ โดยไม่มีคำอธิบายสาเหตุของการบาดเจ็บ คำอธิบายสาเหตุของการบาดเจ็บไม่ชัดเจนหรือเปลี่ยนไปมาหรืออาจไม่สอดคล้องกับการบาดเจ็บที่เกิดขึ้น คำอธิบายสาเหตุของการบาดเจ็บไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมตามระดับพัฒนาการของเด็ก รวมถึงคำอธิบายสาเหตุของการบาดเจ็บมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนระหว่างผู้ประวัติดูแลคน มีความล่าช้าในการพาเด็กมาพบแพทย์ เด็กมีประวัติการบาดเจ็บหรือได้รับอุบัติเหตุซ้ำๆ รวมถึงการมีประวัติที่บ่งชี้ถึงปัญหาทางจิตสังคมหรือภาวะวิกฤติในครอบครัว ส่วนในด้านอารมณ์นั้นเด็กอาจแสดงอาการหวาดกลัวหรือหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลา วิดกกังวล ซึมเศร้า หรือฝันร้ายบ่อย ๆ

การทารุณกรรมทางเพศ (sexual abuse) หมายรวมถึงกิจกรรมทางเพศกับเด็กเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้กระทำที่เป็นทั้งแบบที่มีการสัมผัสและไม่มี การสัมผัส โดยอาจเป็นกิจกรรมทางเพศที่ผู้กระทำสัมผัสร่างกายเด็กหรือให้เด็กสัมผัสร่างกายของผู้กระทำ ตั้งแต่การสัมผัสภายนอกไปจนถึงการขืนการกระทำชำเราและเป็น

โดยไม่ได้เป็นเพราะความขาดแคลนหรืออุปสรรคที่ทำให้ผู้เลี้ยงดูไม่สามารถทำได้ สิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับเด็กประกอบด้วยอาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย การศึกษา การดูแลสุขภาพ รวมทั้งการให้ความอบอุ่นทางจิตใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เลี้ยงดูหลงลืมความรับผิดชอบในการจัดทำให้เด็ก การปล่อยปละละเลยเด็กมีหลายรูปแบบซึ่งอาจเกิดขึ้นร่วมกันได้ ประกอบด้วย การละเลยด้านร่างกาย การละเลยด้านสุขภาพ การละเลยด้านศึกษา การละเลยด้านจิตใจ โดยลักษณะอาการทางคลินิกที่บ่งชี้ว่าเด็กถูกละเลยปละละเลยแบ่งเป็นลักษณะที่บ่งชี้ด้านร่างกาย ได้แก่ การขาดสารอาหารหรือการเจ็บโตช้า ไม่สมวัย ขาดการดูแลสุขอนามัยของร่างกาย เด็กได้รับวัคซีนไม่ครบ มีภาวะเจ็บป่วยที่ไม่ได้รับการรักษาที่เหมาะสม มีภาวะอ้วนที่ขาดการควบคุมอาหาร ได้รับอุบัติเหตุทางร่างกายบ่อยครั้ง ไม่ได้เข้าเรียนหรือขาดเรียนบ่อย ไม่มีที่อยู่ปลอดภัยหรือถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพัง และลักษณะที่บ่งชี้ด้านพฤติกรรม ได้แก่ การแยกตัวไม่สนใจผู้อื่น การเข้ากับคนง่ายเกินไป ไม่มีการแสดงความผูกพันกับผู้เลี้ยงดูมีปัญหาดังกล่าว เช่น พฤติ ขโมย มีปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น

การทารุณกรรมทางจิตใจ (emotional abuse) เป็นการตอบสนองทางอารมณ์ต่อเด็กอย่างไม่เหมาะสมหรือการทำร้ายจิตใจเด็กเป็นประจำซึ่งสะท้อนถึงสัมพันธภาพที่ผิดปกติของผู้เลี้ยงดูที่มีต่อเด็ก ซึ่งเป็นรูปแบบการทารุณกรรมที่ค้นพบได้ยากเนื่องจากไม่สามารถตรวจพบความเสียหายทางร่างกายได้ การทารุณกรรมทางจิตไม่มีหลายรูปแบบซึ่งอาจเกิดร่วมกันได้ เช่น การแสดงท่าที่ไม่ต้องการหรือไม่ยอมรับเด็ก การเฉยเมย ไม่ตอบสนองความต้องการทางจิตใจของเด็ก การใช้ริยาจากข่มขู่ การพูดดูถูก การดุด่า เหยียดหยาม การปิดกั้นโอกาสที่จะได้สัมผัสตามปกติ และการส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมผิดปกติ โดยอาจมีสาเหตุจากการที่ผู้เลี้ยงดูมีปัญหาหรือความขัดแย้งในใจที่ทำให้มีอคติต่อเด็ก คาดหวังต่อเด็กมากเกินไป ไม่ตอบสนองความต้องการทางจิตใจของเด็ก หรือไม่ยอมรับความต้องการเฉพาะของเด็ก ซึ่งการทารุณกรรมทางจิตใจอาจเกิดขึ้นโดยลำพังหรือเกิดร่วมกับการทารุณกรรมทางร่างกายด้วยก็ได้

ทั้งนี้ลักษณะอาการทางคลินิกที่บ่งชี้ว่าเด็กถูกทารุณกรรมทางจิตจึงสามารถสังเกตได้จากตัวเด็กและจากผู้เลี้ยงดู ดังนี้

หัวข้อ B

การคัดกรอง และจรรยาบรรณ

หัวใจสำคัญ

โดยทั่วไปแล้ว บุคคลที่ไม่ได้ทำงานด้านเด็กจะไม่เข้าใจว่า การคัดกรองปัญหาของเด็กมีความสำคัญอย่างไร ดังนั้น การทำให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้ทราบถึงความสำคัญของการคัดกรองว่า จะสามารถทำให้เด็กได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนาอย่างเหมาะสมตามมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กขั้นต่ำ รวมทั้งเป็นการสอดคล้องติดตามปัจจัยเสี่ยง หรือปัจจัยอันตรายต่าง ๆ ได้อีกด้วย โดยการคัดกรอง และประเมินจะแยกเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม ตามความเสี่ยง คือ กลุ่มสีแดง คือ กลุ่มเด็กที่ต้องดำเนินการช่วยเหลือเร่งด่วน กลุ่มสีเหลือง คือ กลุ่มเด็กที่ต้องเฝ้าระวัง และดำเนินการเพื่อลดความเสี่ยงและกลุ่มสีเขียว คือ กลุ่มเด็กที่ต้องจัดกิจกรรมเชิงป้องกัน สร้างความเข้มแข็งให้กับเด็กและบุคคลแวดล้อม

เครื่องมือที่ใช้ในการคัดกรองในการนำเสนอของหลักสูตรนี้คือ แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งสิ้น 32 ข้อ โดยมีแนวโน้มที่ข้อบ่งชี้ของเครื่องมือได้แก่

1. แบบคัดกรองนี้จัดทำขึ้นสำหรับ ผู้ที่ทำงานด้านเด็กและครอบครัวเป็นผู้กรอก (ห้ามไม่ให้เด็กและครอบครัวเป็นผู้กรอกด้วยตนเอง)
2. ผู้ทำงานด้านเด็กและครอบครัวต้องรู้จักชีวิตของเด็กและครอบครัว รวมทั้งเห็นความเป็นอยู่ของเด็กและครอบครัวว่ามีระยะเวลาหนึ่ง
3. ผู้ทำงานด้านเด็กและครอบครัวใช้ ดุลยพินิจของตนเอง ในการตอบคำถาม ซึ่งอาจจะแตกต่างกันในแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงพัฒนาการตามวัย เพื่อประโยชน์สูงสุดและความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ
4. แบบคัดกรองมีเป้าหมายเพื่อค้นหาเด็กที่ต้องการการสนับสนุนส่งเสริม เพื่อให้เด็กเลี้ยงดูอย่างเหมาะสมตามวัย

กิจกรรมทางเพศที่ไม่มีการสัมผัสร่างกาย เช่น การบีบอวัยวะเพศให้เด็ก ดูการแอดเด็กเพื่อปลุกเร้าทางเพศ เป็นต้น เด็กกลุ่มนี้อาจถูกผู้ปกครองนำมาตรวจด้วยอาการติดเชื้อหรือบาดเจ็บบริเวณอวัยวะเพศ หรืออาจถูกนำมาตรวจด้วยเรื่องอื่นแต่มีอาการที่บ่งชี้ว่าถูกทารุณกรรมทางเพศ เช่น เด็กอาจมีความสนใจและมีพฤติกรรมแสดงออกทางเพศที่ไม่เหมาะสมกับวัย โดยมากกว่าร้อยละ 90 ของผู้กระทำเป็นเพศชายและมักเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็ก เช่น บิดา ปิตาเลียง หรือคนรู้จักของครอบครัว จากการศึกษาผลกระทบจากการถูกทารุณกรรมทางเพศโดยศึกษาระดับผลกระทบจากผู้กระทำที่ต่างกลุ่มกันโดยแบ่งผู้กระทำออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้กระทำเป็นบิดาในสายเลือด ผู้กระทำเป็นบิดาเลียงหรือเพื่อนชายของแม่ และผู้กระทำเป็นคนรู้จักของครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า เด็กได้รับผลกระทบจากการถูกทารุณกรรมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและอารมณ์ ตลอดจนส่งผลต่อการมีทัศนคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับเรื่องเพศเหมือนกันทั้ง 3 กลุ่ม แต่เด็กกลุ่มที่ถูกทารุณกรรมทางเพศจากบิดาในสายเลือดจะแสดงระดับความรุนแรงของการมากที่สุดในด้านลักษณะที่บ่งชี้การทารุณกรรมทางเพศสามารถพิจารณาได้จากอาการทางร่างกายและการทางพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

อาการทางร่างกายที่บ่งชี้ว่าเด็กอาจถูกทารุณกรรมทางเพศ ได้แก่ การบาดเจ็บเฉียบพลันของอวัยวะเพศหรือทวารหนัก การมีโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ กายติดเชื้ทางเดินปัสสาวะหรือช่องคลอดอักเสบที่เป็นซ้ำ ๆ อธิบายสาเหตุไม่ได้ และการตั้งครรภ์

อาการทางพฤติกรรมที่บ่งชี้ว่าเด็กอาจถูกทารุณกรรมทางเพศ เด็กมีพฤติกรรมแสดงออกทางเพศที่ผิดปกติ เช่น หมกมุ่นทางเพศมากเกินไป แสดงท่าทางคล้ายการมีกิจกรรมทางเพศหรืออวัยวะทางเพศ แสดงอาการหวาดกลัว ที่แสดงถึงการได้รับการกระทบกระเทือนทางจิตใจ หวาดกลัวสถานการณ์จำเพาะบางอย่างมีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์และพฤติกรรมโดยไม่ทราบสาเหตุ เช่น พฤติกรรมถดถอยไปเป็นเด็กกว่าวัย การเรียนตกลง เก็บตัวแยกตัว วิดกกังวล ซึมเศร้า หรือพยายามฆ่าตัวตาย

B1 ความสำคัญของการคัดกรอง

ภาพขั้นตอนในการดำเนินการคัดกรองหลัก

ขั้นตอนหลัก

ช่วง B1: ความสำคัญของการคัดกรอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเรียนรู้เกี่ยวกับการคัดกรองเบื้องต้น
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมตระหนักถึงความสำคัญของการคัดกรองเบื้องต้น

วิธีการเรียนรู้/รูปแบบการฝึกอบรม

1. เกมและกิจกรรม
2. การระดมความคิด
3. การอภิปราย
4. การบรรยาย

5. ผู้ประเมินควรระมัดระวังไม่ให้เกิดทัศนคติในเชิงลบกับเด็กและครอบครัว นอกจากนี้ผู้ที่ทำงานกับเด็กจะต้องคำนึงถึงจรรยาบรรณที่สำคัญในงานคุ้มครองเด็กคือ การที่ต้องรักษาความลับเกี่ยวกับข้อมูลของเด็กและครอบครัวรวมถึงการทำงานที่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัย และประโยชน์สูงสุดแก่เด็กเป็นสำคัญ

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
* เน้นให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการตอบ โดยรับฟังและทบทวนคำตอบของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม โดยไม่ได้คิดว่าคำตอบนั้นถูกหรือผิด	
3. แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมออกเป็นกลุ่มละ 5 คน เพื่อตอบคำถาม 2 ข้อ โดยให้อภิปรายทีละข้อ ข้อที่ 1 เด็กกลุ่มใดบ้างในชุมชนของเราที่ต้องได้รับปกป้องคุ้มครอง ข้อที่ 2 ถ้าจะแบ่งกลุ่มเด็กที่ต้องได้รับปกป้องคุ้มครองเป็นกลุ่มต่างๆ ตามสีของไฟจราจร (เขียว เหลือง แดง) เด็กเหล่านี้ควรอยู่ในกลุ่มใด เพราะอะไรโดยให้ความหมายของ เขียว เหลือง แดง สีแดง หมายถึง กลุ่มเด็กที่ต้องดำเนินการช่วยเหลือเร่งด่วน สีเหลือง หมายถึงกลุ่มเด็กที่ต้องเฝ้าระวัง และดำเนินการเพื่อลดความเสี่ยง และ สีเขียว หมายถึงกลุ่มเด็กที่ต้องป้องกันและสร้างความเข้มแข็ง	 คำถามชวนคิด 1. เด็กพวกรวมกี่คนในชุมชนของเราที่ต้องได้รับการปกป้องคุ้มครอง 2. ถ้าจะแบ่งกลุ่มเด็กที่ต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองเป็นกลุ่มต่างๆ ตามสีของไฟจราจร (เขียว เหลือง แดง) เด็กเหล่านี้ควรอยู่ในกลุ่มใด เพราะอะไรโดยให้ความหมายของ เขียว เหลือง แดง สีแดง หมายถึง กลุ่มเด็กที่ต้องดำเนินการช่วยเหลือเร่งด่วน สีเหลือง หมายถึงกลุ่มเด็กที่ต้องเฝ้าระวัง และดำเนินการเพื่อลดความเสี่ยง และ สีเขียว หมายถึงกลุ่มเด็กที่ต้องป้องกันและสร้างความเข้มแข็ง
4. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอ * ให้กลุ่มแรกนำเสนอ และ กลุ่มถัดมาให้นำเสนอประเด็นที่แตกต่างจากกลุ่มที่นำเสนอไปแล้ว เพื่อให้ได้ความคิดเห็น/มุมมองที่หลากหลาย	

อุปกรณ์

1. PowerPoint และเครื่องฉาย LCD (ถ้าไม่มี เขียนกระดานฟลิปชาร์ตตามข้อความใน PowerPoint)
2. กระดาษฟลิปชาร์ต
3. ปากกาเมจิกสีด้าหรือสีน้ำเงิน
4. กระดาษ A4
5. ปากกา หรือดินสอ
6. ป้ายกระดาษวงกลมสีแดง เหลือง เขียว ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 24 นิ้ว อย่างละ 1 ชิ้น
7. ป้ายคำ จำนวน 5-10 ชุด (1 ชุด มี 5 คำ คือ เขาคัด ฟีสาว น้องชาย แม่ เพื่อนของเขาคัด)

การเตรียมตัวของวิทยากร

1. เตรียม PowerPoint และเครื่องฉาย LCD ให้พร้อม
2. เตรียมป้ายคำเท่ากับจำนวนกลุ่มที่เข้ารับการฝึกอบรม (1 ชุด มีป้ายคำ 5 ป้าย คือ เขาคัด ฟีสาว น้องชาย แม่ เพื่อนของเขาคัด)

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
1. วิทยากรกริณนำด้วยการให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้ในการฝึกอบรมในช่วงที่ผ่านมา	
2. วิทยากรตั้งคำถามว่า “เมื่อเรา เอ๊ะ .. เด็กคนนี้ต้องการความช่วยเหลือไม่ จะทำอย่างไรให้เรา อ้อ ...ได้” รอคำตอบของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม*	

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
14. วิทยากรสรุป ประโยชน์ของการค้นหา ตรวจพบ ลักษณะต่างในเด็ก ๆ ในชุมชน คือ สามารถให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริมเด็กให้ถูกคนถูกที่และตรงตามปัญหาของเด็ก* *เปรียบเทียบเหมือน ส่องไฟฉายหรือสปอร์ไลต์ไปยังปัญหา หรือไปยังพื้นที่เพื่อการช่วยเหลือ ป้องกัน ส่งเสริม สนับสนุนเด็กอย่างเต็มที่ 15. วิทยากรสอบถามผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมว่า “แต่ละท่านคิดว่าการคัดกรองมีประโยชน์ และสำคัญอย่างไร” *อาจจะขออาสาสมัคร หรือให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมจับคู่คุยกันได้	“การค้นหาและตรวจพบในสำคัญต่อการให้บริการเด็กและครอบครัว โดยเฉพาะเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือ และการสนับสนุนครอบครัวเพื่อในสังคมได้” ได้ค้นหาครอบครัวแล้วได้ดูแลส่ง เด็กที่มีปัญหาหรือปัญหาอื่น ๆ ให้ดีขึ้น”

ประเด็นสำคัญที่ไมควรลืม

1. ช่วงของการคัดกรอง ควรให้ผู้เข้าร่วมได้แสดงความคิดเห็นให้มาก โดยเฉพาะความคิดเห็นที่แตกต่างในช่วงกรณีศึกษาของเขาคัด วิทยากรควรถามคำถามเมื่อมีความคิดเห็นที่ต่าง เช่น เพราะอะไรจึงคิดว่าแม่ควรอยู่ในเขตสีแดง และกลุ่มนี้เพราะอะไรจึงให้แม่อยู่ในเขตสีแดง เป็นต้น
2. การตั้งคำถามชวนคิด อาทิ “ถ้าไม่คัดกรอง หรือไม่มีเกณฑ์จะเกิดอะไรขึ้น” “การคัดกรองนี้ใช้อยู่ไร เป็นเกณฑ์” “ถ้าไม่มีเกณฑ์ในการคัดกรองจะเป็นอย่างไร” เป็นต้น ดังนั้นจึงควรทำให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม สนุกและสนใจกิจกรรมจะทำให้ติดตามการอบรมไปตลอดทั้งสองวัน

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
11. เมื่อทุกกลุ่มวางครบ ให้สอบถามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่ม* * สอบถามกลุ่มที่มีคำตอบที่แตกต่างกัน โดยวิทยากรรับฟัง ทบทวน และสอบถามความคิดเห็นด้วยการตั้งคำถาม เช่น “เพราะอะไรจึงให้เขาคัดอยู่ในพื้นที่สีแดง” “เพราะอะไรจึงให้เขาคัดอยู่ในพื้นที่สีเขียว” * ไม่ตัดสินถูกผิด เป้าหมาย เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้ตระหนักถึงการพิจารณาว่ามีเกณฑ์ในการคัดแยก การช่วยเหลือ หลากหลาย แต่หัวใจสำคัญ คือ การช่วยเหลือ นั้นอยู่บนประโยชน์สูงสุดของเด็ก	
12. เมื่อนำเสนอจนครบประเด็นวิทยากรสอบถามว่า “แต่ละกลุ่มมีเกณฑ์อะไรในการคัดกรองบุคคลเหล่านี้” หลังจากนั้นฟังคำตอบ และทบทวนคำตอบ เขียนขึ้นกระดานฟลิปชาร์ต และสรุปคำตอบ	
13. วิทยากรสอบถามผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมว่า “การค้นหา ตรวจพบ ลักษณะต่างในเด็ก ๆ ในชุมชนมีประโยชน์และสำคัญอย่างไร” * ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม ประมาณ 4-5 คน ตอบ	

	รหัส	รายละเอียดตัวชี้วัด	หมายเหตุ
	B1	11 วิทยากรอธิบายเกี่ยวกับประโยชน์ของการคัดกรอง	
	B1	12 วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้นำเสนอเพื่อสรุป ความสำคัญและประโยชน์ของการคัดกรอง	

ตารางตัวชี้วัด

ใส่เครื่องหมาย ✓ หากในการฝึกอบรมมีการดำเนินการตามตัวชี้วัดตามรายการนี้

	รหัส	รายละเอียดตัวชี้วัด	หมายเหตุ
	B1	01 วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมทุกคนได้พูดเพื่อทบทวนเกี่ยวกับเจตคติที่ว่า “ทุกคนสามารถเป็นผู้พิทักษ์เด็กได้”	
	B1	02 วิทยากรอธิบาย และให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมทุกคนได้พูดเพื่อทบทวนเกี่ยวกับ “3อ เอ๊ะ อ้อ อย่าได้”	
	B1	03 วิทยากรอธิบายเชื่อมโยงและเกริ่นนำเกี่ยวกับการคัดกรอง	
	B1	04 วิทยากรแบ่งกลุ่มเพื่อให้ตอบคำถาม 2 ข้อเกี่ยวกับการคัดกรองเด็ก	
	B1	05 วิทยากรอธิบายเกี่ยวกับการคัดกรองด้วยการแบ่ง กลุ่มสีแดง สีเหลือง และสีเขียว ได้อย่างชัดเจนและเข้าใจ	
	B1	06 วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้นำเสนอคำตอบ 2 ข้อเกี่ยวกับการคัดกรองเด็ก	
	B1	07 วิทยากรแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมเพื่อวิเคราะห์กรณีศึกษา จดหมายของเขาคัด	
	B1	08 วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้นำเสนอกรณีศึกษา จดหมายของเขาคัด	
	B1	09 วิทยากรตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เข้าร่วมการอบรมได้อภิปรายคำตอบที่แตกต่างกันกรณีศึกษา จดหมายของเขาคัด	
	B1	10 วิทยากรสรุปความสำคัญของการคัดกรอง	

วิธีการเรียนรู้/รูปแบบการฝึกอบรม

1. การระดมความคิด
2. การอภิปราย
3. การบรรยาย
4. การฝึกใช้แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำ

อุปกรณ์

1. PowerPoint และเครื่องฉาย LCD (ถ้าไม่มี เขียนกระดาษฟลิปชาร์ตตามข้อความใน PowerPoint)
2. กระดาษฟลิปชาร์ต
3. ปากกาเมจิกสีดำหรือสีน้ำเงิน
4. กระดาษ A4
5. ปากกา หรือดินสอ
6. แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำ

การเตรียมตัวของวิทยากร

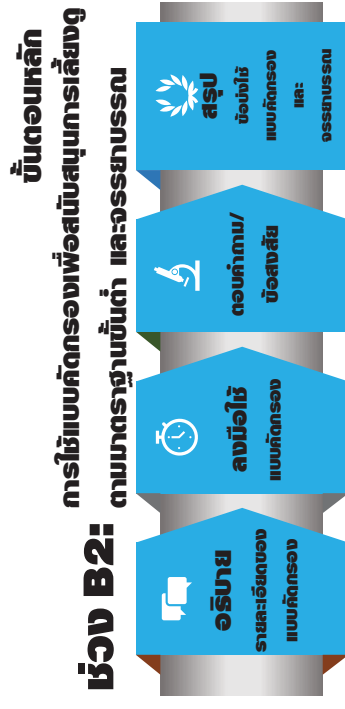
1. ศึกษารายละเอียดใน คู่มือแบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำ
2. เตรียม PowerPoint และเครื่องฉาย LCD ให้พร้อม

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
1. วิทยากรแจกเอกสาร แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมทุกคน	
2. วิทยากรกล่าวถึงที่มา แนวคิดและหลักการของแบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำ	

B2 การใช้แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุน การเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำและ จรรยาบรรณ

ภาพขั้นตอนในการดำเนินงานกิจกรรมหลัก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำ
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมฝึกใช้แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำ
3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมตระหนักถึงจรรยาบรรณในงานคุ้มครองเด็ก

[illegible][illegible]

ตารางตัวชี้วัด

ใส่เครื่องหมาย ✓ หากในการฝึกอบรมมีการดำเนินการตามตัวชี้วัดตามรายการนี้

	รหัส	รายละเอียดตัวชี้วัด	หมายเหตุ
	B2	01 ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมทุกคนได้ฝึกใช้แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำ	
	B2	02 วิทยากรอธิบายที่มา แนวคิดและหลักการของแบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำอย่างถูกต้อง	
	B2	03 วิทยากรอธิบายรายละเอียด และองค์ประกอบของแบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำอย่างถูกต้อง	
	B2	04 วิทยากรข้อบ่งชี้/การใช้งานของแบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำอย่างถูกต้อง	
	B2	05 วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมทุกคน ทดลองใช้แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำ ตามข้อบ่งชี้/การใช้งานของแบบคัดกรอง เพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำ	

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
12. วิทยากรตอบคำถามหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับแบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำ โดยเน้นข้อบ่งชี้ในการตอบ ไม่ควรเน้นรายละเอียดในแต่ละข้อคำถาม	
13. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการสรุปเกี่ยวกับข้อบ่งชี้ และจรรยาบรรณ โดยใช้คำถาม หรือกิจกรรมเพื่อทบทวนข้อบ่งชี้ที่สำคัญ	
14. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมการอบรมได้สรุปหรือบอกความรู้สึเกี่ยวกับการเรียนรู้เกี่ยวกับเจตคติ/การคัดกรอง	

ประเด็นสำคัญที่ไม่ควรลืม

ในการฝึกอบรมช่วงนี้ควรเน้น วิธีการเก็บข้อมูล หรือข้อบ่งชี้ของ แบบคัดกรอง เพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำ เนื่องจากผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมควรมีหลักการในการเก็บข้อมูลที่ถูกต้องตามข้อบ่งชี้ และวิทยากรควรเน้นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการทำงานกับเด็ก เช่น การเก็บความลับ การไม่มีอคติ เป็นต้น ดังนั้น วิทยากรควรศึกษาข้อมูลรายละเอียดของแบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำให้ละเอียด และทำให้ตนเอง เกิดความเข้าใจ เพื่อให้ผู้ใช้ร่วมการฝึกอบรมเชื่อมั่นในการใช้แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำ

รหัส	รายละเอียดตัวชี้วัด	หมายเหตุ
B2	11 วิทยาการให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการสรุปเกี่ยวกับข้อบ่งชี้ และจรรยาบรรณ โดยใช้คำถาม หรือกิจกรรมเพื่อทบทวนข้อบ่งชี้ที่สำคัญอย่างถูกต้องครบถ้วน	

รหัส	รายละเอียดตัวชี้วัด	หมายเหตุ
B2	06 วิทยาการนำเสนอแนวคิดในการพิจารณาความเสี่ยงของแบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเสี่ยงตามมาตรฐานขั้นต่ำอย่างถูกต้อง	
B2	07 วิทยาการชี้แจงแนวปฏิบัติสำหรับเด็กในแต่ละกลุ่มตามผลของแบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเสี่ยงตามมาตรฐานขั้นต่ำอย่างถูกต้อง	
B2	08 วิทยาการนำเสนอ จรรยาบรรณของการทำงานกับเด็กโดยเน้น การรักษาความลับเกี่ยวกับข้อมูลของเด็กและครอบครัว คำนึงถึงความปลอดภัยของเด็ก และเน้นประโยชน์สูงสุดแก่เด็กเป็นสำคัญ	
B2	09 วิทยาการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมซักถามเกี่ยวกับแบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเสี่ยงตามมาตรฐานขั้นต่ำ	
B2	10 วิทยาการตอบคำถามหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับแบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเสี่ยงตามมาตรฐานขั้นต่ำ โดยเน้น ข้อบ่งใช้ในการตอบอย่างถูกต้องและครบถ้วน	

C1 ความสำคัญของสัมพันธภาพที่ดี ในการทำงานระบบคุ้มครองเด็ก

ภาพขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหลัก

หัวข้อ C1: ความสำคัญของสัมพันธภาพที่ดี ในการทำงานระบบคุ้มครองเด็ก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้เรียนรู้ความสำคัญของการสร้างสัมพันธภาพ
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้เรียนรู้วิธีการสร้างสัมพันธภาพในการทำงานระบบคุ้มครองเด็ก

วิธีการเรียนรู้/รูปแบบการฝึกอบรม

1. การระดมความคิด
2. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
3. การบรรยาย

71

คู่มือวิทยากรแกนนำหลักสูตร “การพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล”

หัวข้อ C ทักษะการช่วยเหลือและสนับสนุนทางจิตใจ

หัวใจสำคัญ

การทำงานในระบบคุ้มครองเด็ก นอกจากจะต้องมีความรู้ในเรื่องต่างๆ แล้ว สิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ ทักษะในการช่วยเหลือและสนับสนุนทางจิตใจ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการมีสัมพันธภาพที่ดี เนื่องจากสัมพันธภาพที่ดีนั้นจะนำมาซึ่งความไว้วางใจ เชื่อใจ และเปิดใจยอมรับ ดังนั้นการเรียนรู้ในช่วงนี้ วิทยากรจึงต้องทำให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมตระหนักถึงความสำคัญของการมีสัมพันธภาพที่ดี โดยทำให้เห็นถึงข้อดีของความสัมพันธภาพที่ดี และผลกระทบของการมีสัมพันธภาพที่ไม่ดี ผ่านการอภิปรายกลุ่ม นอกจากนี้วิทยากรยังต้องเน้นทักษะที่จำเป็นในการสร้างสัมพันธภาพที่ดี เพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือและสนับสนุนทางจิตใจคือ ทักษะของการฟัง ซึ่งประกอบไปด้วย การฟังเมื่อทาสาระ การฟังความรู้สึก และการฟังความต้องการ และทักษะของการเสริมกำลังใจ ประกอบไปด้วย การบอกส่วนที่ดี การบอกความรู้สึกล้านบวก และการบอกพฤติกรรมที่ทำให้ได้ดี

70

คู่มือวิทยากรแกนนำหลักสูตร “การพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล”

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
5. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมจับคู่และพูดคุยเกี่ยวกับ ในชีวิตประจำวันของท่าน “ใครบ้างที่ท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีด้วย และความสัมพันธ์นั้นดีอย่างไร”	
6. วิทยากรสอบถามผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม นำเสนอสิ่งที่ได้พูดคุยกัน และเขียนคำตอบของผู้เข้าร่วมการอบรมในกระดาษฟลิปชาร์ต	
7. วิทยากรแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเพื่อระดมความคิด กลุ่มที่ 1 ความสัมพันธ์ที่ดีสร้างได้ด้วยวิธีใดบ้าง กลุ่มที่ 2 อะไรที่จะทำให้ความสัมพันธ์แย่ลง กลุ่มที่ 3 ความสัมพันธ์ที่ดีส่งผลดีอย่างไรบ้าง 8. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมการอบรมนำเสนอ	ระดมความคิด กลุ่มที่ 1 เป็นภัยคุกคามต่อความปลอดภัย กลุ่มที่ 2 ไม่มีความสัมพันธ์ที่ดี กลุ่มที่ 3 มีความสัมพันธ์ที่ดี กลุ่มที่ 4 วิทยากรสร้างเสริมความสัมพันธ์
9. วิทยากรสรุปเนื้อหา หัวใจสำคัญของการสร้างสัมพันธ์ภาพ โดยเชื่อมโยงจากข้อมูลเพิ่มเติม	ทางคณะกรรมการสังเกตภาพ ประสิทธิภาพในการช่วยเหลือกันและกัน ความสัมพันธ์ที่ดี ความสัมพันธ์ที่ไม่ดี ความสัมพันธ์ที่ไม่ดี
10. วิทยากรเชื่อมโยงความสำคัญของการสร้างสัมพันธ์ภาพกับงานคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น	

อุปกรณ์

1. PowerPoint และเครื่องฉาย LCD (ถ้าไม่มี เขียนกระดานฟลิปชาร์ตตามข้อความใน PowerPoint)

ตามข้อความใน PowerPoint)

2. กระดาษฟลิปชาร์ต
3. ปากกาเมจิกสีดำหรือสีน้ำเงิน
4. กระดาษ A4
5. ปากกา หรือดินสอ

การเตรียมตัวของวิทยากร

1. เตรียม PowerPoint และเครื่องฉาย LCD ให้พร้อม
2. ศึกษาข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับความสำคัญของการสร้างสัมพันธ์ภาพ

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
1. วิทยากรกล่าวทักทายผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม	
2. วิทยากรทำกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้	
3. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมทบทวนเกี่ยวกับเจตคติในการทำงานในระบบคุ้มครองเด็ก และรายละเอียดเกี่ยวกับการคัดกรอง	
4. วิทยากรตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่ ความสำคัญของการสร้างสัมพันธ์ภาพ อาทิ “ในการทำงานในชุมชน ความสัมพันธ์สำคัญอย่างไร” “ความสัมพันธ์ที่ดี ทำให้เกิดผลดีอย่างไรบ้าง” เป็นต้น	

รหัส	รายละเอียดตัวชี้วัด	หมายเหตุ
C1	06	วิทยาการสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับหัวใจของการสร้างสัมพันธ์ภาพ
C1	07	วิทยาการเชื่อมโยงความสำคัญของการสร้างสัมพันธ์ภาพในการทำงานในระบบคุ้มครองระดับท้องถิ่น

เนื้อหาอ่านเพิ่มเติม

มีงานวิจัยจากต่างประเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของความสัมพันธ์ที่น่าสนใจมากคือ มีการสำรวจความคิดเห็นของผู้ให้คำปรึกษาและผู้บำบัดที่มีชื่อเสียงในอเมริกาจำนวน 900 คน โดยถามว่า “อะไรที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการช่วยเหลือทางด้านจิตใจแก่คนไข้หรือผู้รับการบำบัด” พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา มีประสิทธิภาพที่จะทำให้นักไข้หรือผู้รับการศึกษาหรือการฝึกขึ้นถึง 30% หมายความว่า ความสัมพันธ์ที่นั่นส่งผลดี แม้แต่ผู้ที่มีการทางจิต ความสัมพันธ์ก็สามารถช่วยเยียวยาให้มีอาการดีขึ้นได้ ดังนั้นการที่เรามีความสัมพันธ์ที่ดีก็จะยิ่งทำให้เรามีความสุข มีสุขภาพจิตที่ดีและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้หากบุคคลนั้นสามารถรับรู้ถึงส่วนที่ดีของตนเอง รับรู้ความสามารถของตนเอง จะทำให้มีประสิทธิภาพที่จะทำให้นักไข้หรือผู้รับการรักษาหรือการฝึกขึ้นถึง 40% ดังนั้นการเสริมกำลังใจด้วยการทำให้แต่ละบุคคลเห็นส่วนที่ดีของตนเองจะช่วยให้ส่งเสริมความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเพิ่มมากขึ้น

ประเด็นสำคัญที่ไม่ควรลืม

การทำให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้ตระหนักถึงความสำคัญของสัมพันธ์ภาพโดยเชื่อมโยงไปถึงการทำงานในท้องถิ่น จะทำให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมมีความสนใจ ตั้งใจมากขึ้นในการฝึกอบรม โดยหากมีข้อมูลที่น่าสนใจว่า สัมพันธ์ภาพ สำคัญ และจำเป็นจะทำให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเชื่อถือและเห็นความสำคัญมากยิ่งขึ้น

ตารางตัวชี้วัด

ใส่เครื่องหมาย ✓ หากในการฝึกอบรมมีการดำเนินการตามตัวชี้วัดตามรายการนี้

	รหัส	รายละเอียดตัวชี้วัด	หมายเหตุ
	C1	01	วิทยากรมีกิจกรรมเตรียมพร้อมก่อนการเรียนรู้
	C1	02	วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการสรุปการเรียนรู้ส่วนทัศนคติในการคุ้มครองเด็ก
	C1	03	วิทยากรวิทยากรให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการสรุปหัวใจสำคัญของการคุ้มครอง
	C1	04	วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมการอบรมทุกคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถามเกี่ยวกับความสำคัญของการสร้างสัมพันธ์ภาพ
	C1	05	วิทยากรแบ่งกลุ่มเพื่อให้ผู้เข้าร่วมการอบรมแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับปัจจัยที่จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี, วิธีการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี, สิ่งที่จะทำให้ความสัมพันธ์แย่ลง, ทักษะที่จำเป็นในการสร้างสัมพันธ์ภาพ

C2 ทักษะการช่วยเหลือและสนับสนุน ทางจิตใจ

ภาพขั้นตอนในการดำเนินการกิจกรรมหลัก

ขั้นตอนหลัก

ช่วง C2: ทักษะการช่วยเหลือและสนับสนุนทางจิตใจ

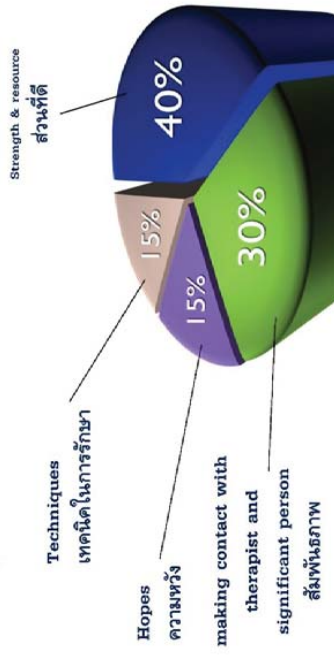
วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้เรียนรู้และฝึกทักษะการฟัง และการแสดงออกถึงการฟัง
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้เรียนรู้และฝึกทักษะการเสริมกำลังใจ

วิธีการเรียนรู้/รูปแบบการฝึกอบรม

1. การระดมความคิด
2. การฝึกทักษะ
3. การบรรยาย

ประสิทธิผลในการช่วยเหลือทางจิตใจขึ้นอยู่กับอะไร
จากการสำรวจผู้ให้คำปรึกษาและบำบัดซึ่งมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในอเมริกา จำนวน 900 คน

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
3. วิทยากร แบ่งผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม กลุ่ม 3 คน เพื่อฝึกทักษะการฟังอย่างตั้งใจ และการแสดงออกถึงการฟัง	
4. วิทยากรแบ่งหน้าที่โดยให้ คนที่ 1 เป็น คนเล่า คนที่ 2 เป็นคนฟัง และคนที่ 3 เป็นผู้สังเกตการณ์และจดบันทึกบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน โดยคนเล่า ให้เล่าเรื่อง “ความสุขที่ฉันจดจำได้”** ในเวลา 5 นาที คนฟัง ให้ตั้งใจฟัง โดยแสดงออกถึงการฟังให้มาก เช่น การใส่ใจ การตั้งคำถาม เป็นต้น ผู้สังเกตการณ์และจดบันทึก ข้อมูลที่ได้ และสิ่งที่ผู้ฟังทำได้	
5. วิทยากรตั้งคำถาม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมที่อยู่ในแต่ละบทบาทเพื่อสะท้อนความรู้สึก และความคิดเห็นในการฝึกทักษะการฟัง	*แนวคำถาม ถามผู้พูด : “รู้สึกอย่างไร” “รู้ได้อย่างไรว่าคนฟังตั้งใจ”

อุปกรณ์	ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม
1. PowerPoint และเครื่องฉาย LCD (ถ้าไม่มี เขียนกระดานฟลิปชาร์ตตามข้อความใน PowerPoint) 2. กระดานฟลิปชาร์ต 3. ปากกามาร์กเกอร์หรือสีน้ำเงิน 4. กระดาษ A4 5. ปากกา หรือดินสอ	1. วิทยากรกล่าวนำเกี่ยวกับการช่วยเหลือทางจิตใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการฟัง 2. วิทยากรอธิบายเกี่ยวกับ ความสำคัญของการฟัง และอธิบายเกี่ยวกับการฟัง 3 ระดับ

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
10. วิทยากรสรุปเกี่ยวกับประโยชน์ของการฟังในการทำงานคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น	
11. วิทยากรเชื่อมโยง “นอกจากการฟังแล้ว สิ่งที่สำคัญในการสนับสนุนช่วยเหลือทางจิตใจ คือ การเสริมกำลังใจ”	
12. วิทยากรถามว่า “การเสริมกำลังใจ มีประโยชน์อย่างไรบ้าง” “ยกตัวอย่างการเสริมกำลังใจ”	
13. วิทยากรนำเสนอ หลักการเสริมกำลังใจ	
14. วิทยากร แบ่งกลุ่ม 3 คน โดยไม่ใช้คนเดิม เพื่อฝึกทักษะการเสริมกำลังใจ โดยให้คนที่ 1 เป็นคนเล่า คนที่ 2 เป็นคนฟัง และคนที่ 3 เป็นผู้สังเกตการณ์และจดบันทึก	
15. วิทยากรอธิบาย บทบาทหน้าที่ของแต่ละคน โดยคนเล่า ให้เล่าเรื่อง “เพราะความทุกข์วันนี้ ฉันจึงมีสิ่งที่ดีวันนี้” **	

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
ถามผู้ฟัง : “ทำอะไรบ้างที่แสดงออกถึงการฟัง” “ผู้ฟังรู้สึกอย่างไรบ้าง” “ฟังได้ระดับอะไรมากบ้าง”	
ถามผู้สังเกต: “สังเกตว่าผู้ฟังทำอะไรบ้างที่แสดงออกถึงการฟัง” “ประโยคใดบ้างที่แสดงว่าผู้ฟังได้ออก และแสดงออกถึงการฟัง”	
6. เปลี่ยนบทบาทในกลุ่ม และให้ผู้พูดผู้ฟัง และผู้สังเกตการณ์ทำหน้าที่แตกต่างกันจากเดิม เมื่อหมดเวลา สุ่มสอบถามเกี่ยวกับการฝึกทักษะการฟัง และการแสดงออกถึงการฟัง โดย ถามว่า “เมื่อมีคนฟังรู้สึกอย่างไร” “อะไรที่เขาแสดงว่าเขายังฟังอยู่” *	
7. วิทยากรสุ่มถามผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเหมือนคำอธิบายในข้อที่ 5	
8. วิทยากรสรุปเกี่ยวกับประโยชน์ของการฟัง และการแสดงออกถึงการฟัง	
9. วิทยากรตั้งคำถามว่า “การฟังมีประโยชน์อย่างไรในการทำงานคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น”	

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
“บอกส่วนที่ดีของผู้พูดมา 3 อย่าง” ถามผู้สังเกต: “สังเกตว่าผู้ฟังเสริมกำลังใจอย่างไรบ้าง” “ประโยชน์ใดบ้างที่แสดงว่าผู้ฟังได้บอกและเป็นการเสริมกำลังใจ” เปลี่ยนบทบาทในกลุ่ม และให้ผู้พูด ผู้ฟัง และผู้สังเกตการณ์ทำหน้าที่ตามกำหนด เมื่อหมดเวลา สุ่มสอบถามเกี่ยวกับ วิธีการเสริมกำลังใจ ความรู้สึกเมื่อได้เสริมกำลังใจ และคำด้านบวกจากการเสริมกำลังใจ	
19. วิทยากรตั้งคำถามว่า “การเสริมกำลังใจมีประโยชน์อย่างไรกับการทำงานในชุมชนเกี่ยวกับระบบคุ้มครองเด็ก”	
20. วิทยากรสรุปความสำคัญเกี่ยวกับประโยชน์ของการเสริมกำลังใจในการทำงานระบบคุ้มครองเด็กในชุมชน	

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
ในเวลา 5-7 นาที คนฟังให้ตั้งใจฟัง และเสริมกำลังใจ ผู้สังเกตการณ์และจับบันทึกข้อสรุปได้ และสิ่งที่ผู้ฟังทำได้เมื่อหมดเวลา ให้ผู้สังเกตการณ์ สะท้อนสิ่งที่ตนเองสังเกตได้*** ทำจนครบทั้ง 3 คน ** อาจจะเปลี่ยนหัวข้อเป็นความอดทนที่คุ้มค่า ความรักที่ฉันรับรู้ได้ ความพยายามของฉันที่นำมาซึ่งความสำเร็จ เป็นต้น	
16. วิทยากรนำเสนอ หลักการเสริมกำลังใจอีกครั้ง	
17. วิทยากร แบ่งกลุ่ม 3 คน โดยไม่จำกัดเดิม เพื่อฝึกทักษะการเสริมกำลังใจ โดยให้คนที่ 1 เป็นคนเล่า คนที่ 2 เป็นคนฟังและคนที่ 3 เป็นผู้สังเกตการณ์และจดบันทึก	
18. วิทยากรตั้งคำถาม เพื่อสอบถามผู้ร่วมการฝึกอบรมที่อยู่ในแต่ละบทบาท เพื่อสะท้อนความรู้สึก และความคิดเห็นในการฝึกทักษะการเสริมกำลังใจ เช่น	
ถามผู้พูด : “รู้สึกอย่างไร” “รู้ได้อย่างไรว่าคนฟัง ฟังอยู่” “ได้รับการเสริมกำลังใจจากผู้พูดอย่างไรบ้าง” ถามผู้ฟัง : “ทำอะไรบ้างที่แสดงออกถึงการฟัง” “จากเรื่องที่เล่าอะไรที่เป็นสิ่งที่ดีของผู้พูด”	

	รหัส	รายละเอียดตัวชี้วัด	หมายเหตุ
	C2	06 วิทยากรเชื่อมโยงความสำคัญของการฟังในการทำงานในระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น	
	C2	07 วิทยากรกล่าวนำเกี่ยวกับความสำคัญของการเสริมกำลังใจ	
	C2	08 วิทยากรอธิบายเกี่ยวกับหลักการการเสริมกำลังใจ 3 ขั้นตอน	
	C2	09 วิทยากรอธิบายเกี่ยวกับขั้นตอนการฝึกทักษะการเสริมกำลังใจ	
	C2	10 ผู้เข้าร่วมทุกคนได้ฝึกทักษะการเสริมกำลังใจ โดยทุกคนได้เป็นทั้งผู้พูด ผู้ฟัง และผู้สังเกตการณ์	
	C2	11 ผู้เข้าร่วมได้มีส่วนร่วมในการตอบคำถามเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการเสริมกำลังใจ	
	C2	12 วิทยากรเชื่อมโยงความสำคัญของการเสริมกำลังใจในการทำงานในระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น	

ประเด็นสำคัญที่ไม่ควรลืม

การตั้งคำถามระหว่างการฝึกทักษะในแต่ละรอบเป็นส่วนสำคัญมาก เนื่องจาก การฝึกอบรมครั้งนี้ เน้นการฝึกทักษะการฟัง และการเสริมกำลังใจ วิทยากรควรเน้นประเด็นสำคัญได้แก่ การฟัง 3 ระดับ คือ เน้นให้ฟังได้ในระดับที่ 2 คือ การฟังความรู้สึกและการฟังความคิด และ การฟังระดับที่ 3 คือ การฟังความตั้งใจของผู้พูด ส่วนในช่วงการฝึกเกี่ยวกับการเสริมกำลังใจ ควรเน้นให้ผู้ฟังได้แสดงออกถึงการเสริมกำลังใจ อาทิ คำพูดหรือประโยคที่ให้อกำลังใจ หรือ การมองส่วนที่ดีของผู้พูด เป็นต้น

ตารางตัวชี้วัด

ใส่เครื่องหมาย ✓ หากในการฝึกอบรมมีการดำเนินการตามตัวชี้วัดตามรายการนี้

	รหัส	รายละเอียดตัวชี้วัด	หมายเหตุ
	C2	01 วิทยากรกล่าวนำเกี่ยวกับความสำคัญของการช่วยเหลือทางจิตใจสำหรับเด็ก และครอบครัวเบื้องต้น และสัมพันธ์ภาพ	
	C2	02 วิทยากรอธิบายเกี่ยวกับการฟัง 3 ระดับ และการแสดงออกถึงการฟัง	
	C2	03 วิทยากรอธิบายขั้นตอนการฝึกทักษะการฟังอย่างตั้งใจอย่างครบถ้วน	
	C2	04 ผู้เข้าร่วมทุกคนได้ฝึกทักษะการฟังอย่างตั้งใจโดยให้ทุกคนได้เป็นทั้งผู้พูด ผู้ฟัง และผู้สังเกตการณ์	
	C2	05 ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วมในการตอบคำถามเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการฟังอย่างตั้งใจ	

หัวข้อ D

การส่งต่อในระบบคุ้มครองเด็ก

หัวใจสำคัญ

การส่งต่อในระบบคุ้มครองเด็ก เป็นขั้นตอนสุดท้ายในระบบคุ้มครองเด็กของหลักสูตรนี้ โดยวิทยากรต้องเชื่อมโยงให้ผู้เข้าร่วมเห็นว่า เมื่อเราทราบว่าการปกป้องคุ้มครองเด็กเป็นหน้าที่ของทุกคนและทุกคนสังเกตโดยใช้ 3 อ คือ เอ๊ะ..อ้อ..จิง..อดไม่ได้ ที่จะเข้าไปช่วยเหลือ โดยการสร้างสัมพันธภาพ ด้วยทักษะการฟัง การเสริมกำลังใจ ทำให้สามารถเข้าไปช่วยเหลือกลุ่มเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือจากการคุ้มครอง เพื่อส่งต่อหน่วยงานที่ดูแล ช่วยเหลือต่อไป การส่งต่อหน่วยงานต่างๆ จะเน้นหน่วยงานที่เป็นแหล่งช่วยเหลือในพื้นที่ หรือเรียกว่าเป็นทรัพยากรภายในชุมชน อาทิ หน่วยงานด้านการศึกษา หน่วยงานด้านกฎหมาย หน่วยงานด้านการปกครอง เป็นต้น โดยเน้นความปลอดภัยของเด็ก และถือเอาประโยชน์สูงสุดแก่เด็กเป็นสำคัญ โดยการส่งต่อต้องคำนึงถึงผลกระทบอย่างรอบด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการคุ้มครองเด็กในระดับตำบล ได้แก่

1. การประเมินศักยภาพของเด็กและครอบครัว ทั้งการประเมินความเสี่ยง ประเมินความสามารถของครอบครัวในการดูแลเด็ก และประเมินจุดแข็งของเด็กและครอบครัว
2. การวางแผนช่วยเหลือเบื้องต้น ทั้งรายบุคคล และการส่งเสริมพัฒนาเด็กในพื้นที่
3. การส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เหมาะสม
4. การติดตามผลการดำเนินงาน

87

คู่มือวิทยากรแผนนำหลักสูตร “การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล”

เนื้อหาอ่านเพิ่มเติม

การสร้างคุณค่าของการพูดคุย พื้นฐานของการสร้างสัมพันธภาพคือ ยืนยันในสิ่งที่ดีและเป็นเชิงบวก(Validate) โดยเน้นสิ่งที่ดี หรือคุณสมบัติด้านบวกของผู้พูด (Positive Point) ด้วยการเสริมกำลังใจว่า อะไรคือ สิ่งที่ดีให้เห็นในตัวเขา (Positive Reinforcement) รวมทั้งบอกความรู้สึกรู้สึกของผู้พูดที่มีต่อสิ่งที่เกิดขึ้น และเลือกคำทางบวกเพื่อชมเชยเพื่อสนับสนุนส่วนที่ดี อาทิ ชยัน เช่นแข็งแรง อดทน มีความสามารถ กตัญญู เป็นต้น นอกจากนี้ การถาม (Ask) ก็ช่วยให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น เช่น ถามในสิ่งที่เกิดขึ้นจากเรื่องราวที่เขาเล่า โดยเลือกใช้คำถามปลายเปิดมากกว่าคำถามปลายปิด เช่น เกิดอะไรขึ้น หนูคิดว่าต้องทำยังไงดี หนูรู้สึกอย่างไรบ้าง เล่าต่อจ๊ะ เหตุการณ์จะเป็นอย่างไรต่อไป เป็นต้น

สิ่งที่สำคัญอย่างมากคือ การฟัง (Listen) และการแสดงออกถึงการฟัง เช่น การสบตา การพยักหน้าโดยผู้ฟังต้องแสดงออกว่ากำลังฟังอยู่ และไม่ทำอย่างอื่น ในขณะที่กำลังฟัง โดยพยายามทำความเข้าใจกับเรื่องที่ผู้ฟังพูด เมื่อไม่เข้าใจอาจจะขอให้ผู้ฟังพูดซ้ำ หากไม่เข้าใจ รวมทั้งตรวจสอบว่าความเข้าใจสิ่งที่เขาใจนั้นตรงกับข้อความที่ผู้ฟังต้องการสื่อหรือไม่ โดยเน้นการฟัง 3 ระดับ คือ การฟังเนื้อหาสาระ การฟังความรู้สึกและความคิด และการฟังความต้องการของผู้พูด ในการพูดคุยแต่ละครั้งบางบทสนทนามีความสำคัญมาก เช่น เมื่อเด็กบอกว่า “น้ำรีบกกลับมา หนูต้องรีบกลับบ้าน ทางมันมืด” ถ้าฟังในระดับที่ 1 อาจจะเข้าใจเพียงว่า เด็กพูดว่า “น้ำรีบกกลับมา หนูต้องรีบกลับบ้าน ทางมันมืด” แต่ถ้าฟังไปถึงระดับที่ 2 จะเห็นว่า มีความรู้สึก “กลัว กลัว” และอาจจะมีความคิดว่า “น้ำช่วยฉันได้” “ฉันไม่อยากกลับบ้านแบบนี้” เป็นต้น และเมื่อฟังไปถึงระดับที่ 3 คือ การฟังความต้องการของผู้พูด จะเข้าใจว่า “เด็กอยากให้เราไปส่งที่บ้าน” การฟังแบบนี้ได้จากการฝึกฝน และสังเกตจากการฟัง และเมื่อฝึกฝนบ่อย จะทำให้แต่ละคนไม่ต้องการฟังความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น

86

คู่มือวิทยากรแผนนำหลักสูตร “การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล”

อุปกรณ์

1. PowerPoint และเครื่องฉาย LCD (ถ้าไม่มี เขียนกระดานขลิบชาร์ทตามข้อความใน PowerPoint)
2. กระดาษฟลิปชาร์ท
3. ปากกาเมจิกสีดำหรือสีน้ำเงิน
4. กระดาษ A4
5. ปากกา หรือดินสอ
6. กระดาษ Post it หรือสติ๊กเกอร์

การเตรียมตัวของวิทยากร

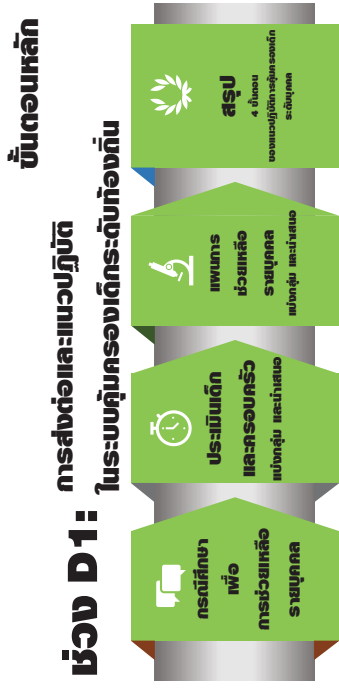
1. เตรียม PowerPoint และเครื่องฉาย LCD ให้พร้อม
2. เตรียมเอกสาร นื่องชาย พี่สาว เขาคัท แม่ และ เพื่อนของเขาคัท
3. เตรียมกรณีศึกษาของเขาคัท

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
1. วิทยากรกล่าวทบทวนเกี่ยวกับการจัดการ โดยเชื่อมโยงกับกรณีศึกษา “จดหมายเขาคัท” โดยตั้งคำถาม และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้ตอบ ดังนี้	
1.1 “หากใช้แบบคัดกรองกับกรณีศึกษา เขาคัท” ใครบ้างที่ควรได้รับความช่วยเหลือ	
ดูแล (คำตอบจาก “จดหมายเขาคัท” คือ น้องชาย พี่สาว เขาคัท แม่ และ เพื่อนของเขาคัท)	
1.2 จะช่วยเหลือดูแลแต่ละคนอย่างไร	

D1 การส่งต่อ และแนวปฏิบัติในระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น

ภาพขั้นตอนในการดำเนินงานกิจกรรมหลัก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพบทวนหลักการสำคัญของการคัดกรองในการจัดทำแผนส่งต่อระดับท้องถิ่น
2. เพื่อฝึกการวิเคราะห์ ประเมินเด็กและครอบครัว
3. เพื่อระดมความคิดเกี่ยวกับการวางแผนช่วยเหลือเบื้องต้นเป็นรายกรณี

วิธีการเรียนรู้/รูปแบบการฝึกอบรม

1. กิจกรรมการเรียนรู้
2. การระดมความคิด
3. การอภิปรายกลุ่ม
4. การบรรยาย

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
5.1 ตัวละครนั้นมีอัตราอยู่ในระดับใด เพราะอะไร (มาก ปานกลาง น้อย) 5.2 ครอบครัว ของตัวละคร นั้นมีศักยภาพในการดูแลเด็กหรือไม่ อย่างไรบ้าง 5.3 ตัวละครนั้นมีจุดแข็งอะไรบ้าง	จากเคลงในการนี้ศึกษาของเขาคัด ที่ทานบิงลาคาได 1. บุคลนั้นถือเอาได้บึงบึงมากน้อยเพียงใด (มาก ปานกลาง น้อย) เพราะอะไร 2. ครอบครัวนี้ศึกษาในการดูแลเด็กหรือไม่ อย่างไร 3. บุคลนั้นแต่ครอบครัวนี้ดูแลเด็กอย่างไรบ้าง
6. หลังจากการระดมความคิดให้แต่ละกลุ่ม นำกระดานฟลิปชาร์ตที่เขียนติดผนัง	
7. แจกกระดาษ Post it หรือสติ๊กเกอร์ให้	
8. ให้ผู้เข้าร่วมการอบรมได้นำเสนอของแต่ละกลุ่ม และนำกระดาษ Post it* หรือสติ๊กเกอร์ของตนเอง ไปติดบนกระดานฟลิปชาร์ตกลุ่มที่ตนเองชอบ	
* ถ้าเป็นกระดาษ Post it ให้เขียนสั้นๆ หรือสิ่งที่ชอบก่อนจะติด	
9. วิทยากรให้กลุ่มที่มีผู้ติดกระดาษ Post it* หรือสติ๊กเกอร์มากที่สุด 2-3 กลุ่มนำเสนอข้อมูลกลุ่มตนเอง*	
* สามารถให้กลุ่มที่อยากนำเสนอข้อมูลกลุ่มของตนเองนำเสนอเพิ่มเติมได้	
10. วิทยากรสรุป 4 ขั้นตอนสำหรับแนวปฏิบัติการคุ้มครองเด็กระดับท้องถื่น โดยย้ำเกี่ยวกับหัวใจสำคัญของการช่วยเหลือเด็กในระบอบคุ้มครองเด็กคือ “ความปลอดภัย”	4 ขั้นตอน แนวปฏิบัติการคุ้มครองเด็กระดับท้องถื่น 1) การประเมินความเสี่ยง 2) การเฝ้าระวัง 3) การตอบสนอง 4) การติดตามและประเมินผล

[illegible]

รหัส	รายละเอียดตัวชี้วัด	หมายเหตุ
D1 10	วิทยากรยกตัวอย่างแผนช่วยเหลือรายบุคคล	
D1 11	วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมทุกคนได้ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนช่วยเหลือรายบุคคล	
D1 12	ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้นำเสนอแผนช่วยเหลือรายบุคคลหลังจากการระดมความคิดเห็น	
D1 13	วิทยากรได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอแผนช่วยเหลือรายบุคคล	
D1 14	วิทยากรสรุป 4 ขั้นตอนของแนวปฏิบัติการคุ้มครองเด็ก	

เนื้อหาฉบับเพิ่มเติม

4 ขั้นตอน แนวปฏิบัติการคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น
การติดตามช่วยเหลือเด็กในพื้นที่นั้น มีขั้นตอนการช่วยเหลือในลักษณะของการบริหารจัดการรายกรณี (ภายหลังได้ข้อมูลจากการประเมินเด็กรายบุคคล) รวมถึงการสืบค้นข้อเท็จจริงและประเมินเด็กและครอบครัว ซึ่งนำข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ทีมงานรวบรวมได้ รวมถึงหลักฐานเกี่ยวกับเด็ก ผู้ปกครอง ครอบครัว และบริบทแวดล้อม มาใช้ในการประเมินสถานการณ์ของเด็กและครอบครัว

1) การประเมินเด็กและครอบครัว ซึ่งนำข้อมูล/ข้อเท็จจริงที่ทีมงานรวบรวมได้ รวมถึงหลักฐาน เกี่ยวกับเด็ก ผู้ปกครอง ครอบครัว และบริบทแวดล้อม มาใช้ในการประเมินสถานการณ์ของเด็กและครอบครัว รวมถึง

95

คู่มือวิทยากรแกนนำหลักสูตร “การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล”

รหัส	รายละเอียดตัวชี้วัด	หมายเหตุ
D1 04	วิทยากรเชื่อมโยงการช่วยเหลือ หรือส่งต่อ หลังจากการคัดกรอง	
D1 05	วิทยากรอธิบายเกี่ยวกับ 4 ขั้นตอนของแนวปฏิบัติการคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่นอย่างครบถ้วนและเข้าใจ	
D1 06	วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมทุกคนได้ระดมความคิดเห็นเพื่อประเมินเด็กและครอบครัว โดยประเมินความเสี่ยง ประเมินความสามารถของครอบครัวในการดูแลเด็ก และประเมินจุดแข็ง	
D1 07	ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้นำเสนอการประเมินเด็กและครอบครัว หลังจากการระดมความคิดเห็น	
D1 08	วิทยากรได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอการประเมินเด็กและครอบครัว	
D1 09	วิทยากรอธิบายแผนช่วยเหลือรายบุคคลครบถ้วน และเข้าใจ โดยให้วิเคราะห์แผนด้วยการวิเคราะห์ว่า ใคร ควรทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไหร่	

94

คู่มือวิทยากรแกนนำหลักสูตร “การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานในระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล”

ตัวอย่างตารางแผนช่วยเหลือรายบุคคล

หมวด/ข้อมูล	การศึกษา	สุขภาพกายและสุขภาพจิต	กฎหมาย/กระบวนการยุติธรรม	สวัสดิการทางสังคม	อื่นๆ
หน่วยงาน.....					
ผู้ประสาน.....					
ติดต่อ.....					
หน่วยงาน.....					
ผู้ประสาน.....					
ติดต่อ.....					
อาสาสมัครชุมชน..... (ครอบคลุมทุกหน่วย)					

การประเมินความเสี่ยง คือ การพิจารณาจากข้อมูลในการประเมินว่าเด็กมีโอกาสได้รับอันตรายในระดับใด หากเห็นว่าเด็กไม่ปลอดภัย หรือเป็นกรณีเด็กถูกทารุณกรรม ควรส่งข้อมูลให้บ้านพักเด็กและครอบครัวโดยทันที

การประเมินตัวเด็ก ด้วยกาย จิต สังคม รวมถึงความต้องการของเด็ก

การประเมินครอบครัว คือการพิจารณาว่าครอบครัวมีศักยภาพในการดูแลเด็กหรือไม่ อย่างไร

การประเมินจุดแข็ง คือการพิจารณาถึงจุดแข็งที่มีอยู่ของตัวเด็กและครอบครัว เพื่อใช้เป็นทรัพยากรในการวางแผนช่วยเหลือต่อไป

2) การวางแผนกำหนดแนวทางการดำเนินการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นเพื่อลดภาวะความเสี่ยง (สอดคล้องกับผลการประเมินทั่วไปและผลการประเมินความเสี่ยง)

3) การให้บริการตามแผน ประสานส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เหมาะสม ผ่านการพัฒนาเครือข่ายการทำงานด้านการคุ้มครองเด็กในระดับอำเภอ และจังหวัด รวมถึงการนำ “คู่มือปฏิบัติงานและข้อตกลงร่วมกันในการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กในภาวะเสี่ยงและเป็นเรื่องจากการละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงหาประโยชน์ และใช้ความรุนแรง” (CP Manual) มาปรับใช้ในพื้นที่ เพื่อให้เกิดแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกัน

4) การติดตามผลการดำเนินงาน รวมทั้งการปรับเปลี่ยนแผนให้เหมาะสม โดยมีการจัดทำและเก็บรักษาแฟ้มประวัติให้เป็นปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ในการติดตามความคืบหน้าของการทำงาน เมื่อสถานการณ์มีการปรับเปลี่ยน อาจมีการประเมินโดยใช้แบบคัดกรอง CSMT จำเพื่อพิจารณาว่าระดับความเสี่ยงมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่

การปิดเคสและยุติการให้บริการ เมื่อเด็กมีระดับความเสี่ยงลดลง และสามารถใช้ชีวิตตามปกติได้ ทั้งนี้ควรมีการจัดประชุมอย่างน้อยทุก 1-2 เดือน รวมถึงอาจมีการจัดประชุมกรณีเร่งด่วนที่ไม่สามารถรอได้ เช่น เด็กกำลังตกอยู่ในอันตรายและไม่เกิดผลดีต่อเด็กหากจะรอให้ถึงรอบการประชุมครั้งต่อไป โดยเชิญทีมงานผู้รับผิดชอบ รวมถึงบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมด้วย โดยมีแนวปฏิบัติในการเก็บรักษาความลับของเด็กและครอบครัว เพื่อให้ส่งผลกระทบเชิงลบกับตัวเด็ก

อุปกรณ์

1. PowerPoint และเครื่องฉาย LCD (ถ้าไม่มี เขียนกระดานฟลิปชาร์ตตามข้อความใน PowerPoint)
2. กระดาษฟลิปชาร์ต
3. ปากกาเมจิกสีดำหรือสีน้ำเงิน
4. กระดาษ A4
5. ปากกา หรือดินสอ
6. กระดาษ Post it หรือสติ๊กเกอร์
7. เอกสารคำถามในรูปแบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำ

การเตรียมตัวของวิทยากร

1. เตรียม PowerPoint และเครื่องฉาย LCD ให้พร้อม
2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวอย่างกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเด็กระดับท้องถิ่น

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
1. วิทยากรอธิบายที่มาของข้อมูลระดับภาพรวมพื้นที่	
2. วิทยากรยกตัวอย่างกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเด็กระดับท้องถิ่น	เอกสารแนบหนึ่งได้กล่าวถึงคุณสมบัตินี้แล้วและเราพร้อมภาพรวมของพื้นที่พบว่า จากแนวคิดเรื่อง สะท้อนความฝันในวัย 13 เด็กผู้ชายและน้องๆ โดยคณะกรรมการศึกษาวิจัยและส่งเสริม พัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน ๒๕๖๒
3. วิทยากรแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมตามพื้นที่การทำงาน (ทำงานด้วยกันอยู่กลุ่มเดียวกัน) กลุ่มละประมาณ 4-6 คน	

D2 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กระดับท้องถิ่น

ภาพขั้นตอนในการดำเนินงานกิจกรรมหลัก

ขั้นตอนหลัก

หัวข้อ D2: กิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กระดับท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมตระหนักถึงประโยชน์ของแบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำที่นำมาซึ่งฐานข้อมูลภาพรวมของพื้นที่
2. เพื่อระดมความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเด็กระดับท้องถิ่น

วิธีการเรียนรู้/รูปแบบการฝึกอบรม

1. การระดมความคิด
2. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
3. การบรรยาย

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
8. วิทยากรแจกกระดาษ Post it หรือ สติกเกอร์ให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม คนละ 3 แผ่น/ดวง โดยให้คะแนนกลุ่มที่ตนเองชอบ	
9. วิทยากรสุ่มถามผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมว่าเพราะอะไรจึงให้คะแนนแต่ละกลุ่ม	
10. วิทยากรสอบถามผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมว่า “เห็นประโยชน์อะไรบ้างจากกิจกรรมในช่วงการส่งต่อนี้”	
11. วิทยากรสรุปหัวใจสำคัญของส่งต่อการช่วยเหลือเป็นรายกรณี และกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเด็กในระดับท้องถิ่น	
12. วิทยากรแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม กลุ่มละ 3 คน เพื่ออภิปรายและระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับ “สิ่งที่ท่านสามารถดำเนินการได้ทันทีในระบบคุ้มครองเด็กคืออะไร”	
13. วิทยากรให้แต่ละกลุ่มนำเสนอ	
14. วิทยากรตั้งคำถามผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเป็นรายบุคคลว่า “สิ่งที่ท่านได้ประโยชน์จากการอบรมทั้งสองวันนี้คืออะไร”	

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
4. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มจับฉลาก โจทย์ตามฐานข้อมูลสะท้อนความถี่ของพื้นที่ เช่น ความถี่สูงสุดในแบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำ เป็นข้อที่ 5 : เด็กเล่นการพนันเป็นประจำ	
5. ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเพื่อออกแบบมาตรการ การ กิจกรรม หรือแผนการทำงานเชิงช่วยเหลือ ส่งเสริม และป้องกันจากข้อคำถามในแบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำที่มีความถี่สูงสุด	
6. วิทยากรนำเสนอเป็นการประกวดโครงการ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนโครงการของแต่ละกลุ่มดังนี้ โครงการนั้นต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อ “เด็ก” เป็นโครงการที่พิจารณาผลกระทบอย่างรอบด้านและเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในชุมชน* * วิทยากรอาจจะเพิ่มเกณฑ์อื่นๆ ได้อีกตามความเหมาะสม	“ผู้พิทักษ์เด็ก...คลิกก็เป็นที่” ประกวดโครงการระดับประเทศ “ผู้คุ้มครองเด็ก...คลิกก็เป็นที่” เกณฑ์ การตัดสินจากการ vote: - ประโยชน์สูงสุด “เด็ก” - รอบด้าน - มีส่วนร่วมสูง จากทุกภาคส่วนในชุมชน
7. วิทยากรให้แต่ละกลุ่มนำเสนอโครงการพัฒนาาระดับท้องถิ่นที่ได้รับระดมความคิด กลุ่มละ 3-5 นาที	

รหัส	รายละเอียดตัวชี้วัด	หมายเหตุ
	กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาระดับท้องถิ่น	
D2	04 ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้นำเสนอกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาระดับท้องถิ่นหลังจากกระตือรือร้น	
D2	05 วิทยากรได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาในระดับท้องถิ่น	
D2	06 วิทยากรสุ่มสอบถามผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อให้อภิปรายการได้ทันที “สิ่งที่สามารถดำเนินการได้ทันทีในการทำงานระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล”	
D2	08 วิทยากรให้ตัวแทนผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละกลุ่มนำเสนอเกี่ยวกับ “สิ่งที่สามารถดำเนินการได้ทันทีในการทำงานระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล”	
D2	09 วิทยากรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้สรุปการเรียนรู้และบอกความรู้สึกรองรับการเรียนรู้ทั้ง 2 วัน	
D2	10 วิทยากรสรุปภาพรวมของการฝึกอบรมทั้งสองวัน	

ขั้นตอน	สไลด์ประกอบ
15. วิทยากรสรุปเกี่ยวกับระบบคุ้มครองเด็กภาพรวม และกล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมการอบรม	 Infographic showing the flow from 'Child Protection System' to 'Child Protection Committee' and 'Child Protection Officer'.
16. วิทยากรประเมินผลหลังการอบรม	

ประเด็นสำคัญที่ไม่ควรมล

การนำเสนอกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเด็กระดับท้องถิ่น หากผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้ระดมความคิดเห็นอย่างอิสระ โดยไม่มีถูกหรือผิด แต่เป็นความคิดเห็นของบุคลากรในพื้นที่ จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วม และนำไปปฏิบัติได้จริง ดังนั้น หากเปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ไม่มีถูกหรือผิด และวิทยากรเสริมแรงด้วยการชื่นชมส่วนที่ดี การให้ความร่วมมือ จะทำให้เกิดประโยชน์ในการฝึกอบรมครั้งนี้

ตารางตัวชี้วัด

ใส่เครื่องหมาย ✓ หากในการฝึกอบรมมีการดำเนินการตามตัวชี้วัดตามรายการนี้

รหัส	รายละเอียดตัวชี้วัด	หมายเหตุ
D2	01 วิทยากรอธิบายที่มาของข้อมูลระดับภาพรวมของพื้นที่	
D2	02 วิทยากรยกตัวอย่างกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาในระดับท้องถิ่น	
D2	03 วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมทุกคนได้ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับ	

- b. จัดบริการติดตามช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสมและมีส่วนร่วมอีกด้วย
ระยะเวลา: มิ.ย.
ผู้รับผิดชอบ: โรงเรียนในสังกัดเทศบาล
- c. อบรมสร้างทักษะที่จำเป็นให้แก่เด็กในการป้องกันและยุติการรังแก
ระยะเวลา: ก.ค.
ผู้รับผิดชอบ: ฝ่ายการศึกษาเทศบาล

3. พัฒนาศูนย์สุขภาพ: จัดการอบรมภายในให้แก่บุคลากรเพื่อเรียนรู้กับการรังแก และการช่วยเหลือดูแลนักเรียนมากขึ้น ผู้บริหาร คุณครู ทั้งนี้ควรรวมถึงบุคลากรที่ไม่ได้สอนด้วย เช่น ภารโรง, คนขับรถ หรือแม่ค้าในโรงอาหาร ทุกคนที่เกี่ยวข้อง
ระยะเวลา: มิ.ย - ส.ค.
ผู้รับผิดชอบ: ฝ่ายการศึกษาของเทศบาล

4. ประกาศเป็นนโยบายสำคัญของโรงเรียน และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง:
ให้โรงเรียนของเราเป็นนโยบายและขั้นตอนในการจัดการปัญหาการรังแกที่เหมาะสมและต่อเนื่อง แจ้งนโยบายและขั้นตอนแก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนของเราอย่างชัดเจน
ระยะเวลา: มิ.ย. เป็นต้นไป
ผู้รับผิดชอบ: โรงเรียนในสังกัดเทศบาล

5. ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง: จัดประชุมคณะกรรมการคุ้มครองเด็กทุกทุกสองเดือน รวมทั้งตัวแทนเด็ก ผู้ปกครอง และบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินและปรับปรุงการดำเนินการโครงการอย่างต่อเนื่อง
ระยะเวลา: มิ.ย. เป็นต้นไป

รหัส	รายละเอียดตัวชี้วัด	หมายเหตุ
D2	วิทยาการแจกประเมินผลหลังการฝึกอบรม	

เนื้อหาฉบับเพิ่มเติม

ตัวอย่างกิจกรรม คู่มือส่งเสริมพัฒนาเด็กระดับท้องถิ่น

โรงเรียน พื้นที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์สำหรับเด็ก
เทศบาลแห่งหนึ่งได้ศึกษาข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมของพื้นที่พบว่า จากแบบคัดกรอง สะท้อนความถี่สูงในข้อที่ 13 เด็กถูกทำร้ายและรังแก โดยประกอบกับการสืบหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม พบว่ามีความถี่สูงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียน จึงได้วางแผนออกแบบมาตรการและกิจกรรม เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาดังกล่าวดังต่อไปนี้

1. ประเมินและติดตามสถานการณ์ “การรังแก” ในโรงเรียนของเรา (ในเขตรับผิดชอบของเทศบาลทั้งหมด): การประเมินสถานการณ์ที่ดี ในการให้นักเรียนที่สามารถเขียนตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับประสบการณ์การรังแก การรังแก และการพบเห็นการรังแก โดยไม่ต้องลงชื่อหรือให้ข้อมูลและใช้วิธีการที่ไม่เป็นการแสดงตัวตน ควรได้ข้อมูลจากครูและผู้ปกครองได้ร่วมกันด้วย แล้วพัฒนาระบบติดตามและแจ้งเหตุเรื่อง “การรังแก” ที่มีความลับ
ระยะเวลา: ม.ค - มี.ค.
ผู้รับผิดชอบ: ฝ่ายการศึกษาของเทศบาล

2. ดำเนินการ โครงการป้องกันและยุติ “การรังแก”: ศึกษาโครงการและเลือกดำเนินการลักษณะโครงการที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนของเรา
a. จัดตั้งระบบติดตามและแจ้งเหตุ
ระยะเวลา: มิ.ย.
ผู้รับผิดชอบ: โรงเรียนในสังกัดเทศบาล

แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ

Child maltreatment surveillance tool (CMST)

แนวคิดและหลักการของแบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ

แบบคัดกรองนี้ได้พัฒนาขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการเด็กและครอบครัว สามารถค้นหาและตรวจพบเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือ และสามารถให้การสนับสนุนครอบครัวเพื่อให้เลี้ยงดูเด็กได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำ และสอดส่องติดตามปัจจัยเสี่ยงหรือปัจจัยก่ออันตรายต่างๆ ตาม พ.ร.บ. คู่ครองเด็ก พ.ศ. 2546 เพื่อให้สามารถค้นพบเด็กที่ต้องรับการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง

การใช้งานแบบคัดกรอง

1. แบบคัดกรองนี้ไม่ใช่แบบสัมภาษณ์เด็กแต่จัดทำขึ้นสำหรับ ผู้ทำงานด้านเด็กและครอบครัวที่มีข้อมูลของเด็กและครอบครัวเป็นผู้กรอก (ห้ามให้เด็กหรือครอบครัวเป็นผู้กรอกด้วยตนเอง)
2. ผู้ทำงานด้านเด็กและครอบครัวที่กรอกข้อมูล ต้องรู้จักชีวิตของเด็กและครอบครัวรวมทั้งเคยเห็นความเป็นอยู่ของเด็กและครอบครัวมาระยะเวลาหนึ่ง
3. ผู้ทำงานด้านเด็กและครอบครัวควรใช้ ดุลยพินิจของตนเอง ในการกรอกข้อมูล ซึ่งอาจจะแตกต่างกันในแต่ละบุคคล โดย ต้องคำนึงถึงพัฒนาการตามวัยและ เป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดและความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ
4. แบบคัดกรองมีเป้าหมายเพื่อค้นหาเด็กที่ต้องการการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสมตามวัย
5. ผู้ประเมินควรระมัดระวังไม่ให้เกิดทัศนคติในเชิงลบกับเด็กและครอบครัว

การพิจารณาผลของการประเมินจากแบบคัดกรอง

ธงเขียว เมื่อตอบ “ใช่” ในข้อคำถาม น้อยกว่า 3 ข้อ

หมายถึง ผู้ประเมินยังไม่พบข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง

คำแนะนำเพื่อการดำเนินงาน

1. หากมีข้อคำถามใดที่ผู้เก็บข้อมูลคิดว่าต้องทำงานเฉพาะ ก็ให้ทำงานไปตามสิ่งที่พบ

ธงเหลือง เมื่อตอบ “ใช่” ในข้อคำถาม 3 - 4 ข้อ

หมายถึง ผู้ประเมินพบข้อมูลที่มีความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อเด็ก

คำแนะนำเพื่อการดำเนินงาน

1. ให้ทำงานด้านการส่งเสริมป้องกัน ช่วยเหลือและสนับสนุนให้เด็กได้รับการดูแลที่เหมาะสมตามวัยมากขึ้น
2. มีการติดตามและประเมินอย่างต่อเนื่อง

ธงแดง เมื่อตอบ “ใช่” ในข้อคำถามตั้งแต่ 5 ข้อขึ้นไป

หมายถึง ผู้ประเมินพบข้อมูลว่าเด็กมีความเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายและต้องอาศัยการประเมินเชิงลึกจากทีมสหวิชาชีพเพื่อค้นหาข้อเท็จจริง

แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ

Child maltreatment surveillance tool (CMST)

คำแนะนำเพื่อการดำเนินงาน

1. ให้การดูแลเบื้องต้นให้เด็กปลอดภัย
2. ส่งต่อผู้ประกอบวิชาชีพเพื่อเข้าสู่การทำงานสหวิชาชีพในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กโดยเร็ว

คำชี้แจง

แบบคัดกรองนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เก็บข้อมูล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของเด็ก

ส่วนที่ 3 แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ

ส่วนที่ 4 คู่มือการลงข้อมูลในแบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือเติมคำตอบในช่องว่าง

วันเดือนปี ที่เก็บข้อมูล.....

ข้อมูลทั่วไปของผู้เก็บข้อมูล

ชื่อผู้ทำแบบคัดกรองฯ หน่วยงาน/สังกัด

ข้อมูลทั่วไปของเด็ก

ชื่อ..... นามสกุล..... เลขที่บัตรประชาชน.....

วัน เดือน ปี เกิด เพศ ☐ 1 ชาย ☐ 2 หญิง

สถานบุคคล

☐ มีสัญชาติไทย ☐ ไม่มีสัญชาติ ☐ มีสัญชาติอื่น (ระบุ) สัญชาติ ☐ ไม่มีข้อมูล

ที่อยู่ (ในปัจจุบัน) ของเด็ก

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตำบล อำเภอ จังหวัด

ที่อยู่ (ตามภูมิลำเนา) ของเด็ก

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตำบล อำเภอ จังหวัด

ชื่อ - สกุล บิดา

ชื่อ - สกุล มารดา

จำนวนสมาชิกที่อยู่ในบ้านเดียวกัน คน

แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ

Child maltreatment surveillance tool (CMST)

สถานภาพครอบครัว

- ☐ อยู่ร่วมกัน (พ่อ แม่ ลูก) ☐ แยกกันอยู่ ☐ บิดา มารดา หย่าร้าง (จดทะเบียน)
- ☐ บิดา มารดา หย่าร้าง (ไม่จดทะเบียน) ☐ อื่นๆ ระบุ

ผู้ดูแลเด็กเป็นหลัก

- ☐ บิดา ☐ มารดา ☐ ญาติ (ระบุ)
- ☐ อื่นๆ ระบุ (เกี่ยวข้องกับเด็กอย่างไร)
- ชื่อ - สกุล ผู้ดูแลเด็ก

สถานะครอบครัว

- ☐ เด็กอยู่อาศัยในบ้านกับครอบครัว
- ☐ เด็กอยู่โดยลำพังไม่มีผู้ใหญ่อยู่ด้วย
- ☐ เด็กไม่ได้อาศัยอยู่ในบ้าน (เช่น เด็กเร่ร่อน เด็กในสถานสงเคราะห์ สถานพินิจ วัด)
- สาเหตุที่ออกมาเร่ร่อน / อยู่ในสถานสงเคราะห์ / อยู่วัด (ระบุได้มากกว่า 1 สาเหตุ)
- ☐ พ่อ แม่แยกกันอยู่ / หย่าร้าง ☐ ถูกทอดทิ้งแต่กำเนิด
- ☐ ครอบครัวมีปัญหา ☐ อื่นๆ ระบุ

การใช้แรงงานเด็ก

- เด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ได้ช่วยธุรกิจของครอบครัว และ/หรือ ทำงานที่ได้รับค่าจ้างประจำ
- ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ ☐ ไม่มีข้อมูล
- เด็กอายุมากกว่า 15 ปี ได้ช่วยธุรกิจของครอบครัวหรือทำงานที่ได้รับค่าจ้าง มากกว่า 8 ชั่วโมงต่อวันเป็นประจำ
- ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ ☐ ไม่มีข้อมูล

ข้อมูลการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก

- เด็กเคย และ/หรือ มีแนวโน้มถูกทำร้ายร่างกายทั้งนี้รวมถึงการล่วงละเมิดทางเพศ/การตั้งครมไม่พร้อม/กระทำการใดๆ ต่อเด็กที่เป็นการละเมิดกฎหมาย
- ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ ☐ ไม่มีข้อมูล

แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ
Child maltreatment surveillance tool (CMST)

คำแนะนำ: กรุณาตรวจสอบข้อมูลของเด็กและผู้ดูแล จากข้อคำถามต่อไปนี้

1. ใช้ข้อมูลที่เกิดขึ้นได้ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมาของเด็กและผู้ดูแล โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในตัวเลือก (ใช่ หรือไม่ใช่)
2. หากข้อใดที่ไม่สามารถระบุคำตอบได้ เนื่องจากเหตุการณ์หรือกิจกรรมดังกล่าวไม่ตรงกับช่วงวัยของเด็กให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในตัวเลือก ไม่ใช่

ข้อ		ใช่	ไม่ใช่
1.	เด็กมีความพิการ และ/หรือ โรคประจำตัว หรือ ความเจ็บป่วย ที่ไม่ได้รับการดูแลอย่างสม่ำเสมอ	☐	☐
2.	เด็กมีการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย ที่ไม่สามารถอธิบายสาเหตุได้ หรืออธิบายได้ไม่สมเหตุสมผล (เช่น พกข้าว รอยขีด หรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์)	☐	☐
3.	เด็กไม่สามารถกิน นอน และ ทำกิจกรรมได้ตามเวลา	☐	☐
4.	เด็กเคยใช้สารเสพติด บุหรี่ หรือ ดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำ	☐	☐
5.	เด็กเล่นการพนันเป็นประจำ	☐	☐
6.	เด็กติดเกมจนรบกวนต่อชีวิตประจำวัน	☐	☐
7.	เด็กเคยมีเพศสัมพันธ์	☐	☐
8.	เด็กมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้อย่างอนามัยบ่อยครั้ง	☐	☐
9.	เด็กไม่เคยได้รับวัคซีนเลย (อายุมากกว่า 6 เดือนขึ้นไป)	☐	☐
10.	เด็กไม่ได้เรียนหนังสือ (อายุ 7-18 ปี)	☐	☐
11.	เด็กควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ของตัวเองไม่ได้เป็นประจำ	☐	☐
12.	เด็กทำร้ายตนเอง/ผู้อื่น หรือทำร้ายสัตว์ เป็นประจำ	☐	☐
13.	เด็กถูกทำร้ายหรือถูกรังแกบ่อยครั้ง	☐	☐
14.	ส่วนใหญ่เด็กไม่มีความสุข	☐	☐
15.	เด็กไม่มีผู้ดูแล หรือผู้ใหญ่ที่พึ่งพาได้	☐	☐
16.	เด็กไม่ระวังอันตราย และพาตัวเองไปเสี่ยงอันตรายบ่อยครั้ง	☐	☐
17.	เด็กแสดงอารมณ์ และ/หรือ พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเวลา บุคคล และสถานที่เป็นประจำ	☐	☐
18.	เด็กไม่เห็นข้อดีของตนเองเลย	☐	☐
19.	ส่วนใหญ่เด็กไม่มีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น	☐	☐
20.	เด็กไม่มีการจดทะเบียนการเกิด	☐	☐

แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ
Child maltreatment surveillance tool (CMST)

ข้อ		ใช่	ไม่ใช่
21.	ผู้ดูแล มีอาการทางจิต ที่รบกวนต่อการดูแลเด็ก เช่น ไม่ดูแลตัวเอง หนูแ้ว แยกตัว ก้าวร้าว หรือโรคทางจิตเภทที่ควบคุมอาการไม่ได้ หรือ มีความบกพร่องทางสติปัญญา	☐	☐
22.	ผู้ดูแล มีประวัติหรือในปัจจุบันใช้ความรุนแรง ทางกาย ทางเพศ	☐	☐
23.	ผู้ดูแล ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ และ/หรือ พฤติกรรมของตนเองได้	☐	☐
24.	ผู้ดูแล ใช้คำพูดประชดประชัน เสียดสี หรือคำทอ ที่หยาบคายรุนแรงเป็นประจำ	☐	☐
25.	ผู้ดูแล มีปัญหาทางการเงิน มีหนี้สิน จนไม่สามารถดูแลเด็กในชีวิตประจำวันได้	☐	☐
26.	ผู้ดูแล ตกงาน	☐	☐
27.	ผู้ดูแล ทำงานผิดกฎหมาย	☐	☐
28.	ผู้ดูแล เคยติดคุก	☐	☐
29.	สมาชิกในครอบครัว ใช้สารเสพติด หรือ ดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำ	☐	☐
30.	มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัว	☐	☐
31.	ครอบครัวไม่มีที่อยู่ มีที่อยู่ไม่เป็นหลักแหล่ง หรือที่อยู่ไม่ปลอดภัย	☐	☐
32.	ครอบครัวมีภาวะวิกฤตโดยไม่มีที่พึ่งพา	☐	☐

แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ Child maltreatment surveillance tool (CMST)

คู่มือการลงข้อมูลในแบบเฝ้าระวังการดูแลเด็กที่ไม่เหมาะสม Child maltreatment tool (CMST)

องค์ประกอบของแบบคัดกรอง

แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งสิ้น 32 ข้อ โดยมีองค์ประกอบในการประเมิน 5 ด้าน คือ

1. ด้านสุขภาพกาย
2. ด้านสุขภาพจิต
3. ด้านศักยภาพของผู้ปกครองในการดูแลเด็ก
4. ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมและครอบครัว
5. ด้านกฎหมาย

ผู้ประเมินควรได้รับการอบรมการใช้แบบคัดกรอง หรือศึกษาคู่มือมาตรฐานขั้นต่ำในการอุปการะเลี้ยงดูเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

รายละเอียดของข้อคำถามและคำอธิบายเพิ่มเติม

● ข้อที่ 1

เด็กมีความพิการ และ/หรือ โรคประจำตัว หรือ ความเจ็บป่วยที่ไม่ได้รับการดูแลอย่างสม่ำเสมอ

คำอธิบายเพิ่มเติม : เพื่อค้นหาเด็กที่มีความพิการ และ/หรือ โรคประจำตัว หรือ ความเจ็บป่วยเรื้อรัง และเมื่อพบเด็กดังกล่าว ให้ตรวจสอบการดูแลที่ได้รับการดูแลอย่างสม่ำเสมอตามสมควรหรือไม่

● ข้อที่ 2

เด็กมีการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย ที่ไม่สามารถอธิบายสาเหตุได้ หรืออธิบายได้ไม่สมเหตุสมผล (เช่น พกข้าว รอยขีด หรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์)

คำอธิบายเพิ่มเติม : เพื่อค้นหาเด็กที่มีการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย ที่อาจเป็นผลจากการถูกทำร้าย หรือการละเลย จึงทำให้ไม่สามารถชี้แจงสาเหตุ หรือไม่สามารถอธิบายได้อย่างสมเหตุสมผล

● ข้อที่ 3

เด็กไม่สามารถกิน นอน และ ทำกิจกรรมได้ตามเวลา

คำอธิบายเพิ่มเติม : การกิน นอนและทำกิจกรรม ของเด็กควรได้อย่างเพียงพอ เหมาะสมกับวัย

การสอบถามกิจกรรมในหนึ่งวันที่เกิดขึ้นเป็นประจำ จะทำให้สามารถมองภาพรวมในชีวิตในแต่ละวันของเด็ก และทำให้ได้ข้อมูลที่สามารถ นำมาประเมินในข้อนี้ได้

* ตัวอย่างเด็กที่ต้องอยู่นอกบ้านในเวลานอน เด็กที่มีอาหารไม่สม่ำเสมอ หรือเป็นเวลาไม่เหมาะสม เด็กที่ไม่มีเวลาพักผ่อน หรือเล่นได้ตามควรกับวัย

● ข้อที่ 4

เด็กเคยใช้สารเสพติด บุหรี่ หรือ ต้มแอลกอฮอล์เป็นประจำ

คำอธิบายเพิ่มเติม : เพื่อค้นหาเด็กที่มีความเสี่ยงต่อการติดสารเสพติด การใช้ยาเสพติดแม้เพียงครั้งเดียว ควรให้ความสำคัญ ส่วนการลองสูบบุหรี่ หรือ ต้มแอลกอฮอล์นานๆ ครั้งของวัยรุ่น มีความสำคัญน้อยกว่าการสูบบุหรี่ หรือ ต้มแอลกอฮอล์จนมาเป็นประจำ

* นอกจากนี้ถ้าเด็กอายุน้อยกว่า ควรให้ความสำคัญมากกว่า

* ทั้งนี้ผู้ประเมินสามารถตอบคำถามนี้โดยใช้ดุลยพินิจของตนเอง โดยถ้าคิดว่ามีความเสี่ยงที่จะติดสารเสพติดดังกล่าว ควรตอบว่า “ใช่”

● ข้อที่ 5

เด็กเล่นการพนันเป็นประจำ

คำอธิบายเพิ่มเติม : เพื่อค้นหาเด็กที่มีความเสี่ยงต่อการติดการพนัน การเล่นพนันที่เกิดขึ้นขณะเล่นเกมสื่อบางอย่างที่เกิดขึ้นนานๆ ครั้ง อาจให้ความสำคัญน้อยกว่า การพนันที่เล่นออนไลน์ หรือผ่านโต๊ะพนัน ซึ่งควรให้ความสำคัญแม้จะแจ้งว่าเกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว ทั้งนี้อาจสอบถามเรื่องเงินหรือทรัพย์สินที่เด็กนำมาใช้ในการพนันว่าได้มาจากไหน และสอบถามถึงการเป็นหนี้จากการพนัน

* นอกจากนี้ถ้าเด็กอายุน้อยกว่า ควรให้ความสำคัญมากกว่า

* ทั้งนี้ผู้ประเมินสามารถตอบคำถามนี้โดยใช้ดุลยพินิจของตนเอง โดยถ้าคิดว่ามีความเสี่ยงที่จะติดการพนัน หรือเกิดปัญหาจากการเล่นพนัน ควรตอบว่า “ใช่”

● ข้อที่ 6

เด็กติดเกมส์จนรบกวนต่อชีวิตประจำวัน

คำอธิบายเพิ่มเติม : เพื่อค้นหาเด็กที่มีติดเกมส์ โดยมีข้อมูลอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ เช่น การเล่นเกมสื่อบางวันไม่สามารถควบคุมเวลาเล่นเกมได้ มีผลกระทบต่อการเรียน รบกวนการทำกิจกรรมอื่น รวมถึงการกิน การนอนและอื่นๆ

* นอกจากนี้ถ้าเด็กอายุน้อยกว่า ควรให้ความสำคัญมากกว่า

● ข้อที่ 7

เด็กเคยมีเพศสัมพันธ์

คำอธิบายเพิ่มเติม : เพื่อค้นหาเด็กที่มีประวัติเคยมีเพศสัมพันธ์ไม่ว่าจะเป็นไปโดยเต็มใจหรือไม่ ทั้งนี้ข้อมูลนี้ถ้าไม่สามารถถามได้เพราะเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ให้ตอบว่า “ไม่ใช่”

แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ
Child maltreatment surveillance tool (CMST)

• ข้อที่ 8

เด็กมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัยบ่อยครั้ง

คำอธิบายเพิ่มเติม : เมื่อรับทราบว่าเด็กมีเพศสัมพันธ์ ควรสอบถามการใช้ถุงยางอนามัย ถ้ามีพฤติกรรมที่ไม่ใส่ใจว่าต้องใช้ถุงยางทุกครั้ง ควรตอบว่า “ใช่”

• ข้อที่ 9

เด็กไม่เคยได้รับวัคซีนเลย (อายุมากกว่า 6 เดือนขึ้นไป)

คำอธิบายเพิ่มเติม : เพื่อค้นหาเด็กที่ไม่เคยได้รับวัคซีนเมื่อมีอายุตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป อาจได้จากการสอบถาม หรือการขอสมุดบันทึกการฉีดวัคซีน ทั้งนี้ ถ้าเด็กเคยได้รับวัคซีนมาบ้างแต่รับไม่ครบ ให้ตอบว่า “ไม่ใช่” และควรให้คำแนะนำ และ/หรือ ให้บริการฉีดวัคซีนแก่เด็กให้ครบตามกำหนด

• ข้อที่ 10

เด็กไม่ได้เรียนหนังสือ (อายุ 7-18 ปี)

คำอธิบายเพิ่มเติม : เด็กวัยนี้เป็นวัยเรียน ควรได้รับการศึกษาทุกราย อาจเป็นการศึกษาในโรงเรียน หรือเป็น home school การที่เด็กไม่ได้เรียน ไม่ว่าจะเกิดจากสาเหตุอะไร ให้ตอบว่า “ใช่”

• ข้อที่ 11

เด็กควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ของตัวเองไม่ได้เป็นประจำ

คำอธิบายเพิ่มเติม: เพื่อใช้ประเมินด้านสุขภาพจิต ในการควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ของเด็กเด็กที่แสดงอารมณ์ที่รุนแรงไม่สามารถควบคุมยับยั้งอารมณ์ของตนให้เหมาะกับบุคคล เวลา และสถานที่ หรือแสดงอารมณ์เกินกว่าเหตุ หรือการควบคุมอารมณ์ไม่สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัย เป็นประจำ

• ข้อที่ 12

เด็กทำร้ายตนเอง/ผู้อื่น หรือทำร้ายสัตว์ เป็นประจำ

คำอธิบายเพิ่มเติม: เพื่อใช้ประเมินด้านสุขภาพจิต ในพฤติกรรมการทำร้ายตนเองหรือผู้อื่น หรือทำร้าย ทรมานสัตว์ เป็นประจำ

• ข้อที่ 13

เด็กถูกทำร้ายหรือถูกรังแกบ่อยครั้ง

คำอธิบายเพิ่มเติม: เพื่อใช้ประเมินด้านสุขภาพจิต ในพฤติกรรมการถูกทำร้ายของเด็ก ทั้งการถูกทำร้ายทางร่างกาย ถูกรังแก ถูกทำร้ายทางวาจา ถูกล้อเลียน หรือถูกทำร้ายทางเพศ

แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ
Child maltreatment surveillance tool (CMST)

• ข้อที่ 14

ส่วนใหญ่เด็กไม่มีความสุข

คำอธิบายเพิ่มเติม: เพื่อใช้ประเมินด้านสุขภาพจิต ในด้านปัญหาอารมณ์ โดยรวมเด็กที่มีความสุข จะร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส พูดคุยสมวัย สนใจสิ่งแวดล้อม อาจมีอาการเสีย ใจแฉกแล้วกังวลที่เป็นปฏิกิริยาตามสถานการณ์ และจะปรับอารมณ์คลี่คลายได้เมื่อได้รับการปลอบโยนหรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหาลิ้นสุดลง

• ข้อที่ 15

เด็กไม่มีผู้ดูแล หรือผู้ใหญ่ที่พึ่งพาได้

คำอธิบายเพิ่มเติม : เพื่อใช้ประเมินด้านสุขภาพจิตของเด็ก ในเรื่องความรู้สึกมั่นคงทางใจจากการได้รับการดูแล และมีผู้ใหญ่ให้พึ่งพา เด็กจะต้องมีผู้ใหญ่ที่เด็กสามารถเข้าถึงและขอความช่วยเหลือได้ หรือผู้ใหญ่จะสามารถรับรู้ความทุกข์ยาก หรือภาวะที่เป็นอันตรายของเด็กได้ เพื่อช่วยคลี่คลายแก้ไขปัญหาลให้เด็กรู้สึกมั่นคงปลอดภัย

• ข้อที่ 16

เด็กไม่ระวังอันตราย และพาตัวเองไปเสี่ยงอันตรายบ่อยครั้ง

คำอธิบายเพิ่มเติม: เพื่อใช้ประเมินด้านสุขภาพจิตของเด็ก ที่จะรับรู้สภาวะที่เป็นอันตราย สามารถไตร่ตรอง ระมัดระวัง ควบคุมยับยั้งตนเองหรือหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่อาจนำไปสู่อันตราย

• ข้อที่ 17

เด็กแสดงอารมณ์ และ/หรือ พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเวลา บุคคล และสถานที่เป็นประจำ

คำอธิบายเพิ่มเติม: เพื่อใช้ประเมินด้านสุขภาพจิตของเด็ก ในเรื่องการแสดงออกทาง อารมณ์ และ/หรือ พฤติกรรมที่สอดคล้องไปกับเวลา บุคคล และสถานที่

• ข้อที่ 18

เด็กไม่เห็นข้อดีของตนเองเลย

คำอธิบายเพิ่มเติม: เพื่อใช้ประเมินด้านสุขภาพจิตของเด็ก ในเรื่องการเห็นคุณค่าในตนเองเด็กที่เห็นข้อดีในตนเองจะสามารถพูดถึงสิ่งที่ตนเองทำได้ดี หรือแสดงออกถึงความพอใจ ภูมิใจในตนเองได้

แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ
Child maltreatment surveillance tool (CMST)

● ข้อที่ 19

ส่วนใหญ่เด็กไม่มีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น

คำอธิบายเพิ่มเติม : เพื่อใช้ประเมินด้านสุขภาพจิตของเด็ก ในเรื่องการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เด็กต้องใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่น มีการพูดคุย และทำกิจกรรมร่วมกันบ้าง

● ข้อที่ 20

เด็กไม่มีการจดทะเบียนการเกิด

คำอธิบายเพิ่มเติม: เพื่อค้นหาสาเหตุว่ามารดาคลอดที่ไหน คลอดที่โรงพยาบาลแต่ไม่รับใบเกิดหรือรับแล้วแต่ไม่ได้แจ้งเข้าทะเบียนบ้านหรือมารดาไม่มีเลข 13 หลัก ไม่มีบัตรประชาชน เพื่อดำเนินการให้เด็กมีหลักฐานที่ถูกต้อง

● ข้อที่ 21

ผู้ดูแล มีอาการทางจิตที่รบกวนต่อการดูแลเด็กเช่น ไม่ดูแลตัวเอง หูแว่ว แยกตัว ก้าวร้าว หรือโรคทางจิตเภทที่ควบคุมอาการไม่ได้ หรือ มีความบกพร่องทางสติปัญญา

คำอธิบายเพิ่มเติม: เพื่อใช้ประเมินด้านศักยภาพทางสุขภาพจิตของผู้ดูแลเด็ก ในภาวะที่มีความผิดปกติที่ทำให้ตนเองไม่พร้อมในการดูแลเด็กตามวัย อาจทำให้เกิดอันตรายหรือมีโอกาสร้อยละละเลยให้เกิดอันตรายต่อเด็ก

● ข้อที่ 22

ผู้ดูแลมีประวัติหรือในปัจจุบันใช้ความรุนแรง ทางกาย ทางเพศ

คำอธิบายเพิ่มเติม : เพื่อใช้ประเมินด้านศักยภาพทางสุขภาพจิตของผู้ดูแลเด็ก ในด้านพฤติกรรมและประวัติการใช้ความรุนแรงทางร่างกาย และทางเพศ เช่น การทำร้ายร่างกาย การทำโทษรุนแรง การใช้กำลังข่มขู่ การคุกคามทางเพศ การข่มขืนกระทำชำเรา เป็นต้น

● ข้อที่ 23

ผู้ดูแลไม่สามารถควบคุมอารมณ์ และ/หรือ พฤติกรรมของตนเองได้

คำอธิบายเพิ่มเติม : เพื่อใช้ประเมินด้านศักยภาพทางสุขภาพจิตของผู้ดูแลเด็ก ในการควบคุมอารมณ์และการแสดงออกทางพฤติกรรม ผู้ดูแลควรสามารถรับรู้อารมณ์ และควบคุมยับยั้งอารมณ์ของตนเองได้เมื่ออยู่กับเด็ก ไม่ให้เด็กได้รับผิดชอบกับความทุกข์ และปัญหาของผู้ใหญ่ไม่ใช่เด็กเป็นที่ระบายอารมณ์ สามารถควบคุมยับยั้งตนเอง ไม่แสดงพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรง พฤติกรรมทางเพศการกระทำที่ผิดกฎหมาย เป็นต้น

แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ
Child maltreatment surveillance tool (CMST)

• ข้อที่ 24

ผู้ดูแลใช้คำพูดประชดประชัน เสียดสี หรือคำทอ ที่หยาบคายรุนแรงเป็นประจำ

คำอธิบายเพิ่มเติม : เพื่อใช้ประเมินด้านศักยภาพทางสุขภาพจิตของผู้ดูแลเด็ก ในเรื่องการแสดงออกทางภาษา และอารมณ์ ผู้ดูแลเด็กไม่ใช้คำพูดซ้ำเติม ไม่ลงโทษดุด่าด้วยคำหยาบคาย ประชดประชันเสียดสี ตำหนิ กดดัน หรือใช้คำพูดแสดงความเกลียดชัง หรือทำให้เด็กรู้สึกว่าเป็นที่ต้องการบ่อยๆ เป็นต้น

• ข้อที่ 25

ผู้ดูแลมีปัญหาทางการเงิน มีหนี้สิน จนไม่สามารถดูแลเด็กในชีวิตประจำวันได้

คำอธิบายเพิ่มเติม : เพื่อประเมินปัญหาด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมีผลกระทบต่อการเลี้ยงดูเด็ก ทั้งการเงินและเวลา ซึ่งอาจมีความเสี่ยงที่ต้องปล่อยเด็กไว้ตามลำพัง ส่งผลให้เกิดอันตรายหรือได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม

• ข้อที่ 26

ผู้ดูแลตกงาน

คำอธิบายเพิ่มเติม : เพื่อประเมินสาเหตุการตกงาน และพิจารณาถึงผลกระทบต่อการเลี้ยงดูเด็ก และมีแหล่งทุนสนับสนุนผู้เลี้ยงดูหรือมีความเสี่ยงที่ผู้เลี้ยงดูจะทำร้ายตนเองและเด็กหรือไม่

• ข้อที่ 27

ผู้ดูแลทำงานผิดกฎหมาย

คำอธิบายเพิ่มเติม : เพื่อประเมินลักษณะของการทำงานที่มีความเสี่ยงการใช้รุนแรงต่อเด็กหรือใช้เด็กหาผลประโยชน์

• ข้อที่ 28

ผู้ดูแลเคยติดคุก

คำอธิบายเพิ่มเติม : เพื่อค้นหาความเสี่ยงต่อการกระทำผิดหรือความรุนแรงต่อเด็ก โดยพิจารณาจากสาเหตุของการกระทำความผิดและพฤติกรรม ว่ามีความเสี่ยงกระทำผิดต่อเนื่องหรือไม่

• ข้อที่ 29

สมาชิกในครอบครัวใช้สารเสพติด หรือ ดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำ

คำอธิบายเพิ่มเติม : เพื่อพิจารณาการใช้สารเสพติดหรือแอลกอฮอล์ ว่ามีสมาชิกในครอบครัวใช้กี่คนและผู้ใช้มีความใกล้ชิดกับเด็กหรือไม่ โดยพิจารณาลักษณะหรือประเภทของสารเสพติดที่ใช้ ปริมาณ ความถี่เท่าไร และมีพฤติกรรมอย่างไร เพื่อประเมินความเสี่ยงที่เด็กอาจจะได้รับ

แบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ
Child maltreatment surveillance tool (CMST)

- ข้อที่ 30

มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัว

คำอธิบายเพิ่มเติม : ป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก ทางร่างกาย และจิตใจ เช่น การทะเลาะวิวาท ทำร้ายกัน การปฏิเสธไม่รับเด็กเป็นสมาชิกของครอบครัว เป็นต้น

- ข้อที่ 31

ครอบครัวไม่มีที่อยู่ มีที่อยู่ไม่เป็นหลักแหล่ง หรือที่อยู่ไม่ปลอดภัย

คำอธิบายเพิ่มเติม : เพื่อประเมินหรือค้นหาว่าเด็กมีความเสี่ยงที่จะอยู่กับครอบครัว และมีแหล่งสนับสนุนหรือไม่

- ข้อที่ 32

ครอบครัวมีภาวะวิกฤตโดยไม่มีที่พึ่งพา

คำอธิบายเพิ่มเติม : เพื่อประเมินความเสี่ยงและความต้องการด้านต่างๆ เช่นการเงิน งาน แหล่งที่อยู่อาศัย โรงเรียน สถานพยาบาล ผู้เลี้ยงดูชั่วคราวหรือถาวร

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา	ตัวชี้วัดและผลการดำเนินการ	ปัญหาอุปสรรค/ข้อจำกัด	การแก้ไขปัญหาของพื้นที่
1	ประสานพื้นที่	ระหว่างวันที่	1.1 การเลือกพื้นที่ระดับตำบล ☐ มีประสบการณ์งานด้านคุ้มครองเด็กมาแล้วในระดับหนึ่ง ☐ ผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนตลอดทั้งโครงการ ☐ เครือข่ายมีความร่วมมือและคณะทำงานแต่งตั้งอย่างเต็มใจ ☐ มีบุคลากรที่มีทักษะงานสูง ☐ อื่น ๆ (ระบุ) 1.2 กระบวนการทำความเข้าใจ ☐ บพด.สร้างความเข้าใจการดำเนินงานฯ ให้กับ อปท.ทราบ ☐ ยังไม่มีการสร้างความเข้าใจให้กับ อปท. เพราะ (ระบุ)..... 1.3 การเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด ☐ นำเสนอเข้าที่ประชุมฯ แล้ว เมื่อ..... ☐ ยังไม่ดำเนินการ เพราะ (ระบุ)		
2	จัดอบรมพัฒนาศักยภาพ คณะทำงาน อปท.	ระหว่างวันที่	จัดอบรมฯ ☐ ครบทุกพื้นที่ จำนวน.....แห่ง ☐ ไม่ครบ ดำเนินการได้ จำนวน.....แห่ง ขาด.....แห่ง		
กิจกรรมและระยะเวลา			ตัวชี้วัดและผลการดำเนินการ		
☐ กิจกรรม 1 ลงติดตามรายตำบล วันที่..... ☐ กิจกรรมที่ 2 การจัดกิจกรรมป้องกัน วันที่.....			☐ 1. อปท.สามารถจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานคุ้มครองเด็กระดับตำบล ดำเนินการ ☐ ครบทุกพื้นที่ ☐ ไม่ครบ ขาดพื้นที่ จำนวน.....แห่ง ☐ อื่น ๆ (ระบุ) ☐ 2. อปท.สามารถวิเคราะห์คัดแยกข้อมูลแบบการคัดกรองเด็กอย่างเข้าใจ ดำเนินการ ☐ ครบทุกพื้นที่ ☐ ไม่ครบ ขาดพื้นที่ จำนวน.....แห่ง ☐ อื่น ๆ (ระบุ) ☐ 3. อปท.สามารถจัดเก็บข้อมูลบันทึกลงโปรแกรม CMST ดำเนินการ ☐ ครบทุกพื้นที่ ☐ ไม่ครบ ขาดพื้นที่ จำนวน.....แห่ง ☐ อื่น ๆ (ระบุ) ☐ 4. อปท.สามารถจัดทำแผนการพัฒนาและคุ้มครองเด็กของตำบล/อปท. ดำเนินการ ☐ ครบทุกพื้นที่ ☐ ไม่ครบ ขาดพื้นที่ จำนวน.....แห่ง ☐ อื่น ๆ (ระบุ) ☐ 5. อปท.สามารถจัดกิจกรรมป้องกัน ดำเนินการ ☐ ครบทุกพื้นที่ ☐ ไม่ครบ ขาดพื้นที่ จำนวน.....แห่ง ☐ อื่น ๆ (ระบุ) รูปแบบ ☐ ส่งเสริม/พัฒนา ☐ เผื่อระวัง ☐ ป้องกัน ☐ อื่น ๆ (ระบุ) ☐ 6. อปท.สามารถดำเนินการช่วยเหลือเด็ก ดำเนินการ ☐ ครบทุกพื้นที่ ☐ ไม่ครบ ขาดพื้นที่ จำนวน.....แห่ง ☐ อื่น ๆ (ระบุ) กลุ่มสีแดง ☐ ทุกราย ☐ ทุกพื้นที่ ☐ บางพื้นที่ จำนวน.....แห่ง ☐ บางราย ☐ ทุกพื้นที่ ☐ บางพื้นที่ จำนวน.....แห่ง ☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ อื่น ๆ (ระบุ) กลุ่มสีเหลือง ☐ ทุกราย ☐ ทุกพื้นที่ ☐ บางพื้นที่ จำนวน.....แห่ง ☐ บางราย ☐ ทุกพื้นที่ ☐ บางพื้นที่ จำนวน.....แห่ง ☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ อื่น ๆ (ระบุ) กลุ่มสีเขียว ☐ ทุกราย ☐ ทุกพื้นที่ ☐ บางพื้นที่ จำนวน.....แห่ง ☐ บางราย ☐ ทุกพื้นที่ ☐ บางพื้นที่ จำนวน.....แห่ง ☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ อื่น ๆ (ระบุ)		
ปัญหาอุปสรรค/ข้อจำกัด					
การแก้ไขปัญหาของพื้นที่					

ทำเนียบวิทยากร

แนะนำขยายผลการพัฒนา ระบบคุ้มครองเด็ก ระดับตำบล

ภายใต้โครงการ
เสริมสร้างเครือข่าย
คุ้มครองเด็กในระดับตำบล

กองคุ้มครองเด็กและเยาวชน
กรมกิจการเด็กและเยาวชน

กองคุ้มครองเด็กและเยาวชน
กรมกิจการเด็กและเยาวชน

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
สารบัญ	
ทำเนียบผู้เข้าร่วมอบรม	
1. ภาคกลาง	1
1.1 กำแพงเพชร	2
1.2 ชัยนาท	2
1.3 นครนายก	3
1.4 นครปฐม	3
1.5 นครสวรรค์	3
1.6 นนทบุรี	4
1.7 ปทุมธานี	4
1.8 พระนครศรีอยุธยา	5
1.9 พิจิตร	5
1.10 พิษณุโลก	6
1.11 เพชรบูรณ์	7
1.12 ลพบุรี	7
1.13 สมุทรปราการ	8
1.14 สมุทรสงคราม	8
1.15 สมุทรสาคร	9
1.16 สระบุรี	9
1.17 สิงห์บุรี	10
1.18 สุโขทัย	10
1.19 สุพรรณบุรี	11
1.20 อ่างทอง	11
1.21 อุทัยธานี	12

คำนำ

โครงการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานในการคุ้มครองเด็กระดับตำบล ได้มีการดำเนินการในปี 2557 – 2561 โดยเกิดจากความร่วมมือกันของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และองค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งประเทศไทย (UNICEF) จุดประสงค์ของการเพื่อพัฒนาศักยภาพให้กับผู้ปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็ก ได้แก่ เจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัว และเจ้าหน้าที่จากพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ให้มีทักษะในการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่ได้รับความเสี่ยง และสามารถเป็นวิทยากรอบรมพัฒนาศักยภาพให้กับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ระดับท้องถิ่นมีความรู้และทักษะตามกระบวนการคุ้มครองเด็กที่ถูกต้องการเชื่อมโยงเครือข่ายการคุ้มครองเด็กทั้งในระดับตำบล จังหวัด และระดับประเทศ เพื่อให้เกิดเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในทุกภาคส่วนที่มีบทบาทสำคัญในการคุ้มครองเด็กอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนได้รับการคุ้มครองและสามารถเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพ

กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงได้มีการจัดทำนโยบายการแกนนำขยายผลการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล เพื่อเป็นเครื่องยืนยันว่าเจ้าหน้าที่ ผู้เข้ารับการอบรมจากบ้านพักเด็กและครอบครัว และเจ้าหน้าที่จากพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ได้ผ่านการอบรมหลักสูตรแกนนำขยายผลการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล เป็นอันเสร็จสิ้นแล้ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การจัดดำเนินการนี้จะเป็นผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรวิทยากรแกนนำขยายผลการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบลจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานสำหรับบ้านพักเด็กและครอบครัว และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

กองคุ้มครองเด็กและเยาวชน
กรมกิจการเด็กและเยาวชน
6 กรกฎาคม 2561

4.11 ร้อยเอ็ด	33
4.12 เลย	34
4.13 ศรีสะเกษ	34
4.14 สกลนคร	34
4.15 สุรินทร์	35
4.16 หนองคาย	35
4.17 หนองบัวลำภู	36
4.18 อำนาจเจริญ	36
4.19 อุตรดิตถ์	37
4.20 อุบลราชธานี	37
5. ภาคตะวันตก	39
5.1 กาญจนบุรี	40
5.2 ตาก	40
5.3 เพชรบุรี	41
5.4 ราชบุรี	41
6. ภาคใต้	43
6.1 กระบี่	44
6.2 ชุมพร	44
6.3 ตรัง	45
6.4 นครศรีธรรมราช	45
6.5 นราธิวาส	46
6.6 ประจวบคีรีขันธ์	47
6.7 ปัตตานี	47
6.8 พังงา	48
6.9 พัทลุง	48
6.10 ภูเก็ต	49
6.11 ยะลา	49
6.12 ระนอง	50
6.13 สงขลา	50
6.14 สตูล	51
6.15 สุราษฎร์ธานี	51

2. ภาคเหนือ	13
2.1 เชียงราย	14
2.2 เชียงใหม่	14
2.3 น่าน	15
2.4 พะเยา	15
2.5แพร่	16
2.6 แม่ฮ่องสอน	16
2.7 ลำปาง	17
2.8 ลำพูน	18
2.9 อุตรดิตถ์	18
3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	21
3.1 จันทบุรี	22
3.2 ฉะเชิงเทรา	22
3.3 ชลบุรี	23
3.4 ตราด	23
3.5 ปราจีนบุรี	23
3.6 ระนอง	24
3.7 ระยอง	24
3.8 สระแก้ว	25
4. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	27
4.1 กาฬสินธุ์	28
4.2 ขอนแก่น	28
4.3 ชัยภูมิ	29
4.4 นครพนม	30
4.5 นครราชสีมา	30
4.6 ปทุมธานี	31
4.7 บุรีรัมย์	31
4.8 มหาสารคาม	32
4.9 บุคดาหาร	32
4.10 ยโสธร	33

ภาคผนวก	53
- ตารางภารกิจกรมการอบรมหลักสู่ตริทวิทยาการแกนนำขยายผล	55
การพัฒนาาระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล	
- กำหนดการการอบรมหลักสู่ตริทวิทยาการแกนนำขยายผลการพัฒนา	59
ระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล	

จังหวัดกำแพงเพชร

ชื่อ-สกุล : นางสาวชนนิกาส คงสมฤทธิ์

ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัว

จังหวัดกำแพงเพชร

หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดกำแพงเพชร

โทรศัพท์ : 08 4439 4977

E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายขวัญชัย พรหมพิทักษ์

ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม

หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดกำแพงเพชร

โทรศัพท์ : 09 0984 5914

E-mail :

จังหวัดชัยนาท

ชื่อ-สกุล : นางภัทรา อารีย์

ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดชัยนาท

หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดชัยนาท

โทรศัพท์ : 08 1806 1214

E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวพินทร โลหณุต

ตำแหน่ง : นักจิตวิทยา

หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดชัยนาท

โทรศัพท์ : 08 7161 8615

E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวปภาวดี วัฒนสินธุ์

ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ

หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

จังหวัดชัยนาท

โทรศัพท์ : 09 4495 3316

E-mail :

ทำเนียบวิทยากรแกนนำขยายผลการพัฒนา
ระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบลภายใต้โครงการ
เสริมสร้างเครือข่ายคุ้มครองเด็กในระดับตำบล
ประจำปี 2561

ชื่อ-สกุล : นางสาวจรรยาพร โยมนัสลัก
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครสวรรค์
โทรศัพท์ : 0 5625 7313, 08 5037 7523
E-mail :

จังหวัดบึงกาฬ

ชื่อ-สกุล : นางราตรี แอ้วมวารี
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดบึงกาฬ
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดบึงกาฬ
โทรศัพท์ : 08 1482 5202
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวชมพูท สีน้าเงิน
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดบึงกาฬ
โทรศัพท์ : 02 582 1267
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวสุลักษณ์ สุคนธ์
ตำแหน่ง : พนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดบึงกาฬ
โทรศัพท์ : 08 2394 0654
E-mail :

จังหวัดปทุมธานี

ชื่อ-สกุล : นางพัชรินทร์ ชันติบุตร
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดปทุมธานี
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดปทุมธานี
โทรศัพท์ : 08 4700 0560
E-mail :

จังหวัดนครนายก

ชื่อ-สกุล : นางสาวสุภา พรหมศรี
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครนายก
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครนายก
โทรศัพท์ : 08 9811 0063
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวสุคนธ์ ดังพร
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครนายก
โทรศัพท์ : 09 6579 8367
E-mail :

จังหวัดนครปฐม

ชื่อ-สกุล : นางสาวชนันท์ วุฒิเหว
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครปฐม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครปฐม
โทรศัพท์ : 034 272 126
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายอิสรพัศ ศรีณพิชิตัก
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครปฐม
โทรศัพท์ : 034 272 126, 08 9254 6362
E-mail :

จังหวัดนครสวรรค์

ชื่อ-สกุล : นายปริญทร์ ธิติพลธนวิชัย
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครสวรรค์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครสวรรค์
โทรศัพท์ : 0 5625 7313, 08 1626 4264
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายณัฐวุฒิ วีระระกุล
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพิจิตร
โทรศัพท์ : 0 5699 0392, 08 7361 5725
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางอรุณ ชัยชาญ
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดพิจิตร
โทรศัพท์ : 0 5661 1130, 08 9771 6699
E-mail :

จังหวัดพิษณุโลก

ชื่อ-สกุล : นางอริรินทร์ กลิ่นศิริ
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพิษณุโลก
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพิษณุโลก
โทรศัพท์ : 09 2929 5978
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายจตุรนต์ นารสิทธิ์
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพิษณุโลก
โทรศัพท์ : 08 1598 2129
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวสุภาวดี สกุลใจเฒ่า
ตำแหน่ง : พนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดพิษณุโลก
โทรศัพท์ : 08 1533 7796
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายทพพล จันทราภิรมย์
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดปทุมธานี
โทรศัพท์ : 08 6707 8543
E-mail :

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อ-สกุล : นายชนาธิป ไชยรัตน์
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัว
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โทรศัพท์ : 08 4439 4967
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวชลิตา เจริญปัดถ์
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โทรศัพท์ : 09 5897 2643
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวนุชนาฏ สระบัว
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โทรศัพท์ : 08 3594 0192
E-mail :

จังหวัดพิจิตร

ชื่อ-สกุล : นางยุพิน ผดุงรักษ์
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพิจิตร
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพิจิตร
โทรศัพท์ : 08 9810 5045
E-mail :

จังหวัดสมุทรปราการ

ชื่อ-สกุล : นางนิลนิตน์ นิตหนา
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสมุทรปราการ
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 08 1803 8464
E-mail : piriwonchat@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวนิตน์ นิตหนา
ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่ข้อมูล
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 08 9151 7550
E-mail : canberry20@gmail.com

จังหวัดสมุทรสงคราม

ชื่อ-สกุล : นางสาวสุลี สงวนกิจ
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสมุทรสงคราม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสมุทรสงคราม
โทรศัพท์ : 08 1375 3067
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายศราวุธ กิจทวน
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสมุทรสงคราม
โทรศัพท์ : 0 3471 0592, 08 9415 2793
E-mail : tung_sarawut@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวจุฑารัตน์ คงเวช
ตำแหน่ง : พนักงานพิมพ์ดีด ชั้น 2
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสมุทรสงคราม
โทรศัพท์ : 08 5264 5650
E-mail : samutsongkhrashelter@dcoy.go.th

จังหวัดเพชรบูรณ์

ชื่อ-สกุล : นางสาวนัยเนตร บุศย์นาเพชร
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเพชรบูรณ์
โทรศัพท์ : 0 5672 2612, 08 1791 7589
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวณัฐริกา ขมปรีดา
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดเพชรบูรณ์
โทรศัพท์ : 0 5672 5743, 08 1596 7408
E-mail :

จังหวัดลพบุรี

ชื่อ-สกุล : นางสาวภาวดี อยู่เอม
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดลพบุรี
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดลพบุรี
โทรศัพท์ : 08 4439 4984
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวกมลทิพย์ พิพิธกุล
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดลพบุรี
โทรศัพท์ : 08 4716 2035
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวสุวิภา ตรีรส
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดลพบุรี
โทรศัพท์ : 08 6007 98432
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวรักเกล้า มีเคล
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสระบุรี
โทรศัพท์ : 08 5212 7043
E-mail :

จังหวัดสิงห์บุรี

ชื่อ-สกุล : นางอุบลรัตน์ สุนทรมั่งจะ
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสิงห์บุรี
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสิงห์บุรี
โทรศัพท์ : 08 9810 8207
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายภูวดล พระนง
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสิงห์บุรี
โทรศัพท์ : 08 9085 6531
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายณัฐพล คงแก้ว
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดสิงห์บุรี
โทรศัพท์ : 08 5511 2516
E-mail :

จังหวัดสุโขทัย

ชื่อ-สกุล : นางสาวกัลยา โพธิ์พยอม
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุโขทัย
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุโขทัย
โทรศัพท์ : 0 5561 0791, 08 4439 4982
E-mail :

จังหวัดสมุทรสาคร

ชื่อ-สกุล : นางสาวนิษฐา บุญยัง
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสมุทรสาคร
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสมุทรสาคร
โทรศัพท์ : 06 2597 2644
E-mail : Netty_kan@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นายประดิษฐ์ ทองอุดม
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสมุทรสาคร
โทรศัพท์ : 09 9341 6080
E-mail : tingly89@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นายณัฐชัย สังกา
ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสมุทรสาคร
โทรศัพท์ : 09 18599657
E-mail : nallaehai_den@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวนิภาพร วรแสงศรีเจริญ
ตำแหน่ง : พนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดสมุทรสาคร
โทรศัพท์ : 08 7704 9849
E-mail : jeng_1979@hotmail.com

จังหวัดสระบุรี

ชื่อ-สกุล : นางภัทรพร เพียนศรี
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสระบุรี
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสระบุรี
โทรศัพท์ : 08 1174 9793
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายประวัติ ปรีดาวิธาน
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอ่างทอง
โทรศัพท์ : 08 0068 6813
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายสุกพิชญ์ รักซ้อน
ตำแหน่ง : พนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดอ่างทอง
โทรศัพท์ : 08 1466 0919
E-mail :

จังหวัดอุทัยธานี

ชื่อ-สกุล : นางสาวพรพิมล เพ็ญสุข
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอุทัยธานี
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอุทัยธานี
โทรศัพท์ : 0 5650 3505
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวกัญชพร ไชลาธิกิจ
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอุทัยธานี
โทรศัพท์ : 0 5650 3505, 09 2414 2946
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวสินทราย มธุรส
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอุทัยธานี
โทรศัพท์ : 0 5650 3505, 09 6236 9165
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวกาญจนา ม่วงวงษ์
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติงาน
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุโขทัย
โทรศัพท์ : 0 5561 0791, 08 4623 2233
E-mail :

จังหวัดสุพรรณบุรี

ชื่อ-สกุล : นางอุไรวรรณ แสงแก้ว
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุพรรณบุรี
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุพรรณบุรี
โทรศัพท์ : 035 525 2235, 08 1736 0290
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวนพพร ศรีนุ้ย
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุพรรณบุรี
โทรศัพท์ : 035 525 2235, 09 2565 4449
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายพินิจ โพธิ์พันธุ์
ตำแหน่ง : พนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดสุพรรณบุรี
โทรศัพท์ : 035 535 386, 08 5198 5500
E-mail :

จังหวัดอ่างทอง

ชื่อ-สกุล : นางอัยทิพย์ ชื่นตา
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอ่างทอง
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอ่างทอง
โทรศัพท์ : 08 4700 8167
E-mail :

จังหวัดเชียงราย

ชื่อ-สกุล : นายจรรพ์ ศิริวรรณ
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเชียงราย
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเชียงราย
โทรศัพท์ : 0 5360 2528, 06 2591 6793
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายจรรพ์ ผ่องขาว
ตำแหน่ง : นักพัฒนางานสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเชียงราย
โทรศัพท์ : 0 5360 2528, 08 1884 7525
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายอนุศักดิ์ อาษา
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเชียงราย
โทรศัพท์ : 0 5360 2528, 08 7177 5283
E-mail :

จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อ-สกุล : นางนลินี โล่หิรัญพิสุทธิ์
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่
โทรศัพท์ : 08 1533 0428
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาววรลักษณ์ วงศ์กา
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่
โทรศัพท์ : 08 1681 0653
E-mail :

ทำเนียบวิทยากรแกนนำขยายผลการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กกับตำบลภายใต้โครงการเสริมสร้างเครือข่ายคุ้มครองเด็กในระดับตำบล ประจำปี 2561

ชื่อ-สกุล : นางสาวไมเอน อรุณชาติย์
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดพะเยา
โทรศัพท์ : 0 5441 1146, 08 4611 3060
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายประสิทธิ์ มโนกิจ
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดแพร่
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดแพร่
โทรศัพท์ : 0 5452 0743, 08 4439 4181
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายพิษณุ ประเทือง
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดแพร่
โทรศัพท์ : 0 5452 0743, 08 7577 9343
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวสุพิชฌาย์ สุระโสภา
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติงานนักจิตวิทยา
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดแพร่
โทรศัพท์ : 0 5452 0743, 09 5676 7491
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายศรีสุวรรณ สรศักดิ์
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดแม่ฮ่องสอน
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดแม่ฮ่องสอน
โทรศัพท์ : 08 1764 1126
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายประทีป ศรีสวรรค์
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดน่าน
โทรศัพท์ : 0 5468 2060, 08 4439 4978
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายประทีป ศรีสวรรค์
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดน่าน
โทรศัพท์ : 0 5468 2060, 09 5364 9920
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวதியากรณ ดีแก้ว
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดน่าน
โทรศัพท์ : 0 5468 2060, 09 3459 5228
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวกมลวรรณ กำแพง
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพะเยา
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพะเยา
โทรศัพท์ : 0 5488 7525, 08 9956 1361
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางเจริญศรี ไชยชัย
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพะเยา
โทรศัพท์ : 0 5488 7252, 09 1140 6922
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวกตริกุล มณีเหล็ก
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดลำปาง
โทรศัพท์ : 0 5482 5647
E-mail :

จังหวัดลำปาง

ชื่อ-สกุล : นางรชยา อ้นตระกูล
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดลำปาง
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดลำปาง
โทรศัพท์ : 0 5352 5604, 08 4439 4985
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวกาญจนา วินาภา
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดลำปาง
โทรศัพท์ : 0 5352 5604, 09 1295 3094
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวปณิธิยา ฤกษ์จำเนียร
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดลำปาง
โทรศัพท์ : 09 7045 2867
E-mail :

จังหวัดอุตรดิตถ์

ชื่อ-สกุล : นายประยุทธ์ เต่าแก้ว
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอุตรดิตถ์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอุตรดิตถ์
โทรศัพท์ : 0 5547 9791, 08 9439 4983
E-mail :

18

ชื่อ-สกุล : นางสาวสุภาภรณ์ เต๊ะ
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดแม่ฮ่องสอน
โทรศัพท์ : 08 0500 1778
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวราตรี อวดร่าง
ตำแหน่ง : นักจิตวิทยา
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดแม่ฮ่องสอน
โทรศัพท์ : 0 5361 1261, 09 1195 6235
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวรุ่งทิพา เจแฮ
ตำแหน่ง : พนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดแม่ฮ่องสอน
โทรศัพท์ : 0 5361 1261, 09 9379 5588
E-mail :

จังหวัดลำปาง

ชื่อ-สกุล : นางสาวอัมพร สีหะตัน
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดลำปาง
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดลำปาง
โทรศัพท์ : 0 5482 5647, 0 9850 2910
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวรุ่งทิพา ปินใจ
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดลำปาง
โทรศัพท์ : 0 5426 5044, 08 9034 5751
E-mail :

17

ชื่อ-สกุล : นางสาวปิชญภา เลิศวิไล
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอุตรดิตถ์
โทรศัพท์ : 0 5547 9791, 08 1044 3317
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวศิริดา มาตรา
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอุตรดิตถ์
โทรศัพท์ : 0 5547 9791, 09 1791 6369
E-mail :

จังหวัดจันทบุรี

ชื่อ-สกุล : นางนิตธมน กิดดำรงกุล
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดจันทบุรี
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดจันทบุรี
โทรศัพท์ : 09 8539 9594
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายเพวิน อินทะจักร
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดจันทบุรี
โทรศัพท์ : 08 5872 4295
E-mail :

จังหวัดฉะเชิงเทรา

ชื่อ-สกุล : นางสาวทิพยุดา ขุนฤทธิ์
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดฉะเชิงเทรา
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดฉะเชิงเทรา
โทรศัพท์ : 08 9222 2996
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวรวีพร ปุรินทร์โกษฐ์
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดฉะเชิงเทรา
โทรศัพท์ : 09 4354 9225
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวพันธุ์ธิดา สมพงษ์พันธุ์
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดฉะเชิงเทรา
โทรศัพท์ : 08 9222 2996
E-mail :

ทำเนียบวิทยากรแกนนำขยายผลการพัฒนา
ระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบลภายใต้โครงการ
เสริมสร้างเครือข่ายคุ้มครองเด็กในระดับตำบล
ประจำปี 2561

ชื่อ-สกุล : นายสุรินทร์ โคกรวด
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดปราจีนบุรี
โทรศัพท์ :
E-mail :
ชื่อ-สกุล : นางสาวณัฐธิชา พุโนทยา
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดปราจีนบุรี
โทรศัพท์ : 08 4668 4469
E-mail :

จังหวัดระยอง

ชื่อ-สกุล : นางสาวพนนา เจริญธรรม
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดระยอง
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดระยอง
โทรศัพท์ : 08 1861 6831
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายศิวะ ตากาศ
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดระยอง
โทรศัพท์ :
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวณิงนิต พงษ์สินทรัพย์
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดระยอง
โทรศัพท์ : 08 4123 8726
E-mail :

จังหวัดชลบุรี

ชื่อ-สกุล : นายมงคล บุญทด
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดชลบุรี
โทรศัพท์ : 0 3824 0135, 08 3612 1604
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวกนิษฐา พัฒนศิริ
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดชลบุรี
โทรศัพท์ : 0 3824 0135, 08 7523 7469
E-mail :

จังหวัดตราด

ชื่อ-สกุล : นางสาวสุณีย์ กังเจน
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดตราด
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดตราด
โทรศัพท์ : 08 4 4394 987
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวนิชาภัทร โป่งปันตะ
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดตราด
โทรศัพท์ :
E-mail :

จังหวัดปทุมธานี

ชื่อ-สกุล : นายวุฒิ บุญมา
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดปทุมธานี
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดปทุมธานี
โทรศัพท์ :
E-mail :

จังหวัดสระแก้ว

ชื่อ-สกุล : นายอภิเชษฐ์ ปานจรัตน์
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสระแก้ว
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสระแก้ว
โทรศัพท์ : 08 1377 0714
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวพินทิพย์ บัวคำศรี
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสระแก้ว
โทรศัพท์ : 03 724 7330
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวกมลทิพย์ จันทรแก้ว
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดสระแก้ว
โทรศัพท์ : 08 7929 4838
E-mail :

จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อ-สกุล : นางจิราพร ชูรัตน์
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดกาฬสินธุ์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ : 08 4439 4968
E-mail : choorat.w@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นายจิตติพัฒน์ จิรายูเจือ
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ : 08 9518 8237
E-mail : Pakkomo87@gmail.com

จังหวัดขอนแก่น

ชื่อ-สกุล : นางรัตนา สารเสวต
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดขอนแก่น
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดขอนแก่น
โทรศัพท์ : 08 1871 2650
E-mail : muunsansawed@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นางฤดี มงคุณดา
ตำแหน่ง : พนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดขอนแก่น
โทรศัพท์ : 09 8097 7907
E-mail : rung_1300@hotmail.co.th

ชื่อ-สกุล : นางสาวอักษร ฤทธิมหา
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดขอนแก่น
โทรศัพท์ : 08 6455 3411
E-mail : augsom1300@outlook.com

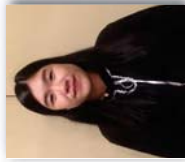

ทำเนียบวิทยากรแกนนำขยายผลการพัฒนา
ระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบลภายใต้โครงการ
เสริมสร้างเครือข่ายคุ้มครองเด็กในระดับตำบล
ประจำปี 2561

จังหวัดกระบี่

ชื่อ-สกุล : นางสาวขจรทิพย์ บัวลือ
ตำแหน่ง : นักจิตวิทยา
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราช
โทรศัพท์ : 08 7998 6207
E-mail : mawe_chanaradee@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวจริยา สิทธิ
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราช
โทรศัพท์ : 08 7182 3354
E-mail : Jariyasittha@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นายชัยวิชิต โปหลรัตน์
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดนครศรีธรรมราช
โทรศัพท์ : 042 511506, 08 8322 1755
E-mail : chawichitjo9@gmail.com

จังหวัดนครศรีธรรมราช

ชื่อ-สกุล : นางอรินทมาศ กาแก้ว
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราช
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราช
โทรศัพท์ : 08 1760 1482
E-mail : wavaw4121@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นายพงษ์ ทองศรี
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราช
โทรศัพท์ : 06 2856 5841
E-mail : tonsky@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นายเอกชัย คนคิด
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดขอนแก่น
โทรศัพท์ : 08 2229 9214
E-mail : konkid@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นายกฤษณะ เรืองสูงเนิน
ตำแหน่ง : นักจิตวิทยา
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดขอนแก่น
โทรศัพท์ : 08 2661 3536
E-mail : puenpsychology@hotmail.com

จังหวัดชัยภูมิ

ชื่อ-สกุล : นายอนันธนวิชัย อนุศาสนัน
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดชัยภูมิ
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดชัยภูมิ
โทรศัพท์ : 08 9811 0085
E-mail : anuntha.55@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวธิดารัตน์ มวลชัยสง
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดชัยภูมิ
โทรศัพท์ : 09 4172 9458
E-mail : a_tidarut@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวทิพวรรณ ตันสุริยวงษ์
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดชัยภูมิ
โทรศัพท์ : 08 1264 8602
E-mail : tippawan.rabbit@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นายทรงพล สุพรหม
ตำแหน่ง : นักพัฒนาลังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดบุรีรัมย์
โทรศัพท์ : 044 110874, 09 0792 0355
E-mail : ban_br@live.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวสุพิศพร ชาวดอน
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดบุรีรัมย์
โทรศัพท์ : 09 8102 1557
E-mail : yui_tomkung@hotmail.com

จังหวัดมหาสารคาม

ชื่อ-สกุล : นางพิกานันท์ ไชยสุพรรณ
ตำแหน่ง : นักจิตวิทยา
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดมหาสารคาม
โทรศัพท์ : 08 6060 8551
E-mail : wanna-2121@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาววาสนา มุลี
ตำแหน่ง : นักพัฒนาลังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดมหาสารคาม
โทรศัพท์ : 08 8571 0191
E-mail : mulee28@yahoo.co.th

จังหวัดภูเก็ต

ชื่อ-สกุล : นางสาวจริญญา วันทวงศ์
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดภูเก็ต
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดภูเก็ต
โทรศัพท์ : 042 673511, 08 1708 7057
E-mail : jarinyawantavong@gmail.com

จังหวัดบึงกาฬ

ชื่อ-สกุล : นางอังณันท์ จันทรสวัสดิ์
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดบึงกาฬ
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดบึงกาฬ
โทรศัพท์ : 09 9209 1209
E-mail : thanyanan99@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวสุพัตรา อารีรัมย์
ตำแหน่ง : นักจิตวิทยา
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดบึงกาฬ
โทรศัพท์ : 042 490640, 09 4515 6995
E-mail : khunaiw@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นายจิรภาส อาฟ่อ
ตำแหน่ง : นักพัฒนาลังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดบึงกาฬ
โทรศัพท์ : 09 2906 0911
E-mail : chiraputo@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นางลัดดาวัลย์ ไชยสงค์
ตำแหน่ง : นักพัฒนาลังคมชำนาญการพิเศษ
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดบึงกาฬ
โทรศัพท์ : 042 492462, 08 1871 7042
E-mail : Aomdawan@hotmail.com

จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อ-สกุล : นางสาวกุลจิรา โนมไสว
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดบุรีรัมย์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดบุรีรัมย์
โทรศัพท์ : 08 1760 1480
E-mail :

จังหวัดกัลยาณิ

ชื่อ-สกุล : นายสนธยา ฮวดเจริญ
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเลย
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเลย
โทรศัพท์ : 0 5650 3505, 08 9632 2163
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายศิริพงษ์ จิรภรณ์
ตำแหน่ง : นักจิตวิทยา
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเลย
โทรศัพท์ : 0 5650 3505
E-mail :

จังหวัดศรีสะเกษ

ชื่อ-สกุล : นายสมนชัย จันตะนา
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดศรีสะเกษ
โทรศัพท์ : 08 6871 5315
E-mail : dabmhan067@gmail.com

จังหวัดสกลนคร

ชื่อ-สกุล : นางจิราพร สุวไตร
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสกลนคร
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสกลนคร
โทรศัพท์ : 042 712072, 08 1708 7059
E-mail : John-soworatri@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวเพ็ญทิศ มงคลสุภา
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสกลนคร
โทรศัพท์ : 08 3352 8360
E-mail : Psy_ppp@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นายนิยาโย รักสะอาด
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนุกาหาร
โทรศัพท์ : 042 673511, 08 1812 6137
E-mail : varietyesan@gmail.com

จังหวัดยโสธร

ชื่อ-สกุล : นายนุตสา ศรี ชาน
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดยโสธร
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดยโสธร
โทรศัพท์ : 08 4439 4969
E-mail : nu2512@windowslive.com

ชื่อ-สกุล : นายวิระพงษ์ อนุพันธ์
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดยโสธร
โทรศัพท์ : 08 6231 9357
E-mail : supperpong@gmail.com

จังหวัดร้อยเอ็ด

ชื่อ-สกุล : นางสาวปัญญา ฮวดศรี
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดร้อยเอ็ด
โทรศัพท์ : 06 4391 2992
E-mail : p.phinya101@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวจิรพันธ์ พลแสน
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดร้อยเอ็ด
โทรศัพท์ : 09 2496 2576
E-mail : jeerapan_nee@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวกิตติพร จานูสังข์
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดหนองคาย
โทรศัพท์ : 09 1863 5969
E-mail : 52011321041.anny@gmail.com

จังหวัดหนองบัวลำภู

ชื่อ-สกุล : นางอัญญา หวังระบอบ
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดหนองบัวลำภู
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดหนองบัวลำภู
โทรศัพท์ : 042 378450, 08 4439 4973
E-mail : belle2514@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาววรรณลักษณ์ไลดา เหล็กกล้า
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดหนองบัวลำภู
โทรศัพท์ : 042 378450, 08 3562 4666
E-mail : aomamm.w23@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นายปรัชญา เมฆาธาชี
ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่ประสานปฏิบัติการความรุนแรงในครอบครัว
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดหนองบัวลำภู
โทรศัพท์ : 042 312030, 08 6711 9861
E-mail : morasee.mso@gmail.com

จังหวัดอำนาจเจริญ

ชื่อ-สกุล : นางสมลธิ ธรรมรักษ์
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอำนาจเจริญ
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอำนาจเจริญ
โทรศัพท์ :
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายอนงค์ฤทธิ์ พรหมสอน
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสกลนคร
โทรศัพท์ : 09 1129 9207
E-mail : anongrit1234@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวพรณิพมิล ชื่นติญ
ตำแหน่ง : ครูฝึกอาชีพสังคมสงเคราะห์ชั้น 3
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดสกลนคร
โทรศัพท์ : 08 1059 1142
E-mail : Phunpimonkun@gmail.com

จังหวัดสุรินทร์

ชื่อ-สกุล : นางสนิภา รุ่งธามา
ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่งานพัฒนาสังคมชำนาญงาน
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุรินทร์
โทรศัพท์ : 044 515018, 09 9986 0799
E-mail : keam.rungrama@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นายอรรถสิทธิ์ ถิ่นภเว
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุรินทร์
โทรศัพท์ : 044 515018, 09 2265 4490
E-mail : poppy37@hotmail.com

จังหวัดหนองคาย

ชื่อ-สกุล : นายมงคล ยะรักิติ
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดหนองคาย
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดหนองคาย
โทรศัพท์ : 042 495091, 08 4439 4972
E-mail : yabhakdee@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวอริญา กุวีรัมย์
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอุบลราชธานี
โทรศัพท์ : 09 4841 3693
E-mail :

38

ชื่อ-สกุล : นางสาวพภาพร เหลาแหลม
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอำนาจเจริญ
โทรศัพท์ : 06 3775 5678
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางจิตตา ทิมหะศิริ
ตำแหน่ง : พนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดอำนาจเจริญ
โทรศัพท์ : 08 1266 4197
E-mail :

จังหวัดอุดรธานี

ชื่อ-สกุล : นางสาวพรณ แซ่มพุดชา
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอุดรธานี
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอุดรธานี
โทรศัพท์ : 0 4223 7151, 08 1871 2649
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวสกลดลา คงแสงไผ่
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอุดรธานี
โทรศัพท์ : 0 4223 7151, 09 1295 3094
E-mail :

จังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อ-สกุล : นางยุพิน นันตะวัน
ตำแหน่ง : เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีสำนักงาน
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอุบลราชธานี
โทรศัพท์ : 08 0471 8200
E-mail :

37

จังหวัดกาญจนบุรี

ชื่อ-สกุล : นางสาวสมคิดย์ บัวลังกา
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดกาญจนบุรี
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดกาญจนบุรี
โทรศัพท์ : 08 7151 2515
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวแสงแข แรงศุล
ตำแหน่ง : นักจิตวิทยา
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดกาญจนบุรี
โทรศัพท์ : 034 564 517, 08 1759 8555
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายวีระพล คำปาน
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดกาญจนบุรี
โทรศัพท์ : 08 7151 2515
E-mail :

จังหวัดตาก

ชื่อ-สกุล : นายสาโรช อยู่กิม
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดตาก
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดตาก
โทรศัพท์ : 0 5589 6341-2, 08 1727 6386
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวสุนิศา คีไคร
ตำแหน่ง : นักจิตวิทยา
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดตาก
โทรศัพท์ : 08 8268 7286
E-mail :

ทำเนียบวิทยากรแกนนำขยายผลการพัฒนา
ระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบลภายใต้โครงการ
เสริมสร้างเครือข่ายคุ้มครองเด็กในระดับตำบล
ประจำปี 2561

ชื่อ-สกุล : นาย ฐกร เนตรจำ
ตำแหน่ง : นิติกร
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดราชบุรี
โทรศัพท์ : 08 7793 4385
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวนงาัย หล้ามัน
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดตาก
โทรศัพท์ : 09 6669 3664
E-mail :

จังหวัดเพชรบุรี

ชื่อ-สกุล : นางสาวสุทิพร ไสยะอาด
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเพชรบุรี
โทรศัพท์ : 06 2195 9654
E-mail : minipoo1527@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวกุลาบ สังข์สน
ตำแหน่ง : พนักงานพิมพ์ดีดขั้น 2
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเพชรบุรี
โทรศัพท์ : 08 6338 2241
E-mail : kulap0585@gmail.com

จังหวัดราชบุรี

ชื่อ-สกุล : นางสาวสุกัญณ์ ภาระ
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดราชบุรี
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดราชบุรี
โทรศัพท์ : 08 1736 0297
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวณิกภัทร แสงใส
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดราชบุรี
โทรศัพท์ : 09 1610 2385
E-mail :

จังหวัดกระบี่

ชื่อ-สกุล : นางสาวรัชฎิณี ใจหัว
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดกระบี่
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดกระบี่
โทรศัพท์ : 0 7561 2323-4, 08 1271 3218
E-mail : rj.krabishelter@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวดวงใจ แซ่อื้อ
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดกระบี่
โทรศัพท์ : 08 1978 6597
E-mail : saeuer@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นางปริญติ แดกเพ็ง
ตำแหน่ง : นักพัฒนาลังคมชำนาญการพิเศษ
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดกระบี่
โทรศัพท์ : 08 8791 0514
E-mail :

จังหวัดชุมพร

ชื่อ-สกุล : นางสาวพวงเพ็ญ ใจกว้าง
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดชุมพร
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดชุมพร
โทรศัพท์ : 077 574 525, 08 1891 1640
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นายจิระวัฒน์ คุ่มเพชร
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดชุมพร
โทรศัพท์ : 077 574 525, 09 1707 7952
E-mail :

ทำเนียบวิทยาการเทคนิชาขยายผลการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบลภายใต้โครงการเสริมสร้างเครือข่ายคุ้มครองเด็กในระดับตำบลประจำปี 2561

ชื่อ-สกุล : นางสาวสุภาพร ประทุมสังข์
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดศรีสะเกษ
โทรศัพท์ : 09 9245 5519
E-mail : poolae2523@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นางดุขี นามวิเศษ
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนราธิวาส
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนราธิวาส
โทรศัพท์ : 08 9463 6266
E-mail : nui_bmw@windouslive.com

จังหวัดบราฮิอาส

ชื่อ-สกุล : นางสาวณัฐฐา ตูแวนะ
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนราธิวาส
โทรศัพท์ : 06 2239 1898
E-mail : lailatakachi@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวดุณี มามะ
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดบราฮิอาส
โทรศัพท์ : 08 6299 0203
E-mail : nuraihashah.alana.mama@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นายไพศาล แต่มช่วย
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
โทรศัพท์ : 08 1736 6358
E-mail : pknshelter@gmail.com

จังหวัดตรัง

ชื่อ-สกุล : นางนิตยา มุทามาต
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดตรัง
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดตรัง
โทรศัพท์ : 075 571 605, 08 1891 1641
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางวิไลวรรณ ภูมิมงคล
ตำแหน่ง : นักพัฒนาการเด็ก
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดตรัง
โทรศัพท์ : 075 571 605, 08 7277 1954
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวปริญญา แก้วทนต์
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดตรัง
โทรศัพท์ : 075 218 366, 08 6309 0913
E-mail :

จังหวัดนครศรีธรรมราช

ชื่อ-สกุล : นางศรดา พรหมมา
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราช
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราช
โทรศัพท์ : 08 1891 1644
E-mail : ruda.sri@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวศุภสรณ์ ตะวันลิขิต
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราช
โทรศัพท์ : 08 8751 5629
E-mail : supasorn_grand629@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นางประนอม ก่อบัว
ตำแหน่ง : พนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดพังงา
โทรศัพท์ : 08 7893 0388
E-mail : parnom1@hotmail.com

จังหวัดพัทลุง

ชื่อ-สกุล : นางศิริพร โคมลเสนาะ
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพัทลุง
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพัทลุง
โทรศัพท์ : 08 4439 4975
E-mail : a_komonsanao@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวปวีณา พรหมรัตน์
ตำแหน่ง : นักจิตวิทยา
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพัทลุง
โทรศัพท์ : 09 6264 3963
E-mail : sassy_ling@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวศุภา ว่างกลอน
ตำแหน่ง : ครูฝึกอาชีพสงเคราะห์ ชั้น 3
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพัทลุง
โทรศัพท์ : 09 5980 9808
E-mail : saovangklon622120@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวอังศรา สุระกุล
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดภูเก็ต
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดภูเก็ต
โทรศัพท์ : 0 7621 3315, 08 1891 1643
E-mail :

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ชื่อ-สกุล : นางสาวพนิชฐา จันทรร
ตำแหน่ง : นักจิตวิทยา
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
โทรศัพท์ : 09 9510 7115
E-mail : kanidta_09@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นายสุพิพัฒน์ อนุราช
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดปัตตานี
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดปัตตานี
โทรศัพท์ : 08 1738 0121
E-mail : supipat_sbpac@hotmail.com

จังหวัดปัตตานี

ชื่อ-สกุล : นางสาวสุไรดา กรรี
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดปัตตานี
โทรศัพท์ : 09 1847 6749
E-mail : daaad_da@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นายนุรดิน ตาเฮร์
ตำแหน่ง : นักพัฒนาสังคม
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดปัตตานี
โทรศัพท์ : 09 9406 9293
E-mail : Anas2072ptn@gmail.com

จังหวัดพังงา

ชื่อ-สกุล : นางสาวสุไลดา เปี่ยมกำลัง
ตำแหน่ง : นักจิตวิทยา
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพังงา
โทรศัพท์ : 0 7648 6814, 09 8014 3910
E-mail : hoosna_oct@hotmail.co.th

จังหวัดกระบี่

ชื่อ-สกุล : นางสาวปราณี รื่องทอง
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดกระบี่
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดกระบี่
โทรศัพท์ : 0 7781 0347, 08 4439 4976
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวเมธิกา คัดคะมิน
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดกระบี่
โทรศัพท์ : 077 810 347, 09 6651 9054
E-mail :

จังหวัดสงขลา

ชื่อ-สกุล : นางสาวชมฤดี นาทะศิริ
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสงขลา
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสงขลา
โทรศัพท์ : 08 1897 9056
E-mail : c_nathasiri@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวอัมพร ขาวสังข์
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสงขลา
โทรศัพท์ : 08 5368 1999
E-mail : cin_box26@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวธันลลิต อริยชัยค์
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดสงขลา
โทรศัพท์ : 08 1099 2696
E-mail : cara_mel33@hotmail.com

ชื่อ-สกุล : นายบุญธรรม คัดถูก
ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคม
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดภูเก็ต
โทรศัพท์ : 0 7621 3315, 08 0536 5675
E-mail :

ชื่อ-สกุล : นางสาวเกวณกร ทัมยิ
ตำแหน่ง : นักจิตวิทยา
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดภูเก็ต
โทรศัพท์ : 0 7621 3315, 09 6636 5137
E-mail : yaovanaree.nong@gmail.com

จังหวัดยะลา

ชื่อ-สกุล : นางสาวเสาวนีย์ ทองธรรมชาติ
ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดยะลา
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดยะลา
โทรศัพท์ : 08 1897 9058
E-mail : nusura04@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวนุรอนัน ญู่ตะ
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดยะลา
โทรศัพท์ : 08 6147 7093
E-mail : nusur904@gmail.com

ชื่อ-สกุล : นางสาวสุหริยะห์ แฉมิง
ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดยะลา
โทรศัพท์ : 09 0429 0227
E-mail : chaeming_yah@hotmail.com

 ชื่อ-สกุล : นางสาวอติยา ช้างรินทร์
 ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์
 หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุราษฎร์ธานี
 โทรศัพท์ : 08 4015 5256
 E-mail :

 ชื่อ-สกุล : นางจุฑามาศ หนูช่วย
 ตำแหน่ง : นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
 หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 โทรศัพท์ : 0 7735 5080, 09 1035 3223
 E-mail : j-mf2008@hotmail.com

จังหวัดสุกุล

 ชื่อ-สกุล : นายคณนทร์ สังกะสิทธิ์
 ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุกุล
 หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุกุล
 โทรศัพท์ : 08 1738 0120
 E-mail :

 ชื่อ-สกุล : นางสาวสานิต นิลรัตน์
 ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่งานพัฒนาสังคม
 หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุกุล
 โทรศัพท์ : 08 9717 2010
 E-mail : sanit_nilrat@hotmail.com

 ชื่อ-สกุล : นายจักรินทร์ ทรินนง
 ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่งานพัฒนาสังคม
 หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 จังหวัดสุกุล
 โทรศัพท์ : 09 0926 8702
 E-mail : vanontap@hotmail.com

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

 ชื่อ-สกุล : นางจารุณี รัตนจินดา
 ตำแหน่ง : หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุราษฎร์ธานี
 หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุราษฎร์ธานี
 โทรศัพท์ : 08 1416 2400
 E-mail : jarunee662008@hotmail.com

 ชื่อ-สกุล : นายสุวัฒน์ เน่าพันธ์
 ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
 หน่วยงาน : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุราษฎร์ธานี
 โทรศัพท์ : 08 3046 3318
 E-mail :

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1
ตารางการกิจกรรมการอบรมหลักสูตร
วิทยาการแกนนำขยายผลการพัฒนา
ระบบคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น

วันที่ 2	13.00 – 17.30 น.	- การแบ่งกลุ่มและสาธิตแผนการสอนในหลักสูตร ฐานความรู้ที่ 3 หัวข้อ การช่วยเหลือและสนับสนุน วิทยากรโดย ดร. ณัฐวัฒน์ ล่องทอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ฐานความรู้ที่ 4 หัวข้อการส่งต่อ วิทยากรโดย นางสาวอิสราภรณ์ ดารารม องค์การแคร์ เดอ ซอมม์ เยอรม์ เยอรม์
	17.30 – 18.30 น.	- รับประทานอาหารเย็น
	18.30 – 21.00 น.	- การแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ หัวข้อ การช่วยเหลือและสนับสนุน วิทยากรโดย ดร. ณัฐวัฒน์ ล่องทอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นางสาวอิสราภรณ์ ดารารม องค์การแคร์ เดอ ซอมม์ เยอรม์ นางสาวรัชดาภรณ์ สวัสดิ์วรรณ กรมกิจการเด็กและเยาวชน
วันที่ 3	09.00 – 11.30 น.	- การแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ หัวข้อ การส่งต่อ วิทยากรโดย ดร. ณัฐวัฒน์ ล่องทอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นางสาวอิสราภรณ์ ดารารม องค์การแคร์ เดอ ซอมม์ เยอรม์
	11.30 – 12.30 น.	- จัดทำแผนการศึกษาอบรม โดย ผู้อำนวยการพัฒนาระบบคุ้มครองกรมกิจการเด็กและเยาวชน
	12.30 – 13.00 น.	- พิธีปิดการฝึกอบรมและมอบเกียรติบัตร โดย นายวิวัฒน์ เดชะบุญ อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน - รับประทานอาหารกลางวัน

หมายเหตุ : รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่มเวลา 10.30 น. และ 14.30 น.

กำหนดการ
การอบรมหลักสูตรแกนนำขยายผลการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล

วันที่	เวลา	กิจกรรม
วันที่ 1	08.00 - 08.30 น.	- ลงทะเบียน
	08.45 - 09.00 น.	- พิธีเปิดการอบรม โดย นายวิวัฒน์ เดชะบุญ อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน - พิธีแจ้งวัตถุประสงค์ของโครงการ โดย นางสาวอภิญญา ศักดิ์เอี่ยม ผู้อำนวยการกองคุ้มครอง เด็กและเยาวชน
	9.00 - 09.30 น.	- การบรรยายหลักสูตรและการะบวนการฝึกอบรมเพื่อเป็นวิทยากรแกนนำขยายผล วิทยากรโดย ดร. ณัฐวัฒน์ ล่องทอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
	9.30 - 12.30 น.	- การแบ่งกลุ่มและสาธิตแผนการสอนในหลักสูตร ฐานความรู้ที่ 1 หัวข้อ บทนำ วัตถุประสงค์ และความคาดหวัง วิทยากรโดย ดร. ณัฐวัฒน์ ล่องทอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ฐานความรู้ที่ 2 หัวข้อ ความสำคัญของการคุ้มครองเบื้องต้น และการใช้ แบบคัดกรองเพื่อประเมินสถานการณ์เบื้องต้น วิทยากรโดย นางสาวอิสราภรณ์ ดารารม องค์การแคร์ เดอ ซอมม์ เยอรม์
	12.30 - 13.30 น.	- รับประทานอาหารกลางวัน
วันที่ 2	13.30 - 17.00 น.	- การแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ หัวข้อ บทนำ วัตถุประสงค์ ความคาดหวัง ของการคุ้มครองเด็ก วิทยากรโดย ดร. ณัฐวัฒน์ ล่องทอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นางสาวอิสราภรณ์ ดารารม องค์การแคร์ เดอ ซอมม์ เยอรม์
	17.00 - 18.00 น.	- การแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ หัวข้อ การใช้โปรแกรม CMST วิทยากรโดย นางสาวรัชดาภรณ์ สวัสดิ์วรรณ กรมกิจการเด็กและเยาวชน นางสาวรัชดาภรณ์ สวัสดิ์วรรณ กรมกิจการเด็กและเยาวชน นายอชชัย ดลภูมิ กรมกิจการเด็กและเยาวชน
	18.00 น.	- รับประทานอาหารเย็น
	09.00 - 12.00 น.	- การแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ หัวข้อ ความสำคัญของการคัดกรองเบื้องต้นและการใช้ แบบคัดกรองเพื่อประเมินสถานการณ์เบื้องต้น วิทยากรโดย ดร. ณัฐวัฒน์ ล่องทอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นางสาวอิสราภรณ์ ดารารม องค์การแคร์ เดอ ซอมม์ เยอรม์
		- รับประทานอาหารกลางวัน
	12.00 – 13.00 น.	- รับประทานอาหารกลางวัน

ตารางการจัดอบรม
หลักสูตรวิทยากรแกนนำขยายผลการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล
โครงการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็ก

รุ่น	รุ่นที่ 1	รุ่นที่ 2	รุ่นที่ 3	รุ่นที่ 4	รุ่นที่ 5
วันที่	5 - 7 ก.พ. 61	8 - 10 ก.พ. 61	26 - 28 ก.พ. 61	30 เม.ย. - 2 พ.ค. 61	16 - 18 พ.ค. 61
	กทม.	ภาคเหนือ (เชียงใหม่)	ภาคกลาง (จ. กทม.)	ภาคใต้ (สุราษฎร์ธานี)	ภาคอีสาน (ขอนแก่น)
1	กาญจนาบุรี	เลย	ฉะเชิงเทรา	นราธิวาส	หนองบัวลำภู
2	เชียงใหม่	เพชรบูรณ์	ระยอง	ยะลา	ขอนแก่น
3	ชลบุรี	นครสวรรค์	ตราด	ปัตตานี	มหาสารคาม
4	ชุมพร	พิจิตร	ปราจีนบุรี	พัทลุง	หนองคาย
5	ตรัง	แม่ฮ่องสอน	สระแก้ว	สตูล	นครพนม
6	พะเยา	ตาก	ปทุมธานี	กระบี่	สกลนคร
7	ระนอง	สุโขทัย	พระนครศรีอยุธยา	พังงา	มุกดาหาร
8	สุพรรณบุรี	อุดรธานี	อ่างทอง	ภูเก็ต	ชัยภูมิ
9	อุดรธานี	แพร่	สระบุรี	สุราษฎร์ธานี	บุรีรัมย์
10	นครปฐม	น่าน	พิจิตร	ประจวบคีรีขันธ์	สุรินทร์
11	ลำปาง	ลำพูน	นครนายก	เพชรบุรี	ศรีสะเกษ
12			สพบุรี	สงขลา	บึงกาฬ
13	เชียงราย	เชียงใหม่	จันทบุรี	นครศรีธรรมราช	นครราชสีมา
14	อุทัยธานี		ราชบุรี	สมุทรปราการ	กาฬสินธุ์
15			สิงห์บุรี	สมุทรสาคร	ร้อยเอ็ด
16			นนทบุรี	สมุทรสงคราม	ยโสธร
17			อำนาจเจริญ		
18			พิษณุโลก		
19			กำแพงเพชร		
20			อุบลราชธานี		

ภาคผนวก 2

กำหนดการการอบรมหลักสูตรแกนนำ ขยายผลการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็ก ระดับตำบล

บทที่ ๓ บทบาทและความรับผิดชอบของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก (รายการ)

บทนี้จะพิจารณาถึงความสำคัญในการระบุบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบของผู้ประกอบวิชาชีพและบุคลากรของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก เพื่อให้การทำงานคุ้มครองเด็กในจังหวัดมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง การปฏิบัติเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบวิชาชีพและบุคลากรของหน่วยงานต่าง ๆ

ส่วนที่ ๑ ขอบเขตหน้าที่ของงานคุ้มครองเด็ก

การคุ้มครองเด็ก คือ การกระทำหรือให้บริการแก่เด็กและครอบครัว เพื่อให้ครอบครัวของเด็กสามารถเลี้ยงดูเด็กได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำ และได้รับการคุ้มครองให้ปลอดภัยด้วยประการทั้งปวง

การคุ้มครองเด็ก มุ่งหวังที่จะช่วยเหลือและสนับสนุนให้ ครอบครัว ชุมชน โรงเรียน/สถานศึกษา ผู้ดูแลเด็ก ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวมาแล้วข้างต้นได้ ทั้งนี้ โดยมีภาคส่วนต่างๆ ที่เข้าร่วมทำงาน ดังนี้

๑. หน่วยงานทั้งที่เป็นระดับกระทรวง ทบวง กรม จังหวัด และท้องถิ่น ที่มีหน้าที่ช่วยเหลือดูแลและคุ้มครองเด็กตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายได้กำหนดไว้
๒. เครือข่ายวิชาชีพ เช่น แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ นักกฎหมาย ตำรวจ อัยการ ที่จะเข้าไปช่วยเหลือให้หน่วยงานตามข้อ ๑ สามารถทำงานได้ โดยมีกฎหมายต่าง ๆ กำหนดบทบาทหน้าที่ไว้
๓. องค์กรเอกชน และเครือข่ายอาสาสมัครในการทำงาน ที่มีบทบาทในการสนับสนุนการทำงาน of หน่วยงานตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ทั้งนี้ เครือข่ายดังกล่าว อาจอยู่ในรูปแบบของ ๑) อาสาสมัครทำหน้าที่ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ๒) ครอบครัวทดแทน ๓) อาสาสมัครติดตามสภาพความเป็นอยู่ และความเป็นไปของเด็กในครอบครัว ในชุมชน ในโรงเรียน เป็นต้น

การคุ้มครองเด็กจากการถูกละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ และใช้ความรุนแรงนั้น เป็นงานที่มีกระบวนการซับซ้อน เนื่องจากพฤติการณ์ของการถูกละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ และใช้ความรุนแรงมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นจึงต้องปฏิบัติกรอย่างทันที่และเหมาะสม เพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น

๑. รูปแบบของการอพยพย้ายถิ่นเปลี่ยนไป ส่งผลให้เด็กตกอยู่ในภาวะเสี่ยงเมื่อขาดการดูแลจากผู้ปกครอง
๒. ผู้แสวงประโยชน์ด้านแรงงานและด้านเพศมีวิธีการใหม่ ๆ ในการเอาเปรียบเด็ก ผสมกับเส้นทางการค้ามนุษย์ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น
๓. การระบาดของยาเสพติดส่งผลให้เด็กตกอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการถูกละเมิด ละเลยทอดทิ้ง การแสวงประโยชน์ และใช้ความรุนแรง ในครอบครัวและชุมชนที่เด็กอยู่อาศัย

คู่มือปฏิบัติและข้อตกลงร่วมกัน เรื่อง การคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กในภาวะเสี่ยง
และเป็นผู้เสียหายจากการละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ และความรุนแรง

การแก้ไขประเด็นปัญหาต่าง ๆ ของงานคุ้มครองเด็กจึงต้องใช้วิธีดำเนินการในหลายระดับพร้อม ๆ กัน โดยผู้ปฏิบัติฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งไม่ได้หมายถึงแค่หน่วยงานภาครัฐในระดับกระทรวง ระดับจังหวัด ระดับท้องถิ่น แต่ยังรวมถึงองค์กรเอกชน และเครือข่ายอาสาสมัคร ซึ่งมุ่งทำงานด้านสวัสดิการและการคุ้มครองเด็ก แม้ว่าองค์กรเหล่านี้จะไม่ใช่งานซึ่งบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดให้จัดตั้งขึ้น แต่ก็มักจะอยู่ภายใต้กฎระเบียบของทางราชการ และต้องเคารพมาตรฐานการดำเนินงานตามกฎหมายนั้น ๆ เมื่อเป็นดังนี้ องค์กรและอาสาสมัครเหล่านี้ จึงมีสถานะช่วยเสริมงานระบบต่าง ๆ ภายใต้การนำของหน่วยงานภาครัฐได้

อนึ่ง คู่มือฉบับนี้มุ่งเน้นเฉพาะบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานในระดับจังหวัดที่มีความรับผิดชอบเกี่ยวเนื่องกับงานคุ้มครองเด็ก โดยเน้นไปที่บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและคุ้มครองช่วยเหลือเด็กที่ถูกละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ และใช้ความรุนแรง เป็นรายกรณี

ส่วนที่ ๒ กำหนดหน้าที่/ความรับผิดชอบ

หน่วยงานราชการและบุคคลจำนวนหนึ่งในจังหวัดแต่ละจังหวัด ได้ถูกกำหนดให้มีบทบาทในการคุ้มครองเด็กและมีหน้าที่ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย (พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก และ พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัว) ให้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อเด็ก หน่วยงานเหล่านั้นได้แก่

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	สถานสงเคราะห์
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	บ้านพักเด็กและครอบครัว
สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด	พนักงานเจ้าหน้าที่
สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัด	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด

หน้าที่ทั่วไป :

บุคลากรของรัฐจำนวนหนึ่งมีหน้าที่ทั่วไปในการดูแลคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก รวมทั้งมีอำนาจในการสอบสวนและติดตามดูแล (พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๒๔) เจ้าหน้าที่เหล่านี้ได้แก่ :

ผู้ว่าราชการจังหวัด	ปลัดกระทรวง
นายอำเภอ	ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บุคลากรข้างต้น กฎหมายกำหนดให้มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับ “พนักงานเจ้าหน้าที่” เพื่อทำหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กในพื้นที่รับผิดชอบ และดำเนินงานกับเด็กในภาวะเสี่ยงเป็นรายกรณีด้วย

หน้าที่เฉพาะ:

ในการปฏิบัติงานช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กเป็นรายกรณี พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก ได้กำหนดให้บุคลากรของรัฐจำนวนหนึ่ง ผู้ประกอบวิชาชีพ และผู้ที่มีหน้าที่ดูแลเด็กบางส่วน มีหน้าที่เฉพาะในการรายงานเหตุ การรับแจ้ง หรือรับรายงานเหตุ การสืบค้นข้อเท็จจริง การทำรายงานและข้อเสนอแนะ หรือการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กปลอดภัย ซึ่งสมควรจะได้กล่าวถึงในที่นี้ ๓ กลุ่ม ดังนี้

ก. ผู้มีหน้าที่รายงานเหตุ ได้แก่

นักสังคมสงเคราะห์	แพทย์/ พยาบาล	ครู/อาจารย์
นักจิตวิทยา	เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	นายจ้าง

ผู้ประกอบวิชาชีพสาขาต่าง ๆ และผู้ที่มีหน้าที่ดูแลเด็กเหล่านี้มักจะเป็นผู้ที่มีการติดต่อโดยตรงกับเด็ก จึงเป็นผู้ที่อาจพบเห็นร่องรอยหรือพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่าเด็กต้องการได้รับความช่วยเหลือ มีอาการเจ็บป่วยจากการเลี้ยงดูโดยไม่ชอบ หรือถูกทารุณกรรม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก จึงกำหนดให้มีหน้าที่ต้องรายงานเหตุดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในพื้นที่ของตน^๔ หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจทราบโดยไม่ชักช้า (มาตรา ๒๙ วรรคสอง)

ข. ผู้มีหน้าที่รับแจ้งหรือรับรายงานเหตุ ได้แก่

พนักงานเจ้าหน้าที่	ผู้ที่มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตามมาตรา ๒๔
พนักงานฝ่ายปกครอง	ตำรวจ

บุคลากรข้างต้น กฎหมายกำหนดให้ต้องมีหน้าที่รับแจ้งหรือรับรายงานเหตุ และดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้เด็กปลอดภัย ซึ่งรวมถึงการค้นและแยกเด็กจากครอบครัวเป็นการชั่วคราว

ค. ผู้มีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษา ความเห็น หรือข้อเสนอแนะอันเกี่ยวเนื่องกับวิชาชีพของตน ได้แก่

ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพการแพทย์
---	-----------------------------------

ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และการแพทย์ นอกจากจะมีบทบาทในการสืบเสาะพินิจเด็กและครอบครัวแล้ว พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก ยังกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวมีบทบาทในการให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะอันเกี่ยวเนื่องกับวิชาชีพของตนแก่พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้มีอำนาจออกคำสั่ง ในกรณีที่จะต้องแยกเด็กจากผู้ปกครอง และจัดให้เด็กเข้าอยู่ในสถานรองรับต่าง ๆ (ตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง และมาตรา ๓๓ วรรคสอง)

^๔ เช่น นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้อำนวยการเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นต้น

ส่วนที่ ๓ ความสำคัญของความร่วมมือระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน คุ้มครองเด็ก (รายการนี้)

โดยทั่วไปงานคุ้มครองเด็กถูกมองว่าเป็นงานของหน่วยงานเดียว ซึ่งหมายถึงสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด แต่แท้จริงแล้ว การคุ้มครองเด็กจากการถูกละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ และใช้ความรุนแรงนั้น เป็นภารกิจที่ใหญ่หลวงเกินกว่าขีดความสามารถของหน่วยงานเพียงหน่วยเดียว ดังนั้น แม้ว่าสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจะมีบทบาทเป็นผู้นำในระบบงานคุ้มครองเด็ก แต่ก็มีผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ และหน่วยงานอีกหลายแห่งที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในเรื่องนี้

ในอดีตที่ผ่านมา งานด้านการคุ้มครองเด็กในประเทศไทยมักจะมุ่งเน้นการทำโครงการตามประเด็นของปัญหาเป็นส่วนใหญ่ แต่ในขณะนี้ เริ่มมีการให้ความสำคัญกับการมองภาพของระบบที่กำหนดการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานตามข้อบัญญัติของกฎหมาย รวมถึงการปฏิบัติงานตามหลักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันเพื่อคุ้มครองเด็กทั้งหลายซึ่งอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการถูกละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ และใช้ความรุนแรง ความร่วมมือดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นทั้งในการทำงานที่ระดับยุทธศาสตร์ และในงานสำหรับช่วยเหลือเด็กในภาวะเสี่ยงแต่ละคน

การปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก (รายการนี้) (ซึ่งจะได้กล่าวถึงในรายละเอียดในบทที่ ๔) แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการทำงานร่วมกันระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่ และ CM (Case Manager) กับผู้ประกอบวิชาชีพและบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างเช่น

กระบวนการที่ ๑ การดำเนินการเมื่อได้รับแจ้งหรือรับรายงานเหตุ การเข้าถึงตัวเด็ก และการประเมินความเสี่ยง

- การประสานงานระหว่างบุคลากรทางการแพทย์ หรือ OSCC ศูนย์พึ่งได้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการรายงานเหตุเด็กถูกละเมิดหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการเลี้ยงดูโดยมิชอบ
- การประสานงานระหว่างพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตาม มาตรา ๒๔ กับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการส่งต่อข้อมูลเหตุเด็กที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือ เด็กถูกละเมิดหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการเลี้ยงดูโดยมิชอบ ตามที่ได้รับแจ้งหรือรับรายงานเหตุ
- ความร่วมมือระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ในการเข้าถึงตัวเด็กโดยทันทีเพื่อยับยั้งการกระทำที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็ก รวมถึงการส่งเด็กเข้ารับการคุ้มครองในสถานที่ที่ปลอดภัย
- ความร่วมมือระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบวิชาชีพที่อยู่ใกล้ชิดเด็กในขณะนั้น เช่น ครู แพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อให้คำแนะนำกับพนักงานเจ้าหน้าที่
- ความร่วมมือระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่และบุคลากรทางการแพทย์ หรือ OSCC ศูนย์พึ่งได้ ในการส่งตัวเด็กเข้ารับการตรวจร่างกายและรักษาพยาบาล
- ความร่วมมือระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่กับผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู นักสังคมสงเคราะห์ บุคลากรทางการแพทย์ ตำรวจ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น OSCC ศูนย์ช่วยเหลือสังคม ศูนย์พึ่งได้ และองค์กรเอกชนด้านเด็ก ในการรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว รวมถึงขอวินิจฉัยจากการตรวจและรักษาเด็กและครอบครัว และประเมินความเสี่ยงเพื่อกำหนดวิธีการเฉพาะหน้าเพื่อให้เด็กปลอดภัย

กระบวนการที่ ๒ การกำหนดวิธีการเฉพาะหน้าเพื่อให้เด็กปลอดภัย

- ความร่วมมือระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่กับผู้เชี่ยวชาญสาขาสังคมสงเคราะห์และการแพทย์ ในการจัดเตรียมรายงานหรือความเห็นเพื่อเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาใช้อำนาจสั่งแยกเด็กจากผู้ปกครอง (พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๓๓ วรรคสอง)
- ความร่วมมือระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่กับบุคคลหรือสถานที่ต่าง ๆ เช่น ครอบครัวอุปถัมภ์ สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาและฟื้นฟู บ้านพักเด็กและครอบครัว หรือสถานพยาบาล^๕ ในกรณีที่ต้องแยกเด็กจากครอบครัวเป็นการชั่วคราว
- ความร่วมมือระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่กับผู้ประกอบวิชาชีพ เช่น แพทย์ หรือครู ในการรวบรวมข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐาน เช่น บันทึกเวชกรรมของแพทย์ บันทึกของครู ที่ชี้ให้เห็นพฤติการณ์ของบุคคลใดที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของเด็ก เพื่อเสนอต่อศาลเยาวชนและครอบครัว พิจารณาออกคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก (พ.ร.บ. ศาลเยาวชนและครอบครัว มาตรา ๑๗๒ วรรคสอง)

กระบวนการที่ ๓ การรับเคสเข้ามาดำเนินการ (Intake Process)

- เป็นการขึ้นทะเบียนเคสเพื่อบันทึกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและครอบครัวของหน่วยงานรับเคส (ดูรายละเอียดหน้า ๑๐๑)

กระบวนการที่ ๔ การสืบค้นข้อเท็จจริงและประเมินความต้องการรับบริการของเด็กและครอบครัว (สืบเสาะพินิจ)

- ความร่วมมือของทีมวิชาชีพ ซึ่งอาจประกอบด้วย นักสังคมสงเคราะห์ แพทย์ และนักจิตวิทยา รวมทั้งนักกฎหมาย ในการสืบค้นข้อเท็จจริงและประเมินความเสี่ยง ประเมินทางด้านสุขภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกายและสังคมจิตวิทยา และพฤติกรรม ประเมินครอบครัว และประเมินความต้องการรับบริการของเด็กและครอบครัว^๖
- การประสานงานและกำหนดขอบเขตการทำงานระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่กับสถานแรกรับ (เอกชน) และบ้านพักเด็กและครอบครัว ในการสืบเสาะพินิจเด็กและครอบครัว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยไม่เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน

^๕ ในสถานการณ์ที่จำเป็น สถานพยาบาลอาจรับเด็กเข้าเป็นผู้ป่วยในเพื่อให้เด็กมีที่พักพิงชั่วคราวและรับการตรวจรักษา ในระหว่างที่พนักงานเจ้าหน้าที่จัดหาสถานที่ให้เด็กพักอาศัยเป็นการชั่วคราวได้

^๖ จะเห็นได้หากเกิดปัญหาความร่วมมือในขั้นตอนดังกล่าว เช่น ขาดบุคลากรจากวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่งเข้าร่วมในการประชุมสหวิชาชีพ การประเมินที่เกิดขึ้นอาจไม่ครบถ้วน อันอาจส่งผลให้การกำหนดแผนในการช่วยเหลือคุ้มครองเด็กขาดความสมบูรณ์หรือไม่เหมาะสม เช่น การตัดสินใจแยกเด็กออกจากครอบครัว ทั้งที่การทำร้ายลูกนั้นอาจมีสาเหตุมาจากพ่อแม่ขาดทักษะในการเลี้ยงดูลูก ไม่ใช่เพราะไม่รักเด็ก ซึ่งสามารถให้เด็กยังคงอยู่กับครอบครัวต่อไปได้ และใช้กลไกกฎหมายเข้าไปควบคุม ติดตามความประพฤติของผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็ก รวมถึงจัดให้มีการอบรมทักษะในการเลี้ยงดูลูก (Parental Skill Training) ทักษะทางด้านการควบคุมอารมณ์ (Anger Management) ให้กับผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก

กระบวนการที่ ๕ การกำหนดแนวทางดำเนินการ

- ความร่วมมือของทีมวิชาชีพ ซึ่งอาจประกอบด้วย นักสังคมสงเคราะห์ แพทย์ และนักจิตวิทยา รวมทั้งนักกฎหมาย ในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติในการให้บริการแก่เด็กและครอบครัว

กระบวนการที่ ๖ การให้บริการตามแผน และการติดตามผลการปฏิบัติงาน

- ความร่วมมือระหว่างผู้ให้บริการหลายฝ่ายที่ต้องให้บริการร่วมกันหรือต่อเนื่องกัน และติดตามผลการปฏิบัติงานร่วมกัน
- ความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบวิชาชีพหรือหน่วยงาน ในกรณีที่ต้องมีการส่งต่อเคสในเขตจังหวัดหรือข้ามเขตจังหวัด
- ความร่วมมือระหว่าง CM (Case Manager) กับผู้ให้บริการแก่เด็กและครอบครัว ในการติดตามความคืบหน้าการให้บริการตามแผนปฏิบัติ

กระบวนการที่ ๗ การปิดเคสและยุติการให้บริการ

- ความร่วมมือระหว่าง CM (Case Manager) กับผู้ให้บริการแก่เด็กและครอบครัวในการประเมินผลลัพธ์ของการดำเนินงานหรือให้บริการแก่เด็กและครอบครัว จนมีข้อบ่งชี้ให้เห็นว่าครอบครัวและสังคมแวดล้อมเด็กสามารถปฏิบัติหน้าที่ในการอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนเด็ก และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตน และสามารถปกป้องคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัยได้ด้วยประการทั้งปวง

นอกจากนั้น ความร่วมมือจากหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ให้บริการทางสังคม แก่เด็กและครอบครัวในการสนับสนุนช่วยเหลือให้ผู้ประกอบวิชาชีพและผู้ให้บริการทางสังคม สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจของตน ก็มีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ต่อความสำเร็จของการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก (รายการนี้)

ในกรณีที่เกิดปัญหาไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบวิชาชีพหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พนักงานเจ้าหน้าที่หรือ CM (Case Manager) สามารถประสานงานกับ พมจ. ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานภายใต้ พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก เพื่อให้ประสานงานกับผู้ประกอบวิชาชีพหรือหน่วยงานดังกล่าว หรือนำเรื่องเสนอต่อคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด พิจารณาหาแนวทางแก้ไขเป็นหลายกรณี รวมถึงกำหนดแนวทางปรับปรุงและพัฒนากระบวนการรับสำหรับการประสานงานระหว่างแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก

การปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก จำเป็นต้องมีหลายบุคคลหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องร่วมดำเนินการ ทั้งจาก
หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบวิชาชีพ องค์กรเอกชนและเครือข่ายอาสาสมัคร อย่างไรก็ตาม เนื้อหาในส่วนนี้จะได้
กล่าวถึงเฉพาะบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่หลักในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก (รายการนี้) เท่านั้น

พนักงานเจ้าหน้าที่

พนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก คือ ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ดำเนินการสงเคราะห์และคุ้มครอง
สวัสดิภาพเด็ก โดยเฉพาะเด็กในภาวะเสี่ยง หรือเด็กที่ถูกละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ และใช้ความรุนแรง
ตามข้อบัญญัติใน พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจและหน้าที่ต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้ต้องดำเนินการ
และกระทำการโดยตรงเพื่อคุ้มครองเด็กจากการถูกละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ และใช้ความรุนแรง^๗

ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ในระดับจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก

- ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บุคคลอื่นอาจได้รับตำแหน่งพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก ซึ่งต้องมีคุณสมบัติและผ่าน
กระบวนการขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑. จบปริญญาตรีด้านการแพทย์ นิติศาสตร์ สังคมสงเคราะห์ จิตวิทยา กฎหมาย และมีประสบการณ์ด้านเด็ก
ตั้งแต่ ๒ ปีขึ้นไป ส่วนผู้ปฏิบัติงานด้านเด็กที่จบสาขาวิชาอื่น จะต้อง มีประสบการณ์ด้านเด็ก ๔ ปีขึ้นไป
โดยมีใบรับรองจากต้นสังกัด
๒. ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติกำหนด และผ่านการประเมินจาก
คณะกรรมการที่คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติตั้งขึ้น
๓. ผ่านการตรวจสอบสุขภาพจิตจากจิตแพทย์
๔. ได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กจากรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และขึ้นทะเบียนพนักงานเจ้าหน้าที่ที่กรมกิจการเด็ก
และเยาวชน

บทบาทหน้าที่

พนักงานเจ้าหน้าที่มีบทบาทหลักสำคัญในการนำเคสเด็กเข้าสู่กระบวนการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก และ
มีส่วนร่วมอย่างสำคัญในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก (รายการนี้) ดังนี้

๑. รับแจ้งหรือรับรายงานเหตุของเด็กที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือ เด็กถูกทารุณกรรมหรือเจ็บป่วย
เนื่องจากการเลี้ยงดูโดยมิชอบ (พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๒๙ หรือ มาตรา ๔๑ แล้วแต่กรณี)
๒. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อวินิจฉัยว่าเด็กต้องการได้รับความช่วยเหลือหรือไม่ และ
มีความจำเป็นที่จะต้องเข้าถึงตัวเด็กโดยทันทีหรือไม่

^๗ พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๗ ๓๙ ๔๑ และ ๔๒

๓. เข้าถึงตัวเด็ก รวมถึงประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ร่วมดำเนินการในการเข้าถึงตัวเด็ก เพื่อยับยั้งการกระทำที่เป็นอันตรายต่อเด็ก ส่งตัวเด็กเข้ารับการตรวจและรักษาพยาบาล และแยกเด็กจากครอบครัวเพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและครอบครัวรวมทั้งบุคคลที่เด็กอาศัยอยู่ด้วย หรือเพื่อคุ้มครองให้เด็กปลอดภัย (พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๓๐ (๑) (๒) มาตรา ๔๑ วรรคสอง หรือ มาตรา ๔๒ แล้วแต่กรณี)
๔. แยกเด็กจากครอบครัวเป็นการชั่วคราวเพื่อสืบเสาะพินิจเด็กและครอบครัว รวมถึงยื่นคำร้องขอต่อศาลเยาวชนและครอบครัวเพื่อขยายระยะเวลาดังกล่าว (พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๔๒)
๕. ดำเนินการหรือประสานงานกับหน่วยงานกลางระดับจังหวัด ในการขึ้นทะเบียนเคส และจัดทำ Case Profile ของแต่ละกรณี
๖. ดำเนินการร่วมกับผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ทำการประเมินเบื้องต้น (ประเมินร่างกาย จิตใจ สังคมของเด็ก และประเมินความเสี่ยง) และกำหนดวิธีการเฉพาะหน้าเพื่อให้เด็กปลอดภัย
๗. ดำเนินการตามวิธีการเฉพาะหน้าเพื่อให้เด็กปลอดภัย เช่น
 - ๗.๑ แยกเด็กจากครอบครัว และมอบเด็กให้อยู่ในความอุปการะของบุคคลหรือหน่วยงานใดเป็นการชั่วคราว
 - ๗.๒ ประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญสาขาสังคมสงเคราะห์และการแพทย์ในการจัดเตรียมรายงานหรือความเห็นเพื่อเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาใช้อำนาจสั่งแยกเด็กจากผู้ปกครอง
 - ๗.๓ ยื่นคำขอต่อศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อออกคำสั่งมิให้ผู้ปกครองหรือญาติของเด็กกระทำการรุนแรงแก่เด็ก (พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๔๓ วรรคสอง)
 - ๗.๔ จัดทำรายงานการประเมินเบื้องต้น พร้อมทั้งข้อเสนอแนะวิธีการเฉพาะหน้าเพื่อให้เด็กปลอดภัย และประสานกับพนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ (ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐) เพื่อเสนอเรื่องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่หรือยื่นคำร้องต่อศาลเยาวชนและครอบครัว พิจารณาออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ (พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มาตรา ๑๐ หรือ มาตรา ๑๑)
 - ๗.๕ กระทำการแทนเด็กผู้เสียหายจากการใช้ความรุนแรงในครอบครัวที่ไม่อยู่ในสภาพหรือวิสัยที่จะดำเนินการได้ ร้องขอให้ศาลเยาวชนและครอบครัวมีคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก (พ.ร.บ. ศาลเยาวชนและครอบครัว มาตรา ๑๗๒ วรรคสอง)^๔
 - ๗.๖ ติดตามเยี่ยมบ้าน เพื่อติดตามพฤติกรรมของเด็กและครอบครัว รวมถึงให้คำปรึกษาแนะนำและการสนับสนุนแก่ผู้ปกครองในการขจัดปัจจัยที่ทำให้เด็กไม่ปลอดภัย
 - ๗.๗ ขอให้มีการแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เพื่อติดตาม เยี่ยมเยียน ให้คำปรึกษาแนะนำเด็กและผู้ปกครอง (พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๔๘ และ ๔๙)
๘. ในกรณีที่ถูกกำหนดให้เป็น ผู้จัดบริการทางสังคมรายกรณี (Case Manager) ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ดังกล่าว ซึ่งรวมถึงจัดประชุมทีมสหวิชาชีพเพื่อวางแผนและดำเนินการสืบค้นข้อเท็จจริงและประเมินความต้องการรับบริการของเด็กและครอบครัว จัดประชุมผู้ให้บริการเพื่อกำหนดแนวทางดำเนินการ ติดตามผลการให้บริการ จัดประชุมเพื่อประเมินผลลัพธ์ของการให้บริการ เป็นต้น
๙. ในกรณีที่ไม่ได้ถูกกำหนดให้เป็นผู้จัดบริการทางสังคมรายกรณี (Case Manager) พนักงานเจ้าหน้าที่อาจมีบทบาทเป็นส่วนหนึ่งของทีมสหวิชาชีพ ซึ่งอาจรวมถึง

^๔ ประกอบกับข้อ ๑๓ วรรคสอง ของข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีการดำเนินคดีคุ้มครองสวัสดิภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔

๙.๑ การเข้าร่วมในการสืบค้นและประเมินความต้องการรับบริการของเด็กและครอบครัว

๙.๒ การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติที่กำหนดไว้

๙.๒.๑ การเตรียมข้อมูลและยื่นคำร้องต่อศาลเยาวชนและครอบครัวให้พิจารณาออกคำสั่ง
ในเรื่องต่าง ๆ เช่น คำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ หรือคำสั่งคุ้มครอง
สวัสดิภาพเด็ก

๙.๒.๒ เข้าร่วมในการประเมินผลลัพธ์ของการให้บริการ เป็นต้น ทั้งนี้แล้วแต่ความตกลง
ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละกรณีไป

๙.๒.๓ ประเมินพฤติกรรมและความเป็นไปได้ในการส่งเด็กกลับคืนสู่ครอบครัวอย่างต่อเนื่อง
และยื่นเรื่องเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณามอบตัวเด็กให้แก่ผู้ปกครองรับไปดูแล

๙.๓ จัดทำบันทึกในส่วนที่เกี่ยวกับการทำงานของตนเอง ทั้งในส่วนขอข้อเท็จจริงที่ได้รับ ข้อวินิจฉัย
การให้บริการ ผลลัพธ์ของการให้บริการ เพื่อเก็บรวบรวมไว้ใน Case Profile ของกรณีนั้น ๆ

๙.๔ จัดทำรายงานพร้อมข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) ยื่นให้แก่ผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตามมาตรา ๒๔
(พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก) กล่าวคือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่เกิดเหตุ นายอำเภอ
ผู้ว่าราชการเขต (ในกรุงเทพมหานคร) ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์

ศูนย์พึ่งได้ (OSCC)

ศูนย์พึ่งได้ในโรงพยาบาลจังหวัดและโรงพยาบาลชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานระดับชาติ เพื่อแก้ปัญหาสตรีและเด็กซึ่งเป็นเหยื่อของการถูกละเมิด การละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ และใช้ความรุนแรง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ กระทรวงสาธารณสุขจัดให้มีบริการแยกต่างหากขึ้นในโรงพยาบาล เพื่อให้การตรวจรักษาเฉพาะทางเป็นการฉุกเฉินแก่สตรีและเด็ก รวมถึงให้การช่วยเหลือทางจิตวิทยา และโอกาสเข้าถึงบริการสงเคราะห์ช่วยเหลือและบริการทางกฎหมาย

โรงพยาบาลมักเป็นจุดแรกที่ได้รับการติดต่อจากเด็กซึ่งถูกละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ และถูกใช้ความรุนแรง โดยเด็กเหล่านี้อาจจะมาแจ้งเหตุด้วยตนเอง หรือมีหน่วยงานหรือครอบครัวอื่นเป็นผู้ส่งตัว^๙

บทบาทหน้าที่

๑. ให้บริการฉุกเฉินทางแพทย์โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายจากเด็กที่ถูกละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ และถูกใช้ความรุนแรง รวมถึงการตรวจรักษาพยาบาลทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็ก^{๑๐}
๒. จัดให้มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเคารพในการรักษาความลับ ระหว่างที่เด็กพักอยู่ในศูนย์พึ่งได้
๓. รายงานให้พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ โดยไม่ชักช้า เมื่อเป็นที่ปรากฏชัดหรือน่าสงสัยว่าเด็กถูกทารุณกรรมหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการเลี้ยงดูโดยมิชอบ (พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๒๙ วรรคสอง)
๔. ดำเนินการหรือประสานงานกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการประเมินเบื้องต้นเพื่อกำหนดวิธีการเฉพาะหน้า เพื่อให้เด็กปลอดภัย
๕. จัดให้มีนักสังคมสงเคราะห์ และผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ เข้าร่วมในทีมสหวิชาชีพเพื่อดำเนินการตามกระบวนการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก ซึ่งรวมถึง การสืบค้นข้อเท็จจริงและประเมินความต้องการรับบริการของเด็ก การกำหนดแนวทางดำเนินการให้บริการตามบทบาทหน้าที่กำหนดในแผนปฏิบัติ และร่วมประเมินผลลัพธ์ของการให้บริการ
๖. ประสานงานกับหน่วยงานคุ้มครองเด็กอื่น ๆ ในจังหวัดหรือข้ามจังหวัด เพื่อให้กระบวนการส่งต่อเด็กผู้ถูกละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ และถูกใช้ความรุนแรงดำเนินไปอย่างเหมาะสม
๗. เก็บรักษาบันทึกของแต่ละรายกรณี และแลกเปลี่ยนข้อมูลการประเมินและข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

^๙ กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานช่วยเหลือเด็กของศูนย์พึ่งได้และสถานพยาบาล ดังนี้

๑. แนวทางปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือเด็ก สตรีและบุคคลในครอบครัวที่ถูกกระทำรุนแรง จัดทำโดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข (กันยายน ๒๕๕๒)
๒. คู่มือการตรวจรักษา กรณีข่มขืนกระทำชำเรา จัดทำโดย สำนักบริหารการสาธารณสุข, กระทรวงสาธารณสุข (กรกฎาคม ๒๕๕๒)

^{๑๐} หากเด็กไม่มีสิทธิตามหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สามารถติดต่อขอให้บ้านพักเด็กและครอบครัวหรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจ่ายให้แทนเด็ก โดยอาจจะนำมาจากงบประมาณประจำหรือขอจากกองทุนคุ้มครองเด็กได้

ครู / โรงเรียน / สถานศึกษา

โรงเรียนต่าง ๆ ภายใต้การบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีบทบาทสำคัญในระบบงานคุ้มครองเด็ก ครูคือผู้ที่ใช้เวลาอยู่กับเด็กวันละหลายชั่วโมง จึงอาจสังเกตเห็นเมื่อเด็กประสบปัญหาหรือหยุดเรียนกลางคัน

ในปัจจุบันโรงเรียนต่าง ๆ ได้จัดโครงการที่มีส่วนสำคัญต่อการป้องกันการถูกละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ และใช้ความรุนแรงโดยครูจะปฏิบัติงานภายใต้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ซึ่งอยู่ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) โดยการออกเยี่ยมบ้านและบันทึกข้อมูลของเด็กและครอบครัว ระบบคัดกรองนี้ช่วยให้ทราบว่านักเรียนคนใดบ้างที่อยู่ในภาวะเสี่ยง

บทบาทหน้าที่

๑. รายงานให้พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ โดยไม่ชักช้า เมื่อเป็นที่ปรากฏชัดหรือน่าสงสัยว่าเด็กถูกทารุณกรรมหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการเลี้ยงดู โดยมีขอบ (พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๒๙ วรรคสอง)
๒. ประสานงานและส่งตัวเด็กให้เข้าอยู่ในการดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือตำรวจ ในกรณีที่เห็นว่าเด็ก อาจไม่ปลอดภัย
๓. รายงานข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมหรือการกระทำที่อาจก่อให้เกิด อันตรายแก่เด็ก แก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือทีมสหวิชาชีพ สำหรับการประเมินเบื้องต้นเพื่อกำหนดวิธีการ เฉพาะหน้าเพื่อให้เด็กปลอดภัย
๔. เข้าร่วมในทีมสหวิชาชีพ เมื่อได้รับการประสานร้องขอจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือ CM (Case Manager) เพื่อดำเนินการตามกระบวนการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก ซึ่งรวมถึงการสืบค้นข้อเท็จจริงและประเมิน ความต้องการรับบริการของเด็ก การกำหนดแนวทางดำเนินการให้บริการตามบทบาทหน้าที่กำหนด ในแผนปฏิบัติ และร่วมประเมินผลลัพธ์ของการให้บริการ
๕. จัดบริการให้แก่เด็กและครอบครัว ซึ่งอาจรวมถึง
 - ๕.๑ ดำเนินการเพื่อให้เด็กมีความปลอดภัยในขณะที่เด็กอยู่ในความดูแลของโรงเรียน รวมถึงการสร้าง หลักประกันว่าเด็กจะไม่ถูกรังแก หรือไปรังแกเด็กอื่น ซึ่งสามารถทำได้ด้วยการส่งเสริมการสอน วินัยเชิงบวก (Positive discipline) การประเมินอันตรายในโรงเรียนเพื่อจัดสภาพแวดล้อม ให้ปลอดภัย กำหนดกฎระเบียบให้เกิดความปลอดภัย และแทรกแซงเมื่อมีการข่มขู่รังแกกัน
 - ๕.๒ จัดกิจกรรมฝึกอบรมนักเรียนให้รู้จักวิเคราะห์สถานการณ์อันตราย รู้จักหลบหลีก และขอความช่วยเหลือ ให้ได้รับความคุ้มครองให้ปลอดภัย สำหรับเด็กนักเรียนวัยรุ่นจัดฝึกอบรมหลักสูตรเข้มข้นในเรื่อง ทักษะการควบคุมตนเองและระบายความเครียด ทักษะการจัดการปัญหา ทักษะสังคมโดยเฉพาะการมี ปฏิสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม การบริหารการเงิน การดูแลตนเองด้านเพศ รู้จักเท่าทันอารมณ์เพศและ การควบคุม กิจกรรมทดแทนการมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น
 - ๕.๓ จัดกิจกรรมป้องกันและสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี ระหว่างนักเรียน ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับ ผู้ปกครอง เช่น จัดอาสาสมัครดูแล (Escort) สำหรับเด็กเข้าใหม่ เด็กพิการ เด็กต่างถิ่น ต่างเชื้อชาติ ศาสนา ฯลฯ จัดอาสาสมัครพี่ช่วยน้อง (Mentor) ให้เด็กเล็กกว่า จัดกิจกรรมส่งเสริมสัมพันธ์ เช่น Buddy/ Secret friend กิจกรรมกีฬา ศิลปะ ดนตรี จัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์เด็กกับครู เช่น กิจกรรม ลูกเสือ เนตรนารี บำเพ็ญประโยชน์
 - ๕.๔ จัดให้มีโครงการดูแลพัฒนาเด็กหรือกิจกรรมหลังเลิกเรียนเพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างในการปกครองดูแล จนกว่าผู้ปกครองจะกลับถึงบ้าน
 - ๕.๕ ร่วมกับทีมสหวิชาชีพจัดอบรมความรู้ ฝึกทักษะในการเลี้ยงลูก (Parental skills) จัดบริการ ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว ปัญหาการเรียนของเด็กนักเรียนให้แก่ผู้ปกครอง โดยเฉพาะการเข้า Internet การฝึกทักษะทางสังคม ทักษะการจัดการปัญหา การมีปฏิสัมพันธ์ กับเพศตรงข้ามของวัยรุ่น ฯลฯ

๕.๖ ร่วมกับทีมสหวิชาชีพจัดกิจกรรม การจัดกิจกรรมครอบครัวสำหรับเด็กและผู้ปกครองเพื่อฟื้นฟูความรักและความผูกพัน (Nature of attachments) เสริมสร้างการแสดงออกและรับรู้อารมณ์ความรู้สึกซึ่งกันและกัน (Expression and reception of feelings) หรือเพิ่มพูนความสัมพันธ์ทางจิตใจที่มีต่อกัน (Nature of relationships) เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการส่งเด็กกลับคืนสู่ครอบครัว

๕.๗ ประสานงานกับโรงเรียนอื่น เพื่อให้เด็กสามารถย้ายโรงเรียนได้ในกรณีจำเป็น

๖. เก็บรักษาข้อมูล บันทึกของแต่ละรายกรณีเพื่อส่งต่อ และแลกเปลี่ยนข้อมูลการประเมินและข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

พนักงานฝ่ายปกครอง

พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก ไม่ได้ให้คำนิยามของคำว่า “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ” ไว้ อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบเคียงคำนิยามดังกล่าวที่ใช้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และระบบบริหารราชการแผ่นดิน อาจถือได้ว่า พนักงานฝ่ายปกครอง ในที่นี้ นอกจากบุคคลที่ถูกกำหนดให้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตามมาตรา ๒๔ (ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ) แล้ว อาจหมายรวมถึงปลัดอำเภอ ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล^{๑๑}

พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองไว้หลายประการ อย่างไรก็ตาม เนื้อหาในส่วนนี้จะได้กล่าวถึงเฉพาะบทบาทของพนักงานฝ่ายปกครองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน คุ้มครองเด็ก (รายการนี้) เท่านั้น

บทบาทหน้าที่

๑. รับแจ้งหรือรับรายงานเหตุของเด็กที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือ เด็กถูกทารุณกรรมหรือเจ็บป่วย เนื่องจากการเลี้ยงดูโดยมิชอบ (พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๔๑ แล้วแต่กรณี) และ ประสานงานกับพนักงานเจ้าหน้าที่โดยทันที เพื่อร่วมกำหนดแนวทางดำเนินการในการเข้าถึงตัวเด็ก
๒. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อวินิจฉัยว่าเด็กต้องการได้รับความช่วยเหลือหรือไม่ และมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าถึงตัวเด็กโดยทันทีหรือไม่
๓. หากมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนเพื่อความปลอดภัยของเด็ก พนักงานฝ่ายปกครองอาจเข้าถึงตัวเด็ก เพื่อยับยั้งการกระทำที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กได้ทันที รวมถึงแยกตัวเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม จากครอบครัวและจัดให้เด็กอยู่ในความดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศูนย์พึ่งได้ของโรงพยาบาล เพื่อให้เด็กได้รับการตรวจรักษา (พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๔๑ วรรคสอง และมาตรา ๔๒ วรรคแรก)
๔. รวบรวมและส่งข้อมูลที่ได้รับการแจ้งหรือรายงานเหตุหรือการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับบุคคล และพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ สำหรับใช้ในการประเมินเบื้องต้นเพื่อกำหนดวิธีการเฉพาะหน้าเพื่อให้เด็กปลอดภัย
๕. ดำเนินการหรือสนับสนุนพนักงานเจ้าหน้าที่ในการยื่นคำขอต่อศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อออกคำสั่ง มิให้ผู้ปกครองหรือญาติของเด็กกระทำทารุณกรรมแก่เด็ก (พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๔๓ วรรคสอง)
๖. เก็บรักษาบันทึกการดำเนินงาน ตรวจสอบให้มีกลไกที่ดีสำหรับการส่งตัวเด็ก และการติดตามผล
๗. สนับสนุนและพัฒนาระบบการทำงานของฝ่ายปกครอง ให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก เช่น การพัฒนาศักยภาพของพนักงานฝ่ายปกครองในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก จัดสรรให้มีพนักงาน ฝ่ายปกครองรับผิดชอบโดยตรงในการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก
๘. ประเมินปัจจัยเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดการกระทำความผิดทางอาญาต่อเด็ก และร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ในการคุ้มครองเด็ก เพื่อดำเนินแผนป้องกันโดยเฉพาะการทำงานกับครอบครัว ชุมชน และ โรงเรียนหรือสถานศึกษา ในการควบคุมหรือขจัดปัจจัยเสี่ยงข้างต้น

^{๑๑} ดู ญัตติ บัณฑิต บัณฑิต, อำนาจและหน้าที่ขององค์กรและบุคลากรตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖, คู่มือการสงเคราะห์ และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก, สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ, กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์, หน้า ๒๘ - ๓๓.

สำรวจ

บทบาทสำคัญประการหนึ่งของตำรวจในกรณีการละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ และใช้ความรุนแรงต่อเด็ก คือ การจับกุมและดำเนินคดีต่อผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเป็นหลัก นอกจากนั้นตำรวจยังมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการทั้งปวงเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดต้องได้รับผลกระทบจากการดำเนินการต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม เช่น การปฏิบัติตามกระบวนการพิจารณาสำหรับเด็กในคดีอาญา เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม เนื้อหาในคู่มือฉบับนี้จะได้กล่าวถึงเฉพาะบทบาทของตำรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก (รายการนี้) เท่านั้น

บทบาทหน้าที่

๑. รับแจ้งหรือรับรายงานเหตุของเด็กที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือ เด็กถูกทารุณกรรมหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการเลี้ยงดูโดยมิชอบ (พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๒๙ หรือ มาตรา ๔๑ แล้วแต่กรณี) และประสานงานกับพนักงานเจ้าหน้าที่โดยทันที เพื่อร่วมกำหนดแนวทางดำเนินการในการเข้าถึงตัวเด็ก
๒. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อวินิจฉัยว่าเด็กต้องการได้รับความช่วยเหลือหรือไม่ และมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าถึงตัวเด็กโดยทันทีหรือไม่
๓. หากมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนเพื่อความปลอดภัยของเด็ก ตำรวจอาจเข้าถึงตัวเด็กเพื่อยับยั้งการกระทำที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กได้ทันที รวมถึงแยกตัวเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมจากครอบครัว (พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๔๑ จัดให้เด็กอยู่ในความดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศูนย์พึ่งได้ของโรงพยาบาล (ในกรณีที่เด็กต้องได้รับการตรวจรักษา)
๔. วางแผนร่วมกันกับพนักงานเจ้าหน้าที่และทีมสหวิชาชีพในกรณีที่ต้องสัมภาษณ์เด็ก เพื่อใช้ในการดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดต่อเด็ก
๕. รวบรวมและส่งข้อมูลที่ได้รับการแจ้งหรือรายงานเหตุหรือการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับบุคคลและพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ สำหรับใช้ในการประเมินเบื้องต้นเพื่อกำหนดวิธีการเฉพาะหน้าเพื่อให้เด็กปลอดภัย
๖. ดำเนินการหรือสนับสนุนพนักงานเจ้าหน้าที่ในการจัดทำรายงานการประเมินเบื้องต้น พร้อมทั้งข้อเสนอแนะวิธีการเฉพาะหน้าเพื่อให้เด็กปลอดภัย และนำเสนอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่หรือยื่นคำร้องต่อศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อให้พิจารณาออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อ**บรรเทาทุกข์** (พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑)
๗. ยื่นคำร้องแทนเด็กผู้เสียหายจากการใช้ความรุนแรงในครอบครัวที่ไม่อยู่ในสภาพหรือวิสัยที่จะดำเนินการได้ เพื่อขอให้ศาลเยาวชนและครอบครัวมี**คำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก** (พ.ร.บ. ศาลเยาวชนและครอบครัว มาตรา ๑๗๒ วรรคสอง)^{๑๒}
๘. จับกุมผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก^{๑๓} ตามหมายจับที่ออกโดยศาลเยาวชนและครอบครัว มาซึ่งไว้จนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่ง (พ.ร.บ. ศาลเยาวชนและครอบครัว มาตรา ๑๗๖ วรรคสอง)

^{๑๒} ประกอบกับข้อ ๑๓ วรรคสอง ของข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีการดำเนินคดีคุ้มครองสวัสดิภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔

๙. ดำเนินการหรือสนับสนุนพนักงานเจ้าหน้าที่ในการยื่นคำขอต่อศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อออกคำสั่งมิให้ผู้ปกครองหรือญาติของเด็กกระทำการทารุณกรรมแก่เด็ก รวมถึงจับกุมบุคคลดังกล่าวมาถ่วงไว้ก่อน ตามคำสั่งศาลเยาวชนและครอบครัว (พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๔๓ วรรคสอง)
๑๐. เก็บรักษาบันทึกการดำเนินงาน และตรวจสอบให้มีกลไกที่ดีสำหรับการส่งตัวเด็ก และการติดตามผล
๑๑. สนับสนุนและพัฒนาระบบการทำงานของตำรวจ ให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก เช่น การพัฒนาศักยภาพของตำรวจในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก จัดสรรให้มีตำรวจรับผิดชอบโดยตรงในการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก
๑๒. ประเมินปัจจัยเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดการกระทำความผิดทางอาญาต่อเด็ก และร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ในการคุ้มครองเด็กเพื่อดำเนินแผนป้องกันโดยเฉพาะการทำงานกับครอบครัว ชุมชน และโรงเรียนหรือสถานศึกษาในการควบคุมหรือขจัดปัจจัยเสี่ยงข้างต้น^{๑๔}

^{๑๓} คำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพ อาจรวมถึงการห้ามเสพยาหรือสิ่งมึนเมา ห้ามเข้าใกล้ที่อยู่อาศัยของเด็ก ห้ามใช้หรือครอบครองทรัพย์สิน ห้ามกระทำการอันใดอันอาจนำไปสู่การใช้ความรุนแรงในครอบครัว ห้ามกระทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการปฏิบัติโดยมิชอบต่อเด็กตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก และการปฏิบัติอย่างอื่นตามที่ศาลเห็นสมควร

^{๑๔} ยกตัวอย่างเช่น ควรตรวจสอบว่าในพื้นที่รับผิดชอบ มีบริเวณที่เด็กสัญจรผ่าน ซึ่งเป็นพื้นที่หรือตึกกรังว่างเปล่า หรือเป็นพื้นที่มืดไม่มีคอมส่องสว่าง ทำให้เกิดภาวะเสี่ยง และแจ้งให้ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ เช่น เจ้าหน้าที่เขตของกรุงเทพมหานคร หรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการหรือสั่งการให้มีการล้อมรั้วให้มืดชิดหรือติดตั้งคอมส่องสว่าง เป็นต้น

พนักงานเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่

พนักงานเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ คือ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราว ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้แก่

- ๑. หัวหน้าสถานีตำรวจ
- ๒. นายอำเภอ
- ๓. พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

บทบาทหน้าที่

- ๑. รับพิจารณารายงานและความเห็น (ในกรณีที่เด็กเป็นผู้เสียหายจากการใช้ความรุนแรงในครอบครัว และได้มีการร้องทุกข์หรือร้องทุกข์แทนแล้ว) จากพนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ (ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว) หรือศูนย์ปฏิบัติการที่มีเขตอำนาจ ที่ขอให้ออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ (ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑) ทั้งนี้เพื่อให้เด็กปลอดภัย
- ๒. ในกรณีที่มิใช่เหตุสมควร เรียกพนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ หรือเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาสอบถามข้อเท็จจริงเพิ่มเติม เพื่อประกอบดุลยพินิจออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์
- ๓. ออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ (โดยใช้แบบ คร. ๙ ทำระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐)

พนักงานอัยการ

สำนักงานอัยการสูงสุดมีบทบาทในการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก โดยมีอัยการสูงสุดเป็นกรรมการในคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ อัยการจังหวัด หรืออัยการจังหวัดคดีเยาวชนและครอบครัว (กรณีที่มี) เป็นกรรมการในคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด และมีบทบาทในคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่นซึ่งบัญญัติว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานอัยการสูงสุด

บทบาทของพนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัว คือการพิจารณาสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาทั้งที่เป็นผู้ใหญ่ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก และ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และนำเด็กซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการถอนอำนาจปกครองของบิดา มารดา ผู้ปกครอง กรณีเห็นว่าการใช้อำนาจปกครองเป็นอุปสรรคต่อเด็ก และแต่งตั้งผู้ปกครองแทน รวมถึงให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือทางกฎหมายในเรื่องที่เกี่ยวกับการคุ้มครองพยาน การเรียกร้องค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญา การเรียกค่าสินไหมทดแทน

อย่างไรก็ตาม เนื้อหาในคู่มือฉบับนี้จะได้กล่าวถึงเฉพาะบทบาทของพนักงานอัยการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานอื่น ในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก (รายการนี้) เท่านั้น

บทบาทหน้าที่

๑. เข้าร่วมในทีมสหวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีที่มีการดำเนินคดีทางอาญาต่อผู้กระทำต่อเด็ก
๒. ยื่นคำร้องต่อศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อขอขยายระยะเวลาการแยกเด็กจากครอบครัว เพื่อสืบเสาะพินิจเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว (พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๔๒)
๓. พิจารณาออกคำสั่งคุ้มครองเด็กคนอื่น ๆ จากผู้ต้องหา ทั้งสำหรับเด็กที่เป็นญาติและไม่ใช่วินิจฉัยของเด็กซึ่งถูกละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ หรือใช้ความรุนแรง
๔. ดำเนินการตรวจสอบให้เด็กซึ่งถูกละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ และใช้ความรุนแรง มีผู้ดำเนินการแทนในด้านกฎหมาย
๕. ดำเนินการหรือสนับสนุนพนักงานเจ้าหน้าที่ในการยื่นคำขอต่อศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อออกคำสั่งมิให้ผู้ปกครองหรือญาติของเด็กกระทำความทารุณกรรมแก่เด็ก รวมถึงจับกุมบุคคลดังกล่าวมาซักถามก่อนตามคำสั่งศาลเยาวชนและครอบครัว (พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๔๓ วรรคสอง)
๖. เก็บรักษากันตึกถ้อยคำหรือสำนวนคดีซึ่งใช้ความรุนแรงหรือกระทำการละเมิด ละเลยทอดทิ้ง หรือแสวงประโยชน์จากเด็ก
๗. ดำเนินคดีคุ้มครองสวัสดิภาพแทนผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว กรณีผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงไม่อยู่ในสภาพหรือวิสัยที่จะร้องขอได้เอง เพื่อขอให้ศาลเยาวชนและครอบครัวออกคำสั่งกำหนดมาตรการ หรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวแก่ผู้ถูกกระทำฯ ตาม พ.ร.บ. ศาลเยาวชนและครอบครัว มาตรา ๑๗๒

ศาลเยาวชนและครอบครัว

ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด คดีครอบครัว คดีคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก รวมถึงคดีอื่นๆ ที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว

เนื้อหาในคู่มือฉบับนี้จะได้กล่าวถึงบทบาทของศาลเยาวชนและครอบครัว เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก (รายการณ) เท่านั้น ซึ่งจะครอบคลุมถึง

ก) การพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก (รายการณ) ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก และ พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และ

ข) การพิจารณาคดีคุ้มครองสวัสดิภาพ ซึ่งหมายถึง คดี ๒ ประเภท^๕ คือ คดีร้องขอให้ศาลคุ้มครองสวัสดิภาพในกรณีที่มีการปฏิบัติต่อเด็กโดยมิชอบด้วย พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก และ คดีร้องขอให้ศาลคุ้มครองสวัสดิภาพผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวตาม พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

บทบาทหน้าที่

๑. ใช้ดุลพินิจออกหมายค้น ในกรณีที่มีการยื่นคำร้องขอหมายค้นเพื่อดำเนินคดีตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก
๒. พิจารณาคดีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องขอขยายเวลาคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เพื่อสืบเสาะและพินิจเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๔๒ วรรคสอง
๓. พิจารณาคดีที่ผู้ปกครองโต้แย้งคำสั่งสงเคราะห์เด็กที่ออกโดยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๓๓ วรรค สอง สาม และ สี่
๔. ตรวจสอบคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ ที่ออกโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มาตรา ๑๐
๕. พิจารณาคดีที่มีการยื่นคำร้องขอให้ศาลเยาวชนและครอบครัวมีคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑
๖. กำหนดมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยผู้ปกครองหรือญาติที่กระทำทารุณกรรมแก่เด็ก ห้ามเข้าเขตกำหนดหรือห้ามเข้าใกล้ตัวเด็ก ห้ามมิให้กระทำอีก ทำพัฒนาบและกักขัง (พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๔๓)
๗. พิจารณาคดีที่มีคำร้องขอให้ศาลเยาวชนและครอบครัวมีคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก (พ.ร.บ. ศาลเยาวชนและครอบครัว มาตรา ๑๗๒ วรรคสอง)
๘. ออกหมายจับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก^๖ มาซึ่งไว้จนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่ง (พ.ร.บ. ศาลเยาวชนและครอบครัว มาตรา ๑๗๖ วรรคสอง)
๙. พิจารณาคดีที่ผู้ปกครองเห็นแย้งต่อคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๔๔ และข้อกำหนดให้เด็กทำงานหรือบำเพ็ญประโยชน์ตามมาตรา ๔๕
๑๐. พิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่ฝ่าฝืน พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก มาตรา ๕

^๕ ตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีการดำเนินคดีคุ้มครองสวัสดิภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๕

^๖ คำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพ อาจรวมถึง การห้ามเสพสุราหรือสิ่งมึนเมา ห้ามเข้าใกล้ที่อยู่อาศัยของเด็ก ห้ามใช้หรือครอบครองทรัพย์สิน ห้ามกระทำการอันใดอันอาจนำไปสู่การใช้ความรุนแรงในครอบครัว ห้ามกระทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการปฏิบัติโดยมิชอบต่อเด็กตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก และการปฏิบัติอย่างอื่นตามที่ศาลเห็นสมควร

สถานแรกรับ (บ้านพักเด็กและครอบครัว)

สถานแรกรับเป็นสถานที่ปลอดภัยสำหรับเด็กได้ฟื้นฟูทั้งร่างกายและจิตใจ และกำหนดวิธีการให้บริการแก่เด็กและครอบครัวเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในการให้เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาตามมาตรฐานขั้นต่ำและได้รับการปกป้องคุ้มครองให้ปลอดภัยด้วยประการทั้งปวง สถานแรกรับคือทางเลือกระยะสั้นอันหนึ่ง ที่เพิ่มโอกาสให้เด็กและครอบครัวได้กลับคืนสู่ชุมชนของตนเอง นอกเหนือจากการส่งเด็กเข้ารับบริการในรูปแบบอื่น ๆ เช่น ครอบครัวทดแทน หรือสถานรองรับใด ๆ ในปัจจุบันกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้มอบภารกิจของสถานแรกรับให้บ้านพักเด็กและครอบครัวดำเนินการ

สถานแรกรับ (บ้านพักเด็กและครอบครัว) ดำเนินงานในเชิงป้องกันโดยส่งเจ้าหน้าที่นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยาของบ้านพักฯ เข้าทำงานร่วมกับชุมชนในการสร้างระบบป้องกันและเฝ้าระวังในชุมชน ซึ่งจะบ่งชี้ว่าครอบครัวใดอยู่ในภาวะเสี่ยง หรือกำลังประสบปัญหาการใช้ความรุนแรง การละเลยทอดทิ้ง และแสวงหาประโยชน์จากเด็ก และให้การสนับสนุนช่วยเหลือครอบครัวเหล่านั้น ระบบป้องกันและเฝ้าระวังนี้ช่วยให้เจ้าหน้าที่จากบ้านพักฯ ป้องกันเด็กให้พ้นจากการถูกทำร้ายอย่างรุนแรงได้ อีกทั้งยังช่วยให้ครอบครัวมีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นสำหรับเด็กด้วย

บทบาทหน้าที่

๑. จัดให้มีสถานที่พักพิงฉุกเฉิน/ชั่วคราว และมีบริการพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อให้เด็กที่เข้าพักอาศัยเป็นการชั่วคราว ได้รับการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำและความปลอดภัย เพื่อประเมินความต้องการรับบริการของเด็ก และครอบครัวและส่งต่อให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบ
๒. จัดให้มีบริการตรวจรักษาสุขภาพทางร่างกายและจิตใจในทันทีที่เด็กเข้าพักอาศัย
๓. ดำเนินการหรือประสานงานกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการประเมินเบื้องต้นเพื่อกำหนดวิธีการเฉพาะหน้า เพื่อให้เด็กปลอดภัย
๔. ประสานงานและสนับสนุน CM (Case Manager) ในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก เช่น ส่งมอบข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว เข้าร่วมในทีมสหวิชาชีพในการวางแผนและดำเนินการสืบค้นข้อเท็จจริงและประเมินความต้องการรับบริการของเด็กและครอบครัว กำหนดแนวทางดำเนินการให้บริการตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดในแผนปฏิบัติ และร่วมประเมินผลลัพธ์ของการให้บริการ
๕. สืบเสาะและพินิจเด็กและครอบครัวเพื่อวินิจฉัย กำหนดวิธีการที่เหมาะสมในการสงเคราะห์ หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ และรายงานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกระทรวงฯ แล้วแต่กรณี
๖. เก็บบันทึกข้อมูลของแต่ละรายกรณี และแลกเปลี่ยนข้อมูลที่จำเป็นให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๗. จัดการเรียนรู้ด้านอาชีวบำบัดและทักษะด้านสังคม เช่น กีฬา นันทนาการ และกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูให้แก่เด็กและครอบครัวที่เข้ารับบริการ
๘. สนับสนุนช่วยเหลือให้เด็กคงอยู่กับครอบครัว จัดส่งเด็กกลับคืนสู่ครอบครัว รวมถึงประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน เช่น สถานศึกษา โรงพยาบาล ครอบครัวอุปถัมภ์ ครอบครัวอุปการะ เพื่อให้เด็กเข้ารับบริการ

มาตรฐานการดูแลเด็กของสถานรองรับเด็ก

- ให้คำนึงถึงหลักการของ “การรักษาความลับหรือความเป็นส่วนตัวของเด็ก” “การไม่เลือกปฏิบัติ” และ “ประโยชน์สูงสุดของเด็ก” เป็นสำคัญ
- ต้องให้เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นและความต้องการตามวุฒิภาวะของเด็ก รวมทั้งมีผู้ประกอบวิชาชีพที่สามารถแสดงเจตนาหรือความคิดเห็นแทนเด็ก (Right to be heard)
- พัฒนาวิธีปฏิบัติด้านการดูแลเด็ก เพื่อให้เด็ก ๆ ได้รับการเลี้ยงดูตามมาตรฐานขั้นต่ำและมีความปลอดภัย
- พัฒนามาตรฐานการดูแลเด็กของสถานรองรับเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการคุ้มครองจากการถูกละเมิดและใช้ความรุนแรงในสถานแรกรับ (บ้านพักเด็กและครอบครัว)

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.)

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) เป็นหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบหลักในการสร้างหลักประกันให้เด็ก ๆ ในจังหวัดมีความเป็นอยู่ที่ดีและได้รับความคุ้มครอง^{๑๗} โดย พมจ. จะดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ และรายงานสถานการณ์ด้านเด็กเพื่อกำหนดนโยบายในระดับจังหวัด โดยเฉพาะการนำประเด็นต่าง ๆ ที่พึงพิจารณาในการคุ้มครองเด็กของจังหวัดเข้าสู่วาระการพิจารณาของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด

พมจ. มีบทบาทเป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานภายใต้ พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก เพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ในการดำเนินงานป้องกันและช่วยเหลือเด็กและครอบครัวที่อยู่ในภาวะเสี่ยง รวมถึงกรณีที่ถูกละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ และใช้ความรุนแรง และเป็นหน่วยงานบริการหลักในระดับจังหวัด สำหรับกรณีการกระทำความรุนแรงต่อเด็ก สตรี ผู้สูงอายุและคนพิการ”

บทบาทหน้าที่

๑. จัดให้มีนักสังคมสงเคราะห์และพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อรับผิดชอบในการรับแจ้งเหตุและดำเนินการตามกระบวนการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก
๒. จัดให้มีและพัฒนากลไกสนับสนุนการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก (รายการนี้) กล่าวคือ
 - ๒.๑ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาและกำหนดแนวทางปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก (รายการนี้) ในจังหวัด
 - ๒.๒ ดำเนินการหรือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดเพื่อกำหนดให้มีหน่วยงานกลางเพื่อรับผิดชอบในการขึ้นทะเบียนเคส จัดทำและเก็บรวบรวม Case Profile ในจังหวัด
 - ๒.๓ การดำเนินการจัดตั้งและสนับสนุนให้มีเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญสาขาสังคมสงเคราะห์และการแพทย์ เพื่อสนับสนุนการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่และทีมสหวิชาชีพ รวมถึงให้ความเห็นทางวิชาชีพแก่ศาลเยาวชนและครอบครัวในการพิจารณาออกคำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก^{๑๘}
 - ๒.๔ จัดให้มีเครือข่ายครอบครัวอุปถัมภ์ โดยเสาะหาครอบครัวที่สมัครใจและมีศักยภาพในการทำหน้าที่ครอบครัวอุปถัมภ์ พร้อมทั้งจัดให้มีการเตรียมความพร้อมและกลไกสนับสนุนสำหรับการทำหน้าที่ครอบครัวอุปถัมภ์
 - ๒.๕ ดำเนินการหรือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง^{๑๙} ในการดูแล ตรวจสอบ และสนับสนุนช่วยเหลือผู้ให้บริการดูแลและคุ้มครองเด็กในจังหวัด เช่น บ้านพักเด็กและครอบครัว สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาและฟื้นฟู ให้สามารถเลี้ยงดูเด็กได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำและให้ความปลอดภัยแก่เด็กในระหว่างที่เด็กที่ได้รับการช่วยเหลือพักอาศัยอยู่เป็นการชั่วคราวในสถานที่ดังกล่าว^{๒๐}

^{๑๗} โดยร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงยุติธรรม

^{๑๘} ปฏิบัติหน้าที่ที่เสมือนเป็นผู้ช่วยของศาลเยาวชนและครอบครัว ในการให้ความเห็นทางวิชาชีพ โดยไม่ได้เกี่ยวข้องกับคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้สามารถให้ความเห็นทางวิชาชีพได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ถูกชักจูงจากคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

^{๑๙} กล่าวคือ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ตามมาตรา ๒๔ แห่ง พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก)

^{๒๐} ทั้งนี้ให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๓ แห่ง พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก

- ๒.๖ สนับสนุนและจัดหางบประมาณสำหรับการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก (รายการนี้) ซึ่งอาจดำเนินการได้หลายแนวทาง เช่น จัดสรรจากงบประมาณหน่วยงาน หรือกองทุนคุ้มครองเด็ก เงินบริจาคจากภาคเอกชน เป็นต้น
- ๒.๗ สนับสนุนให้มีกลไกพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้ประกอบวิชาชีพ องค์กรเอกชน และเครือข่ายอาสาสมัครในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก
๓. ประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ดำเนินการตามกระบวนการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือ CM ประสบปัญหาไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคคลหรือหน่วยงานดังกล่าว
๔. ดำเนินการหรือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดให้มีกลไกการประสานงานหรือส่งต่อเคสข้ามเขตจังหวัดที่มีประสิทธิภาพ
๕. บทบาทในฐานะเลขานุการคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด อาจนำเสนอข้อมูลและประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก (รายการนี้) ต่อคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด เพื่อให้พิจารณาดำเนินการ ดังต่อไปนี้^{๒๑}
 - ๕.๑ จัดให้มีและพัฒนากลไกสนับสนุนการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก (รายการนี้) ตามประเด็นที่กล่าวถึงในข้อ ๒.๒ – ๒.๗ ข้างต้น
 - ๕.๒ ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก (รายการนี้) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ต้องมีการกำหนดหรือแก้ไขระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง
 - ๕.๓ กรณีปัญหาที่มีลักษณะพิเศษ ทั้งในเรื่องของปริมาณเคสซึ่งมีจำนวนมาก ลักษณะเคสมีความรุนแรงซับซ้อน ลักษณะปัญหาความรุนแรงเฉพาะพื้นที่ เช่น เด็กกำพร้าจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้พิจารณากำหนดเป็นแผนเร่งด่วนของจังหวัด เป็นต้น
 - ๕.๔ ติดตามผล วิเคราะห์ และรายงานสถานการณ์และสภาพแวดล้อมของเด็กและครอบครัวภายในจังหวัด เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนแม่บทจังหวัด

^{๒๑} โปรดดูประเด็นเพิ่มเติมใน บทที่ ๒ ส่วนที่ ๕ แนวทางการขอความช่วยเหลือและสนับสนุนจากคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด และส่วนที่ ๖ ข้อเสนอสำหรับการดำเนินงานของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด

กองคุ้มครองเด็กและเยาวชน

กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๖๑๘/๑ ถนนนิคมมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๕๑ - ๖๙๕๙ โทรสาร ๐ ๒๖๕๑ - ๖๘๘๑

Website : www.dcy.go.th